הארץ

1 ש"ח יום א' י"ט באלול תשמ"ז, 13 בספטמבר 1987 VOL. 68/20785 SEPTEMBER 13 1987

(כולל מע"מ ובאילת 88 אג')

חָבֵר – חברה לשרותי כוח־אדם

חָבֵר עובד יותר טוב אצלך

ת"א טל. 03"221214, י־ם טל. 02"234265, חיפה טל. 04"663966

שליח־צ'אושסקו מביא לשמיר תגובת ירדן ומצרים להצעתו

מדובר בהצעה שהעלה רה"מ בפגישתו עם נשיא רומניה למו"מ ישיר עם ירדן ונציגים פלשתינאים, ולשלטון עצמי לתושבי השטחים ● השבועון המצרי "רוז אל יוסף": חוסיין ומובארק דחו בפגישתם את הצעת ישראל

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמור לקבל היום שליח בכיר של נשיא רומניה, ניקולא צ'אושסקו, הנושא עימו דיווח על שיחותיו של השליח הרומני שנועד לפני כמה ימים עם המלך חוסיין ועם נשיא מצרים מובארק.

השליח, ממקורבי נשיא רומניה, בדרגת שר, ידווח לשמיר על תגובותיהם של מנהיגי ירדן ומצרים על ההצעה למשא ומתן ישיר עם ירדן ונציגים פלשתינאים, כפי ששמיר הציגה באחרונה לפני צ'אושסקו בבוקרשט.

ההצעה עוסקת ברעיון של שלטון עצמי לתושבי השטחים, בלא שהמלך חוסיין והפלשתינאים יוותרו בכך על טריטוריה. שמיר גם הציע חסות של מדינות האיזור, ובהן סעודיה, וכן של ארה"ב. התוכנית נדונה גם בשיחות עם צ'רלס היל, עוזרו של שר החוץ ג'ורג' שולץ, והיא נבדקת בוואשינגטון.

"מובארק וחוסיין דחו הצעות ישראל"

קהיר (ע"מ). בשיחות שקיים מובארק עם חוסיין הוסכם ביניהם לעמוד על קיום הוועידה הבינלאומית, בשיתוף אש"ף, ולדחות את כל הצעותיה החלופיות של ישראל בנדון.

כך מוסר השבועון המצרי "רוז אל יוסף". לדברי השבועון, נסבו השיחות גם על הסכנות המאיימות על האיזור הערבי, לנוכח ההסלמה במלחמת המפרץ, וסירובה של איראן לכל תכניות השלום שהוצעו לה. כמו כן נסקרו תוצאות המגעים שניהל חוסיין בדמשק, וגהנו היחסים בין מצרים לירדן.

קנאי האיסלאם חוללו מהומות ב־2 ערי המחוז בדרום מצרים

עשרות נעצרו בחשד שהפגינו, שרפו בתי מסחר לקלטות וידאו רגמו אוטובוס תיירים מארה"ב והרסו מכוניות לאספקת בירה

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

תנועות מוסלמיות קיצוניות עודדו בימים שחלפו מהומות בשתי ערי המחוז הדרומיות במצרים־עיר לית, אל־מניא ואסיוט, 300 ק"מ מקהיר.

שלטונות הבטחון עצרו עשרות חשודים בהפגנות, בשריפת בתי מסחר לקלטות וידאו, ברגימת אוטובוס תיירים אמריקאים והבזיית מכוניות לאספקת בירה.

באל־מניא הקימה התנועה המקומית "העונש" בתי־דין משלה, והם

(סוף בעמוד 7)

חדשות הארץ

שיחות היום

עמ': ד"ר יצחק מינרבי, חוקר מדיניות הוותיקן על: פגישת האפיפיור עם ראשי יהדות ארה"ב במיאמי (עמ' 2)

*

האפיפיור בארה"ב: לעם היהודי זכות למולדת ובטחון — וגם לפלשתינאים שמורה זכות זו (עמ' 3)

*

נערה בת 15 מבית־השיטה נהרגה; שני שוטרי משמר הגבול נהרגו בתאונה בפתח תקווה. 21 איש נהרגו בתאונות דרכים בשבוע שעבר (עמ' 4)

*

מלונות כהן נמכרו תמורת 81 מיליון דולר; שיף: אני מפסיד 10 מיליון דולר (חדשות כלכלה, עמ' 8)

וורדמיל ® המלה האחרונה בעיבוד תמלילים ●
י־ם: 639015 ,227248, 699311
ת"א: 615270 ,285282 ,499389
צפון: 04"333950 ,335233 06"571343

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: נאה.
הטמפרטורות:
● ירושלים: 16–28.
● תל־אביב: 21–29.
● חיפה: 22–30.
● באר־שבע: 17–32.
הגולן 18–29, צפת 16–26, טבריה 22–34, שומרון 18–30, נתב"ג 20–30, ירדן 22–35, אילת 24–38.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5938	−0.0010
נוסעים	1.8944	−0.0011
שחור	1.6900	−

שער הסל

יציג	1.6767	−0.0007

בגליון זה 14 עמודים

בין עצורי ההפגנות־השבת אתמול בירושלים — גם נשים־סטנינות. (צילום: רחמים ישראלי)

ב־19 ממוקדי ההפגנות בירושלים בשבת הפרו החרדים תנאי הרשיון

הוכה בעל רכב שנרגם; גם חייל שטייל הוכה ● 5 חרדים נעצרו ● זו פעם ראשונה הפגינו גם חובשי כיפות סרוגות, אך בשקט ● המשטרה הפעילה גז מדמיע ופרשים ● בליל שבת הוקרנו סרטים ב־4 מקומות ● שמיר נועד עם הרבנים הראשיים ואמר: השבת — נכס לאומי ● בעיריה מכחישים שקולק התחייב באוזני שמיר לפסק־זמן משבת הבאה

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

הפרות סדר, יידוי אבנים ובקבוקים אל מכוניות נוספות ואל המשטרה, היו בשבת בירושלים.

נעצרו חמישה חרדים. בכמה מקומות הפעילה המשטרה גז מדמיע ופרשים כדי להשיב את הסדר על כנו. ב־35 מוקדים ברחבי העיר התקיימו בשעות הבוקר תפילות מוסף ... השמים. המשטרה מסרה כי ב־19 מהמוקדים הופרו תנאי הרשיון.

בשכונת סנהדריה, בצומת הרחובות צפניה — בר־אילן, בצומת שבטי־ישראל — הנביאים, וברחוב שטראוס נרשמו עיקר הפרות הסדר.

ברחוב צפניה ניהלו החרדים "מלחמת התשה" עם המשטרה יותר מעשר שעות רצופות, עד

(סוף בעמוד 7)

שמיר ופרס: המסר מערפאת — לא רציני ואין בו חדש

שניהם סירבו לקבל את המסר ישירות מח"כ ביטון, והיפנו אותו לעוזריהם ● המו"מ עם ישראל שעליו ערפאת מדבר אינו ישיר אלא בוועידה בינ"ל ● שמיר: זה תרגיל תעמולתי של אש"ף, הפעם בשותפות עם ח"כ ביטון ● פרס: המסר חוזר על דברים שאמרו באש"ף לפני 6 שנים; ערפאת מנותק מהמציאות

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ושר החוץ, שמעון פרס, הגיבו בביטול על המסר שהביא ח"כ צ'רלי ביטון מיאסר ערפאת.

שניהם תמימי דעים שאין מקום להתייחס ברצינות למסר שהועבר אליהם באמצעות עוזריהם.

מתברר כי שלושת התנאים של ערפאת למו"מ עם ישראל עוסקים בשיחות במסגרת ועידה בינלאומית ולא במו"מ ישיר.

שמיר כינה זאת: "תרגיל תעמולתי של אש"ף, הפעם בשותפות עם ח"כ ביטון". בראיון לטלוויזיה בערבית, אמר שמיר, כי "שום תרגיל כזה לא יכול לשנות את העובדה הבסיסית... היסוד של מדיניות הממשלה, הוא, שישראל לא תנהל מו"מ עם אש"ף".

"אנו מכירים את המהות של אש"ף, האידאולוגיה והמעשים שלו. הוא הוקם כדי לחסל את ישראל, ומעולם לא שינה ולא ישנה את מטרותיו. לכן לא ניגרר לתרגילים מסוג זה ולעולם לא ננהל איתו מו"מ".

שמיר הוסיף: "אנו בעד מו"מ עם מדינות ערב ועם ערביי ארץ ישראל, כדי לחפש דרכים לדו־קיום בשלום, ואיני חושב כי ערפאת יהיו שותפים אי־פעם למו"מ ולדו־שיח עם ישראל. הם נכשלו בדרכם, ולא יתקרבו למטרתם. ... יוקרתם ולהגיע להישג כלשהו, אבל עליהם להודות בכשלונם ולהעלם מהזירה המרכזית".

שמיר שמע על המסר בן שלוש הנקודות מפי דוברו, יוסי אחימאיר, שנועד עם ביטון בביתו של האחרון עוד ביום חמישי בלילה. הפגישה נערכה באישורו של ראש הממשלה.

ביטון ביקש באותה פגישה לדווח גם ישירות לשמיר, ואולם ראש הממשלה דחה את הבקשה.

גם פרס אמר כי יהיה מוכן לפגוש בעתיד את ביטון, אך לא לשם קבלת מסר ממנהיג אש"ף.

בתגובה לביקורת שמתח ח"כ עוזי לנדאו מהליכוד על אחימאיר, על שנפגש עם ביטון, ונתן לטענתו לגיטימציה לעבירה על החוק, אמר הדובר כי "לשמיר לא היתה שום ציפיה לחידושים מערפאת, אך הוא אינו יכול לדחות פניה של חבר כנסת, יהיה אשר יהיה, המבקש למסור לו מסר כלשהו".

(סוף בעמוד 7)

הונקר בא לדאכאו — והגרמנים הסתירו סרטי כחול־לבן בזר שהניח רבין

— כדי "לא להביך את מנהיג מזרח גרמניה"

מאת דניאל דגן

בון (ביוחד ל"הארץ"). זמן קצר לפני ביקורו של מנהיג מזרח גרמניה, אריך הונקר, באתר הזיכרון הכללי במחנה הריכוז לשעבר דאכאו, דאגו אנשי פרוטוקול מקומיים להסתיר סרטים בצבעי דגל מדינת ישראל מן הזר שהניח במקום שר הבטחון, יצחק רבין.

פקידים בעיריית מינכן הסבירו, שהדבר נעשה כדי למנוע אי־נעימויות.

(סוף בעמוד 7)

שעון החורף נכנס לתוקף

שעון הקיץ נסתיים בחצות. מחוגי השעון הוחזרו שעה אחת לאחור.

לפי נתוני משרד האנרגיה נחסכו בתאורה בשעון הקיץ כ־10 מיליון שקלים למשק.

המשלחת הרוסית תצא מהארץ תוך שבועיים

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

המשלחת הקונסולרית הסובייטית תעזוב את ישראל בתוך השבועיים הקרובים, בלא שמשלחת מקבילה מישראל ביקרה בברית המועצות.

ביום שישי נועדו חברי המשלחת עם מנהל מחלקת הנכסים במשרד החוץ, ויקטור הראל, ועם אנשי מחלקת האשרות במשרד הפנים. בקרוב יקיימו פגישת סיכום עם הגורמים הישראליים על הנכסים הסובייטיים בישראל, ועל אזרחי בריה"מ המתגוררים בארץ.

אין זה מן הנמנע שאת נושא ההדדיות שישראל עמדה עליו ערב ביקור המשלחת הקונסולרית הסובייטית, יזכיר שר החוץ, שמעון פרס, בפגישתו בסוף החודש עם עמיתו הסובייטי אדוארד שוורדנדזה בניו יורק.

בפגישה עם משלחת המגבית מקנדה אמר פרס כי בדעתו לדון עם שוורדנדזה גם בתביעה להגדיל באורח משמעותי את מספר אשרות היציאה ליהודים.

פרס אמר כי עם הגלסנוסט חל אמנם שינוי לטובה בנושא זה, אך הוא חותר ליציאת רבבות, כפי שנהגה בריה"מ בשנות השבעים.

"אנחנו שמחים לבשר להמונים בכל המחנות: הקרבות ייפסקו — לנצח"

— כך הודיע נציג פלשתינאי לאחר שהושג הסכם עם השיעים לשים קץ למלחמת המחנות בלבנון ● הפלשתינים הסכימו לפנות את כוחותיהם מאזורים השוכנים ממזרח לצידון וממחנה עין אל־חילווה ● הצדדים הסכימו לשקם את המחנות ולייסד קרן למטרה זו ● הדרוזים: עתה נדביר "נגיף הפלגנות" ● חזבאללה: ההסכם יאפשר לאמל להילחם בנו

צידון (ע"ר וע"צ). נציגים של הפלשתינאים ושל השיעים בלבנון הודיעו על הסכם לשים קץ למאבק הנמשך זה יותר משלוש שנים, ובו נספו 900 בני אדם, סביב מחנות הפליטים בביירות ובדרום־לבנון.

ההסכם הושג בפגישה בין נציגי ארגונים פלשתינאים לנציגיה של גוף שהוקם באחרונה, "החזית לאיחוד ושחרור", המאגד בתוכו שיעים, דרוזים וסונים.

אבו האלד אל שאמאל, חבר המשלחת הפלשתינית, אמר: "אנו שמחים להודיע להמונים בכל המחנות, ובמיוחד בביירות ובדרום־לבנון שהקרבות ייפסקו לנצח".

הפלשתינים הסכימו לפנות את כוחותיהם מאזורים השוכנים ממזרח לצידון, וממחנה עין אל־חילווה, שעליו השתלטו כדי להפעיל לחץ על הארגון השיעי "אמל".

שני הצדדים גם הסכימו להתחיל לשקם את המחנות והאזורים הסמוכים, שניזוקו בקרבות, ולייסד קרן שתגייס כספים למטרה זו.

הקרבות בין "אמל" לפלשתינים התלקחו בנובמבר 1986. "אמל" הטיל מצור על המחנות שאתילה וברג' אל בראג'נה בביירות, ועל מחנה ראשידיה שבצור.

(סוף בעמוד 7)

"צה"ל מוכן לקלוט 200 מהנדסים כבר כעת" — מסר גורם צבאי בכיר

3000 עובדי התעשיה האווירית הפגינו שלשום מול משרד הבטחון בתל־אביב ● הוועד: הופתענו, תיכננו הפגנה של 100 ● קבוצת מפגינים זרקה אבנים אל צוות טלוויזיה ● רבין לרמטכ"ל ולמנכ"ל משרד הבטחון: הממשלה החליטה — ואין להתבטא עוד על הלביא

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

"שר הבטחון יראה בחומרה כל התבטאות בנושא הלביא, וזאת לאחר החלטת הממשלה בנושא זה". כך נאמר במכתב ששלחה מלשכת שר הבטחון, יצחק רבין, לרמטכ"ל ולמנכ"ל משרד הבטחון.

במכתב, שהועבר על ידי הרמטכ"ל והמנכ"ל לכפופים להם, נאמר כי מאחר שנפלה החלטה בנושא הלביא, אין להתבטא עוד בנושא זה. נראה כי עיתוי הפניה של השר רבין לצה"ל ולאנשי משרדו קשור למתקפה של גורמים שונים נגד צה"ל, על חלקו בדיוני הממשלה על עתיד הלביא.

שר הבטחון מבקש למנוע אפשרות שהלביא, והדיונים סביב סגירתו, ייהפכו לכלי במאבקים הפוליטיים בין המפלגות, תוך ניצול התבטאויות של אנשי צבא או פקידי משרד הבטחון.

ביקוש לעובדים בצה"ל

אגף האפסנאות בצה"ל מוכן לקלוט מיד 200 מהנדסים, ובהם 92 מהנדסי מכונות, 20 מהנדסי אלקטרוניקה, 50 מהנדסי תעשיה וניהול ו־15 מהנדסים בתחום מדעי המחשב. כך מסר בסוף השבוע גורם צבאי בכיר.

לדבריו, בעיית כוח האדם המיומן והמקצועי נהפכה לבעיה הקריטית בנושא אחזקת מערכות לחימה בצה"ל. בשל המחסור בכוח אדם, גם בכמות וגם באיכות, נאלץ צה"ל לבצע עבודות אחזקה באמצעות גורמים מבחוץ.

להערכת הגורם הבכיר, רבים

(סוף בעמוד 7)

"חטפתי את נכדתך, תן 150 אלף" — הודיע החבר שלה לסבא בטלפון

הנכדה, בת 13 וחצי, והחבר, בן 17, ביימו החטיפה, כנראה כדי "להעניש" את המשפחה על יחסה אליהם ● המשטרה הפעילה יומיים מערך חירום, לפי לקחי חטיפת אורון ירדן ● השניים נעצרו — אך עדיין לא ברור אם נגד הנערה ייפתח תיק פלילי

מאת ראובן שפירא

שתי יממות הפעילה משטרת מחוז תל־אביב מערך חירום לטיפול בחטיפה, עקב דרישה ל־150 אלף שקלים כופר נפש, שהתקבלה בטלפון בבית סבה של נערה בת 13 וחצי שנעדרה מביתה.

רק אתמול בבוקר, לאחר שהתגלתה הנערה, התאמת החשד של חוקרי המשטרה כי מדובר ב"חטיפה" מבויימת, שהנערה מעורבת בתכנונה.

ביום חמישי הודיעו הורי הנערה, המתגוררים בדרום תל אביב, למשטרה כי בתם לא שבה מבילוי. כיוון שמדובר בנערה צעירה, שנסיבות היעדרה לא היו ברורות, החלה מיד המשטרה בחיפושים ובחקירה, גם במישור המודיעיני.

ההורים וקרובי משפחה תוחקרו, ושוטרים יצאו למקומות בילוי לחפש את הנעדרת.

ההודעות קיבלה מגד דרמטי ביום שישי בצהריים. בבית סבה של הנערה, אף הוא בדרום תל אביב, התקבלו שתי שיחות טלפון אנונימיות. המטלפן — גבר צעיר — הודיע לסבא המבוהל כי חטף את נכדתו. הוא דרש להכין 150 אלף שקלים במזומן, כופר נפש, שאם לא כן יפגע בנערה.

המשטרה התייחסה ברצינות רבה לאיומי החוטף ואת החקירה ריכזה היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב, שלפני התגבשה ב־1980 בפרשת החטיפה והרצח של הילד אורון ירדן מסביון בידי צבי גור.

בפרשה הנוכחית יישמה המשטרה לקחים רבים מחטיפת אורון ירדן. הופעלה מערכת של תצפיות, מעקבים וחיפושים, תוך ניתוח ידיעות מודיעיניות בצוות מיוחד, וגם פסיכולוג משטרתי. בלשים הוצבו בעיקר ליד בתיהם של בני המשפחה שאליהם היו החוטף והנערה עשויים להגיע. ננקטו גם צעדים לאתר את החוטף, אם יתקשר שוב בטלפון.

כבר לאחר כמה שעות, עקב תחקור בני המשפחה וניתוח המידע והתנהגות "החוטף", החלו חוקרי המשטרה לפקפק אם מדובר בחטיפה אמיתית.

אחת ההערכות היתה שהנערה משתפת פעולה עם ידיד, בן 17, שגם הוא נעלם מביתו. ליד ביתו במרכז תל אביב הוצב מארב.

אתמול, סמוך ל־10.30, הבחינו הבלשים שבמארב בנערה ה"חטופה" ובידידה. השניים נעצרו מיד. השוטרים התייחסו אליהם כאל חוטף וחטופה, ונקטו בכל אמצעי הזהירות. הם הובאו לחקירה במטה היחידה המרכזית, וכבר בחקירה ראשונה התברר כי אכן מדובר בחטיפה מבוימת. נראה שהנערה לא היתה מרוצה מיחס משפחתה כלפיה וכלפי הידיד, ורצתה "ללמד אותם לקח".

לפי שעה, לא ברור אם ייפתח נגדה תיק פלילי. נראה שנגד הידיד ייפתח תיק פלילי על כמה עבירות, ובהן: מסירת הודעה כוזבת והטרדת המשטרה.

הסוהרים בבאר־שבע נצטוו לעבור בדיקת איידס

רובם, ובכללם הקצינים, מסרבים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

עשרות הסוהרים בכלא באר שבע ובבית המעצר דרום מסרבים. נציב שרות בתי הסוהר, גונדר דוד מימון, הורה להם לעבור בדיקה לגילוי נוגדני איידס.

רוב הסוהרים, ובהם הקצינים הבכירים, מסרבים להיבדק.

יש שכבר נבדקו במרפאת הכלא, ועתה הם ממתינים לתוצאות מבית־החולים סורוקה בבאר שבע.

מקור בכיר בשרות בתי הסוהר אמר ל"הארץ": "זו פקודה

(סוף בעמוד 7)

ערך את העמוד: משה ריינפלד

אני מעביר עסקים לבינלאומי

חשבון עסקי משופר

החשבון העסקי היחיד המחזיר לך עמלות

הבינלאומי מחזיר לך 50% מהעמלות על עסקים נוספים

הבנק הבינלאומי הראשון עושה זאת שוב והפעם חידוש מהפכני בחשבונות העיסקיים.
"חשבון עסקי משופר" המחזיר לך 50% מסכום העמלות על הגידול בהיקף עסקיך בחשבון.
החזר העמלות ילך ויגדל ככל שפעילותך העסקית תגבר.
מעתה כאשר תעביר עסקים לבינלאומי הראשון תוכל לשלם פחות עמלה על קניה ומכירה של ניירות ערך, הפקדת שיקים דחויים, עסקות יבוא ויצוא, עמלת חליפין בקניה ומכירת מטבע חוץ וכן פחות דמי ניהול חשבון ודמי פקדון משמרת.

איך פועלת השיטה החדשה?

בבינלאומי קובעים לך "בסיס ראשוני" בהתחשב בעמלות ששילמת בשלושת החודשים האחרונים. אם הגדלת את היקף עסקיך בבנק ברבעון הנוכחי וסכום העמלות עולה על ה"בסיס" יחזירו לך 50% מסכום העמלות העודף. סכום הבסיס החדש שיקבע יהיה סכום העמלות ששילמת בפועל. סכום הבסיס החדש שיקבע לך מידי רבעון, לא יהיה נמוך מסכום הבסיס המירבי שנקבע לך ברבעון כלשהו בעבר.

הטבה מיוחדת ללקוחות חדשים

אם עדיין אין לך "חשבון עסקי משופר" בבינלאומי צפויה לך הטבה נאה. הבנק מעניק ללקוחות חדשים הטבה מיוחדת, ה"בסיס" ההתחלתי למצטרפים חדשים יהיה 75 ש"ח לרבעון בלבד. כלומר, אם תגיע בבינלאומי להיקף עמלות של לדוגמא 500 ש"ח לרבעון יחזיר לך הבנק 212.50 ש"ח!

עד 10,000 ש"ח החזר עמלות!

כן, בבינלאומי אתה יכול להגיע להחזר עמלות של 10,000 ש"ח לכל רבעון!
האם אתה מכיר עוד בנק שמחזיר לך עמלות ועוד בסכומים כאלה?
חבל על כל יום שאתה משלם עמלות מיותרות!
פתח "חשבון עסקי משופר" בבינלאומי כבר היום!
פרטים נוספים בסניפים.

• הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנות את תנאיה בכל עת.
• החזר העמלות מתייחס להעברות בכירושות 400 בלבד.
• מינימום החזר עמלה 40 ש"ח.

הבנק הבינלאומי הראשון

מכיר כהן (יעקבסון)

هكذا من الاهل

שגריר אוסטריה ישוב לישראל תוך ימים, לאחר "חופשת קיץ ממושכת"

בכך הוסר החשש שאוסטריה לא תאריך את כהונת השגריר ובכך תוריד למעשה את דרג הייצוג שלה בישראל, כפי שנהגה ירושלים בתגובה על בחירת קורט ולדהיים לנשיא

השחקנית ליב אולמן, המבקרת בישראל, בפגישה עם אחותה של אידה נודל, בירושלים. (צילום: יוסי אלוני, י.פ.פ.א.)

מאת עקיבא אלדר

שגריר אוסטריה בישראל, אוטו פליינר, ישוב בימים הקרובים ארצה, לאחר חופשת קיץ ממושכת, וימשיך בתפקידו עד הקיץ הבא, לפחות. בכך הוסר החשש כי ממשלת וינה לא תאריך את תקופת כהונתו של השגריר ובכך תוריד למעשה את דרג הייצוג שלה בישראל, כפי שנהגה ישראל בתגובה לבחירתו של קורט ולדהיים.

"לא ניתן לאנטישמיות להתפשט", כתב מזכיר מפלגת השלטון הסוציאליסטית האוסטרית פיטר שיידר לידיד תנועת העבודה הציונית יחיאל לקט. לדבריו, יצאה שרת החינוך הילדה הביצ'יק בסדרת הסברה נגד אנטישמיות בבתי ספר, ושר הפנים המשטרה קרל ולנה פנה באיגרת לכל משרדי המשטרה בקריאה למאבק של "כוח ואומץ" נגד האנטישמיות.

שיידר ציין כי בממשלה שוקלים חוקים והוראות חדשות במקומות "שבהם החוק אינו מגן על האזרחים היהודים שווי־הערך, אשר מוצאים עצמם נפגעים מרדיפות ומפגיעות".

הוא הוסיף כי "לקראת שנת 1988, 50 שנה אחרי עליית היטלר לשלטון, יוזמת אוסטריה מספר רב של אירועים. המפלגה הסוציאליסטית תשתתף בפעילות זו כדי למנוע סיבוכים בהווה וכדי לעצור את האוסטרו־פאשיזם והנאציונאל סוציאליזם".

"מייל און סאנדיי":

יהלום ששוויו 1.6 מיליון ד' הוברח לישראל עקב שוד הכספות

לונדון (ע"ד). יהלום ששוויו 1.6 מיליון דולר הוברח לישראל, שעות מעטות, לאחר שוד הכספות הגדול בלונדון ב־12 ביולי. כך מסר העיתון הלונדוני "מייל און סנדיי" אתמול ליום א'.

העיתון גם מוסר כי הראין ששוויו נאמד ב־2.4 מיליון דולר היה בין חפצי הערך המוסמנים שנגנבו מן הכספות שנפרצו.

העיתון מוסר כי משטרת לונדון עומדת לשלוח מחר 10 בלשים לישראל, לארה"ב, לשוויץ, לאיטליה וללוכסמבורג כדי לחפש את הראין ויתר שלל של הפורצים.

שרי החוץ של ישראל ושל טורקיה ייפגשו החודש בראשונה מאז '67

מקור באנקרה: השיחות עשויות להביא [illegible] בסחר ושיפור בקשרי התרבות בין שתי המדינות • ייתכן שגם יגדל מספרם של הנוסעים בטיסות בין ישראל וטורקיה

אנקרה (ע"ד). שרי החוץ של ישראל וטורקיה ייפגשו החודש לשיחות במהלך דיוני עצרת האו"ם, ובכך יקיימו שיחות בדרג בכיר, בפעם הראשונה מאז 1967. כך אמר שלשום מקור במשרד החוץ הטורקי.

שר החוץ שמעון פרס ועמיתו הטורקי אחמט האלפגלו ידונו בשיפור בקשרים הדו־צדדיים בין שתי המדינות ובמאמצים לכנס ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון.

המפגש ייערך בעקבות ביקורים בטורקיה של חוסיין מלך ירדן ושר החוץ המצרי עיסמת עבדול מג'יד. שניהם ביקשו לגייס תמיכה בועידת שלום וקיימו דיונים עם נציגי טורקיה על הדרכים לשים קץ למלחמת איראן–עיראק.

היחסים בין שתי המדינות שרו מתח בעקבות מלחמת ששת הימים, והייצוג הדיפלומטי בשתי המדינות טרם הגיע לדרג של שגרירים. טורקיה תומכת בדרך כלל בעניין הערבי ורואה באש"ף את הנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני.

אנקרה הודיעה כי תתמוך בשיחות שלום מזרח־תיכוניות אם יסכימו לכך כל הצדדים הנוגעים בדבר, "אם יהיה קונסנזוס שהוועידה תקדם מציאת פתרון".

המקור הוסיף ואמר כי השיחות בין האלפגלו לפרס עשויות להביא בעקבותיהן לגידול בסחר ולשיפור בקשרי התרבות בין המדינות. ייתכן שיגדל גם מספר הנוסעים בטיסות בין ישראל וטורקיה.

ראיתי שמעתי

ושוב כסאות מוסיקאליים

העדויותיהם של שרים מ־ה ארץ בתקופה האחרונה מרחיבה את האופקים של מחליפיהם. כך, למשל, יסקור היום בישיבת הממשלה שר העבודה והרווחה, משה קצב, את גל תאונות הדרכים שפקד באחרונה את כבישי הארץ. השר, הממלא את מקומו של שר התחבורה, חיים קורפו, השוהה בחו"ל, ידווח על המתרחש של משרד התחבורה בנושא.

השבוע ייצא גם קצב לחו"ל, ואת מקומו ימלא שר המדע, גדעון פת, המחליף כיום את שר האוצר, משה נסים, השוהה בחו"ל.

שר נוסף שוהה בחו"ל, יצחק רבין, ידווח היום בממשלה על ביקורו בגרמניה.

א. לם

נגני הפילהרמונית השתתפו בריצת המרתון של אוסלו

שלושה מנגני התזמורת הפילהרמונית הישראלית, המופיעה בימים אלה בסקנדינאוויה, השתתפו אתמול בריצת המרתון של העיר אוסלו בנורווגיה. על קיום המרתון השנתי של אוסלו, המרכז אליו רצים מכל ארצות סקנדינאוויה, נודע לחברי התזמורת במטוס, בדרכם מגטבורג לאוסלו. החצוצרנים רפי גלזר ואילן אשד ונגן הקלרנית ישראל זוהר, החליטו מיד שהם רוצים להשתתף במירוץ. גלזר כבר השתתף בארץ במרתון הכינרת, והגיע במקום השלישי בקבוצת גילאי 40–45.

כמחווה מיוחדת לפילהרמונית הגיעה נציגת התאחדות הספורט של נורווגיה אל המלון שבו התאכסנו הנגנים, ורשמה אותם לתחרות, למרות שההרשמה כבר הסתיימה, ונותרו פחות מ־24 שעות עד למועד המירוץ. אתמול אחר־הצהרים יצאו שלושת נגני כלי־הנשיפה אל מסלול המרתון, והצטרפו אל הרצים – מקצוענים וחובבים כאחד – שזינקו לריצת 42 הק"מ. לפי בקשת המאסטרו, זובין מהטה, הסתפקו המוסיקאים במסלול חצי המרתון שהסתיים באיצטדיון האולימפי של אוסלו. שם הוענקו להם המדליות.

בתום המרתון רצו הנגנים ישר אל אולם הקונצרטים, שם ניגנה הפילהרמונית את הסימפוניה השמינית של ברוקנר.

שמיר רוצה לממש את זכויותיו

בפגישה עם שר החוץ, שמעון פרס, הודיע ראש הממשלה, יצחק שמיר, כי יש ברצונו לממש את הסעיף בהסכם הרוטציה, המאפשר לו להחליף מספר נושאי משרות במשרד ראש הממשלה. שמיר מבקש להחליף את היועצת למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי. אחת המועמדות לתפקיד זה היא רות קרמרמן, פעילת חרות, אלמנתו של יוסף קרמרמן ובתו של יעקב מרידור. פרס ביקש להעניק לד"ר שפירא־ליבאי ארכה של חודש נוסף – ושמיר נענה.

במשרד ראש הממשלה נותרו עוד שני בכירים מתקופת פרס ברוטציה: יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור, עמירם ניר, ומנהל לשכת העיתונות הממשלתית, ד"ר ישראל פלג. כמו כן מוסיף לשרת בתפקיד סמנכ"ל למינהל עוזרו של עזר וייצמן, אריה שומר.

א. לם

הבימה בברלין

התיאטרון הלאומי "הבימה", שהחל בסוף השבוע את הופעותיו בברלין שבגרמניה, קיבל כיסוי נרחב בעיתונות המקומית, והעיר כוסתה במודעות. אמש העלה התיאטרון את "השקיעה" של בבל בנוכחות ראש עיריית ברלין, והערב תוצג שוב "השקיעה", בבימוי יורי לובימוב, בנוכחות נשיא גרמניה, ריכרד פון־וייצקר.

בצד הופעות התיאטרון, העלתה גם השחקנית ליא קניג הופעת יחיד משלה באידיש, ובה הציגה קטעים ספרותיים הומוריסטיים.

הקאמרית מקדימה את הפילהרמונית בהופעות בבודפשט

למעלה מאלף איש האזינו אתמול בבוקר לצלילי הקלטות נגינתו של ארתור רובינשטיין ליד האנדרטה שבה טמון אפרו של האמן הדגול ב"מצפה רובינשטיין", בהרי ירושלים – במסגרת הטיול השבועי של החברה להגנת הטבע. אירוע זה, בשיתוף התזמורת הקאמרית הישראלית ואגודת רובינשטיין הבינלאומית למוסיקה, הביא לסיומו את שבוע פתיחת העונה בתזמורת הקאמרית הישראלית.

השבוע תצא התזמורת הקאמרית, לראשונה בתולדות המדינה, לסיור בהונגריה, שבמהלכו תקיים שני קונצרטים בניצוחו של יואב תלמי. הקונצרט הראשון יתקיים באולם הקונגרסים בבודפשט ביום ד' ב"ע, והשני למחרת, בבית הכנסת הגדול בעיר. כל 4,500 הכרטיסים לקונצרט השני נמכרו. והבאים מהונגריה מדווחים על התרגשות גדולה בבודפשט לקראת הביקור.

כנסיה קומוניסטית במתנה

ארץ יהודה במינה, איטליה. כאן יש למזכיר המפלגה הקומוניסטית הגדולה בעולם המערבי (קרוב לעשרה מיליון תומכים), כנסיה פרטית משלה, הסמוכה לבית הכפר של רעייתו. במשך שנים היתה הכנסיה נעולה על סורג ובריח, כיאה למזכיר מפלגה אנטי־דתית. אפשר היה לצפות שהמזכיר, אלסנדרו נאטה, יהפך את בית התפילה למרכז תרבותי, הגם שבכנסיות רבות באיטליה לא מתקיימות תפילות בגלל מחסור בכמרים. לא כך סבר נאטה. שנתן את כנסייתו הפרטית במתנה לבישוף המקומי. באמצע חודש אוגוסט, בעיצומו של הקיץ, נערכה בה לראשונה תפילה בהשתתפות מאות מאיכרי הסביבה, עיתונאים וסתם סקרנים.

נאטה עצמו לא השתתף בתפילה.

חולדה ליברנומה
פירנצה

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: ד"ר יצחק מינרבי, מחבר הספר: "הוואתיקן, ארץ הקודש והציונות"
על: פגישת האפיפיור עם ראשי יהדות ארה"ב במיאמי

האפיפיור הנוכחי רוצה "לגזול" את השואה מהיהודים

אתה מוצא בדברים שאמר האפיפיור בפגישה היהודית, ואולי פריצת דרך, ביחסי הוואתיקן עם היהודים, ובעיקר עם מדינת ישראל?

אני לא מוצא שום פריצת דרך. האפיפיור חזר על דברים שכבר אמר בעבר. למשל, את הדברים שאמר בקשר לפלשתינאים כבר אמר ב־1980 בעיר אוטרנטו שבדרום איטליה, אלא שאז הוסיף שהפלשתינאים הפסידו את מולדתם בגלל הקמת מדינת ישראל. גם את עניין זכות הביטחון ליהודים בארצם, כבר הזכיר האפיפיור כמה פעמים בעבר, כמו ב־1984 במכתב על ירושלים, וגם שם טרח להוסיף שצריך ברומנית להעניק זכויות לפלשתינאים. אין לצפות שהוואתיקן יכיר בקרוב במדינת ישראל. אומנם אין כיום לוואתיקן בעיות תיאולוגיות המונעות הכרה במדינת ישראל, אך הבעיות הקשורות נעוצות במצב המדיני בעולם ובאיזור. הוואתיקן נותן להבין שאם ישרור שלום בין ישראל לכל שכנותיה, וגם הבעייה הפלשתינאית תיפתר, יהיה מקום להכרה במדינת ישראל.

כריבוי הפגישות שלו עם מנהיגים יהודים לא ניתן להקיש לגבי נכונותו להכיר במדינת ישראל?

ההיפך הגמור מזה. לא זו בלבד שמהפגישות שלו עם יהודים בכל אתר ואתר אין להקיש שום דבר חיובי לגבי מדינת ישראל, אלא לפעמים מתגנב החשש ללבי שיש כאן ניסיון מובהק מצידו להפריד בין העולם היהודי לבין מדינת ישראל. להראות ידידות ליהודים אך הסתייגות ממדינת ישראל.

היהודים שנפגשים עימו אולי לא לוחצים מספיק על האפיפיור בנושא הכרתו במדינת ישראל?

יש שטוענים לעשות זאת, אך זה כנראה לא עוזר. אף היו מקרים שיהודים ויתרו על העלאת הנושא, כמו, למשל, בעת ביקור האפיפיור באוסטרליה. שם ויתרה ההנהגה היהודית שנפגשה עם האפיפיור על העלאת שני נושאים שתכננה להעלות בפגישה – אושוויץ ומדינת ישראל. הם ויתרו ברגע האחרון, אחרי שנאמר להם כי אם יעלו את הנושא, לא ייפגש איתם האפיפיור.

מה הניע את האפיפיור לפתוח את ביקורו בארה"ב דווקא בפגישה עם ראשי יהדות ארה"ב?

בפגישה זו ביקש האפיפיור, בראש ובראשונה, לתקן את תדמיתו בדעת הקהל האמריקאית, תדמית שנפגעה עקב פגישתו עם ולדהיים. יועציו יעצו לו כי הדרך הטובה ביותר להשיג מטרה זו תהיה באמצעות פגישה עם היהודים. שנית, הפגישה היא תוצאה של היחסים הטובים השוררים בין הקהילות הקאתולית והיהודית בארה"ב. שני הצדדים מעוניינים בהמשכם, וביקור האפיפיור תורם לכך.

אומרים שבהזמנת ולדהיים מול האפיפיור לבריה"מ. זה נכון?

זה נכון. האפיפיור מצפה שולדהיים יפתח לו את השערים לבריה"מ. הוא רוצה מאוד להיות מוזמן ביוני 1988 לבריה"מ, במלאות 1000 שנה להתנצרותה של רוסיה, ו־600 שנה להשתלטות הכנסיה הקתולית על ליטא.

בפגישה במיאמי "ביקר" יוחנן פאולוס השני את האפיפיור פיוס השני המואשם בשיתוף הפעולה עם הנאצים בזמן מלחמת העולם השנייה. עמדתו זו של יוחנן פאולוס השני הפתיעה אותך?

כבר אמרתי בעבר שיש אצל האפיפיור הנוכחי מגמה ברורה "לגזול" את השואה מהיהודים. להפוך את הכנסייה הקתולית ממשתפת פעולה עם הנאצים – לקורבן.

יש סיכוי שהאנטישמיות בעולם תוחלש עקב הפגישות שהאפיפיור מקיים עם יהודים?

במקומות שבהם האנטישמיות ניזונה מהאמונה שהיהודים רצחו את ישו, אולי כן. אבל, לעומת זאת, היינו עדים להתבטאויות של האפיפיור הנוכחי, שאם יחזרו על עצמן הן עלולות להגביר אנטישמיות, כמו התבטאות שלו שהקתוליות זקוקה למוסר נוצרי שונה מהמוסר של הברית הישנה (התנ"ך), הקובע עין תחת עין ושן תחת שן.

האם למדינות ערב השפעה על מדיניות הוואתיקן ביחס למדינת ישראל?

היא היתה כליבך, גדולה. שב־1965 הצליחו הערבים לגרום לכך שהאפיפיור דאז יוהאנס ה־23 ישנה הצהרה שעמדה לנקות לחלוטין את היהודים מאשמת רצח ישו. גם היום למדינות ערב השפעה על הוואתיקן. הוואתיקן דואג לקאתולים היושבים בארצות ערב. חוץ מזה אין לוואתיקן בעיות תיאולוגיות עם האיסלאם כפי שיש לו עם היהדות.

בהסתדרות ממתינים לשר נסים – לחלץ מו"מ השכר מקפאונו

בהסתדרות אין מאיימים בעיצומים, וכינוס מזכירי האיגודים המקצועיים שנועד למחר יישא אופי אינפורמטיבי בעיקרו

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

בהסתדרות ממתינים לשובו של שר האוצר, משה נסים, ככל הנראה באמצע השבוע, לחלץ את המשא ומתן על הסכם השכר במגזר הציבורי, מקפאון [illegible] נקלע. לאחר שהלל דוראי, הממונה על השכר במשרד האוצר, וחיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, מיצו את המגעים שניתן להם לסכם את עמדות הצדדים.

הברפלד ידווח היום לוועדה המרכזת על עמדות האוצר, עקב הצעתה האחרונה של ההסתדרות לכרוך את קיצור שבוע העבודה ומיכסת שעות העבודה בתוספת שכר כוללת של 5%. בהסתדרות אומרים כי יש נכונות מצידה לחזור על חלק מתוספת השכר תמורת הוזלות עקרוניות הנוגעות לקיצור שבוע העבודה ושבוע העבודה. אך בדיונים עם דוראי, לא היה בוויתור זה משום מנוף לקידום המשא ומתן לקראת חתימת הסכם.

בהסתדרות אין מאיימים בעיצומים, וגם כינוס המזכירים שנועד למחר, אינו מלווה בהתארגנות לצעדים ארגוניים. הכינוס ישא אופי אינפורמטיבי בעיקרו.

"הבימה" התקבלה בתשואות בפסטיבל ברלין

מאת מיכאל הנדלזלץ, שליח "הארץ" לברלין

התיאטרון הלאומי "הבימה" החל אתמול את הופעותיו במסגרת פסטיבאל ברלין בהצגת "השקיעה" בבימוי של יורי לובימוב. אולם תיאטרון שילר היה מלא מפה אל פה, וההצגה התקבלה במחיאות כפיים סוערות. בהצגת הבכורה היה נוכח ראש עיריית ברלין. בהצגת "השקיעה" היום אמורים לצפות נשיא גרמניה, ריכרד פון וייצקר, וכן שגריר ישראל בגרמניה.

הופעות "הבימה" בפסטיבאל ברלין מעוררות עניין רב, בשל מלאת 60 שנה לאחר מביקוריה המשמעותיים של "הבימה" בברלין, לפני עלותה לארץ. להצגות כמעט ואי אפשר להשיג כרטיסים. השחקן הוותיק שמעון פינקל, שהצטרף ל"הבימה" בברלין לפני 60 שנה, השתתף במסיבת עיתונאים והוא מרואיין רבות. תערוכת תולדות "הבימה" ניצבת באכסדרת תיאטרון שילר. כן מעורר עניין רב הבימאי יורי לובימוב, שביים את "השקיעה".

היום שביתת מחאה ב־68 בתי־הספר המקצועיים

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

הסתדרות המורים משביתה היום מלימודים 23 אלף תלמידים ב־68 מוסדות שבפיקוח משרד העבודה.

השביתה הוכרזה לאות הזדהות עם המורים השובתים זה 11 יום ב־18 מרכזים להכשרה מקצועית, במחאה על פיטורי 54 מורים משני מוסדות להכשרה מקצועית.

שוורדנדזה – היום לוואשינגטון; השלום במזה"ת אינו על סדר היום

ינסה להגיע לסיכום סופי לקראת הסכם על חיסול הטילים הגרעיניים לטווח בינוני

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורדנדזה מגיע היום לוואשינגטון כדי לנסות ולהגיע לסיכום סופי לקראת הסכם חיסול הטילים הגרעיניים לטווח בינוני. שיחות העבודה יתחילו ביום שלישי ויימשכו שלושה ימים. הן יתמקדו בנושא שיטות האימות והפיקוח על חיסול הטילים, ובדרישה הסובייטית החדשה לכלול בהסכם את חיסולם של טילי פרשינג 1 אי המוצבים בגרמניה.

בנושא הפיקוח הסכימו הסובייטים לפני שבועות מעטים לאפשר למדענים מערביים להיות נוכחים באתרי הטילים ואף לבדוק מזמן לזמן את מפעלי הייצור של הטילים בבריה"מ. עם זאת, הסובייטים דורשים כי גישה דומה תינתן למדענים סובייטיים.

הממשל האמריקאי, שעמד על דרישה זו בזמנו, חזר בו אחרי הסכמה הסובייטית, בעקבות לחצן של בנות־הברית האירופיות, שדחו את האפשרות שמדענים סובייטיים יפקחו במפעלים מערביים. עתה ינסה שר החוץ הסובייטי ועמיתו ג'ורג' שולץ להגיע להסכמה על שיטות פיקוח חדשות.

תהליך השלום במזרח התיכון והוועידה הבינלאומית אינם רשומים בסדר היום של השיחות. ריג'וויי אמרה אמנם כי כל צד יכול להוסיף נושאים במהלך הביקור, וש"היא לא תתפלא אם מישהו מהצדדים יעלה את נושא תהליך השלום". אך לדברי מקורות במחלקת המדינה אין כוונה לערוך דיון נפרד בנושא מכיוון שלא יהיה די זמן לכך, ו"בסדר העדיפויות נמצא תהליך השלום במקום נמוך למדי".

רייגן יחדש במהלך הביקור את הזמנתו למנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב לבוא לוואשינגטון, אך נציגים אמריקאים אמרו כי אין בכוונת הממשל להפוך את הביקור לדיון על ועידת פסגה חדשה. הם אמרו עוד כי עד כה לא התקבלה תשובתו של גורבצ'וב להזמנה.

ערך את העמוד: משה ויינפלד

אמש במופע / רפי קינן

שלום חנוך קופץ אוקטן

"רק בן אדם" – שלום חנוך (שירה וגיטרה), משה לוי (קלידים, עיבודים והפקה מוסיקלית), ריי פיטרסון (בס), רוני פיטרסון (גיטרה), רוני מרשין (תופים) ויארוסלב יעקובוביץ (סקסופון).

כמו שיש אחד שלום חנוך שמאפשר למבקר גם להנות מעבודתו, במיוחד אחרי בוב דילן. אמש בקיסריה זה קרה שוב – כמו תמיד איתו – עם כשמתה שירים חדשים נפלאים וכל האחרים, המוכרים.

בקלילות, עם חיוך, הוא שלט בבמה ובקהל, התגבר ומתח לסירוגין – תמיד מרגש וכל הצופים הגיבו לו על כך במחיאות כפיים, שריקות, זיקוקי דינור. שירה יחד איתו, ריקוד, נרות וכל הסממנים המוכרים.

שלושת נגניו החדשים של חנוך, שני האחים פיטרסון מארה"ב והמתופף מרשין מבריטניה – יחד עם שני המעולים תוצרת הארץ איפשרו לו ולמשה לוי להגביר את אוקטן הרוק בשירים הישנים ולהציג בציר חדש באותה רוח קצבית. אפשר לזכור שזה המופע הכי רוקי שנראה עד כה בארץ בביצועו של אמן ישראלי.

השירים החדשים הוכיחו שוב כי אין שני לשלום חנוך – וגם לא שלישי – בכתיבת מילים אינטליגנטיות ולחן המתאים להן ככפפה בלי לוותר כהוא זה לא על הצורה לא על התוכן ולא על האחדות של היצירה.

כל הנגנים היו נפלאים. חלקם רב בהצלחת הערב. עיבודיו החדשים וההפקה המוסיקלית של משה לוי היו יוצאים מהכלל וההגברה גם היא היתה ללא דופי. העשן והתאורה טעונים שיפור ברוח הטעם הטוב של שאר מרכיבי המופע.

לא להחמיץ בשום מחיר.

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	16	21	גשום	19	23
אתונה	20	30	בהיר	19	32
בוקארשט	17	26	נאה	–	–
בריסל	16	23	מ"ח	–	–
וינה	16	21	גשום	4	19
ז'נבה	17	23	מ"ח	10	25
לונדון	18	20	מ"ח	18	21
ליסבון	20	29	בהיר	19	34
מדריד	17	30	נאה	19	35
ניו־יורק	18	24	גשום	14	25
פאריס	17	24	מ"ח	15	22
פרנקפורט	17	25	מ"ח	13	19
ציריך	13	22	מ"ח	–	–
קהיר	22	32	נאה	21	33
קופנהאגן	10	14	גשום	12	17
רומא	19	29	מ"ח	21	26
שטוקהולם	10	15	גשום	10	16

EL AL אל על

מרים ארד

איננה

ההלויה תצא היום יום ראשון 13.9.87 בשעה 15.00 מבית הלויות בסנהדריה

נא להימנע מביקורים

שרגא ארד,
נועה ויובל יאירי

יקירתנו

שפרה פינקהוף

איננה

הלוויה תתקיים היום יום ראשון י"ט באלול תשמ"ז 13.9.87 בשעה 11.00 לפנה"צ בבית העלמין בהרצליה (רח' פינסקר)

המשפחה האבלה

נפגשים ליד שער בית העלמין

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

זהבה פניני

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון י"ט אלול תשמ"ז 13.9.87
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה (רח' פינסקר)

האבלים:

בניה: ישראל ויצחק פניני וב"ב
אחיה: שבתאי אפלשטין וב"ב
הרי אפלשטין וב"ב

זוכר את מכונת הצילום של XEROX?

גם את הפקסימיליה שלה לא תשכח.

האנשים שהמציאו עבורך את מכונת הצילום ושיכללו אותה עד לדרגה של אומנות, עושים זאת שוב, והפעם בפקסימיליות.
לאחר שייצרה את "הפקסימיליה הפקסימילית" שמה עליה (XEROX) זירוקס את חותמתה, וכשמצאה בית מתאים בישראל מידן מחשבים בע"מ היא החלה בשיווק.
לפרטים נוספים ולהדגמת המכשיר בפעולה, אנא פנה למידן מחשבים בע"מ טל': 03-9229541.

יעילות פקסימילית עם XEROX 7010

מפיצים:
- ת"א - לרנו מחשבים בע"מ, טל': 03-285151
- ת"א - תבלית מערכות בע"מ, טל': 03-443010
- אזור השרון - מ.ב.א - ציוד היקפי למחשבים בע"מ 03-494676
- אילת - לרנר מחשבים בע"מ, טל': 059-71633

מידן מחשבים בע"מ
רח' אפעל 3 קרית אריה ת.ד. 3005 פ"ת 49130

הממשל מכחיש כוונה לסגירת משרדי אש"ף

חוות הדעת של משרד המשפטים והאף־בי־איי: למרות שעקרונית יש מקום לסגור המשרדים, מוטב לקחת בחשבון את הסיבוכים התחוקתיים שינבעו מכך

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אין בינתיים כל החלטה לסגור את משרדי אש"ף בארה"ב, הודיע ביום ששי דובר מחלקת המדינה, צ'ארלס רדמן. הודעתו באה בעקבות פרסום בעתון "וואשינגטון טיימס" על פיו החליט סגן שר החוץ, ג'ון וייטהד, לסגור את משרדי אש"ף בוואשינג־טון ובניו יורק.

את הדרישה לסגור משרדים אלה יזמו הסנטור רוברט דול וחבר הקונגרס ג'ק קמפ, שניהם מועמדים רפובליקאים לנשיאות, אשר הגישו גם הצעת חקיקה משותפת בנושא. מחלקת המדינה, שהתבקשה לתת דעתה בנושא, אספה את חוות דעתם של משרד המשפטים והאף־בי־איי ואף הכינה חוות דעת משפטית משלה. חוות הדעת גורסות כי על אף שעקרונית יש מקום לסגור את משרדי אש"ף, יש לשקול את הסיבוכים החוקתיים העלולים

ראש שירות הביון הקנדי התפטר על רקע השגת היתר ציתות במרמה

מאת גלעד הותן

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). דארסי פין, ראש שירות הביטחון והביון הקנדי, נאלץ להתפטר אתמול מתפקידו עקב השערוריה הראשונה בה מעורב השירות. השירות, המקביל לשב"כ בישראל, נוסד לפני שלוש שנים עם פיצול משטרת הרוכבים הקנדית המלכותית, לאחר שהמשטרה הפדרלית צברה יותר מדי סמכויות ועברה בפעולותיה על החוק פעם אחר פעם.

אתמול בבוקר התברר בבית

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט ת... ברח' דאונינג 10 בלונדון. שני ה...

...שיא בגר... בארה"ב:

לעומת 15.7 מיליארד דו... שש שנים של הבשחות...

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ...שיא חדש בגרעון בתחום...

חידושים בניתוחי קטרקט יוצגו בקונגרס החברה האירופית בי"ם

הכנס הבינלאומי לאונקולוגיה יוקדש לליבון בעיות הקשורות לריפוי סרטן אצל ילדים

מאת עדנה אבידור
סופרת "הארץ"

חידושים בשיטות ניתוח הקטרקט, סוגי העדשות להשתלה תוך עינית, וסיבוכים בניתוחים הגורמים לעיוורון או עיוורון חלקי יידונו בקונגרס החמישי של החברה האירופית לניתוחי קטרקט והשתלת עדשות תוך עיניות, שיפתח היום (יום א') במלון הילטון בירושלים ויימשך ארבעה ימים. בכנס ישתתפו רופאים מ־31 מדינות שונות, כולל יפן, ארה"ב, איטליה, שוודיה, צרפת ואחרות.

בקונגרס שנערך לראשונה בארץ יקחו חלק ד"ר ס. ל. פיודורוב מברית המועצות, שפיתח שיטה חדשה לניתוח קטרקט באמצעות קרני לייזר. אורח כבוד הוא ד"ר ריידלי מאנגליה, כיום בן 81, שהיה הראשון שהכניס את העדשה התוך־עינית לשימוש בבני אדם.

במהלך הכנס יודגמו שיטות של שימוש בקרנית שנלקחה מאדם ולאחר עיבוד מיוחד הושתלה על קרנית של חולה. כן יידונו בשיטות ההתאמה של עדשות ובניתוחים חדשים בשימוש בלייזר מיוחד בעל יכולת חיתוך ועיצוב של הקרנית. כל שיטות הניתוח החדשות שיוצגו מייצגות ניתוחים הנמצאים בתחילת הדרך.

כנס רפואי אחר שיפתח היום בירושלים הוא הכנס הבינלאומי ה־19 לאונקולוגיה של ילדים. הכנס שיתקיים במלון לרום בעיר ימשך חמישה ימים. בכנס ישתתפו 300 רופאים מומחים ומדענים בכירים מ־32 ארצות, כ־60 מתוכם מישראל. בכנס יידונו בין השאר בחידושים בטיפול בסרטן הילדים, בממצאים חדשים לקשר התורשתי של גידולים ממאירים ובקשיים הקשורים בריפוי סרטן אצל ילדים, שאינם קיימים אצל מבוגרים, כמו סכנה של הופעת המחלה בצורת גידולים משניים שנים רבות לאחר הטיפול הראשוני, הארכת תחולת החיים לתקופה ארוכה יותר, והדאגה כי הטיפולים הכימותראפיים והקרינה לא יפגעו בעצמות הילד הנמצא בשלבי גדילה.

בנק לאומי מציע:

פתרונות לבעיות פיננסיות מורכבות

"עסקות עתידיות" של בנק לאומי פותרות עבורך סיכוני חשיפה בתקבולים ובהתחייבויות עתידיות.
בבנק לאומי מאפשרים ללקוח העסקי להבטיח עצמו מפני שינויים במדד, בדולר ובריבית ומאפשרים תיכנון פיננסי מתאים.

העסקה	תאור
סחר מדדים (SWAP)	קונים ומוכרים שינויים במדד במחירים, שינויים במדד ביחס לדולר או ביחס לשיעורי ריבית
עסקות החלפה עתידיות בריבית (על אשראי) (FINANCIAL FUTURES)	מחליפים ריבית קבועה בריבית משתנה ריבית צמודה בריבית שיקלית ריבית צמודה למדד ריבית צמודה לדולר
אופציות בשקלים צמודים ולא צמודים (FRA)	אפשרות להפקיד בעתיד פקדונות צמודים או לא צמודים או לקבל בעתיד אשראי צמוד או לא צמוד בשיעורי ריבית ידועים וקבועים מראש
הבטחת שער לדולר	ניתן לקבל הלוואה דולרית בשער דולר קבוע כנגד עמלה חודשית

מינימום לעסקה – 250,000 ש"ח. בעת עריכת העסקות אין צורך בפקדונות.

פנה ישירות לחדר העסקות בשקלים, טל: 03-648816, 03-648841, 03-648867.

בנק לאומי - רוח יומי

בפגישה עם יהודי ארה"ב הגן האפיפיור על פיוס הי"ב

"לעם היהודי זכות למולדת וביטחון אך גם לפלשתינאים שמורה זכות זו"

שביעות רצון בקרב היהודים מהתבטאויות פאולוס השני על השואה: "ניסיון בלתי אנושי להשמיד את היהודים" ● נשיא הוועד היהודי האמריקאי: הצהרות האפיפיור על הפלשתינאים הם רק מטאפורה של תמיכה במצב אנושי מכאיב ומכעיס ולא עמדה פוליטית

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק ושירות ה"ניו יורק טיימס"

(מיוחד ל"הארץ") "שנת שלום, שנה טובה וחתימה טובה" — במלים אלה, שנאמרו בעברית, סיים האפיפיור יוחנן פאולוס השני את נאום הברכה והתשובה שנשא בפני־200 יהודים בקבלת פנים מיוחדת, שנערכה ביום ו' בבוקר במיאמי ביץ'.

בפגישה טעונת עם מנהיגים יהודיים אמריקאים הגן האפיפיור יוחנן פאולוס השני על אחד מקודמיו, פיוס הי"ב, מפני הטענות ששתק בימי השמדתם של יהודי אירופה. הוא גם ניצל מעמד, שנחשב מלכתחילה לטקסי בלבד, כדי לטעון שלעם הפלשתיני שמורה זכות למולדת.

כנגד זה הביעו המנהיגים היהודיים "כאב וצער עמוק" על פגישת האפיפיור, בחודש יוני שעבר, עם נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים. הדובר היהודי בפגישה, הרב מרדכי וקסמן, נשיא הכבוד של מועצת בתי־הכנסת באמריקה, אמר לאפיפיור, כי השואה הביאה לכלל שיא "מאות שנים של אנטישמיות בתרבות האירופית. שפטיסות נוצריות נושאות באחריות כבדה בשבילה".

הפגישה בין האפיפיור ליהודים נערכה באודיטוריום קטן ואפור במיאמי, אשר בו נאספו מאתיים נציגים של ארגונים יהודיים אמריקאים להאזין לאפיפיור, ולהשמיע דברים באזניו.

כנות מרשימה בדו שיח בין הוותיקן ליהודים

אף שיחס הכנסיה הקתולית לשואת יהודי אירופה מוסיפה להיות העניין השנוי ביותר במחלוקת בין יהודים לקתולים, הסכימו אתמול נציגים של שתי הדתות, כי חילופי הדברים עם האפיפיור, לעיני התקשורת הבין־לאומית, שיקפו דרגה מרשימה של כנות שהושגה מאז 1965. בשנה ההיא, בעקבות כינוס מועצת הוותיקן השניה, התחילה הכנסיה דו־שיח רשמי עם היהדות.

האפיפיור נפגש עם היהודים ביום הראשון למסעו בארה"ב. הוא מבקר בשש ערים בתוך עשרה ימים. מיאמי, פלורידה, היתה התחנה הראשונה במסעו. הוא נאלץ להפסיק שם מיסה בהשתתפות עשרות אלפי בני אדם, בגלל סופה טרופית.

שביעות רצון מהתייחסות פומבית של האפיפיור לשואת יהודי אירופה

האפיפיור דיבר באוזני היהודים באנגלית, במבטא כבד, באטיות רבה, ולא חרג מן הטקסט המוכן. הוא הזכיר את המורשת התנ"כית המשותפת ליהודים ולקאתולים, ואמר, כי הקאתולים "מכירים וגם מעריכים את האוצרות הרוחניים של העם היהודי ואת עדותו הדתית לפני אלוהים".

כאשר דיבר על מלחמת העולם השניה, השתמש במלה העברית "שואה", ואמר כי היא היתה "נסיון בלתי אנושי וחסר מעצורים להשמיד את העם היהודי באירופה".

על האפיפיור פיוס הי"ב, שעמד בראש הכנסיה הקתולית בימי המלחמה, אמר יוחנן פאולוס השני: "אני משוכנע, כי ההיסטוריה תגלה בבהירות רבה כיצד חש פיוס הי"ב את הטראגדיה היהודית", ועד כמה התאמץ לעזור ליהודים במהלך המלחמה.

אחרי השואה, אמר האפיפיור, "התחיל העם היהודי תקופה חדשה בהיסטוריה שלו" ויש לו "זכות למולדת, כפי שיש לכל אומה", עם "ביטחון הולם ועם "שלווה".

אבל הוא הוסיף: "מה שנאמר על הזכות למולדת חל גם על העם הפלשתיני, שרבים כל כך מבניו מוסיפים להיות חסרי בית ופליטים". הגיעה השעה, הוא הוסיף, לעבד פתרונות ל"שלום צודק, מלא ובר קיום באיזור ההוא".

במסיבת עיתונאים אמר אחר כך הרב וקסמן, כי אין זו הפעם הראשונה שהאפיפיור מקשר [illegible] הצירוף "מולדת לפלשתינאים". נשיא הוועד היהודי האמריקאי, תיאודור אלנוף, תיאר את דברי האפיפיור כ"מטאפורה של תמיכה במצב אנושי מכאיב ומכעיס", ולא כהצהרה פוליטית המאיימת על הגיאוגרפיה של ישראל או על קיומה כמדינה.

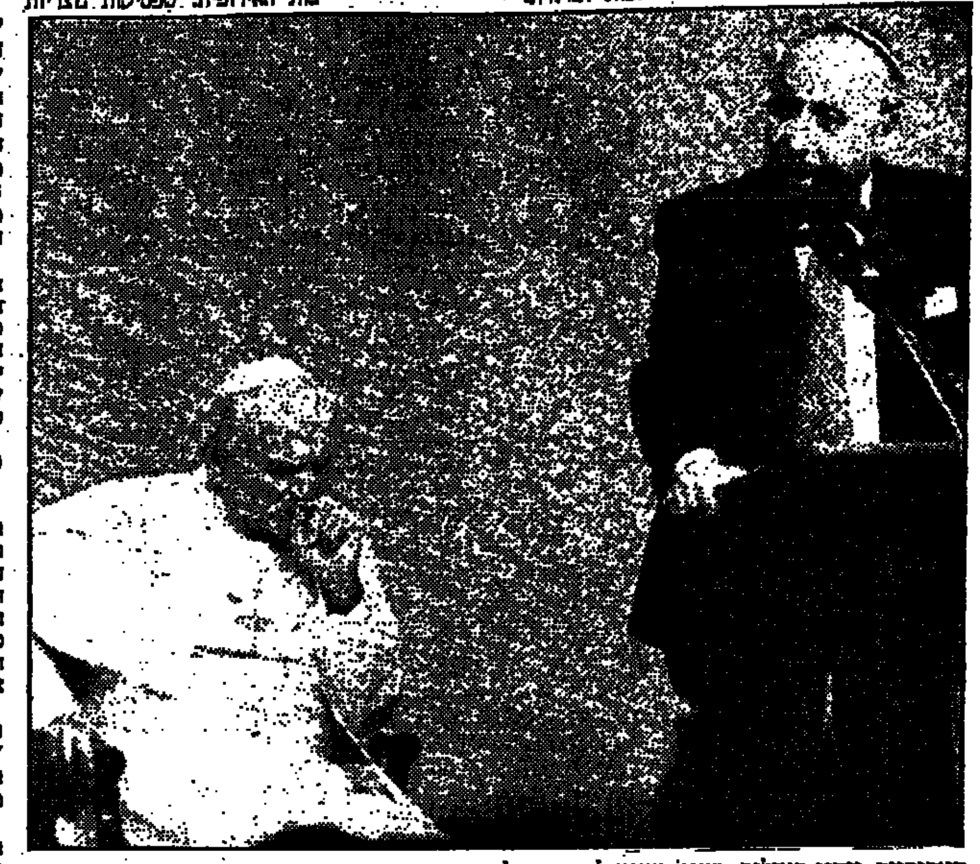

האפיפיור, יוחנן פאולוס השני, מאזין לדבריו של הרב מרדכי וקסמן בפגישה עם מנהיגי היהודים ביום שישי במיאמי, פלורידה. (תצלום איי־פי).

רקע

גירסאות שונות על שתיקת האפיפיור פיוס הי"ב בעת השמדת היהודים באירופה

[illegible] מעשיו או מחדליו של פיוס הי"ב בימי השמדת היהודים שימשו סלע מחלוקת מאז סוף מלחמת העולם השניה.

בספרו "שתיקתו של פיוס הי"ב" כתב ב־1964 האיטלקי קארלו פאלקוני, כי לשואה "היה רק הד שולי או כלליני בתעודות האפיפיור", אף כי לאפיפיור — אשר כיהן מ־1939 עד 1958 — היתה "ידיעה מלאה על הזוועות של מעשי הנאצים".

פאלקוני, כומר קאתולי לשעבר, שכתב בהרחבה על הוותיקן, אומר, כי "הטענה האמיתית שעליה מסתמכים המצדיקים" את שתיקת האפיפיור היא ש"אי אפשר היה לאמת את העובדות", הואיל ואימותן היה תלוי בגרמנים.

גירסה אוהדת יותר לתפקידו של פיוס הי"ב נמצאת בספרו של הבריטי אנתוני רודס, "הוותיקן בעידן הרודנים", מ־1973. הוא מוכיח ניתוח של נאום האפיפיור ערב חג המולד של 1942 בידי מומחי "המשרד המרכזי לביטחון הרייך" בגרמניה הנאצית. פיוס אמר אז, כי למין האנושי יש חוב כלפי "כל מי שאיבדו במהלך המלחמה את מולדתם וכל מי שנגרף [illegible] אשר ללא כל אשמה אישית ורק על יסוד לאומיותם ומוצאם נהרגו או הוטלו אל יסורים". [illegible] הנאצים תיארו את דברי האפיפיור במלים: "הוא מאשים את העם הגרמני באי־צדק כלפי היהודים ושם עצמו שופרם של פושעי המלחמה היהודיים".

רודס, לשעבר מרצה באוניברסיטת לונדון, מוכיח עכשיו גם את ספרו של פנחס לפיד, "שלושה אפיפיורים והיהודים", מ־1967. לפי [illegible] רודס, כי "הכנסיה הקאתולית הצילה במהלך המלחמה יותר חיי יהודים מאשר כל הכנסיות האחרות, כל המוסדות הדתיים וכל ארגוני ההצלה גם יחד".

פרופ' חיים אדלר מהאוניברסיטה העברית

חברי הסתדרות ועבודה דוחים אינטגרציה בבתי"ס של בניהם

"אי לכך כדאי שיבדקו עצמם לפני שהם מקימים תנועה ציבורית להנחלת ערכים" ● שיעור התלמידים שהגדרתם "חלשים מאד" — 15 עד 20 אחוז

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

ראש המכון לקידום האינטגרציה בחינוך באוניברסיטה העברית, פרופ' חיים אדלר, אמר בנאומו בכינוס מועצת התנועה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה, כי שיעור התלמידים בישראל, שהגדרתם "חלשים מאד", הוא 15% עד 20%.

אדלר אמר בכינוס שנערך בסוף השבוע בתל־אביב, כי אוכלוסיה זו חלשה בהרבה מאוכלוסיית טעוני הטיפוח עימם התמודדה המדינה בעבר, משום שמדובר בילדים ובני נוער, שלא הצליחו להתקדם, למרות המשאבים האדירים שהושקעו במדיניות האינטגרציה ובמסגרות חינוך מטפחות אחרות. ככל שחור לשונם של תלמידים אלה גדולה יותר, כן גדלה רתיעת המבוססים ממיזוג איתם בבתי ספר משותפים.

לדברי אדלר, חברי תנועת העבודה וההסתדרות צריכים לבדוק עצמם היטב, בטרם יקימו תנועה ציבורית להנחלת ערכים לתלמידים, שכן רבים מהם נמנים עם המתנגדים הנחרצים ביותר למיזוג החלשים בבתי הספר בהם לומדים ילדיהם [illegible].

יתר על כן, הוסיף אדלר, חלק גדול מחברי תנועת העבודה וההסתדרות, הם אותם חוגים מבוססים שקנו לעצמם שירותי־חינוך משופרים, כמו במסגרת "החינוך האפור". ועל־כן "האינטרסים שלהם מונעים מהם לפעול פעולה ציבורית כמתבקש, ואם כך הדבר — אין צורך בתנועה הציבורית הזאת".

האינטגרציה בחינוך קשה

אדלר טוען בדבריו, כי האינטגרציה בחינוך מסובכת היום מבעבר, גם בשל הרכב האוכלוסיה המתנגדת לה. "זה כבר לא צפון תל־אביב של שנות ה־60, אלא צפון תל־אביב של שנות ה־80", אמר הפרופ', "אלה לא רק אשכנזים, אלה גם בני עדות המזרח שהתקדמו ויושבים באזור זה ובשכונת רחביה בירושלים. התנגדות החלק הזה לאינטגרציה היא, לעתים, חזקה מזו שהיתה לאשכנזים".

בדבריו על בתי הספר היהודיים לטיפוח אמנויות ומדעי הטבע, בהם לומדים בעיקר בני השכבות המבוססות, ציין אדלר "יש גם חינוך ייחודי ליוצאי השכבות החלשות ושמו 'החינוך המיוחד'. שיעור הלומדים בו הוא מהגבוהים בעולם: יותר מ־12%.

"ילד המופנה לחינוך המיוחד, מתוייג בכתה ג' כ'מיוחד', בלי יכולת או עם קושי רב למחוק זאת, למשל בגיוס לצבא. זה מסלול ללא מוצא". הוא הוסיף כי מדובר באחד מכל עשרה ילדים בישראל ובמקרים מסויימים, בשניים מכל עשרה.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

הזמנה
למנהלי צי רכב ותחבורה:

יום עיון בנושא דגמי פיאט 88' החדשים

- FIAT CROMA
- FIAT DUNA
- FIAT MAXI DUCATO

יום העיון יערך ביום רביעי 16.9.87, בשעה 10.00 לפנה"צ, בגן־אורנים, גני התערוכה, תל־אביב

להבטחת מקומך נא להתקשר טל. 03–330971 – לשולי

FIAT

הלוח הארצי

המשך ת"א גוש דן והשרון

• כרמל דוכס 12 דצמבר 1974 1800 שיח 5510907־3 163124172
• מצוהם סגור סוסיטה 77 מטע פורד + סייקר 03־872584 150216204
• כרמל דוכס 1974 סטס מבוי מטע ראשונה 03־701018 151618202
• בהזדמנות רום 79 + רדיו מבני משלה 03־346219 155714202
• הונ־כרמל 80, מצב מבני מטע + סטס 03־7512319 173524242
• כרמל רום 1981 מצב מיכני טוב 03־5564651 160251272
• סוסיטה סטיישן 72 במצב טוב סטס לשנה 1500 שיח 03־705954 160107274
• כרמל 73 אחרי אוברול טלמך 03־5365242 163112272
• רום 81 משומנת סטס לשנה 03־7518085 162258274
• בהזדמנות רום 1981 מצב מטע סטס לשנה 03־9244414 03־826460 180119271
• רום כרמל 1977 קיפיות ושמורות 052־84385 אחרי אוברול 193324271
• כרמל 77 מטע פורד סטס מחירון 052־32101 בערב 194006271
• רום כרמל סטיישן 79 שמורה לא 03־835045 בשבת 202850314
• רום כרמל 1981 במצב מטע 052־38070 סטס 10 חודשים 151943033
• כרמל דוכס 69 600 שיח 348224 356006 154301033

עולה אתיופית ראשונה, הנה אלי, קורס קצינות. בתמונה: עם קצי אופיר.

מודעה באחריות לא מכרת

על ידי שני צעירים ישראלים

בשבט אלעזומה שוררת אוירה של כעס ופחד • המותקף אושפז בבי"ח סורוקה לאחר שאובחן שבר בגולגלתו

מאת איתן רבין

בדווי תושב השבט אלעזומה אושפז אתמול בבית החולים סורוקה בבאר שבע לאחר שהותקף באכזריות, כנראה על רקע לאומני, בידי שני צעירים יהודיים. שני הצעירים החשודים נעלמו.

"אני מתחיל לחשוב שלהיות ערבי במדינת ישראל זה פשע", אמר הנתקף, עודה דליע (44). המשטרה פתחה תיק על גרימת חבלה חמורה, לאחר שאובחן שבר בגולגלתו של דליע, ופתחה במצוד אחר התוקפים.

דליע, אב לשישה ילדים, מגדל צאן לפרנסתו. מדי יום הוא יוצא בעגלתו, הרתומה לחמור, ואוסף שיירי לחם מעגלות הזבל בבאר שבע. שלשום אחר הצהריים יצא דליע, שהוא יוצא צבא, כהרגלו ואסף לחם ברחוב בר גיורא בבאר שבע.

"הגעתי לקיוסק בפינת הרחוב וירדתי לקנות משהו לשתות. פתאום קפצו שני בחורים צעירים, כבני עשרים, על העגלה, והחלו לדהור. רדפתי אחריהם והתחננתי שיעצרו אך הם פרצו בצחוק והמשיכו לדהור. יהודי אחד שראה את זה העלה אותי ברכב שלו, רדף אחריהם וחסם את הכביש. ירדתי למטה ושאלתי אותם אם הם לא מתביישים, ופתאום התנפלו עלי בצעקות וקללות 'ערבי מלוכלך'. אחד מהם לקח אבנים וזרק עלי והשני לקח מקל כבד והנחית לי מכה בראש. מיד התעלפתי. אני לא יודע מה קרה אחרי זה, התעוררתי רק בבית החולים", סיפר דליע ל"הארץ".

כתוצאה מהקרה, שוררת בשבט אלעזומה אווירה של כעס ופחד. "אנחנו נותנים את הדם שלנו למדינה, משרתים בצה"ל, אך ללכת ברחוב אנחנו מפחדים", אמרו אתמול בשבט.

משטרת מרחב הנגב מתייחסת במלוא החומרה לתקיפת הבדואי ופתחה בחקירה מקיפה לגילוי תוקפיו.

מת בנו הצעיר של הח"כ המנוח סייף אל־דין זועבי

מאת סופר "הארץ"

קיס סיף אלדין זועבי (24), בנו הצעיר של סייף אלדין זועבי המנוח, מי שהיה ראש עיריית נצרת וחבר כנסת במשך יותר מעשרים שנה, נפטר שלשום בדירתו בנצרת עילית.

בני המשפחה אמרו כי הצעיר לקה בשבץ, אבל המשטרה העבירה את הגופה לבדיקה במכון לרפואה משפטית וטרם פרסמה את הגורם למוות. המנוח הניח אשה, ללא ילדים.

רופאה תובעת את חברת "כור סחר" עיקול דירתה בשל חובות שהותיר בעלה

עזב את דירתם המשותפת בכרמיאל ונמלט לחו"ל בהותירו אותה ואת ילדיה בחוסר כל

מאת נורית בתנא

תביעתה של רופאה גינקולוגית (42), שבעלה, אריה ניר (48), ממנהלי חברת "ארגוס" לעיבוד תרכות מחשבים נמלט לטענתה לנוד יורק, הוגשה שלשום לבית המשפט המחוזי בחיפה, נגדן תגר נושיו.

לטענת האשה, לפני שנתיים עזב הבעל את ביתם ונמלט לחו"ל, לאחר שהשאיר אותה ואת שלושת ילדיהם בחוסר כל. היא פתחה בהליכי גירושין, והשנה קיבלה גם באמצעות שליח.

בהסכם הגירושין נקבע שדירת בכרמיאל, שבה היא מתגוררת כיום, שייכת לה. הסכם קיבל תוקף של פסק דין בבית המשפט בארץ.

לפני זמן מה הטילו נושיו של הבעל, חברות "כור סחר" ו"ליסקו", עיקול על רכושה של האשה, מתוך הנחה שמדובר ברכוש בעלה. האשה פנתה אל ההוצאה לפועל בבקשה לבטל את העיקולים. לטענתה, נאמר לה כי הליכי העיקול יעוכבו, אך עליה לפנות בבקשה לפסק דין הצהרתי בעניין, ולכן הגישה תביעה נגד נושי בעלה הנגרו.

בתביעה טוענת האשה שכל המטלטלים בדירתה בכרמיאל שייכים לה, ואין לבעלה לשעבר כל זכות על רכושה, לא בדירה ולא במטלטלים. לכן היא מבקשת פסק דין הצהרתי כי הדירה שלה וכל המטלטלים בה רכושה הבלעדי.

חניכה תובעת 1.3 מיליון ש"ח מתנועת נוער "מחנות העולים"

נפצעה בקפיצה אל שמיכת ברזנט במסגרת קורס הדרכה

מאת נורית בתנא

סופרת "הארץ" בחיפה

תביעה בסך יותר מ־1.3 מיליון ש"ח, נגד תנועת מחנות העולים, הדגשה שלשום לבית המשפט המחוזי בחיפה עלידי חניכה, ורד סתתי (19) מרמת השרון, שנפצעה תוך כדי קפיצה אל שמיכת ברזנט במסגרת קורס הדרכה לפני כארבע שנים.

על־פי כתב התביעה, נשברו ארבע משיניה ונגרם לה שבר בלסת, כתוצאה מהקפיצה. רופא העריך את נכותה בגין החבלה בחמישה אחוזים נכות לצמיתות, הנזק הכספי שנגרם הוא בסך 1,351,860 ש"ח.

לטענת התביעה, נגרמה התאונה בשל רשלנותה או חוסר הירותה של הנתבעת, תנועת מחנות העולים. לטענת התביעה ההוראה לקפוץ אל הברזנט מגובה רב מדי, ללא הנחיית המדריכים כיצד לבצע את הקפיצה באופן בטוח, ללא תרגול וללא אמצעי ביטחון נאותים, גרמה לפציעה.

כמו כן, לטענת התביעה לא הפעיל צוות מדריכים ועובדים במספר ובהיקף הנדרשים, בהתחשב באופי הפעילות ובמספר החניכים שהשתתפו.

בית המשפט המחוזי בחיפה מתבקש לפצות את התובעת בגין הנזקים, והוצאות המשפט.

אישום נגד בכיר בעיריית נתניה שכרה קבר לאהובתו

(ע). סגן מנהל מחלקת הגינון והנופים בעיריית נתניה, חיים אורק (52), האשם שלשום בניסיון לרצח אהובתו, שאותה רצה לקבור בקבר שהכין לה מראש. במקביל לכתב האישום הגישה לבית המשפט המחוזי בתל אביב גם בקשה לעצרו עד תום ההליכים. הדיון בבקשה נדחה בשבוע לבקשת סניגורו, עו"ד צבי לידסקי.

אולם המשפטים שבו התנהל הדיון היה מלא מפה לפה בבני משפחתו של הנאשם, כולל ששת ילדיו, אחיו ואחיותיו, שהגיעו מכל קצות הארץ. אורק, חבוש כיפה, נראה מבוגר מכפי גילו. נאשם שביצע את העבירה לאחר שאהובתו מרים בנעמי, שעמה היה לו קשר רומנטי, הודיעה לו על רצונה לנתק את הקשר, בניגוד לרצונו.

התובעת עו"ד דורית שפירא טענה בכתב האישום, כי לפני כשלושה שבועות שכנע הנאשם את אהובתו להיפגש עמו בערב כדי "לסגור עניין" בפעם האחרונה. בכתב האישום נאמר כי לאחר שהאיש ניסה לגרור את המתלוננת לבור שכרה, היא הצליחה להשתחרר באמצעות חול שזרקה לעיני הנאשם.

המתלוננת הצליחה להימלט כמדבית שעברה שם באקראי והובהלה לבית חולים. כתוצאה מהמכות נגרמו לה חתך בראש וחבלות בחלקי גופה.

משפט נהג הקטר מאסון "הבונים" נפתח היום

(ע). משפטו של נהג קטר הרכבת שלמה סומך (61) מקרית ביאליק, הנאשם בגרימת מות בנהיגה בלתי־זהירה שהביאה לאסון "הבונים", ייפתח היום בבית משפט לתעבורה בחיפה. הנאשם כפר באשמת מות המיוחסות לו.

באסון לפני כשנתיים קופחו חייהם של 22 מנוסעי האוטובוס, מהם 19 ילדים, תלמידי בית הספר בינר מפתח תקוה שהיו בטיול, ו־167 אחרים נפצעו.

המשפט יישמע בפני השופטת רחל הוזה, לאחר שבית המשפט פסק כי מסמכותו של שופט תעבורה לדון בתביעה זו.

בית המשפט הורה לתביעה הכללית למסור לידי הסניגוריה כל חומר רפואי הנוגע לנהגת האוטובוס רות דוידוב, שנהרגה באסון.

בתחילת המשפט תעלה סגנית פרקליט מחוז חיפה, עו"ד גליה סלבצקי, שורה של עדים שצפו בתאונה, שימסרו גרסתם לבית המשפט.

ערכה את העמוד אורית גלילי

קשיים באיתור הורי ילד עם תסמונת דאון לצורך סידורו במשפחה אומנת

נגטש יממה לאחר לידתו בביה"ח מאיר בכפר סבא

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בכפר סבא

סחבת ביורוקרטית וקשיים באיתור הורי ילד בעל תסמונת דאון שנולד בבית חולים "מאיר" בכפר סבא מקשים על סידורו במשפחה אומנת — כך עולה מדיון שהתקיים ביום שישי בבית משפט השלום בכפר סבא.

קופת חולים הכללית תובעת מזוג הורים צעירים שנטשו את בנם בבית החולים מאיר בכפר סבא, להוציא את ילדם מבית החולים. הילד נולד בפברואר השנה.

בתצהירים שהוגשו לבית המשפט נאמר כי אין הצדקה רפואית באישפוזו המתמשך של הילד "אישפוז המפריע לניהול תקין של בית החולים שלשמו הוא קיים. המשך שהות הילד בבית חולים עלול לגרום לילד נזק ולפגוע בפוטנציאל ההתפתחותי שלו, הידרדר במילא. שכן אין ספק שבית החולים איננו המקום המתאים למתן גידול האהבה הדרושים להתפתחותו התקינה.

עובדות סוציאליות שהופיעו בדיון, שהתקיים בפני שופט בית משפט השלום בכפר סבא יהודה פרגו, סיפרו כי האם הצעירה ברחה מבית החולים יממה לאחר שהפעוט נולד. כן סיפרו לשופט שנמצאה משפחה אומנת שמעוניינת בילד וכעת צריך למנות לו אפוטרופוס. הן ציינו כי לילד עדיין לא נערכה ברית ולא הוענק לו שם. בעקבות כך גם אין לילד ביטוח רפואי כלשהו. "העברת הילד למשפחה אומנת דורשת שיתוף פעולה מצד ההורים וכאן קיים קושי באיתורם" אמרה עובדת סוציאלית מהרשות המקומית בה התגוררו הורי התינוק הנטוש.

השופט יהודה פרגו אסר לפרסם את שם הורי הפעוט ופרטים מזהים אחרים של הורי הילד. בתחילה אסר השופט על פרסום הפרשה כולה אך שוכנע, מדברי הסבר של עיתונאים והעובדים הסוציאליים, כי קיימת חשיבות בפרסום הפרשה בתקשורת ואסר על פרסום פרטים מזהים בלבד.

הדיון בנושא נדחה ל־1 בדצמבר כשעל הצדדים לדאוג לאיתור ההורים ולהביאם לשיחה אצל השופט שהדגיש כי הוא מעוניין לשוחח עמם באופן אישי.

בלכד אסיר שנמלט מכלא אשקלון לפני עשרה ימים

חפר עם חברו מינהרה באורך 10 מטרים, ממחסן כלי העבודה הנמצא סמוך לחומת הכלא

מאת איתן רבין

האסיר חיים מלול, שנמלט לפני כעשרה ימים מכלא אשקלון, נלכד שלשום בביתו של חבר בגן יבנה והוחזר לכלא. המשטרה ממשיכה במצוד אחר שותפו לבריחה, דוד אייזיק. ועדת חקירה שהוקמה לבדיקת נסיבות הבריחה תגיש את מסקנותיה בימים הקרובים לנציב שירות בתי הסוהר.

כ־20 אנשי היחידה המיוחדת למלחמה בטרור (ימ"מ) של משטרת ישראל פשטו שלשום על ביתו של אדם בעל עבר פלילי בגן יבנה. נודע כי מלול, שלא חשד בדבר, שהה ברגע הפריצה בגינת הבית ושתה קפה, כאשר מצא עצמו לפתע מול כעשרה שוטרים המחזיקים בתת־מקלעי עוזי קצרי קנה, ולא התנגד למעצרו.

כשעה אחת לפני מעצרו הגיע מידע למשטרת מרחב אשקלון על התמצאותו של מלול בגן יבנה. על־פי מידע מודיעיני קודם, היה חשש שמלול חמוש ברובה מ־16 וברימון רסס. אנשי הימ"מ הגיעו תוך דקות ספורות למקום, לבושים במכנסיים קצרים, גופיות, וכמה מהם אף עטודים בעגילים — להסיר כל חשד שהם אנשי משטרה.

מלול (27), תושב אשקלון, מרצה עונש של 12 שנות מאסר בגין התפרצויות, שוד מזויין ודיי לעבר שוטרים. חברו אייזיק (28), מאשדוד, נידון לשבע שנות מאסר על סחר וייבוא הרואין. השניים חפרו מנהרה באורך של כ־10 מטרים, ממחסן כלי העבודה הנמצא סמוך לחומת הכלא.

נודע כי מאז בריחתם הציבה המשטרה שמירה צמודה על ביתו של אחד מקציניה הבכירים, אשר בזמנו עמד בראש צוות החקירה שהביא למאסרו של מלול. היה חשש כבד שמלול, אשר נשבע לנקום, ינסה לממש את איומיו. נגד מלול נפתח תיק פלילי על בריחה ממשמורת חוקית, בשלילה זכותו לקבלת חופשות והוא ייאלץ לוותר על הטבות רבות להן זכה בהיותו אסיר בעל התנהגות טובה.

מאסר לרס"ר בחיל האוויר על מעשים מגונים בחיילת

מאת איתן רבין

תשעה חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 500 ש"ח ו־100 שעות עבודה לתועלת הציבור גזר שלשום בית משפט השלום על רס"ר בצבא הקבע שהורשע בעשיית מעשים מגונים בחיילת.

בכתב האישום נאמר כי הנאשם, אדריאן קושמרו (50), תושב עומר, בהיותו רס"ר בצבא הקבע ואחראי על השק"ם באחד הבסיסים בדרום, נטפל לפני שנתיים לשתי חיילות שהיו תחת פיקודו, והבהיר מגויות שונות ליטף אותן בשדיהן, קירב את ידיהן לאיבר מינו וניסה לנשקן.

קושמרו כפר באשמות המיוחסות לו, אך השופט צבי סגל התרשם לחיוב מעדות אחת החיילות והרשיעו בעבירה המיוחסת לו. "לצערנו, תופעות של ניצול מיני ביחסים שבין בעל שררה לבין מי שנתון למרותו עולות מדי פעם ואינן נדירות. חובתו של בית המשפט להביע את סלידתו ושאט נפשו ממעשים אלה, כדי להרתיע עבריינים בכוח מפני איומת הדין הצפויה להם על מעשיהם", כתב השופט בפסק דינו.

הכסף מהפעלת הטלוויזיה בכבלים משמש לרכישת סם

מאת נורית אמיתי

סופרת "הארץ" בפתח תקוה

אנשים החשודים כחברים בכנופיות עבריינים מיבנה, המפעילים רשת טלוויזיה בכבלים, משקיעים את התמורה מעיסוקם זה ברכישת סמים. כך עולה מבקשת מעצר שהוגשה שלשום לבית משפט השלום בפתח תקוה נגד רפאל אוחנה מאשדוד ומישל אוחנה ואברהם אלמליח מיבנה.

השלושה נעצרו בחשד לניסיון לרצח אנשים בכנופיה מתחרה. על־פי כתב האישום, קשרו החשודים לפני כשלושה שבועות לגרום למותו של מוני חג'ג' מיבנה, על רקע סכסוך בין כנופיות עבריינים על אזורי שידור של טלוויזיה בכבלים שם. החשודים ירו על אחד מחברי הכנופיה היריבה כדי להסלו, וגרמו לו חבלה קשה.

בבקשת המעצר טען מפקח יאיר רגב כי הפעלת טלוויזיה בכבלים היא עסק מכניס המשמש מקור מימון רציני לסמים, שהמפעילים וחבריהם משתמשים בהם.

שלושת החשודים נעצרו ל־15 יום.

ראש מועצת ירוחם בפיקוח שירות המבחן ל־6 חודשים

מאת איתן רבין

ראש מועצת ירוחם ברוך אלמקייס יהיה נתון במשך חצי שנה בפיקוח שירות המבחן למבוגרים. כך פסק שלשום שופט בית משפט השלום בבאר שבע, צבי סגל, שמצא אותו אשם ברשלנות ובהפרת תנאי הרשיון להחזקת נשק. לאור עברו הנקי והמלצת שירות המבחן, נמנע השופט מלהרשיעו בעבירה.

בכתב האישום נאמר כי לפני כשנתיים השאיר ראש המועצה את אקדחו המוחזק ברישיון, ברכבו, בניגוד לתנאי הרישיון, ובאותו יום פרצו אלמונים את רכבו וגנבו את הנשק שטרם נמצא עד היום. בכך נהג אלמקייס ברשלנות ובניגוד לתנאי הרישיון. אלמקייס הודה בעבירה המיוחסת לו אך ביקש שלא להרשיעו.

יהודית מלמד (לבית) ברגמן

איננה

ההלויה תצא היום יום א' יט' באלול תשמ"ז בשעה 1.00 אחה"צ מבית הלויות בסנהדריה לבית העלמין בהר המנוחות ירושלים.

המשפחה האבלה.

אנו מודיעים בצער רב על

של אמנו וסבתנו היקרה

אסתר מנוח ז"ל

אשר נפטרה בשיבה טובה

ההלויה התקיימה בחוג המשפחה

ביום ששי 11.9.87

בנה: עו"ד ברוך י. מנוח וב"ב

בתה: פני עינטבי וב"ב

נפלה עטרת ראשנו

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

ר' יגאל גל־עזר ז"ל

ההלויה התקיימה ביום שישי י"ז אלול תשמ"ז (11.9.87)

המתאבלים: רעיתו חיה

בניו: יוסף, דורון

אחיו: דרור

ובני משפחותיהם

יושבים שבעה בבית המנוח רח' אלחריזי 16 ירושלים.

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למשפטים

לד"ר בן־ציון אליאש

מר אמוץ אליאש

משתתפים באבלכם במות

אמכם ז"ל

דיקאן הפקולטה,

מוריה והסגל המינהלי

קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה

מודפון

03־38 38 38

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

שלם שלמה

במות עליו

אחיו ז"ל

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

ניר נפתלי

במות עליו

אחיו ז"ל

העיר תל־אביב אבלה על מותו של יקיר העיר

מקס זליגמן ז"ל

משפטן, מגינם של לוחמי מחתרות התקומה, אדם יקר.

בית אסם

מכבד את זכרה של

יהודית ויל

רעית מר עוזיאל ויל יבל"א, ממייסדי החברה ואם לד"ר יאיר צדוק ויל יבל"א חברי מועצת המנהלים

ומשתתפים בצער המשפחה.

מועצת המנהלים של אסם,

תעשיות מזון בע"מ

והחברות השלובות

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בחו"ל של אשתי, אמי וסבתנו האשה רבת הפעלים

יהודית (הדי) ויל ע"ה

לבית לונסברג

ההלוויה תצא היום יום ראשון יט אלול תשמ"ז 13.9.87 בשעה 3.30 אחר הצהרים מבית המנוחה רחוב מימון 36 בני ברק לבית העלמין סגולה בפתח תקוה.

אוטובוסים יעמדו לרשות המלווים.

יושבים שבעה בבית המנוחה.

המתאבלים: בעלה: עוזיאל ויל

בנה וכלתה: ד"ר יאיר ויפה ויל

נכדיה: אמיר, שי, גיל, אילת

וכל בני המשפחה

לחיפה כימיקלים בע"מ

קווי טלפון חדשים

מירכזת– 04־469611

טלקס– 04־45118

פקסימיליה– 04־457849

ביום ו' – 18.9.87 יוחלפו מספרי הטלפון שלנו.

חיפה כימיקלים בע"מ

המרכז הישראלי לניהול

סדנאות הדרכה למנהלים ספטמבר 1987

13.9 טכניקות של ניהול זמן

מנחה: אינג' דוב קינן

16.9 קבלת עובדים

מנחה: פרופ' אלחנן מאיר

21.9 התמודדות עם מצבי לחץ ושחיקה לנשים בתפקידי ניהול

מנחה: גב' רבקה נרדי

21.9 אפקטיביות ניהולית - הכר את שיטת הניהול על פי יעדים M.B.O.

מנחה: מר ראובן כץ

פרסים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול

טל. 03־257202; 02־234863; 04־640678; 057־37914.

"נויה צירכר צייטונג":

מומחים גרמניים מסייעים בייצור נשק כימי להפגזת כפרי כורדים

"קרל קוב" — אחד המפעלים שסיפקו לעיראק ציוד לייצור גז חרדל וגז עצבים ● המחתרת הכורדית קוראת לארגונים בינלאומיים לשגר משקיפים לאזורים הסמוכים לשדות הנפט של קירקוק

מאת אליהו זהבי

עיראק מייצרת גז חרדל וגז עצבים בסיוע מומחים גרמניים במפעל כימי גדול ליד העיר סאמארה — כתב אתמול העתון השווייצי "נויה צירכר צייטונג" בכתבה ארוכה, המסתמכת על "פקיד בכיר בפנטאגון" ועל נציגי המחתרת הכורדית "ידפ"ק". בהתאם לעדויות של שני מקורות אלו, אחד משני המפעלים הגרמניים שסיפקו ציוד לייצור הנשק הכימי מוכר גם בשמו — "קרל קולב".

מזה לפחות חמש שנים היו המומחים הגרמניים קשורים לייצור הנשק הכימי.

כן מוזכר בכתבה סיוע מצד מפעלים בברזיל וארגנטינה.

אנשי המחתרת הכורדית במחוז סולאמאניה, הסמוך לאזור שדות הנפט של קירקוק, טוענים, כי קרוב לחמישים כפרים הופגזו בנשק כימי, וכתוצאה מכך נפגעו נשים, ילדים ולוחמים, וגם בעלי חיים נכחדו. הטייסים העיראקיים הפגיזו בנשק כימי גם את דרכי המנוסה מן הכפרים, כדי להגביר את ממדי הפגיעה. לכורדים אין מסכות גז והם משתמשים ביריעות פלאסטיק ומדליקים מדורות, כדי לגרום לאוויר החם לפזר את הגז הרעיל.

אנשי המחתרת טוענים, כי עתונאים מערביים אינם מבקרים באזורי הקרבות בהרי כורדיסטאן והם תובעים מארגונים בינלאומיים לשגר משקיפים לאזור, כדי לאמת את ההאשמות. לטענתם, העתונות הבינלאומית מסקרת את הקרבות במפרץ הפרסי בלבד, למרות שההכרעה במלחמה בין עיראק לאיראן תיפול באזור כורדיסטאן, אם וכאשר ייכבשו שדות הנפט של קירקוק, ובכך ינותק עורק החיים של כלכלת עיראק.

ידיעות על שימוש בנשק כימי נגד כפרים כורדיים פורסמו לאחרונה גם בעתון המערב גרמני "פראנקפורטר אלגמיינה" והעתון השוודי "סוונסקה דאגבלדט", אך "נויה צירכר צייטונג" מאשים זו פעם ראשונה מומחים גרמניים בייצור הנשק הכימי והפיכת מפעלי דשנים למפעלים המייצרים גזים רעילים.

גרטה גרבו (משמאל), שחקנית הקולנוע המפורסמת עם בת לוויה אלמונית בשעת טיול. זו אחת התמונות הנדירות של "האלוהית", והיא צולמה לאחרונה בעת שנפשה בשווייץ. (תצלום איי־פי)

לקה בשיתוק לאחר שאכל מחבילת מזון בעת טיסה

מדובר בהרעלת מזון נדירה כתוצאה מחיידקים הנמצאים בנקניקים או במזון משומר

לונדון (ע"ת). נוסע בריטי לקה בשיתוק, בעקבות הרעלת מזון נדירה, שעליה לא דווח בבריטניה במשך תשע שנים.

פקידי משרד הבריאות ציינו כי רוי חיים (49) לקה במחלת ה"בוטוליזם", לאחר שאכל מחבילת מזון מוכנה מראש, שכללה אורז וירקות בטיסה מניצה שבדרום צרפת לשדה התעופה היתרו של לונדון.

חיים, המחובר עתה למכונת החייאה בבית־חולים בלונדון, היה האדם הראשון בבריטניה שלקה במחלה זו מאז נפגעו על ידה ארבעה קשישים ב־1978, בעקבות אכילת קופסת שימורים של סלומון נגוע. שניים מהקשישים מתו.

בוטוליזם שייך למשפחת קלוסטרידיה של חיידקים, הנמצאים בנקניקים או במזון משומר.

המחלה פוגעת בדרך כלל במערכת העצבים תוך 24 שעות ומשתקת את עצבי העין והגרון.

ועידה מטעם האו"ם:

חשש להצטברויות פחממנים ורעלים אחרים בים התיכון

85% של המים המשומשים של 120 הערים החשובות ביותר בקרבת הים התיכון אינם זוכים לטיהור לפני שהם מוזרמים לים ● בשנת 2025 יגדל מספר התושבים באגן הים התיכון ב־200 מיליון נפש

אתונה (ע"צ). סכנה נשקפת לים התיכון ולסביבתו אם לא ייעשה דבר כדי להציל את האיזור מתוספת גדולה של אוכלוסיה והצטברויות פחממנים ומוצרים רעילים אחרים — למסקנה זו הגיעו המשתתפים בוועידה החמישית "לגיבוש תוכנית פעולה לים התיכון". הוועידה נערכת ביוזמת האו"ם [illegible] את דיוניה מיום ב' עד יום ו' [illegible] יוון.

17 מבין 18 המדינות הגובלות עם הים התיכון והחברות בארגון אישרו שורה של המלצות בלתי מחייבות, שמטרתן להבהיר לתושבים מה גדולה הסכנה.

מדי שנה נשפכות לים התיכון 120 אלף טונות שמנים מינרליים, 60 אלף טונות דטרגנטים, 10 טונות כספית ו[illegible] טונות כרום. לפי דיווחים שנתקבלו בוועידה, 85 אחוזים של המים המשומשים של 120 הערים החשובות ביותר בקרבת הים התיכון אינם זוכים לטיהור, לפני שהם מוזרמים לים.

לוועידה נמסר, כי המצב עלול להחמיר במידה נוספת מעתה עד שנת 2025, מאחר שעד אז יגדל מספר התושבים באגן הים התיכון ב־200 מיליון נפש ויגיע ל־550 מיליון נפש.

חולי האיידס בבריה"מ יתחייבו בכתב לא לקיים יחסי מין חמש שנים

מוסקווה (ע"ר וע"צ). האזרחים הסובייטיים, שלקו באיידס ייתבעו להתחייב בכתב להימנע מכל מגעים מיניים במשך חמש שנים — כך נאמר בהודעה שפורסמה שלשום על־ידי סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס". מי שיפר את ההתחייבות יועמד לדין לפי החוק הפלילי של ברית־המועצות וצפוי לעונש מאסר מירבי של 8 שנים.

עוד נאמר בהודעה, כי החולה הראשונה שלקתה באיידס בלנינגרד, לודמילה ג. (28), כבר חתמה על התחייבות.

סוריה קוראת להקים אזור מפורז מנשק גרעיני בים התיכון

(ע"ר). נשיא סוריה, חאפז אסאד, קרא בנאומו שלשום, בפתח המשחקים הים־תיכוניים, בהשתתפות ספורטאים מ־18 מדינות, כי על אזור הים התיכון להיות חופשי מנשק גרעיני.

הממשל מכחיש כוונה לסגירת משרדי אש"ף

חוות הדעת של משרד המשפטים והאף־בי־איי: למרות שעקרונית יש מקום לסגור המשרדים, מוטב לקחת בחשבון את הסיבוכים התחוקתיים שינבעו מכך

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אין בינתיים כל החלטה לסגור את משרדי אש"ף בארה"ב, הודיע ביום ששי דובר מחלקת המדינה, צ'ארלס רדמן. הודעתו באה בעקבות פרסום בעתון "ואשינגטון טיימס" על פיו החליט סגן שר החוץ, ג'ון וייטהד, לסגור את משרדי אש"ף בוואשינגטון ובניו יורק.

את הדרישה לסגור משרדים אלה יזמו הסנטור רוברט דול וחבר הקונגרס ג'ק קמפ, שניהם מועמדים רפובליקאים לנשיאות, אשר הגישו גם הצעת חקיקה משותפת בנושא. מחלקת המדינה, שהתבקשה לתת דעתה בנושא, אספה את חוות דעתם של משרד המשפטים והאף־בי־איי ואף הכינה חוות דעת משפטית משלה. חוות הדעת גורסות כי על אף שעקרונית יש מקום לסגור את משרדי אש"ף, יש לשקול את הסיבוכים החוקתיים העלולים לנבוע מכך. האף־בי־איי הוסיף, כי כל עוד קיימים המשרדים, יש לו אפשרות נוחה יותר לפקח על פעילות אנשיהם.

במכתב ששלח שר החוץ שולץ לפני מספר שבועות לחברי הקונגרס הוא מסר, כי אין בכוונתו לסגור את משרדי אש"ף. אך נראה כי יוזמי ההצעה בקונגרס וידידי ישראל ממשיכים לפעול כדי לשנות את ההחלטה, ואחת האפשרויות היא לגרום להצעת חוק נוקשה יותר, שתקבע שאש"ף הוא ארגון טרור, ולפיכך יש לסלק את נציגיו (כולל הנציג באו"ם) מארה"ב. גורמים בממשל סבורים, כי אם תתקבל הצעת חוק כזו, היא עלולה להעמיד את הממשל במצב "לא נעים" עם מדינות ערב, ולפיכך ייעשה ניסיון למצוא הצעת פשרה.

ערכה את העמוד: עדה ארשטיין

ראש שירות הביון הקנדי התפטר על רקע השגת היתר ציתות במרמה

מאת גלעד והתן

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). דארסי פין, ראש שירות הביטחון והביון הקנדי, נאלץ להתפטר אתמול מתפקידו עקב השערוריה הראשונה בה מעורב השירות. השירות, המקביל לשב"כ בישראל, נוסד לפני שלוש שנים עם פיצול משטרת הרוכבים הקנדית המלכותית, לאחר שהמשטרה הפדראלית צברה יותר מדי סמכויות ועברה במעולותיה על החוק פעם אחר פעם.

אתמול בבוקר הובהר בבית המשפט, כי ייתכן שהשירות הגיש במרמה הצהרה בשבועה, כדי לזכות באישור לציתות בשופט. כבר בערב מסר פין את התפטרותו לשר המשפטים, והתפטרותו התקבלה מיד.

שר המשפטים אמר כי פין לא ידע על החשד בהצהרה עד לפני שבועיים, אבל אחריותו הפרלמנטרית מחייבת. הוא גם הורה לפתוח בשלוש חקירות נפרדות, אם ההצהרה בשבועה ניתנה כתוצאה מטעות או שהיתה כוונה להטעות בדין את השופט.

ראש ממשלת קנדה מלרוני, שאשתו הואשמה בשבוע שעבר ב"פרוטקציה" להשגת אשרת הגירה למורה יהודי המלמד את ילדיה, סירב לענות על שאלות בעניין. נמסר, כי האישור לציתות אותו קיבל שירות הביטחון והביון, נועד למעקב אחרי סיקים קיצוניים שהניחו פצצה במטוס אייר אינדיה. המטוס שיצא מנמל התעופה של טורונטו להודו ביוני 1985 טבע עם כל 329 נוסעיו ליד חופי אירלנד.

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, מקבלת את פניו של חוסיין, מלך ירדן, בפתח מעונה הרשמי ברחוב דאונינג 10 בלונדון. שני האישים נועדו ביום שישי לשיחות. (תצלום איי־פי)

שיא בגרעון המסחרי ביולי בארה"ב: 16.5 מיליארד ד'

לעומת 15.7 מיליארד דולר בחודש שעבר ● מנהיג הרוב בסנט: לאחר שש שנים של הבטחות הגענו למצב החמור ביותר שידעה ארה"ב

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שיא חדש בגרעון המסחרי האמריקאי נרשם ביולי. בניגוד לתחזיות הממשל הודיע משרד המסחר, כי הגרעון בחודש זה הגיע ל־16.5 מיליארד דולר (לעומת 15.7 מיליארד דולר בחודש שעבר), ובכך הגיע סך הגרעון בשבעת החודשים שחלפו ל־98.7 מיליארד דולר. בקצב זה, צופים בוואשינגטון, עלול הגרעון השנתי להגיע לכ־170 מיליארד דולר, בעשרה אחוזים יותר מן השנה שעברה.

"אחרי שש שנים בהם מבטיח לנו הממשל, כי עברנו את נקודת המפנה, הגענו למצב העגום בו הגרעון המסחרי הוא החמור ביותר שידעה ארה"ב", הגיב ביום ששי מנהיג הרוב בסנט, רוברט בירד, ואילו הנציג המסחרי האמריקאי (מקביל לשר בממשלה) קלייטון יוטר, הודה כי "ההודעה היום היא אכזבה גדולה".

פקידי ממשל ציינו, כי בין הגורמים לעליה הגדולה בגרעון היה היבוא המוגדל בנפט ומוצריו — כ־600 מיליון דולר יותר מבחודש שעבר — וכן הירידה של כ־633 מיליון דולר ביצוא המסחרי. גורם שסייע לאזן ירידה זו היה הייצוא החקלאי, שגדל ביולי בכ־300 מיליון דולר.

הגרעון המסחרי הגבוה ביותר נרשם עם יפן והגיע החודש ל־5.1 מיליארד דולר, לעומת הפער עם מערב אירופה העומד על 3.9 מיליארד דולר.

חסידי העצמאות בקאלדוניה החרימו משאל העם — אתמול

ההצבעה באיים האמורה להכריע בשאלת התלות בצרפת נערכת בחסות מערך אבטחה מתוגבר של יחידות משטרה, צבא ואנשי משמר

מאת יואב טוקר, סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). בטריטוריה הצרפתית של קאלדוניה החדשה נפתחו אמש הקלפיות להצבעה במשאל־עם, האמור להכריע את גורל האיים: נאמנות לדגל הצרפתי או הינתקות לצורך הקמת מדינה עצמאית.

ההצבעה באיים, בה משתתפים כ־80 אלף מצביעים, נערכת בחסות מערך אבטחה מתוגבר של יחידות צבא, משטרה ואנשי משמר. תוצאות ההצבעה עתידות להתברר אור ליום ב'.

חסידי ההינתקות מחרימים המשאל

על רקע החרמת משאל־העם על ידי הארגונים המקומיים התובעים עצמאות, מובטח למעשה רוב גדול למצדדי הנאמנות לצרפת: "החזית לשחרור לאומי" באיים (המאגדת את רוב הפעילים ממוצא מקומי, "קנאק", המבקשים להינתק מצרפת) קראה לתושבים להימנע מהצבעה. ההערכה היא, איפוא, ששיעור ההימנעות ילמד באורח משמעותי על מערך הכוחות הפנימי באיים, בעימות שבין מצדדי הסטאטוס־קוו לבין חסידי העצמאות.

קאלדוניה החדשה משמשת זה עשרות שנים כבסיס אסטראטגי חשוב של צרפת (והמערב) בדרום האוקיאנוס השקט. אוכלוסיית האיים מונה כ־150 אלף איש, המתחלקים לשתי קבוצות עיקריות, שוות בערך בגודלן: התושבים ממוצא אירופי (שרובם, ככולם מבקשים לשמר את המצב הקיים שבו מהווה קאלדוניה חלק בלתי נפרד מן הרפובליקה הצרפתית) והתושבים ממוצא מקומי, ה"קנאק", שרבים מהם, אף כי לא כולם, מזוהים עם התביעה להשתחרר מצרפת ולכונן מדינה עצמאית.

אלימות ומשברים בזירה הבינלאומית

בשלוש השנים האחרונות אירעו באיים התנגשויות אלימות בין שתי הקהילות ונפלו קרבנות בנפש. הממשלה בפאריס שבראשות ז'אק שיראק אימצה את הרעיון (שגיבשה בשעתו הממשלה הסוציאליסטית הקודמת) בדבר עריכת משאל־עם, תוך כדי הכנסת שינויים מהותיים באופיו. ממשלת שיראק הביעה בפומבי את בטחונה ב"נאמנותם" של האיים לדגל הצרפתי.

המשבר באיים התפתח באחרונה עד כדי הסתבכויות מדיניות, אסטראטגיות ודיפלומטיות בכמה מישורים, בזירה הבינלאומית ובעימות בין השמאל והימין בצרפת עצמה: על רקע התביעות לעצמאות של התושבים ממוצא מקומי, התגלעו חיכוכים בין צרפת לבין ממשלות אוסטרליה וניו זילאנד התומכות בדה־קולוניזציה של הטריטוריה. גם אותה מתח־התערבות של עצרת או"ם קיבלה לאחרונה החלטה המחייבת השתחררות של האיים מן הדגל הצרפתי. במרוצת חמש השנים האחרונות נודע גם על סיוע לובי (ואולי גם קובאני), שנועד לממן ולחמש את אנשי הארגון האוטונומיסטי שמקרב אוכלוסיית ה"קנאק". התגבשות עצמאות.

מוזיאון תל אביב

מסע מסעיר אל תוך תקופת התנ"ך

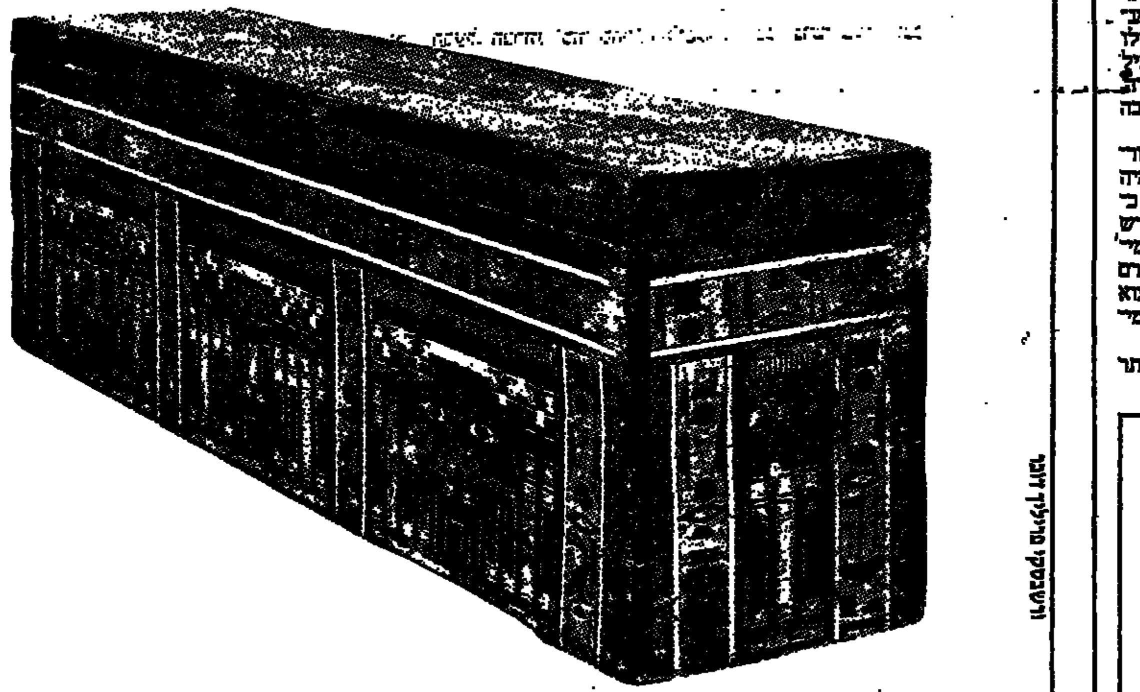

לראשונה בישראל תערוכת:

אוצרות ארצות המקרא

מוזיאון תל אביב מציג לראשונה אוסף יחיד במינו בעולם ובו כ־250 מוצגים נדירים: פסלים, כלים, תבליטים, חותמות וממצאים נוספים שנוצרו לפני 2000-5000 שנה בסביבתם ובימיהם של אבותינו הקדמונים.

התערוכה שאסור להחמיצה. עולם התנ"ך קם לתחייה.

הפתיחה: מחר, יום ב' 14.9.87 שעה 20.30.

מוזיאון תל אביב, שדרות שאול המלך 27. טל: 03-257361

שעות הביקור:
א'-ה' 10.00-20.00 ■ ו' 10.00-14.00 ■ שבת 10.00-14.00, 19.00-22.00.

דמי כניסה לתערוכה:
7 ש"ח ■ לבעלי כרטיס תושב ת"א 5 ש"ח ■ לחיילים, סטודנטים וגימלאים 3.50 ש"ח ■ לילדים 2 ש"ח ■ לידידי ושוחרי המוזיאון הכרטיס ללא תשלום.

חל"ן
מרכז ללימודי ניהול

הכשרה בניהול מתקדם

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח במבחר תכניות לפיתוח מנהלים

הלימודים מקנים למנהל המשתלם ידע יישומי וטכניקות ניהול מודרניות בנושאי מינהל עסקים

מגמת ניהול כללי
תוכנית מקיפה ללימודי מנהל עסקים הכוללת כ־580 שעות לימוד

מגמת ניהול למהנדסים
הקורס מיועד למהנדסים, למדענים ולאקדמאים העוסקים בניהול או מיועדים לתפקידים ניהוליים והיקפו כ־300 שעות לימוד
שני מסלולי לימוד: ימי ו' וימי ג'

מגמת ניהול לחשבים
הקורס מיועד לחשבים, לגזברים ולאנשי כספים בעלי נסיון והוא כולל כ־300 שעות לימוד

חדשנות ויזמות עסקית
הקורס מיועד למנהלים, מהנדסים ויזמים מהסקטור הפרטי והציבורי

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 052-575777.

המרכז הישראלי לניהול

השנה הטיסה אל על 30,000 טון של יצוא חקלאי.
זה הרבה.

הלב ממריא
אל על

אל על עוזרת ליצוא החקלאי להגיע במועדו לשווקים בחו"ל ולשמור על איכות ורמת אמינות גבוהה של היצוא הישראלי.

ELAL אל על

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

סוף תקופת האשליות

מאת מיכאל קרקון

מי שירצה להתנחם בכך שנבחרת ישראל נבנית עדיין על דרג ב' של הכדורסל האירופי, יוכל להמשיך להשלות את עצמו. המציאות עגומה יותר. למעשה משתלבת הנבחרת שלנו בדרג השלישי.

לפי המערך החדש של הכדורסל האירופי נבנות על הדרג הבכיר שמונה הנבחרות המדורגות במקומות הראשונים באליפות אירופה. הדרג השני כולל את שמונה הנבחרות העולות מהבתים המוקדמים, כמו זה שהיה בפלוון. כל השאר הן למעשה דרג ג'.

נותרו עדיין כמה דברים חמורים בקשר לטורניר האחרון. נראה שבאיגוד הכדורסל שכחו כבר שנבחרת העתודה של ישראל, ללא שחקני מכבי תל-אביב, הפועל תל-אביב והפועל חולון, שיחקה בראשית ינואר בטורניר בין-לאומי בשטוקהולם, ללא ברסר ולאסוף, ג'מצ'י, ברקוביץ' ואלימלך. ניצחו חניכיו של רני כהנא את שוודיה (שעלתה לדרג א' בשבוע שעבר), יוון (ללא גאליס ויאנאקיס, אבל עם כל יתר השחקנים שזכו באליפות אירופה) ואיסלנד. ש'בודאי אינה נופלת מבולגריה. כוכב הנבחרת בטורניר זה היה נדב הנפלד. בפלוון הוא שיחק 52 שניות בלבד.

כדאי לשים לב לעובדה בעניינת אחדות: את בולגריה ניצחה הנבחרת, למרות היעדרו של ברסר ב־12 הדקות האחרונות. ונער נורווגיה הוא לא שיחק כלל.

האם היה באמת צורך "לשכנע" את כיקי לחזור ולהציל את המולדת? ומי היה זה שאישר לו לצאת בענייני עסקים לגרמניה ערב פתיחת הטורניר בבולגריה? מדוע יצאה הנבחרת ללא עוזר מאמן? האם היה צורך בחמישה שבועות של אימונים, כאשר במקביל התאמנו הבחורים גם בקבוצות והגיעו לבולגריה עייפים?

המאמן משה וינקרנץ אמר שלא היה לו מידע על הפינים. קצת מוזר כאשר שהוא היה עוזר המאמן כאשר ישראל ניצחה את אותם פינים במאי אשתקד באנטוחרפן. האם אכן לא היה בעורכה. מדוע לא נשלח מישהו לראות את הפינים בפעולה? הם קיימו באחרונה סדרה של משחקי מבחן.

מי שחייב תשובות על מחדלים אלה הוא יו"ר הוועדה המקצועית איתן חפר. אולי גם הגיע הזמן שבוועדה זו ישבו אנשי מקצוע, מאמנים בכירים ושחקני עבר כמו עופר אשד, טל ברודי, סטיב קפלן, בועז ינאי, איתמר מרזל ואחרים.

זה כמה שנים אני כותב על הצורך במאמן פדראלי במשרה מלאה, שיעבוד גם עם נבחרות הנוער והעתודה. בימים האחרונים רוננו ראשי האיגוד על כך שאין למהר, שנותר הרבה זמן. זו גישה מוטעית. את המאמן יש למנות בהקדם ולהתחיל מיד בהכנות למוקדמות אליפות אירופה 1979. את נבחרת העתודה יש לשלוח שוב לטורניר בשטוקהולם ובחודש יולי, עם חיזוק של כמה ותיקים, לטורניר הקדם-אולימפי בהולנד. טורניר זה יש לנצל להכנת הנבחרת למשימות הבאות, מאחר שבכל מקרה אין סיכוי שנשיג שם את הכרטיס לסאול.

לאותו מרסר פתר בכל הנראה את הבעיות בכך שהודיע שאינו רוצה לשחק יותר בנבחרות.

אין גם ביטחון שיהיה כאן בעוד שנתיים. אותם הדברים אמורים לגבי האחד לאסוף. מיקי יהיה בן 35. יש לקבל החלטה עקרונית בעניין שיתוף מתאזרחים. אולי הגיע הזמן להפסיק ולהשלות את עצמנו ולהופיע עם נבחרת שתורכב על טהרת שחקנים "ילידי הארץ", באשר התקנון מתיר במקרה הטוב ביותר שיתוף מתאזרח אחד.

ספק אם יש לנו כיום הכלים לחזור לשמיניה הראשונה של אירופה. אבל אין כלל ספק שכל נבחרת ישראלית צריכה ומסוגלת להימנות לפחות על הדרג השני ולהתמודד עם הגדולות על מקום בדרג הראשון.

רק אחד ניחש 14

מאת סופר "ספורט הארץ"

משתתף אחד בלבד ניחש 14 משחקים בטוטו — התברר אמש לאחר בדיקה של כ־80 אחוז מהטפסים. היום תיגמר הבדיקה. 28 משתתפים ניחשו 13; 415 ניחשו 12; 4,040 ניחשו 11; 24 אלף ניחשו 10 תוצאות. מאזן הכספים יפורסם לאחר סיום הבדיקה.

הניחוש הנכון בטוטו

.1	מכ. חיפה — בני־יהודה	x
.2	הפ. פ"ת — מכ. נתניה	2
.3	הפ. ב"ש — הפ. כפ"ס	1
.4	שמשון ת"א — הפ. ת"א	x
.5	בית"ר י-ם — מכבי ת"א	x
.6	הפ. לוד — בית"ר ת"א	2
.7	צפ. חולון — מכבי פ"ת	2
.8	ב. נתניה — הפ. בת-ים	2
.9	הפ. יהוד — הפ. חיפה	x
.10	הפ. ר"ג — רמת-עמידר	1
.11	מ. שעריים — הפ. י-ם	2
.12	מכבי יפו — מכבי יבנה	x
.13	הפועל עכו — הכח ר"ג	2
.14	הפ. חדרה — הפ. טבריה	1

● הפועל גבעת חיים, כדורמים, הביס את מכבי קרית אונו 19–4 במחזור השני של משחקי בית הנבחר בליגה הלאומית לכדורמים. הפועל קרית טבעון — אס"א תל אביב 15–9. בתום שני מחזורים מוליכים בראש הפועל גבעת חיים והפועל קרית טבעון שניצחו בשני משחקיהם.

בבית התחתון: הפועל גוש זבולון — הפועל פתח תקווה 14–8.

טבלת הליגה הלאומית

		משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
.1	בית"ר תל-אביב (1)	2	2	—	—	1–6	6
.2	מכבי נתניה (4)	2	2	—	—	0–2	6
.3	הפועל באר-שבע (8)	2	1	1	—	0–2	4
.4	מכבי תל-אביב (2)	2	1	1	—	4–5	4
.5	מכבי פתח-תקווה (7)	2	1	1	—	1–2	4
.6	צפרירים חולון (3)	2	1	—	1	1–1	3
.7	הפועל כפר-סבא (5)	2	1	—	1	2–1	3
.8	הפועל תל-אביב (9)	2	—	2	—	0–0	2
.9	בית"ר ירושלים (10)	2	—	1	1	5–4	1
.10	שמשון תל-אביב (11)	2	—	1	1	2–1	1
.11	בני-יהודה (13)	2	—	1	1	1–0	1
–.	מכבי חיפה (14)	2	—	1	1	1–0	1
.13	הפועל לוד (6)	2	—	1	1	5–1	1
.14	הפ. פ"ת (12)	2	—	—	2	2–0	0

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

אחרי המחזור השני

שפיגלר: ניצחון לכדורגל
שפיגל: שהקהל יחזור

מה הם אומרים

בית"ר ירושלים — מכבי תל-אביב

● מרדכי שפיגלר, מאמן בית"ר: משחק יצא מהכלל, ניצחון לכדורגל. אינני מאוכזב מהתוצאה. אם היו מבקשים ממני לתרום שתי נקודות, כדי שאורי יחזור הייתי נענה בשמחה.

● גיורא שפיגל, מנהל מכבי: תוצאה יפה. הקהל חזה בתצוגה טובה. אני מצפה שהקהל יבוא למגרשים אחרי משחק כזה. המחצית הראשונה היתה טובה יותר.

הפועל לוד — בית"ר תל-אביב

● ירון כהן, בית"ר תל אביב: הקבוצה שלנו שיחקה משחק צוות, היינו יותר תכליתיים ויותר שאפתניים ורצנו על כל כדור כי ידענו שבלוד רק במלחמה אפשר לנצח.

● יעקב בנודיס, השוער הפצוע של לוד: ההכנה הלקויה שלנו או ליתר דיוק אי ההכנה של הפועל לוד למשחקי הליגה החלה לתת את אותותיה.

מכבי חיפה — בני־יהודה

● דאודי ארמלי, מכבי חיפה: השתפרנו לעומת המשחק הקודם. גם ביכולת של השחקנים התקדמות. אני משוכנע שהגולים יבואו עם הזמן.

● ברוך ממן, בני־יהודה: הרגלים שלי רועדות. אני לא רגיל לצאת מחדר ההלבשה של הקבוצה. האורחות באיצטדיון בקריית־אליעזר. אני מקווה שבהמשך יהיה טוב יותר.

הפועל באר־שבע— הפועל כפר־סבא

● שמעון שנהר, מאמן כפר־סבא: אינני מבין מה קרה לשחקני. היו איבודי כדור בלתי מוסברים והמישחק נראה כמו מישחק מכור.

● ניסים בכר, מאמן באר־שבע: השערים שהבקענו על ידי שחקני היו יפים וניתן היה להבקיע יותר. ההגנה היתה מצוינת.

הפועל צפרירים חולון— מכבי פתח-תקווה

● ג'ק מנסל, מאמן פ"ת: במחצית הראשונה היו החולונים טובים ויכלו להוביל 2–0. במחצית השניה הוריתי לחלוצים להאט את הקצב. כך זה בכדורגל — מי שלא מבקיע סופג.

● מאיר נימני, מאמן חולון: לא קרה שום דבר. הבהרתי לשחקני שהמשחק הזה יהיה יותר קשה משבוע שעבר. בשבוע הבא נתחיל את הכל מחדש.

הפועל פתח-תקווה — מכבי נתניה

● זאב זלצר, מאמן נתניה: אני מרוצה מהתוצאה אבל לא מהמשחק. 17 שנה כבר לא ניצחנו בפתח-תקווה השפיעו פסיכולוגית על שחקני. התמצאו הזדמנויות טובות ויכולנו להבקיע יותר.

● אברהם גרנט, מאמן פתח-תקווה: קבוצתי היתה חסרת ביטחון, לא היינו מספיק מרוכזים ליד השער. למרות ששלטנו במגרש "קבלנו" גול טפשי ובכך זה מספיק להפסיד את המשחק.

שמשון תל-אביב — הפועל תל-אביב

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: לא היינו מוכנים למישחק בגלל בעיות באיוש ההרכב. אנחנו חשים מקופחים מפני שהיינו טובים יותר והגענו ליותר הזדמנויות.

● מוריס זאנה, הפועל תל־אביב: ההחמצה במישחק הזה היתה ההחמצה הגדולה ביותר בכל הקריירה שלי.

תקווה, אחרי 17 שנה

מאת אהרון שמולביץ

מכבי נתניה — הפועל פתח-תקווה: 1–0 (0–0)

השער: שלום תקוה (76).

★ המצטיין: יוסי שושני.

● הפועל פתח-תקווה: ג'רבי, קוזאשוילי, בורנויק, אלון, גיא לוי, סבג, חזן (מרכוס), איליה, שושני, בשן, לוין. המאמן: אברהם גרנט.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, קורן, עציוני, גואטה (גבאי), חלפון, לם, תקוה, יגאל מנחם. המאמן: זאב זלצר.

שפט יהושע ליוה, 2,000 צופים, בפתח-תקווה.

17 שנה ציפתה מכבי נתניה כדי לנצח את הפועל פתח-תקווה בביתו. אתמול זכה לכך לא כל כך בזכות יתרונו על פתח-תקווה כמו בגלל אוזלת רגלם של שחקני פתח תקווה. נתניה ניצלה הזדמנות אחת כדי להבקיע שער אחד.

דקות הפתיחה היו שייכות לנתניה. עד מהרה התאוששו הכחולים ופתח-תקווה החלה לחוצת יותר בזכות משחקו הטוב של שושני במרכז השדה. מאמן פתח-תקווה הימר על חיזוק התקפה, כאשר שלח שלושה חלוצי חוד.

נתניה שנראה, כי הגיעה לפתח תקווה במטרה לסיים את המשחק בתיקו הותירה רק את יגאל מנחם ושלום תקוה בהתקפה ומרכז השדה נטה יותר לרדת לעזרת ההגנה. יגאל מנחם ניסה כוחו בפריצות יחיד מהאגף הימני והרעיש כדורים לרחבת ה־16 של פתח-תקווה, שם התמקם תקוה במטרה לנגוח, אך הוא לבדו לא יכול היה להגנה החזקה והגבוהה של פתח-תקווה. כניסתו של רונן גבאי במקום גואטה הפיחה רוח חדשה במרכז השדה. גבאי הירדע במשחקו הסכבי המעולה ידע להחזיק בכדור ובכך למשוך יותר ויותר את שחקני ההגנה של פתח-תקווה אל מחוץ לרחבת שערם.

שער הניצחון הובקע בדקה ה־76. תקוה פרץ מהאגף הימני למרכז, ובעמדו על קו ה־16 בעט חזק ברגל שמאל כדור שפגע בקורת השער וחדר פנימה.

פ"ת ניצחה בזכות השוער

מאת מנחם כהן

מכבי פתח-תקווה — צפרירים חולון 1–0 (1–0)

השער: רפי כהן (44).

★ המצטיין: עופר פביאן.

● מכבי פתח-תקווה: פביאן, אילן ז. ת. דניאל, שרון צדפיה, מ. כהן, י. אוחבל (רן ברשטיין), א. לוי, ע. אביטל, שעשוע (אסי ברשטיין), בלוחסן, רפי כהן. המאמן: ג'ק מנסל.

● צפרירים חולון: ביטון, ג. זיתוני, א. כהן, יעקובי, מולוף (ליברמן), א. מאיר, פרחן, אחוד נוב (פנסו, ברטוריק), שקרוקה, דבתי. המאמן: מאיר נימני.

שפט דאוד סהיל, 1,500 צופים, בחולון.

לאחר שגברו במחזור הראשון על מכבי חיפה, קיוו מן הסתם צפרירי חולון, כי לא יתקלו בבעיות מיוחדות מול קבוצה חלשה לכאורה כמכבי פתח-תקווה. אך שער בודד שספגו דקה לפני ההפסקה ואי־ניצול הזדמנויות הבקעה שניתנו להם הביאו לעולה החדש כי דרכו בליגה הלאומית לא תהיה קלה.

צעירי מכבי פתח-תקווה חייבים תודה על ניצחונם הראשון בליגה בעיקר לשוערם עופר פביאן, שהציל את שערו משלוש הבקעות בטוחות ונסך ביטחון בשחקנים.

הזדמנות ראשונה ניתנה לחולונים בדקה השישית, כאשר פרחן ניצב לבדו מול פביאן שהדף את בעיטתו. בדקה ה־17 ניתנה הזדמנות פז לשקרוקה להבקיע אך גם את בעיטתו עצר פביאן. בדקה ה־43 פרץ מוקו בכדרור לרחבה, מסר לאורן שקרוקה וזה השתהה ואיפשר למגיני פתח-תקווה לחלץ את שערם. בדקה ה־44 ביצעה פתח-תקווה את התקפתה המסוכנת הראשונה. אוחבל הרים כדור לרחבה ורפי כהן נגח מקרוב, 1–0.

חצי תריסר שערים של האלוף ומחזיק הגביע הצילו מחזור רדוד

כבוד לוותיקים טבק ומלמיליאן

משה סלקטר (משמאל) בהופעתו הראשונה במדי האלוף בית"ר ירושלים נוגח שער מרשים מעל לידיו המושטות של שוער מכבי ת"א משה מרמים. (צילום: עוזי קרן)

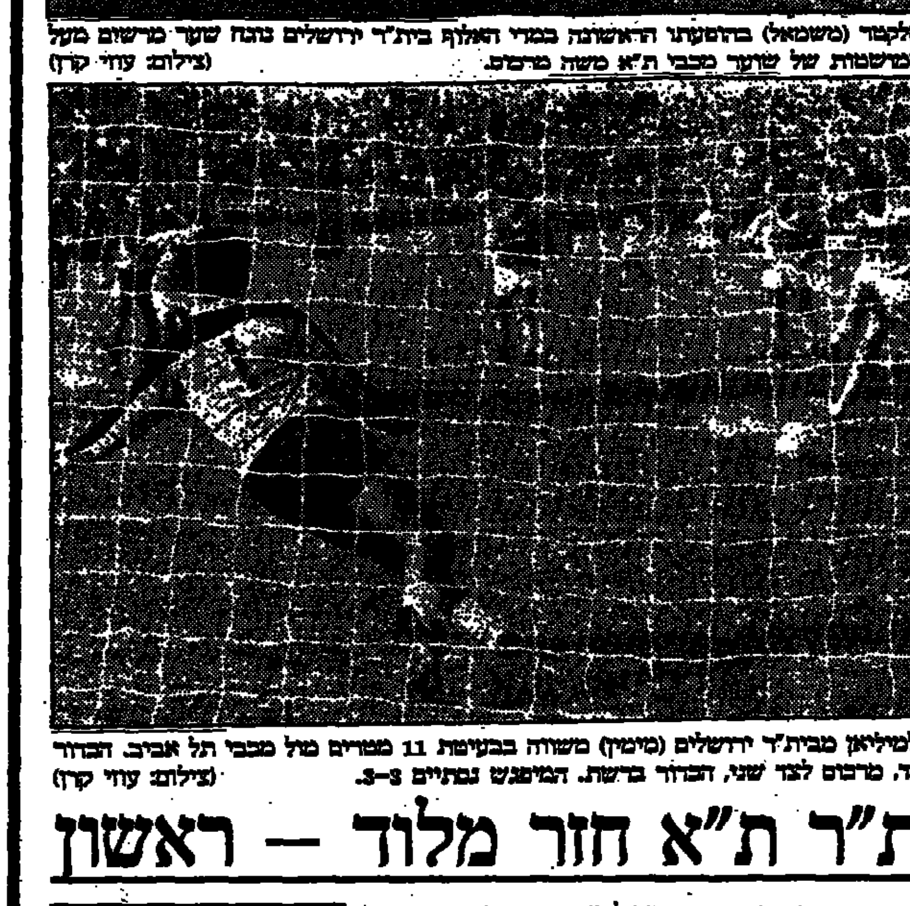

אורי מלמיליאן מבית"ר ירושלים (מימין) משווה בבעיטת 11 מטרים מול מכבי תל אביב. הכדור לצד אחד, מרמים לצד שני, הכדור ברשת. המיפגש נסתיים 3–3. (צילום: עוזי קרן)

בני 3, אורי 2 (מנקודת ה־11)
מכבי ת"א — בית"ר ירושלים 3–3

מאת דרור מנר

בית"ר ירושלים — מכבי תל אביב 3–3 (2–2)

השערים לבית"ר: אורי מלמיליאן (13 ו־88 — בבעיטות 11 מ'), משה סלקטר (34). השערים למכבי: בני טבק (4, 44, 86 — בבעיטת 11 מ').

★ המצטיין: בני טבק.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, קדוש, אוזלאי, אשש, שירזי, שמואלי (מלכה), שוורץ, דיזה, מלמיליאן, סלקטר (נחמני), רוקמן. המאמן: מרדכי שפיגלר.

● מכבי תל אביב: מרקוס, כהן (צרפתי), גולדברג, שמעונוב, לוי (גודרון), קריים, לולה, נתן, בריאני, טבק, בראל. המאמן: דרור ברנוד.

שפט יצחק בריצנק, 13 אלף צופים, בלומפילד.

מי שראה את בית"ר לפני שבוע שישכח מה שראה. בית"ר התחיל את הליגה אתמול וזה היה שוב בית"ר במיטבו עם אורי מלמיליאן, עם יוסי מזרחי המצוין, עם משה סלקטר הרכש החדש שכבש וכעת והיה יעיל עד שאול האוויר בראשיתו ועם־יירו הבזילאי שגם אתמול היטיב לשחק בקישור.

מכבי תל אביב שפתח בסערה הפגין גם הוא יכולת טובה במחצית הראשונה, כשהטוב בשורותיו היה החלוץ הוותיק בני טבק שבלט בכל בדורו ובבעיטותיו הרבות לשער. גם שחר בראל בלט במספר פריצות ובעיטות טובות. הקישור התל אביבי לא היה יציב דיו.

מגן מכבי איתן לוי הפתיע בדקה הרביעית בפריצה סוחפת משמאל, הסיט לבני טבק שבעט, 1–0. בדקה ה־13 פרץ רונן רוקמן לרחבה, הוכשל על ידי חיים גולדברג והשופט קבע עונשין מ־11 מטר. אורי מלמיליאן לא החטיא, 1–1. הירושלמים החלו לתקוף ובדקה ה־34 הגביה רוקמן אל פי השער ומשה סלקטר נגח, 2–1. בדקה ה־44 פרץ אלון נתן ושלח כדור מצוין אל בני טבק שבעט, הכדור פגע במזרחי וחזר אל טבק שבעט שוב והפעם פנימה, 2–2.

המחצית השניה היתה איטית והרגועה יותר, אך לא מבוזבזת תוקפנותם של השחקנים. כבר הורחק אורי אשש מהשורה לאחר שפגע באיתן לוי (דקה 76). בהיעדרו של אשש גבר לחץ מכבי. בדקה ה־86 חדר צבי גודרון לרחבה והוכשל. השופט קבע בעיטת עונשין מ־11 מטר ובני טבק בעט במדויק פנימה, 3–2. הבית"רים כבר לא האמינו שיחולצו מהפסד, אך לא חלפו דקותיים, הכדור פגע בידו של מגן מכבי והשופט פסק על כדור עונשין לזכות בית"ר. אורי מלמיליאן בעט מ־11 מטר פנימה, 3–3.

המזל בגד בשמשון

מאת צחי ברזילי

שמשון תל אביב — הפועל תל אביב 0–0

★ המצטיין: י. צוצושווילי.

● שמשון תל אביב: הדה, זהרי, ברדה, א. כהן, זכרוני, שמעונוב, הלל, י. כהן (עובדיה), מזרחי, ש. אדרי, צוצושווילי. המאמן: יעקב גרונדמן.

● הפועל תל אביב: אלטר, חלפון, אקהוש, סגל, הרשליקוביץ, עמר. א. כהן (ברקווא), ברנס (לינהרט), זאנה, ברשטריק, דאנו. המאמן: יצחק שנייאור.

שפט רחמים ריגאצ'י, 10,000 צופים, בלומפילד.

קשה להחליט מי הצטיין במישחק המוקדם השבת בבלומפילד. האם היה זה צוצושווילי או שמא קורת שער הפועל תל אביב? זו בלמה פעמיים כדורים טובים של חלוץ שמשון, שבזכות זריזותו ושליטתו בכדור הגיע לכמה מצבי הבקעה.

דקה 33: יגאל הלל (מצוין במחצית הראשונה) כדרר ומסר לעומק הרחבה. צוצושווילי הדביק את הכדור ומול אלטר שיגר בעיטה חזקה. הכדור ננעץ במשקוף אך לא חצה את קו השער.

דקה 73: אלילת המזל מתעקשת. התקפה מתפרצת של שמשון. אדרי מצא בראשו את צוצושווילי שהשיג את בלם הפועל ושיגר ממרחק 25 מטרים כדור מצוין שטס מעל אלטר לכיוון השער, אך נבלם בקורה.

להפועל היו אלה דאנו ובכך שטורית שהרגיזו בהחמצותיהם. דקה 13: קרן מוגבהת על ידי ברנס ובכך שטורית מחטיא ברישול מרחק שני מטרים.

שני מגיני שמשון בתוך רחבת ה־16, ומגיש לטורס דאנו מסירת פז. דאנו, מטר מן השער, מצליח "במיומנות רבה" להרים את הכדור מעל המשקוף בבעיטתו של המישחק. דקה 65 בן שטורית חולף על פני...

מוריס זאנה מהפועל תל אביב מבצע מספרת לאחור במשחק מול שמשון. 0–0 זה היה הסיכום. (צילום: עוזי קרן)

לבאר שבע יש נסים

מאת יגאל פלג

הפועל באר־שבע — הפועל כפר־סבא 2–0 (2–0)

השערים: מוטי דאהן (8), יובל אוחנה (44).

★ המצטיין: יובל אוחנה.

● הפועל באר־שבע: אנטמן, ברדוגו, הידיד, אילת, גונן, דאהן, חיון, צרפתי (ביטון), עוזרי, ויצמן (אמיר), אוחנה. המאמן: ניסים בכר.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, מללי (מיטוני), גרשון, רבינוביץ, אייזנשטיין, פרנקו, ברזוזים (זהלל), יפה, רביבו, נוחד, יאני. המאמן: שמעון שנהר.

שפט יוסף ריאמבנו, 4,000 צופים, בבאר־שבע.

משהו חורק בממלכת כפר־סבא. הקבוצה אינה מתפקדת כראוי וכנראה זקוקה לטלטלה רצינית. השחקנים אינם מסוגלים לבצע כמה מהלכי כדור רצופים ולהגיע לסיכון היריב. היחידי שניסה להתאמץ היה אלי יאני, אך שחקן בודד אינו יכול לפעול במקום קבוצה שלימה.

מנגד התגלתה הפועל באר־שבע כקבוצה מגובשת ופעלתנית. אמנם לא הכל שפיר בקבוצה, אך כעיקרון הקבוצה צעירה ואיתנה.

באר־שבע לחצה ברוב שלבי המשחק כשהיא מסכנת את שער היריב שוב ושוב. כבר בתחילת המשחק הובקע השער הראשון לזכותה. בדקה השמינית קיבל יובל אוחנה מסירה קשתית ארוכה לשמאל ופרץ לאורך המגרש והגיעו למול קו החמש שלח כדור שטוח שהגיע למוטי דאהן בצד ימין, זה לא היסס ובעט שטוח והבקיע את שמיר.

באר־שבע המשיכה לתקוף ובדקה ה־44 נכבש השער השני. צרפתי פרץ מימין וכאשר הגיע ליד קו ה־16 שלח כדור קשתי לעברו של אוחנה בצד השני. תוך כדי ריצה בעט אוחנה היישר מן האוויר ושלח כדור אדיר לפינה השמאלית הרחוקה ובכך קבע את התוצאה הסופית.

מלך השערים

.1	בני טבק (מכבי ת"א)	3
.2	א. מלמיליאן (ב. י-ם)	2
–.	רוני צמח (ב. ת"א)	2
–.	שחר בראל (מכבי ת"א)	2

במחזור הבא

- ● מכבי פ"ת — מכבי חיפה
- ● בית"ר ת"א — צ. חולון
- ● מכבי ת"א — הפועל לוד
- ● הפועל ת"א — בית"ר י-ם
- ● כפר־סבא — שמשון תל אביב
- ● מ. נתניה — הפועל באר־שבע
- ● בני־יהודה — הפועל פ"ת

הישג מצוין לסומאלי בילה ב־1,500 מ'

בריסל (ע"ר). אלוף העולם בריצת 1,500 מ', הסומאלי עבדי בילה, קבע באיצטדיון הייסל את ההישג הרביעי העונה — 3:13.8 ד'.

קארל לואיס ניצח ב־200 מ' ב־20.31 שניות ואילו שיאן העולם ב־100 מטר, הקנדי בן ג'ונסון ניצח בריצת המוקד ל־200 מ' ב־20.35 שניות.

אלוף העולם ב־110 משוכות, האמריקאי גרג פוסטר, נוצח על ידי בן־ארצו טוני קאמבל שזכה בפרס הגדול לשנה זו. בפרס לנשים זכתה האצנית מרלין אוטי מג'מייקה.

בית"ר ת"א חזר מלוד — ראשון

מאת חיים גריש

בית"ר תל אביב — הפועל לוד 4–0 (2–0)

השערים: ניסן כהן (26), דוד לביא (31), רוני צמח (82, מ־11 מ'), ירון כהן (84).

★ המצטיין: ירון כהן.

● בית"ר תל אביב: ליברמן, קצב, יעקב כהן, עמר, ניסן כהן, צמח, אררי, נסים כהן, ירון כהן... המאמן: יצחק שום.

● הפועל לוד: יצחק בנודיס, קטאשוילי, אורי בנדיס, חביב (דרעי), הילל, מאיה, בן ממן, שרביט, סמרג'ה, זיתון (סטרול). המאמן: יעקב אסקטל.

שפט חיים ליפקוביץ, 500 צופים, בלוד.

הפועל לוד נקלע שלשום לאחד מימיו הגרועים אותם ירצה לשכוח במהרה. הוא שילם את מחיר ההכנה הלקויה בתקופה הטרום עונתית ואיפשר לבית"ר תל-אביב לזכות באחד מניצחונותיו הגדולים ולעלות לראש הטבלה.

בית"ר פתח את המשחק בתנופה ובדקה ה־26 התפתחה הגביה נסים כהן כדור לרחבת הגושה של לוד, ניסן כהן המשיך פנימה, 1–0.

בית"ר המשיך ללחוץ והגדיל את היתרון כעבור חמש דקות. בעקבות חילופי מסירות בין שחקני תל אביב הגיע הכדור לאלי תגר שהגביה לרחבה ושם התרוממו אליו דוד לביא והשוער טריקי, הראשון היה זריז יותר ונגח מעל ידיו של טריקי חזק לפינה, 2–0. בדקה ה־42 ניסו הלודאים לצמצם בבעיטת עונשין מ־20 מטר, סמרג'ה בעט, הכדור פגע בחומה והגיע לבן־מסס שהמשיך לידיו של ליברמן.

לוד פתחה את המחצית השניה בסערה, אך הגנת תל אביב בראשות הוותיק יעקב כהן מנעה מהלודאים להגיע לרחבת שערה. בדקה ה־81 לאחר התקפה של בית"ר החזיר הבלם בנודיס כדור לשוער אך לרוע מזלו השתלט עליו אלי תגר שהוכשל על ידי השוער. רוני צמח בעט חזק לפינה הימנית את כדור העונשין מ־11 מ', 3–0.

שחקני לוד נראו שבורים לאחר שער זה, איבדו כדור לנסים כהן הלה העביר לירון כהן, הגנת לוד הרימה יד לנבדל אך השופט הורה להמשיך וירון כהן התקדם ובבעיטה גבוהה חתם את התוצאה, 4–0.

העיקר לא להפסיד

מאת אברהם ציבין

מכבי חיפה — בני יהודה 0–0

★ המצטיין: עופר מזרחי.

● מכבי חיפה: גינצבורג, אהרוני, אוסמו, קלינגר, מרילי, רוזנטל, ש. לוי, ברילובסקי, עטר (גבעול), מרדכי (מזרחי), ארמלי. המאמן: דרור קשטן.

● בני יהודה: אסייג, סלמן, אלקבץ, פרי, עלה, מליחי, חיים, שרעבי, גודרנה (שירזי), ממן (לוי), אייזנברג. המאמן: דוד שוייצר.

שפט עובדיה צבי, 7,000 צופים, בקרית אליעזר בחיפה.

מכבי חיפה משכה אמש כ־7,000 צופים לאיצטדיון למישחק לאור זרקורים, אולם ב־70 מתוך 90 הדקות לא ראינו כדורגל גדול. שתי הקבוצות שיחקו מישחק מבוקר ונראו מבוססות יותר להתגונן מאשר להתקיף.

ב־20 דקות האחרונות חל מפנה גדול במישחק החיפאים, הם לחצו, הגיעו למצבי הבקעה והחמיצו כמה פעמים הזדמנויות פז. פעמיים טענו החיפאים לבעיטות 11 מטר, אבל השופט עובדיה צבי התעלם מדרישות אלו ובסיום נאלץ להיעזר בכוח מוגבר של שוטרים וסדרנים כדי לצאת מהאיצטדיון.

במחצית הראשונה כמעט ולא היו אירועים. בדקה ה־30 הוכשל ארמלי ע"י אלקבץ בתוך הרחבה ללא תגובת השופט. החיפאים טענו לבעיטת 11 ומרילי אף תפס בידו את השופט וספג כרטיס צהוב. בדקה ה־43 נפצע ברוך ממן בתיקול עם ציון מרילי ובמקומו נכנס דמי לוי.

עם כניסתו במחצית השניה של עופר מזרחי הצעיר במקומו של איתי מרדכי החלה המכבה החיפאית לפעול ביתר מרץ, שחקני בני יהודה הסתגרו ברחבת שערם והחיפאים צרו עליהם. בדקה ה־70 פרץ עופר מזרחי ובעט שטוח לקורה. חמש דקות לאחר מכן פרץ מזרחי אבל לא הצליח להגיע לכדור לאחר שהודחק על ידי שחקן הגנה ללא תגובת השופט.

אינטרטוטו: יתכן שיתוף הבריטיות

בכדורגל

מאת אילן פוש
סופר "ספורט הארץ"

במשחקי האינטרטוטו הקרובים שיהיו בקיץ 1988, תיתכן השתתפותן של קבוצות מהאי הבריטי — כך נודע אתמול בקונגרס האינטרטוטו בבודפשט. ההשתתפות מותנית בהסרת החרם של אופ"א על הקבוצות הבריטיות.

נציגי ישראל למשחקי האינטרטוטו, האלוף בית"ר ירושלים ומחזיק גביע הטוטו שמשון תל-אביב, ישחקו בבית אחד עם קבוצות שטרם נקבעו. הם יבטיחו השתתפותם רק אם יתפסו לפחות את המקום השביעי במועד שיקבע — בטרם תינעל ההרשמה ב־31.1.88.

● שלמה שרף, מאמן נבחרת הנוער, יחל השבוע בעבודתו המעשית. מחר יעביר אימון ראשון לנבחרת נוער ב' (ילידי 1970), המורכבת ברובה משחקני נבחרת הנערים לשעבר, שעלו כיחידה אחת. ביום רביעי ידריך את נוער א' (ילידי 1969). לטורניר הנוער הבין לאומי לנוער, הנערך מדי שנה בסוף השנה האזרחית, יקבץ לנבחרת את הטובים משתי הנבחרות. ישראל שוקלת לשתף לראשונה שתי נבחרות נוער בטורניר הנוער, נראה שההצעה תאושר.

● ג'ק מנסל, מאמן מכבי פתח תקווה, זימן לאימון קבוצתו שיהיה מחר את יעקב זיתוני. בן ה־40. בתום משחק הליגה שהיה כיום שישי בחולון, בין צפרירים חולון למכבי פ"ת (1–0), היתה בין השנים פגישה נרגשת. מנסל, שהיה בעבר מאמן נבחרת ישראל, צירף ב־1981 את זיתוני לנבחרת. כששמע מנסל שזיתוני אינו משחק בעת בשום קבוצה, מיהר להזמינו לפ"ת. מנסל אמר כי הוא זוכר את השחקן לטובה ושמע, כי זיתוני היה אחד מגורמי עליית צפרירים ללאומית. הוא הוסיף כי קבוצתו צעירה ושחקן ותיק כמותו יכול לעזור. זיתוני הביע את הסכמתו.

מנחם כהן

● יגאל סלע ואלדר אמיר, שייטים משדות ים, יצאו בשבת לפוסן, דרום קוריאה, שם יתקיימו בעוד שנה התחרויות האולימפיות בשייט. השייטים הישראלים בהדרכתו של הילל עמית שיצא עמם יתחרו בתחרויות הקדם אולימפיות ברגם הפולגרי המעופף.

● 600 שחיינים בכל הגילים השתתפו בשבת במישחה עמק חפר המסורתי הנערך זו השנה ה־21. המישחה עממי ומשתתפיו שוחו למרחק 2.5 ק"מ מחוף בית ינאי ועד מכמורת.

כמעט הכל פקה פקה

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

להוציא את מיפגש אלוף האלופים שהיה בבלומפילד, 3–3 בין האלוף למחזיק הגביע, היה המחזור השני פקה־פקה, כדברי שיר הלהיט של גדי יגיל ומוטי גלעדי בתכניתם הסאטירית, החרושה "המוסד לבידור לאומי". כמה מן המשחקים גם נראו כאילו הם שייכים לליגת הבידור הלאומית.

על מחזור פקהפקה כיסה המפגש הגדול בין בית"ר ירושלים למכבי תל אביב שהיה בו כמעט הכל — וגם ברמה ראויה לשמה. פתיחה מסחררת של מכבי עם שער מרהיב של בני טבק הוותיק, 1–0 למכבי; מהפך ירושלמי בניצוחו של אורי מלמיליאן, 2–1 לבית"ר; שוויון דרמטי של טבק 2–2; יתרון מפנדל של טבק 3–2 למכבי; והסוף הדרמטי מכל: שוויון ירושלמי 3–3 משער 11 מטרים של מלמיליאן בשניות הסיום. משחק כזה, אפילו אם הוא מתנהל ברמה בינונית, מותיר טעם של עוד בפי הצופים, מה שאי אפשר לומר על יתר המשחקים.

במפגש המוקדם בבלומפילד הפועל תל אביב, עדיין בלי ניצחון ובלי שער זכות, אחרי 0–0 עם שמשון שהחמיץ ניצחון בגלל חוסר מזל.

גם המשחק בין מכבי חיפה לבני יהודה, במגרשם של החיפאים, הניב 90 דקות בלי שערים, מאזן שהיווה אכזבה בירוקה לאוהדים, שראו שתי קבוצות שבמקום לחפש ניצחון חיפשו כיצד לא להפסיד.

הפועל לוד החל לשלם את מחיר הזלזול בהכנותיו לליגה, כאשר נחל תבוסה ביתית 0–4 שהעלתה את בית"ר תל אביב לראש הטבלה.

מכבי נתניה, גם הוא עם כל הנקודות, אחרי ניצחון דחוק על הפועל בפתח תקוה 0–1, במשחק שאיש לא התפעל מאיכותו ומאירועיו.

העולה החדש הפועל צפרירים חולון גילה סוף סוף שהדברים בלאומית לא יהיו קלים, אחרי שנכנע במגרשו 0–1 למכבי פתח תקוה שהשאיר רושם עייף וחוסר התלהבות.

בבאר שבע גבר הפועל המקומי בניצחון 2–0 על הפועל כפר סבא, ששיטת המשחק החדשה שלו לא עשתה לו מול נסים בכר, שאימן את כפר סבא בעונה שעברה ומכיר את מעלות ומגרעות הקבוצה במידה מספקת לניצחון משכנע.

סך הכל הובקעו במשחקי המחזור השני רק 14 שערים, מאזן דל מאוד בהתחשב בעובדה ש־10 מהם הובקעו בשני משחקים. חלוצי יותר ממחצית קבוצות הליגה (8) לא הבקיעו. הורחקו שני שחקנים (אשש מירושלים, פנסו מחולון), נוצלו כל בעיטות ה־11 מטרים (שלוש), וחזר 28 אלף צופים, ממוצע עגום בהתחשב בעובדה ש־20 אלף היו בשני מגרשים (13 אלף בבלומפילד, 7 אלפים בחיפה). הוא שאמרתי: כמעט כל המחזור היה פקהפקה.

אלי סלצר ניצח בטריאתלון

אלי סלצר מקבוץ עין דור ניצח בטריאתלון של עמק חפר בזמן של 2:00.21 ש'. השתתפו 120 אתלטים שהתחרו בריצה לקים וחצי.

● ברית המועצות זכתה באליפות אירופה בכדורסל לנשים. במישחק הגמר בקאדיז, ספרד, היא גברה על יוגוסלביה 73–63.

מישחקי הים התיכון בלאטאקיה: ניצחון לאלבניות בכדורעף

4 מדליות הזהב הראשונות בשחיה — לאיטליה

לאטאקיה, סוריה (אי־פי). אלבניה המשתתפת בראשונה מאז מלחמת העולם השניה באירוע ספורט בין־לאומי, הפתיעה כאן בניצחון 3–1 על איטליה במישחק כדורעף לנשים ביום הראשון של מישחקי הים התיכון. האיטלקיות זכו במערכה הראשונה 15–11 אבל לאחר מכן הציגו האלבניות יכולת מרשימה וניצחו 15–6, 15–9, 15–4.

מדליית הזהב הראשונה הוענקה לאיטליה כאשר מאסימו קסטלאני ניצח בצלילה מקרש לפני בן־ארצו פיירו איטאליאני והצרפתי דרום באליה. האיטלקים זכו גם בארבעת התארים הראשונים בתחרויות השחיה: ג'אני מינרוויני קבע 1:02.26 ד' ב־100 מ' חזה, ג'ורג'ו לאמברטיני ניצח ב־200 מ' חופשי ב־1:49.27 ד', סילוויה פרסי שחתה 100 מ' חופשי ב־57.32 שניות ודומיניקה פלוסי שחתה 400 מ' מעורב ב־4:55.71 ד'.

נשיא סוריה חאפז אסאד פתח ביום שישי את המישחקים בטקס צבעוני בהשתתפות 2,500 ספורטאים מ־18 מדינות. אורח הכבוד היה נשיא הוועד האולימפי הבין לאומי חואן אנטוניו סאמאראנץ'. סוריה השקיעה 300 מיליון דולר בבניית מתקנים למישחקים שיימשכו עד ל־26 בספטמבר ושחלקם יערכו גם בדמשק ובחלב.

את טקס הפתיחה הפיק בוריס פטרוב, מי שהפיק ב־1980 את טכסי הפתיחה והנעילה של המישחקים האולימפיים במוסקווה. על מסכי ענק הוקרנה דמותו של חייל־פולש ישראלי עם פצצה בידו כשהוא מגורש ע"י חיילים סוריים והכתובת "שלום" מלווה אותו.

למרות היחסים המתוחים בין סוריה ומצרים, משתתפת גם נבחרת מצרית במישחקים. בין הכוכבים האמורים ליטול חלק בתחרויות — סעיד אוויטה ממארוקו, אלוף העולם הטרי בריצת 5,000 מ'.

בני טבק, הגיבור האמיתי של מפגש האלוף ומחזיק הגביע, נבלם על ידי הירושלמי שלמה שירזי. טבק הבקיע שלושער ראשון העונה. (צילום: עוזי קרן)

ירושלים מתחילה לברוח

יהודה עם כל הנקודות אחרי שפיגרה 1–0 בשעריים וניצחה 1–2 ● חדרה (1–5 על טבריה), חיפה (רק 2–2 עם יהוד), הכח (1–2 על עכו) עם 4 נק'

הליגה הארצית

מאת משה הר־געש

רק קבוצה אחת זכתה עד כה בכל הנקודות. זו הפועל ירושלים שניצחה אתמול בחוץ 2–1 את מכבי שעריים וצועדת בראש הטבלה. הירושלמים מקדימים ארבע קבוצות עם 4 נקודות: הפועל חדרה, הפועל חיפה, הכח ר"ג ומכבי יבנה. המחזור השני הניב מבול שערים: 21. שלוש קבוצות ניצחו בחוץ, שתי קבוצות ניצחו בבית, שני מישחקים הסתיימו בתיקו. שלוש קבוצות בלבד לא הבקיעו, שחקן אחד הורחק.

הפועל ירושלים – מכבי שעריים (1–0) 1–2

השערים להפועל: ציון אחנה (60, 68), לשעריים: יוסי אפללו (37).

★ המצטיין: מישל דיין.

הירושלמים גמלו למארחים על הפסד המפתיע בסיום העונה שעברה שמנע מהם לעלות לליגה הלאומית. הם זכו בניצחון צודק לאור יתרונם במגרש. הבולטים היו הקשר מישל דיין וציון אחנה, שהבקיע צמד. שפט אריה פרוסט, 300 צופים ברחובות.

הפועל בת־ים – בית"ר נתניה (0–0) 0–1

השער: דוד נמני (62).

★ המצטיין: משה מרקוביץ.

העולה החדש הפועל בת־ים זכה בניצחון בכורה דווקא במישחק חוץ נגד אחד היורדים, בית"ר נתניה. ההפסד מקפה את הבית"רים שלחצו ברוב שלבי המישחק, אך לא הצליחו להבקיע את ההגנה החזקה של בת־ים בראשות השוער מרקוביץ. שפט יעקב ברוזה, 500 צופים בנתניה.

הפועל חדרה – הפועל טבריה (1–0) 1–5

השערים. לחדרה: יגאל אלוחד (53, 65), אהוד ואנה (47), בועז בר (55), מגדי אבוטוף (51). לטבריה: שבתאי שינו (11).

★ המצטיין: אהוד ואנה.

אפילו האופטימיסט הגדול ביותר במחנה החדרתי לא חלם על מספר כה דמשי לאחר שהאורחים מטבריה הובילו 1–0. בעשרים הדקות הראשונות של המחצית השניה הפגינו החדרתים יכולת גבוהה והבקיעו ארבעה שערים. מספר יותר הגביל את התוצאה לשער החמישי. בדקה ה־67 הורחק יוסף אחדי מטבריה לאחר שבעט ללא כדור במגדי אבוטוף. שפט יוסף גרוסמן, 300 בחדרה. דוד רוזנבלום

מכבי יפו – מכבי יבנה 0–0

★ המצטיין: יצחק זוהר.

התוצאה משקפת את האירועים במגרש ואת הרמה של שתי הקבוצות, שלא הצליחו להסביר מדוע ירדו לליגה הארצית. היפואים הפגינו יכולת טכנית אך ללא מוח, האורחים מיבנה רצו נקודה והשיגו אותה. שפט יצחק רוזנברג, 1,000 צופים ביפו. דיקו לוי

הפועל רמת־גן – מכבי רמת־עמידר (0–0) 1–2

השערים לר"ג: מאיר בלושטיין (72), דני אשכנזי (89). לעמידר: רוזמים שלום (84, מ־11 מ').

★ המצטיין: ניסים רבי.

כל חלוץ חולם על שער מסוג זה. משה מאירי מאמן הפועל הכניס למישחק בדקה ה־89 את דני אשכנזי וכעבור 10 שניות, בנגיעה הראשונה שלו בכדור, הבקיע אשכנזי את שער הניצחון. המישחק התעורר רק בעשרים הדקות האחרונות, השער הראשון נכבש בדקה ה־72. שפט צבי שריר, 700 צופים במגרש בגבעתיים. יוסף חבב

הכח רמת־גן – הפועל עכו (1–0) 1–2

השערים להכח: עופר שלום (67), אילן גוילי (69). לעכו: הלל קפלן (41).

★ המצטיין: אילן גוילי.

שיפור ניכר ביכולת של הכח במחצית השניה הניב ניצחון חוץ חשוב על הפועל עכו, שהוליך במחצית 1–0. שחקני הכח ניצלו את ההגנה החדירה של עכו והבקיעו שני שערים תוך דקותיים. שפט שבתאי רוזה, 500 צופים בעכו. מיכאל וינקוד

הפועל יהוד – הפועל חיפה (0–1) 2–2

השערים ליהוד: ישראל ששון (37), עמי נמני (83). לחיפה: טל בניון (65), רן סהר (71).

★ המצטיין: שלומי שמיקו.

המישחק היה שקול ורב תהפוכות. הרמה לא היתה גבוהה במיוחד אך הקהל זכה לתמורה הולמת לכספו לפחות מבחינת השערים. המקומיים הוליכו במחצית 1–0, החיפאים העלו ל־2–1 במחצית השניה, אך שבע דקות לסיום הצליח ישראל ששון להשוות. שפט דני קורן, 500 צופים באור־יהודה.

מלך השערים

1.	מגדי אבוטוף (חדרה)	2
-	יגאל אלוחד (חדרה)	2
-	ציון אחנה (ים)	2
-	ציון יעקב (יבנה)	2

במחזור הבא

● ה. טבריה – ב. נתניה
● הכח ר"ג – הפ. חדרה
● מ. יבנה – הפועל עכו
● הפ. ים – מכבי יפו
● רמת־עמידר – שעריים
● ה. חיפה – הפועל ר"ג
● הפ. בת־ים – ה. יהוד

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל ים	2	3–1	6
2.	הפועל חדרה	2	6–2	4
3.	הפועל חיפה	2	3–2	4
4.	הכח ר"ג	2	2–1	4
-	מכבי יבנה	2	2–1	4
6.	הפועל ר"ג	2	2–2	3
7.	הפ. בת־ים	2	1–1	3
8.	הפ. טבריה	2	2–5	3
9.	הפועל יהוד	2	2–2	2
10.	מכבי יפו	2	0–0	2
11.	רמת־עמידר	2	2–3	1
12.	ב. נתניה	2	1–2	1
13.	מ. שעריים	2	2–4	0
14.	הפועל עכו	2	1–3	0

ג'מצ'י (32) הוביל את מכבי לניצחון 101–95 בפירנצה

כדורסל

פירנצה (שרות "ספורט הארץ"). מכבי ת"א גבר בערב שבת, בפתיחת הטורניר הבין־לאומי כאן, על ליברטס פירנצה 101–95.

מכבי ת"א שיחק היטב במיוחד במחצית השניה אחרי שסיים את המחצית הראשונה בפיגור 42–50. ניצחונו של מכבי הושג למרות שקווין מגי יצא מהמישחק בחמש עבירות בדקה ה־26. דורון ג'מצ'י היה הבולט בקבוצה.

● למכבי קלעו: ג'מצ'י 32, מגי 16, סימס 11, קורנליוס 11, ברייזן 9, ברקוביץ' 8, דניאל 7, ליפין 5, ארואסטי 2.

במישחק הגמר שעמד להתחיל אמש בשעה מאוחרת עמד האלוף הישראלי להתמודד עם ציבונה זאגרב שגברה שלשום על ארקטנס קאנטו 107–97.

היום יוצא מכבי למילאנו לטורניר הגביע הבין־יבשתי שיחל ביום שלישי. מייק בראון, שיצא עם הקבוצה לאיטליה, לא שיחק בפירנצה, היות שלא קיבל אישור מקבוצתו שיקאגו בולס. הוא ממשיך עם הקבוצה למילאנו.

חולון זכתה בטורניר בפולין

גברה בזה אחר זה על 2 יריבות מיוגוסלוויה

מאת שליח "ספורט הארץ"

ביטום, פולין (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הפועל חולון זכה אמש בטורניר הבין־לאומי כאן. בערב גבר הפועל חולון על איגמן סארייבו במישחק המכריע, 89–85. זה היה המישחק הטוב ביותר של חולון בטורניר וגם הקשה שבהם. במחצית הראשונה היה יתרונו של חולון ברור. בדקה ה־14 29–42 ובהפסקה 41–54. במחצית השניה הצליחו היוגוסלבים לחזור לתמונה ולצמק את התוצאה, אך בסיום היה ניצחון של חולון ראויו הזוכה בטורניר. המצטיינים היו ג'ו דאוסון וניב. בוגין, שהיה הבולט בחולון בכל מהלך הטורניר.

● לחולון קלעו: דאוסון 32, בוגין 16, בארמור 14, טרי 12, אוראבג' 11, אלימלך 2, מאור 2. לאיגמן הירבו לקלוע: פאסיץ' 28, באביץ' 24.

במישחק נוסף אתמול בבוקר גברה חולון על רבוטניצקי סקופיה 92–79 (50–43). היה זה מישחק קל למדי כשחולון הוליכה בכל שלביו.

● לחולון קלעו: טרי 24, בארמור 20, דאוסון 14, בוגין 12, מאור 8, אוראבג' 5, זיסמן 4, אלימלך 3. היום תתמודד חולון נגד הפועלות שמאל ביטום, במישחק שכבר לא יקבע דבר.

ביום שישי עבדה הקבוצה את רגע השיא במסע כולו בביקור במחנה אושוויץ. בספר המבקרים חתמו כל שחקני חולון על המילים האלה: "ראינו ולעולם לא נשכח".

גביע בנדל – להפועל ת"א

ניצח בגמר את מכבי חיפה 93–81

הפועל ת"א זכה אמש בטורניר ע"ש אל"מ בועז בנדל, לאחר שגבר במישחק הגמר על מכבי חיפה 93–81.

הפרש הגבוה אינו משקף את מהלך המישחק. במחצית הראשונה ראו הצופים מישחק צמוד וכך גם היתה התוצאה בהפסקה, 40–38 להפועל. בתחילת המחצית השניה היתה זו דווקא חיפה שהצליחה לברוח. בדקה ה־32 הובילה חיפה 70–60. אז בא מהפך עם 11 נקודות רצופות של הפועל. בדקה ה־37 עוד היה שוויון (79–79) אך הפועל "ברח" בדקות הסיום.

יש לציין שהפועל שיחק הול מהדקה ה־28 ללא קארל איימוס שיצא בחמש עבירות. גם מוטי ול־אנוף לא שותפו במישחק. במכבי חיפה נעדר אורי רוזנברג שלגביו קיים חשש לקרע במניסקוס. היום יעבור בדיקה בבית החולים. בה יתברר אם הפציעה תחייב ניתוח.

● להפועל קלעו: גליל 27, אמסלם 16, פרישמן 15, מאונס 13, לוסיקמן 12, איימוס 10.

● לחיפה קלעו: שפע 19, ברנע 18, פלאוארס 17, בניון 17, גודדין 4, שטיינהאואר 3, פייגלין 2, אופיר 1.

במישחק על המקום השלישי גבר הפועל גליל־עליון על הפועל חיפה 77–75 (37–39). לגליל הירבו לקלוע: מרטין 22, פרימן 18, ליף 18, הנפלד 12. לחיפה: יוסטון 25, קסקי 14, חלס 14.

בערב שבת גבר הפועל ת"א על הפועל חיפה 86–71 (45–39). בזכות דלול היה הבולט בהפועל ת"א. הירבו לקלוע לתל־אביב: מאונס 27, דלול 23, ולוסיקמן 15. לחיפה: חלס 19, קסקי 17, יוסטון 16.

במישחק השני הצעיד ג'ון פלאוארס המצוין את מכבי חיפה לניצחון 94–85 (48–42) על הפועל גליל־עליון. לחיפה הירבו לקלוע: פלאוארס 24, בניון 19, שפע 16. לגליל: ליף 25, פרימן 22, מרטין 17.

ברעון אברהם

הנטיה באיגוד הכדורסל: להמשיך בפעילות השותפת של הנבחרת

מאת יוסי לוין, מוסר "ספורט הארץ"

באיגוד הכדורסל לא מתכוונים להקפיא את פעילותה של נבחרת הכדורסל, למרות הכשלון בשבוע שעבר בבולגריה. הנבחרת תמשיך להשתתף בטורנירים בין־לאומיים גם העונה. בדצמבר הקרוב אמורה הנבחרת לשחק בטורניר בצרפת ואין כוונה לבטל את ההשתתפות בטורניר זה. יותכן שעוד קודם לכן תתמודד הנבחרת מול אלופת אירופה, יוון. המגמה באיגוד היא להחליט לשתיד על מינוי מאמן לאומי במישרה מלאה. הכוונה היא למנות מאמן שיטפל בנבחרות הלאומיות של ישראל. עדיין לא ברור אם ביום שלישי הקרוב תדון הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל בדו"ח של מאמן הנבחרת משה ויינקרנץ, על הכישלון בפולין.

● מפגן מאיר, שהיה אמור לחזק את מכבי ר"ג, נעלם. ביום חמישי בלילה עוד ישב עם מנכ"ל המועדון אהרון מילשטיין והכל נראה תקין. ביום שישי הוא כבר לא היה. אנשי רמת־גן ניסו לאתר את השחקן, אך לשווא. גם מכבה, אבי זילברמן, לא ידע להיכן נעלם מאיר. מכבי ר"ג מחפשים כעת שחקן חיזוק אחר, שככל הנראה יגיע בימים הקרובים.

● קארלוס ויטמס, בן 25, 1.97 מ', הגיע ביום שישי למבחנים במכבי נתניה. ביום רביעי אמורים להגיע לארץ שני שחקנים נוספים: קית ארמסטרונג (27, 1.95) וג'ים סטאק (25, 2.02). השלושה מועמדים להחליף את דאריל רובינסון שעד כה מגלה יכולת חלשה. ביום שישי ערכו מנהלי נתניה שיחה עם רובינסון והסבירו לו שלמרות בואם של שלושת השחקנים, הוא יקבל סיכוי נוסף לפני שתתקבל ההחלטה הסופית בענינו. "אם תוכיח את עצמך בימים הקרובים, תישאר". רולי בראון, שהגיע למבחנים בשבוע שעבר, יוחתם ככל הנראה בקבוצה.

● שלוש כדורסלניות מארה"ב הגיעו למבחנים באליצור תל־אביב. השלוש הן: קלנט האסקינס (1.78 מטר, בת 22), ששיחקה בעבר באוניברסיטת נברסקה, קרול בוקר (1.89 מטר, בת 23) וסנדרה מאיי (1.77 מטר, בת 23), ששיחקה בעבר בברצלונה הספרדית ובפאלרמו סארטליה. היום ייבחנו הכדורסלניות במשחק אימון מול מכבי ת"א. יוסי חבב

הולנד נוצחה 66–72 ע"י הונגריה

שאולראהה (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הולנד נוצחה כאן במס־רי"ג, 72–66 (42–38) ע"י הונגריה בפתיחת טורניר דרג ב' של אירופה בכדורסל. במישחק אחר ניצחה אוסטריה את ויילס 76–37 (33–11). נבחרת זה משחקת גם בלגיה.

מפגן מרשים של טניס נכים ברמת־גן

קהל רב ובתוכם השר עזר וייצמן נכח בסוף השבוע שעבר במפגן טניס לנכים שנערך במרכז הספורט של אילן ברמת־גן.

במשך כשעה חזה הקהל בחויה ספורטיבית מרגשת. צעירים קטועי גפיים, נכי פוליו ונפגעי שיתוק מוחין הציגו את יסודות לימוד משחק הטניס, בעמידה ועל כסאות גלגלים. בהמשך נהנה הקהל ממישחק ראווה בטניס על כסאות גלגלים בהשתתפות ארבעה טניסאים בכירים של אילן ובראשם אלוף ישראל ברוך הגאי. האלופה אסתר רוזנטהרב שיתפה פעולה במישחק ראווה לזוגות עם הגאי. הם התמודדו נגד דיויד פינקוס, נשיא אגודת ידידי מרכז הספורט של אילן בארה"ב והספורטאי ששון אהרוני.

בדברי ברכתו לנכים אמר וייצמן: "טוב שלא התגרבתי לשחק. לאחר שראיתי אתכם נותנים שוטים לא נזדמלים, אני בטוחכם לא מתמודד".

בסיום המעמד העניק גביעים על שם אהרון נוה־פינקוס לספורטאים נכים מצטיינים, ובהם אלופי ישראל תיקי אבישי וברוך הגאי. אברהם תשובה

מירנדיניה, החלוץ הברזילאי הראשון בליגה האנגלית (מימין), הבקיע אתמול את שני השערים הראשונים שלו לזכות ניוקאסל בתיקו 2–2 עם מנצ'סטר יונייטד. משמאל: מיק דאקסברי (צילום: איי־פי)

שלושער של באניסטר הוביל את ק.פ.ר. לניצחון 3–1 על צ'לסי

ליגה אנגלית

מאת יחיאל ארזי, שליח "הארץ" לאנגליה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הריינג'רס הכחולים־לבנים ממערב לונדון המשיכו גם אתמול בדהירה המפתיעה שלהם, ללא מעצור וללא הפסד, בראש טבלת הליגה האנגלית הראשונה – מקום השמור בדרך כלל לקבוצות מפורסמות יותר. אבל המפגן המלהיב שלהם במחצית השניה של הדרבי הלונדוני נגד צ'לסי, בו ניצחו 3–1, שיכנע רבים מ־25 אלף הצופים, שיהיה זה מבצע קשה למדי להדיח את ק.פ.ר. מהפיסגה, בו התבצרה השבת ביתרון חמש נקודות.

הם הגיעו אתמול היטב את הבירה, נעו ביעילות רבה על משטח הדשא המלאכותי באיצטדיונם הביתי. התעלמו לחלוטין מהגשם הסוחף וכדי להשיג את ניצחונם החמישי ברציפות והשישי בעונה זו. אולי לא אופייני למועדון קטן וצנוע זה, אבל הבולט מבעי בעיני מנהל הקבוצה המהביב המקריה ג'ים סמית, שאמר במסיבת עיתונאים מיד אחרי המישחק כי הוא מתפלא שתיכיו אינם מובילים בשש נקודות.

סמית גם התייחס אחרי כן לכמה משאלותי בענין הכדורגלן הישראלי דוד פיזנטי, שקיבל השבוע את רשיון העבודה שלו בבריטניה אבל נראה שנקלע לקבוצה הלונדונית בתקופה לא נוחה מבחינתו. לעניות דעתי, יתקשה מאד פיזנטי לפלס לעצמו דרך להרכב הראשון של הריינג'רס, מפני שי"11 השחקנים [illegible] בשקרנות ומגלה יצירתיות. כשיגיע זמנו יופיע גם בקבוצה הבכירה, אבל עליו לגלות הרבה סבלנות. בסופו של דבר יהיה פיזנטי לתועלת לכולנו", אמר סמית בגילוי לב.

המישחק היה חריף ומתוח מאוד, כמו כל מפגש בין מועדונים לונדוניים ומאות שוטרים העמידו מסביב במצב הכן. בדקה ה־75 היה לנו אפילו סטריפטיזר שהפיג לזמן קצר את המתח כאשר אחד האוהדים התפשט בפומבי ועירום כביום היולדו פרץ מהיציע למגרש ורקד בו להנאתנו, עד שהמשטרה השתלטה עליו. אבל בתום המישחק היו המחזות מביישים יותר, כאשר מאות מאוהדי צ'לסי המתוסכלים הדרדו למגרש ואילצו את פרשי המשטרה לסלקם בכוח תוך התנגשויות אלימות. מאוחר יותר התפרעו אוהדי כדורגל רבים גם ברכבת התחתית וגרמו לשיבושי תנועה חמורים. היה גם צורך לסגור זמנית כמה תחנות תחתית מחשש לביטחון הציבור, ובאחת מהן נתקעתי גם אני במשך שעה ארוכה.

כשאתה מתרגל במשך שנים לראות בצמרת האנגלית את ליברפול, אברטון או מנצ'סטר יונייטד, קצת קשה לך להסתגל לקוינס פארק ריינג'רס – אבל זו עובדה. הקבוצה משחקת כדורגל תוקפני, מהיר ומחוץ והצלחותיה הגבירו כמובן את ביטחונה. בעיקרו זה מישחק צוות. אבל גם על הרקע הכללי בלטו מעל הכל שלושת שעריו של גארי באניסטר: הראשון בבעיטה מטווח קצר בדקה ה־56 אחרי שכדור אשר חלף מעל השוער הוסטן של צ'לסי, אדי ניד'זייבסקי, ניתז מהמשקוף. השני בנגיחה בדקה ה־72 אחרי בעיטת קרן והשלישי בנגיחה נוספת בדקה ה־89, גם הוא ממסירתו של קווין ברוק. רק בדקה ה־90 השיגה צ'לסי את השער היחיד לזכותה על ידי גורדון דוריגו.

צמד של מירנדיניה

(איי־פי). מירנדיניה, הברזילאי הראשון המשחק בליגה האנגלית, הבקיע אתמול את שני שעריו הראשונים. במישחק החוץ של ניוקאסל נגד מנצ'סטר יונייטד. הוא היקנה יתרון לניוקאסל בבעיטת עונשין אדירה בדקה השביעית. כעבור שלוש דקות השווה יספר אולסן. מירנדיניה נגח שער יתרון בדקה ה־28 אבל דקה לפני ההפסקה הוכשל גורדון סטראקן בתוך הרחבה ובריאן מקלייר השווה בבעיטת 11 מ'. התוצאה 2–2 נותרה עד לסיום.

ליוורפול שיחקה לראשונה העונה בבית וניצחה 2–0 את אוכספורד יונייטד משערים של ג'ון אולדרידג' (נגד קבוצתו לשעבר) וג'ון בארנס. מאידך נוצחה אוורטון 1–2 בלוטון אחרי שהובילה משער של ניל פוינטון. בריאן סטין וריקי היל הבקיעו ללוטון.

קלייב אלן הבקיע בבעיטת 11 מ' את שער הניצחון של טוטנהאם על סאותהמפטון. האורחים הובילו משער של גרהאם בייקר אבל הבלגי ניקו קלאסן השווה.

צמרת הטבלה

1.	ק.פ.ר.	7	2–12	19
2.	טוטנהאם	7	5–11	14
3.	מנצ'סטר יונ.	7	6–12	13
4.	ווימבלדון	7	6–10	12
5.	צ'לסי	7	11–14	12

שני שחקנים הורחקו: איאן ביירד (פורטסמות) בתיקו 1–1 של קבוצתו עם צ'רלטון, שהיתה זו הנקודה הראשונה שלה העונה. מארק הוזד (ווסטהאם) הורחק בתיקו 1–1 עם ווימבלדון שעלתה למקום הרביעי.

שלוש קבוצות זכו בניצחונות חוץ: ארסנל 1–0 בנוטינגהאם משער של אלן סמית, ווטפורד בשפילד 3–2 ודרבי קאונטי בנוריץ' 2–1.

הפסד שלישי של באיירן – 3–1 בקלן ● ברמן מובילה

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלד

קלן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). בתצוגת כדורגל מרשימה הנחילה אתמול פ.צ. קלן הפסד שלישי העונה לאלופה באיירן מינכן, 3–1. היה זה ניצחון ראשון של קלן על באיירן במיגרשה מאז 1982. בשלוש השנים האחרונות ניצחה תמיד באיירן בקלן.

באיירן הובילה בדקה ה־12 משער [illegible] אבל עד להפסקה הבקיעו המארחים שלושה שערים [illegible] צופים נלהבים. תומאס אלופס (15), אנגלס (26) והדני פאולסן (45) היו המבקיעים. הקפטן של באיירן, קלאוס אוגנטאלר, הורחק בדקה ה־67 אחרי עבירה גסה על פאולסן.

בראש הטבלה ממשיכה להוביל ורדר ברמן שהביסה את בורוסיה דורטמונד 4–0 עם שערים של בורגסמילר (2), רידלה ואורדנביץ. בורוסיה מנשנגלאדבך זכתה בניצחון קל, 2–0 על המבורג משערים של באקאלורץ והוכשטטר.

שני מישחקים הסתיימו בתיקו 2–2. פאלקנבאואר (לוורקוזן) השווה בדקה ה־90 נגד שאלקה [illegible] במחצית השניה.

איינטראכט פרנקפורט לא הבקיעה ב־367 דקות של מישחקי בית עד לניצחון 5–1 על ואלדהוף מאנהיים. תוצאות אחרות: קייזרסלאוטרן – בוכום 4–2, האנובר – שטוטגארט 3–3, קארלסרוהה – אורדינגן 1–0.

צמרת הטבלה

1.	ברמן	8	3–17	14
2.	קלן	8	4–12	13
3.	מנשנגלאדבך	8	10–14	13
4.	שטוטגארט	8	11–18	10
5.	באיירן	8	12–18	10

וילאנדר ממתין בגמר למנצח בין לנדל וקונורס

בגמר הנשים: גראף – נוורטילובה

אנדרס יאריד (מימין) ושטפאן אדברג עם הגביע אחרי זכייתם בתואר הזוגות באליפות הפתוחה של ארה"ב (צילום איי־פי)

פלשינג־מדו

ניו־יורק (איי־פי). הטניסאי השוודי מאטס וילאנדר העפיל כאן אתמול בפעם הראשונה למישחק הגמר באליפות הפתוחה של ארה"ב בטניס. זאת אחרי שגבר במאבק של שלוש שעות ו־16 דקות על בן ארצו שטפאן אדברג 6–4, 6–3, 6–3, 4–6. לאדברג היתה זו שנה שניה ברציפות שהודח בחצי הגמר. וילאנדר עלה לחצי הגמר בניצחון על פיגליסט אשתקד מילוסלאב מצ'יר 6–3, 6–7, 6–4, 7–6, וגבר ברבע הגמר על ההודי ראמש קרישנן 6–2, 6–2, 6–2. יריבו של וילאנדר בגמר ייקבע במישחק בין איוון לנדל וג'ימי קונורס. פתיחת מישחק זה נדחתה אמש בגלל גשם שוטף.

כך גם מישחק הגמר לנשים שיפגיש את שתי המדורגות הבכירות שטפי גראף ומרטינה נוורטילובה. השתיים נפגשו השנה כבר פעמיים בגמר תחרויות גראנד־סלאם. שטפי ניצחה בפאריס ומרטינה בווימבלדון. גראף בת ה־18 תשחק לראשונה בגמר אליפות ארה"ב אחרי ניצחון 6–4, 6–2, 6–4 על האמריקאית הצעירה לורי מקניל ומרטינה גברה ללא בעיות על הלנה סוקובה 6–2, 6–2.

התואר הראשון כאן נפל לידיהם של השוודים אדברג ואנדרס יאריד. הם ניצחו בגמר הזוגות את האמריקאים קן פלאק ורוברט סגוסו 7–6, 6–2, 6–4, 7–5, 7–6.

ליגה סקוטית

שלושער למקויסט בניצחון ריינג'רס 4–0 על דאנפרמלין

גלאזגו (שרות "ספורט הארץ"). קבוצתו של אבי כהן, גלאזגו ריינג'רס, הביסה את דאנפרמלין 4–0 ועלתה למקום החמישי, ארבע נקודות אחרי שלוש המובילות. אלי מקויסט הבקיע שלושער והעלה את מאזן שעריו העונה ל־14. המנהל־שחקן גרהאם סונס הבקיע את השער הרביעי. בריינג'רס עשה הופעת בכורה מוצלחת הבין־לאומי האנגלי הותיק טרבור פראנסיס שהגיע מאיטליה.

סלטיק מובילה עם 11 נקודות אחרי ניצחון 1–0 בפאלקירק. גם להארטס (1–0 על מאתרוול) ואברדין (2–0 על סנט־מירן), 11 נקודות.

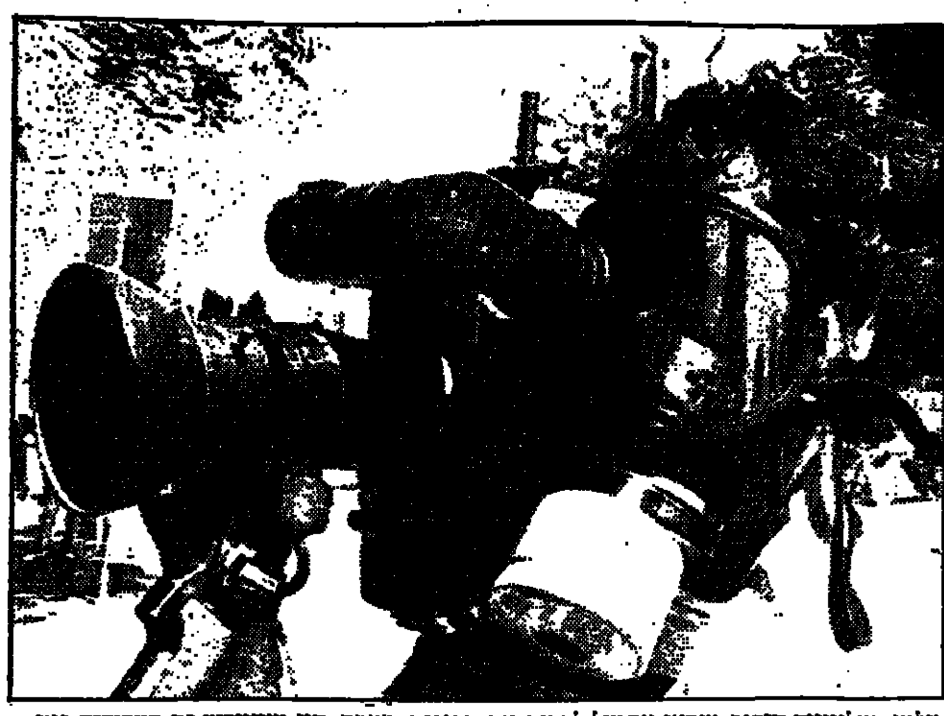

צלמי הטלוויזיה הזרים, שבאו אתמול לכסות את הפגנות השבת, היו מצויידים גם במסיכות גאז – בנוסף לציוד־הצילום הרגיל שלהם. (צילום: רוזמים ישראלי)

המשכים מעמוד 1

200 מהנדסים

(סוף מעמוד 1)

בצה"ל יתאכזבו מפני שתציפיות שלהם מהתקציב שיתפנה מהלביא, לא יוכלו להתממש. זאת משום שעדיין יש פער בין הצרכים לבין הקיים. כך, למשל, בנושאי מלאים, כלי רכב ובינוי. "ביום שיתפנה תקציב, נצטרך להשקיע בעיקר בהצטיידות חדשה. הצטיידות זו לא תביא לידי חיסכון, אלא להיפך. יהיה צורך להשקיע בהכשרת כוח אדם, בבינוי ובחלפים. כלומר, השקעה נוספת כדי לקבל פירות עתידיים. לפיכך, התוצאה תהיה לחץ מוגבר על התקציב".

הפגנה מול משרד הבטחון

(ע). ביום שישי, שהוא יום חופש בתעשיה האווירית, באו אלפי עובדים להפגין מול משרד הבטחון בקריה בתל־אביב.

ועד עובדי התעשיה האווירית, שתיכנן הפגנה של 100 איש, הופתע לראות 3000 מצטופפים מול גדרות המשרד.

"פועלי התעשיה האווירית הכחישו נגד השמועות שאנשי הועד מכריחים אותם באיומים לבוא להפגנות. רובם הגיעו ברכבם הפרטי", אמר יו"ר עובדי התעשיה האווירית.

כוחות גדולים של המשטרה ומשמר הגבול התייצבו מול המפגינים, אך ההפגנה עברה בשקט וחוץ מכמה רגעים שבהם התחממה האווירה לאחר שמפגינים זרקו אבנים אל צוות טלוויזיה שהתמקם על גג בניין השמירה בכניסה למתנה.

נסים כהן, מראשי ועד עובדי התעשיה האווירית, אמר כי הבעייה הדחופה כעת היא באגף הנדסת הייצור של הלביא. פועלי אגף זה עומדים להיות הראשונים במפוטרים, ולכן הם הקיצוניים ביותר. הוא ציין כי האנשים שהכינו בקבוקי מולוטוב, מתוך כוונה לשרוף את ההאנגרים אם יוצאו פיטורים, משתייכים לאגף זה.

אנשי הועד כבר דיווחו עליהם למחלקת בטחון־פנים בתעשיה האווירית. ושלחו חברי ועד להרגיע את הרוחות. "אולם ברגע שיתחילו הפיטורים – צריך רק להתפלל לטוב", אמר נסים כהן.

בזמן ההפגנה נערכה פגישה בבנין משרד הבטחון בין שר הבטחון וצמרת משרדו לבין הנהלת התעשיה האווירית. ב־12.45 הצטרפו לפגישה כמה מחברי ועד העובדים. בראשות יעקב שפי ונסים כהן. הם "זכו" לקריאות גנאי של חברי אגף הנדסת הייצור, שהתנגדו לפגישה.

לטענתם, אנשי הוועד "מתקפלים" מול ראשי המדינה, ומוותרים על התביעה להמשך ייצור ה"לביא", תמורת צמצום הפיטורים.

הקרבות

(סוף מעמוד 1)

בעת – נגד "נגיף הפלנגות"

ביירות (ע"ר וע"צ). מנהיג הדרוזים בלבנון, ואליד ג'ונבלאט, הביע בשבת תקווה שההסכם שנחתם בין הפלשתינאים ל"אמל" יאפשר עתה להפעיל את כל הכוחות המוסלמיים בלבנון נגד המובלעת הנוצרית, השוכנת מצפון־מזרח לביירות.

"אנו מקווים כי הסכם זה, שהושג בצידון, יבוצע הלכה למעשה בעזרת סוריה, וכי כל הרובים יכוונו מעתה כלפי הצבא (הלבנוני), כלפי הפלנגות, וכלפי ישראל וסוכניה", הטעים ג'ונבלאט. בנאום בהר הדרוזים, הדגיש ג'ונבלאט: "החשוב ביותר הוא עתה להדביר את נגיף הפלנגות".

לעומתו, רמז אתמול שבועון של חזבאללה, "אל אהוד", כי אנשי "אמל" ביקשו לשים קץ ל"מלחמת המחנות" כדי לפתוח עתה במערכה נגד חזבאללה.

השבועון טוען: "אנשים מסויימים מבקשים לסגור פצע אשר דימם זמן ממושך, כדי לפתוח פצע אחר, שיהיה בלא ספק מכאיב ומעמיק עוד יותר".

הונקר

(סוף מעמוד 1)

ביום שלישי בשבוע שעבר הניח שר הבטחון שני זרים בדאכאו, האחד באתר הזיכרון היהודי במחנה, והאחר באתר הזיכרון הכללי. הזרים היו מעוטרים בסרטים בצבעי כחול־לבן עם מגן־דוד.

ביום שישי ביקר בדאכאו מנהיג מזרח גרמניה, אריך הונקר, והניח זר באתר הזיכרון הכללי במחנה. הזר של הונקר היה מעוטר בסרטים בצבעים שחור־אדום־זהב ובציור של מגל ופטיש, כצורת הדגל המזרח גרמני.

הפקידים המערב־גרמניים הסבירו שהיתה עלולה להיגרם מבוכה אילו הניח הונקר את הזר שלו ליד זר עם דגל מדינת ישראל.

מזרח גרמניה וישראל אינן מקיימות, כידוע, יחסים כלשהם.

איידס

(סוף מעמוד 1)

לא מוצדקת. זו פעם ראשונה שמחייבים אותנו לעבוד בדיקות כאלה."

בכלא באר שבע ובבית מעצר דרום מצויים כעת 17 אסירים הנגועים בנוגדני איידס. רובם מבודדים, והסוהרים אינם מתקרבים אליהם.

סוהר בכלא באר שבע אמר אתמול: "אני שוקל לפרוש מהשרות. לא די שאנחנו עובדים תחת לחץ, פחד האלימות, עתה אנחנו גם חוששים להידבק מאיידס. אשתי לוחצת עלי לפרוש".

אתמול לא היה ניתן לאתר את דובר שרות בתי הסוהר.

הפגנות־שבת בירושלים

(סוף מעמוד 1)

צאת השבת. לשוטרים נזרקו מדי פעם אבנים, והתגובה בצומת הנהלה בכבדות. כל אותה עת היו במקום ויכוחים סוערים בין חרדים, חילוניים ושוטרים. בצהריים יצא בעל מכונית שהרגשה, התווכח עם החרדים וספג מכות. בשכונת בית וגן בירושלים הוכה חייל שטייל עם חברתו באזור החרדי של השכונה.

החרדים חסמו את רחוב צפניה בעגלות זבל שירדו אל הכביש. במוקד זה הפעילה המשטרה גז מדמיע בכמות גדולה, ועצרה מפגין [illegible] ארבעה חרדים ליד "מוסום השבת" ברחוב שטראוס, לאחר שהפרו את הסדר הציבורי, ויידו אבנים בכלי רכב ובשוטרים.

השבת נהגה המשטרה באיפוק רב, ונמנעה מלהתערב ברבים ממוקדי ההפגנות. אנשי המשטרה ומג"ב אף ניסו להרגיע את הרוחות שהתלהטו בכמה מקומות, אך כאמור בלא הועיל. השבת השתתף בהפגנות גם ציבור דתי־לאומי (כיפות סרוגות). ציבור זה לא הפר את הסדר, והתפזר בשקט ב־10.30 בבוקר.

בשכונות החרדיות של ירושלים הופץ בשבת כרוז עם תמונתו של סנ"צ איתן כץ, מבכירי משטרת ירושלים, ומעליה נכתב: "סנ"ץ איתן כץ ממשיך דרכו של ג'ון דמיאניוק. יודה רימוני גז מדמיע לעבר מאה שערים". מתחת לתמונה הופיע תצלום עתונות, ובו ציטוט של אחד מעדי התביעה במשפט דמיאניוק: "תפקידו של איוואן היה להורים בו לתאים".

בליל שבת הוקרנו סרטים בארבעה בתי קולנוע – בסינמטק, באורנע, בבית אגרון ובבית יצחקי. כמו כן נערכו מופעים בצוותא ובבית־שמואל. שתת האירועים עברו בשקט, בלא הפרעות סדר.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, נפגש ביום ששי בצהריים עם הרבנים הראשיים, הרב אברהם שפירא והרב מרדכי אליהו. בפגישה השתתף גם ח"כ דרוקמן. שמיר אמר לרבנים: "השבת איננה רק ערך דתי, אלא גם נכס לאומי, חלק חשוב של ההוי הלאומי בכלל ושל ירושלים בפרט".

"השבת", אמר שמיר, "היא מרכיב מיוחד באופי של ירושלים, וכולנו – דתיים וחילוניים – חייבים לשמור על האופי הזה. שנים רבות היה קיים הסטטוס קוו. איש לא פגע בו, והעיר התפתחה והתקדמה". הרבנים ביקשו מראש הממשלה להשיג מהצדדים המעורבים בסכסוך פסק זמן של חודש ימים, כדי לנסות ולפתור את הבעיה בדרכי רגיעה ושלום. שמיר אמר לרבנים כי הוא תומך בהשגת פסק זמן כזה, אולם השפעתו על קולק איננה רבה. "אין עליו השפעה פוליטית", אמר שמיר לרבנים.

קודם לכן, קיבל שמיר לשיחה את השר בלי תיק, הרב יצחק פרץ, ואת נציגי סיעת ש"ס בעיריית ירושלים. לשכת ראש הממשלה מסרה כי גם באותה הביע שמיר את הזדהותו המוחלטת עם הדרישה לשמור על צביונה של ירושלים.

לשכת ראש הממשלה מסרה עוד כי לאחר הפגישה עם הרבנים הראשיים שוחח שמיר בטלפון עם טדי קולק, והביא לפניו את בקשתם של הרבנים הראשיים לפסק זמן מהקרנות הסרטים. על פי הודעת לשכת רוה"מ, אמר קולק לשמיר כי השבת יהיה קשה להפעיל את פסק הזמן. אך הוא ייכנס לתוקפו מהשבת הבאה. בעיריית ירושלים מכחישים הודעה זו. גורמים בעיריה אומרים שקולק לא התחייב לפסק זמן מהשבת הבאה.

ראש סיעת המפד"ל בעיריית ירושלים, זבולון, הודיע אתמול כי נכנסה לתוקפה פרישת מפלגתו מהקואליציה העירונית בירושלים. מפד"ל ביקשה בשעתה מראש עיריית ירושלים להודיע רשמית על הפסקת הקרנות בכל בתי הקולנוע בעיר בלילות שבת – מאתמול. הודעה כזאת לא נמסרה, וסרטים הוקרנו בליל שבת. ההודעות הרשמיות על פרישת המפד"ל ועל פרישת ש"ס מהקואליציה העירונית, יימסרו ביום ראשון בעוד כשבוע, בישיבת מועצת העיר.

ביום שישי דחתה סיעת הרוב בעיריית ירושלים, "ירושלים אחת", הצעה של חבר הסיעה, איש מפ"ם איתן מלניק, לשנות את חוק העזר העירוני. מלניק הציע לקבוע בחוק עזר כי מותר להקרין סרטים בלילות שבת. מלניק היה היחיד שהצביע בעד הצעתו.

ראשי המשמרות הצעירות של המפד"ל והעבודה ימשיכו היום ומחר בסידרת שיחות עם גורמים המעורבים בסכסוך השבת בעיר. כמסור הושגה כבר ביום חמישי בלילה הסכמה של העדה החרדית. טדי קולק, ואנשי המטה למען חופש תרבות בשבת, לשבת לשולחן עגול, לנסות ולפתור את הבעיות בדרכי שלום. גורם המעורב במגעים העריך כי השולחן העגול יתכנס עוד השבוע.

שמיר, פרס וצ'רלי ביטון

(סוף מעמוד 1)

בשם פרס קיבל את המסר ביום שישי יועצו המדיני, ד"ר נמרוד נוביק. בתשובה לשאלתו של נוביק על ההכחשות של מנהיגי אש"ף שליח את הידיעות על המסר שלה, הסביר ביטון כי הם נאלצו לנהוג כך נוכח התגובות השליליות מישראל.

בבואו מלשכתו של נוביק, פגש ביטון באקראי במסדרון את שר החוץ, וזה לחץ את ידו וביקש אותו לשובו ארצה. נוביק אמר לביטון כי ערפאת וחבריו "חלושים מהמציאות". האינם מודעים למגעים עם ירדן והפלשתינאים, המתנהלים זה שלוש שנים. לדבריו, חזר המסר על דברים שאמרו באש"ף לפני שש שנים.

ח"כ יוסי שריד קרא אמש לערפאת להודיע בעצמו אם אמנם הוא מוכן למו"מ לשלום עם ישראל, על בסיס הכרה הדדית, תוך הפסקה הדדית של כל פעולות האיבה.

"בגלל ההכחשות החוזרות ונישנות, ודיבורי הגידמאות, ובגלל מטען העוינות והחשדנות מתחדשת, עכשו דרושה הודעה אישית מוסמכת מפי ערפאת", אומר שריד. לדבריו, אם יתברר אכמם כי זו עמדתו, יהיה על כל הכוחות המתונים בישראל להיאבק על דעת הקהל, ולדחוף את שמיר ופרס אל שולחן המו"מ עם אש"ף.

ח"כ ברעם: 3 תנאים להידברות עם אש"ף

(עש"ת) מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם אמר כי אם יכריזו ערפאת ואש"ף בפומבי כי הם מוכנים להכיר בקיומה של מדינת ישראל, להכריז על הפסקת הטרור, ולהכיר בהחלטות האו"ם 338 ו־242, תצטרך ישראל לשקול מחדש את יחסה לאש"ף, ולבדוק אפשרות של מו"מ עימו, בדרך לקידום תהליך השלום.

הדברים נאמרו בכינוס של מנהיגים של האינטרנציונל הסוציאליסטי שהתקיים בסוף השבוע בבריסל. ההודעה האחרונה של ערפאת עודה שם עניין.

ביום ראשון ייצא ח"כ ברעם לביקור של שלושה ימים באוסטריה, כאורח המפלגה הסוציאליסטית שם. בביקור ייפגש עם ראש ממשלת אוסטריה, פראנץ ורניצקי, ועם נשיא הפרלמנט, ליאופולד גרץ, ויביע לפניהם את דאגתה של ישראל מהתעוררות המחודשת של האנטישמיות באוסטריה.

קנאי־האיסלאם

(סוף מעמוד 1)

החליטו לאסור את חוקי ההלכה המוסלמית על העיר, ואף הוציאו גורדיין להלקות חשודים בשתיית יין.

"כוונות בטאבה"

העתון הכוויתי "אלראי אל־עאם", המסתמך על מקורות בכירים בקהיר, מסר כי פתיחות שדרה בסוף השבוע באיזור טאבה, לאחר שקצינים המצריים הבחינו "בתנועות צבאיות" ישראליות. הקצינים המצריים הכריזו כוננות באיזור. העתון יודע לספר כי מטוס סיור ישראלי בלא טייס הופל באש הגבולות המצריות.

העתון הקהירי "אל־אהאלי" קרא במאמר הראשי בסוף השבוע, למדינות העולם "להפגר" את "שלוש הפרעונות" ישראל, לוב ואיראן, ולא להסתפק בהשקפה מן הצד על הפשעים ששלוש המדינות האלה עושות.

בידיעה אחרת, אומר העתון הכוויתי כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, שיגר איגרת לנשיא איראן, עלי ח'אמינאי. את האיגרת העביר לטהראן מנכ"ל משרד החוץ לשעבר, דוד קמחי.

صكنا من الاهل

חדשות כלכלה

הערכות סותרות ליועצי השקעות לגבי המשך המגמה בשוק המניות

בנק הפועלים: הרמה הנוכחית נוחה להשקעה בהתבסס על קריטריונים כלכליים ● יועצי השקעות בדיסקונט: יש לבחון ההשקעה בזהירות רבה

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הערכות סותרות לגבי המשך המגמה בשוק המניות נשמעו בסוף השבוע בפי יועצי השקעות בכירים. הכל מסכימים להערכה כי בשוק ההון תהיה עם פדיון המניות הבנקאיות רמת נזילות גבוהה, ולפחות חלק קטן מפדיון הבנקאיות יזרום לשוק המניות. עם זאת, יש חשש כי רמת השערים בחלק מהמניות היא גבוהה.

אחד המנהלים הבכירים בבנק דיסקונט העריך בשיחה עם יועצי השקעות בסוף השבוע כי רמת המחירים בשוק המניות מגיעה אם לא לרוויה, ויש לנקוט משנה זהירות ברכישת מניות בבורסה. אותו מנהל התייחס לאפשרות כי ועדת ה"כיסינסקי" תמליץ עד סוף השנה על הטלת מס רווחי הון בבורסה.

בבנק הפועלים סבורים כי השיפור העסקי המוצג בדוח החברות בתקופה האחרונה, ונתוני השיפור בייצוא, מחזקים את ההערכה כי רמת השערים הנוכחית נוחה להשקעה, תוך התבססות על קריטריונים כלכליים. בסקירה שהועברה ליועצי השקעות הבנק נאמר כי הגורמים העיקריים לאווירה החיובית הם השיפור בתוצאות העסקיות וההתבטאות על התקדמות בבנא ומתן על הסכמי השכר.

גם ב"לאומי פיא", מנהלת קרנות הנאמנות של בנק לאומי, סבורים שבשוק המניות נמצא בעמדת זינוק חיובית. לראיה, החברה הודיעה בסוף השבוע על מבצע הנפקה של התעודות בקרנות הנאמנות במניות, שבמסגרתו יימכרו התעודות בעמלה מופחתת. עם זאת, קראו מנהלי "פיא" לגופים המוסדיים לפעול למיתון תנודות השערים בבורסה, לשני הכיוונים.

ערכה את העמוד אורית גלילי

החמיר מצבה הכספי של חברת המחשבים "משוב"

צברה הפסד של 900 אלף שקל וגרעון בהון של חצי מיליון שקל ● מתקיימת מכוח ערבויות אישיות שנתנו בעלי מניותיה לבנק לאומי

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

מצבה העסקי של חברת המחשבים "משוב" החמיר באחרונה. הדבר ניכר גם בתוצאות העסקיות של החברה, שפורסמו בסוף השבוע. בשנה שהסתיימה במארס 1987 הפסידה החברה 900 אלף שקל, לעומת 1.2 מיליון שקל בשנה הקודמת. ההפסד נוסף לגרעון בהון של חצי מיליון שקל, שמשמעותו עודף התחייבויות על נכסים בסכום זה. היקף החובות של החברה עומד כיום על 1.6 מיליון שקל, למעלה ממחציתו לבנק לאומי.

נראה כי משוב לא היתה ממשיכה לתפקד כגוף עסקי אלמלא נתנו יעקב דוניץ ודוד אסיא, בעלי מניותיה העיקריים, ערבויות אישיות לבנק לאומי. נודע כי באחרונה לקחה החברה אשראי נוסף בבנק כללי.

"משוב" פועלת בשוק המיקרו־מחשבים ומוצרה העיקרי היא תוכנת "בנ"יק". מצבה של החברה החמיר באחרונה בגלל סכסוך כספי בינה לבין מישל וקנן, האחראי לשיווק מוצרים באירופה. האחרון טוען כי משוב חייבת לו כספים רבים, בעוד שבמשוב טוענת כי היקף חובותיו לחברה נאמד ב־400 אלף דולר, עקב היותו בעל מניות בחברה. הסכסוך מנע את פרסום מאזני החברה־הבת "משוב תוכנה לייצוא".

דוד רובין, מנהל משוב, הודה כי הסתבכות החברה נובעת ממשגים ניהוליים שנעשו בעבר. לדבריו, אם הסכסוך בין החברה למשווק באירופה ייושב, תעלה החברה על דרך המלך. רובין הוסיף כי למשוב יש מוצר מעולה, שמכירתו מכניסה לחברה כספים רבים. לדבריו, החברה תגייס בבורסה הון נוסף, עם הסרת סימני השאלה סביב מצבה העסקי של החברה.

שר העבודה והרווחה, משה קצב תוקף את הקיצוצים שנעשו בעקבות התכנית הכלכלית ומעריך:

"45% ממועסקי הלביא יהיו מובטלים"

מאת צבי זרחיה

שר העבודה והרווחה משה קצב מותח ביקורת על דרך פעולתה של הממשלה בתחום המדיני ובתחום החברתי. בדבריו לבאי הכינוס של האיגוד הישראלי לרווחה, שנערך שלשום בירושלים, אמר השר קצב כי בתחום המדיני ובתחום החברתי לא היתה תועלת לממשלת האחדות הלאומית.

לדבריו, מעצם ההתחייבות להביא כל נושא שנוי במחלוקת לקבינט המדיני, ברור שיוזמה מדינית שאינה מקובלת על שתי המפלגות לא תוכל להתבצע. עם זאת, אמר קצב כי החשש מקבלת החלטות כלכליות מוטעות גורם להצבעה אוטומטית לזכות הצעותיו של שר האוצר. כתוצאה מכך התקבלו החלטות למיסוי קצבאות המוסד לביטוח לאומי. "זוהי פסיכוזה, ואין שום תועלת או הגיון כלכלי בהטלת מיסוי על קצבאות. גם בהפחתת עלות העבודה אין שום הגיון כלכלי", אמר קצב.

משה קצב

שר העבודה והרווחה ציין כי "הממשלה הוכיחה עצמה בפעולתה בתחום הכלכלי והביטחוני". אלא ששמירת היעדים החברתיים הם יעד כלכלי לא פחות מהצורך בבלימת האינפלציה ובשמירה על המאזן המסחרי.

"אני מעלה על הדעת שתוכנית כלכלית יכולה להצליח ללא התנאי הבסיסי של שקט חברתי. אינני מתחרט ואינני חוזר בי מהתנגדותי בעבר להפעלת התוכנית הכלכלית. התוכנית אומנם הגיעה להישגים, אולם איננו יכולים להעריך את מלוא המחיר ששולם עקב הפעלתה. איננו מסוגלים להעריך את השלכות התוכנית על מחקר ופיתוח אקדמי וחינוך. מאז יולי 1985, חל גידול ניכר בירידה מהארץ, וגם זה מחיר של התוכנית הכלכלית", אמר קצב.

קצב טען עוד כי ברור למעלה מכל ספק ששום תועלת לא צמחה מהקיצוצים המאסיביים שבוצעו במשרדים החברתיים עקב הפעלת התוכנית. "הקיצוצים בתקציבי החינוך, הבריאות והרווחה היו מיותרים. התוכנית הצליחה בעיקר בשל השחיקה בשכר, הקיצוץ בסובסידיות ומדיניות שער החליפין".

אשר למציאת מקורות תעסוקה עקב ביטול פרוייקט הלביא אמר קצב כי התעשיות הביטחוניות הגיעו לרוויה וקיימת כבר אבטלה סמויה. נושא החלופות עדיין לא מגובש ולא ברור ייעוד כספי ההמרה. להערכתו, 45 אחוזים ממועסקי הלביא יהיו מובטלים.

קבוצת האמר מבקשת לגייס עוד 10 מיליון דולר כדי להמשיך את פרוייקט "הר הנגב"

מאת יהודה שרוני

חברת אראראיי, שבראשה עומד המיליארדר ארמנד האמר, מבקשת לגייס 10 מיליון דולר נוספים כדי להמשיך את פרוייקט "הר הנגב", שתקציבו עומד להיגמר. משתתפי הפרוייקט גייסו לפני שנתיים 20 מיליון דולר, כולל סיוע ממשלתי בסך 4.4 מיליון דולר, לחיפושי נפט באזור הר הנגב. עד כה הוציאו המשתתפים יותר מ־15 מיליון דולר, שיותר ממחציתם הוצאה על עבודות סייסמיות.

קבוצת "הר הנגב" ביצעה לפי שעה שני קידוחים: עגור 1, שננטש לאחר שלא נמצא בו נפט בכמות מסחרית, ואפעה, המבוצע ממש בימים אלה. אפעה מתוכנן להגיע לעומק של 1,700 מ'; עומק הקידוח הנוכחי הוא כ־450 מ'. בכוונת הקבוצה לבצע, במסגרת התקציב הנוכחי, קידוח נפט נוסף, גם הוא באזור עוד.

גיוס ההון הנוסף נועד לאפשר לקבוצה לבצע מספר קידוחים נוספים, במקומות שהממצאים הסייסמיים הורו על סיכויים טובים למציאת נפט.

גיוס ההון ייעשה בעיקר בארה"ב, באמצעות הקצאה פרטית של מניות. יש לציין כי גם אם יגויס הון נוסף, הרי שבניגוד לפעם הקודמת, ממשלת ישראל לא תשתתף בתקציב הקידוח, כתוצאה משינוי החוק לעידוד חיפושי נפט.

שותפיו הישראליים של פרוייקט הר הנגב הם יואל חיפושי נפט, נפטא, דלק ודלק חיפושי נפט. נראה כי לשותפים אלה יוצע להשקיע גם בפרוייקט ההמשך.

שילנסקי תובע מראשי בל"ל להתכנס בארץ ולא בפאריס

מאת צבי זרחיה

ח"כ דב שילנסקי (ליכוד) תובע מראשי בנק לאומי לחזור בהם מכוונתם לקיים את האסיפה השנתית של ראשי בל"ל ברחבי העולם בפאריס, ודורש כי האירוע יתקיים בארץ.

דב שילנסקי

בתביעתו לכינוס ועדת הכספים של הכנסת בנושא, הדגיש שילנסקי כי ראשי בל"ל מגלים חוסר רגישות ציבורית. לדבריו, כינוס האירוע בפאריס הוא הוא שערוריה ציבורית נוספת, לאחר פרשת המשכורות של הבכירים.

לדעתו, אין לעבור לסדר היום על כך שבנק, הנשלט על־ידי [illegible], מתנהג בדרך לא ציונית.

מלונות כהן נמכרו תמורת 8.1 מיליון ד'; שיף: אני מפסיד ממכירה זו 10 מיליון דולר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת מלונות כהן, הבונה את מלון איילה בירושלים, נמכרה במכירה פומבית שנערכה שלשום בבית המשפט המחוזי בתל אביב תמורת 8.1 מיליון דולר, ב־2.5 מיליון דולר יותר משהוצע עבורה תחילה.

חברת מלונות כהן הועברה לכונס נכסים במסגרת חובותיו של המלונאי חיים שיף לבנק לאומי. כונס הנכסים הגיע לפני שבועות אחדים להסכם למכירת מלונות כהן לבעלי מלון רמדה קונטיננטל בירושלים תמורת 5.6 מיליון דולר. שיף פנה לבית המשפט והביע התנגדות למכירה זו, בטענה שניתן למכור את המלון במחיר גבוה יותר.

בבנק לאומי אמרו אז שהמחיר של 5.6 מיליון דולר הוא המרבי שניתן להשיג עבור המלון. בית המשפט החליט להיענות לבקשת שיף ולנהל מכרז פומבי למכירתו.

שלשום הוגשו ארבע הצעות למכירת המלון, וכולן היו גבוהות מהסכום שבו עמדו למכור את המלון לבעלי רמדה רנסאנס. קבוצה גרמנית, באמצעות עו"ד ישכר פישר, הציעה 6.3 מיליון דולר; מלונות סונסטה הציעו 7.7 מיליון דולר; קבוצה גרמנית, באמצעות עו"ד צבי יפת, הציעה 8 מיליון דולר, ובעלי מלון רמדה קונטיננטל, שבתחילה הציעו 5.6 מיליון דולר, הסכימו לשלם 8.1 מיליון דולר וזכו במכירה.

שיף אמר אמש ל"הארץ" שהוא עדיין מפסיד 10 מיליון דולר על מכירת מלונות כהן. עם זאת, אמר, שבזכות התנגדותו למכירה הקודמת ניתן היה להשיג עבור המלון 2.5 מיליון דולר נוספים.

לחב' דיגיטל סדרת מחשבים חדשה שתתחרה במחשבי המיני של יב"מ

מאת אור גונבר
סופר "הארץ"

בוסטון (מיוחד ל"הארץ") חברת דיגיטל הכריזה על סדרת מחשבים ומוצרי רשתות תקשורת המיועדים להתחרות בשוק המיני, ולהוות תשובה למחשבי יב"מ מסדרה 9370.

ההכרזה נעשתה במסגרת תערוכת "דק וורלד" בבוסטון. דיגיטל השקיעה 30 מיליון דולר בעריכת התערוכה הזאת, שהיא אירוע המחשבים הגדול ביותר שנערך מעולם על ידי חברה אחת. כ־30 אלף מבקרים צפויים בתמהלך עשרת ימי התערוכה.

במרכז ההכרזה החדשה של דיגיטל עומדת סדרת מחשבי מיקרו־וקס 3, המציעה, לדברי אנשי דיגיטל יחס עלות/ביצוע טוב בהרבה מזה של יב"מ. חידוש משמעותי עליו הודיעה החברה הוא היכולת להשתמש בקו טלפון רגיל לצורך רשת תקשורת מחשבים מקומית.

בסוף החודש שעבר פרסמה דיגיטל את התוצאות הכספיות לשנת הכספים שעברה ואלה מלמדות על גידול של למעלה מ־25 אחוז ברווחים. לדיגיטל יש כיום למעלה משני מיליארד דולר מזומנים, אותם היא מתעתדת להשקיע בהרחבת פעולותיה.

הכניסה לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי תעלה 2 ש"ח

מאת סופרת "הארץ" בירושלים

דמי כניסה בסך 2 ש"ח ליום ייגבו החל מה־1 באוקטובר 1987 מהבאים לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי של האוניברסיטה העברית בירושלים בגבעת רם.

ההחלטה לגבות דמי כניסה התקבלה בעקבות מצבה הכספי הקשה של האוניברסיטה העברית, שאינו מאפשר לה להמשיך ולמכסר את המשימות הלאומיות של הספריה, הכרוכות בהוצאות רבות שעבורן אין האוניברסיטה מקבלת הקצבה מן הממשלה.

ההכנסות מדמי הכניסה יסייעו לכסות חלק קטן מן ההוצאות הללו. הנהלת האוניברסיטה מקווה כי ניתן יהיה לשמור על המתכונת הנוכחית של רמת השירותים ושעות הפתיחה של הספריה. סטודנטים וחוקרים מהאוניברסיטה העברית ומאוניברסיטאות אחרות וכן עובדי האוניברסיטה לא יחוייבו בתשלום, עם הצגת תעודה מזהה.

הנהלת "המשקם" מבקשת למנוע פיטוריהם של נכים ומוגבלים

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

חברת המשקם פנתה למשרד הבריאות ולהנהלת בית החולים אסף הרופא בצריפין בבקשה למנוע את הפסקת עבודתם של 17 עובדי המשקם, נכים ומוגבלים המועסקים בעבודות בבית החולים.

העובדים קיבלו באחרונה הודעות פיטורין, אולם בהתערבות הנהלת המשקם נדחו פטוריהם עד אחרי ראש השנה. הפיטורים נעשו בשל הצורך לצמצם הוצאות בעקבות הקיצוץ בתקציב הבריאות.

ההתיישבות תובעת מהממשלה למנוע את התמוטטות יבנאל

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ"

תביעה שהממשלה תמנע בכל מחיר את התמוטטותה של המושבה הוותיקה יבנאל כישוב חקלאי, כלולה בהודעה מטעם מטה המאבק המשותף של ההתיישבות שבו נוטלים חלק התק"מ, הקיבוץ הארצי, תנועת המושבים וההסתדרות.

אנשי ההתיישבות מציינים כי יבנאל נקלעה לקשיים פיננסים כבדים באשמת המדיניות הכלכלית ומדיניות האשראי של הממשלה, שגרמו לכך שלא כדאי לעסוק בחקלאות. מדיניות הממשלה תגרום לכך שאדמות יבנאל תעבורנה לידי אפנדים וראיסים והחקלאי היהודי ינושל מאדמתו. גם אם לא קיימת ערבות הדדית בחקלאות הפרטית התמוטטות המיגזר החקלאי הפרטי היא אסון למדינה ועל הממשלה לגלות סוף סוף אחריות ולמנוע לאלתר תופעה מחרידה זו.

"ספר תובה"
למתגייסים לצה"ל ולבני משפחותיהם

אביב שנות

מאת
עמיה ליבליך

חוויית השירות הצבאי בצה"ל כפי שהיא מתוארת מפיהם של עשרות חיילים שהשתתפו במחקר פסיכולוגי על השפעת השירות הצבאי על אישיות החייל ועל התייחסותו למסגרת הצבאית.
החיילים מתארים את תהליכי הגיבוש הנהוגים בדרך לכניסה ליחידות צה"ל המובחרות ואת המאמצים שעליהם להשקיע כדי לעמוד בהם. וכן קורותיהם של אלה שלא הצליחו להגיע אל היחידות שהיו משאת נפשם.
רוב החיילים שלקחו חלק במחקר זה השתתפו במלחמת לבנון והם מדברים בגלוי־לב על יחסם למלחמה, על הצורך בה ועל דרכי ניהולה.
זהו ספרה השלישי של פרופ' עמיה ליבליך היוצא לאור בהוצאת שוקן.

ספריה הקודמים — **חיילי בדיל על חוף ירושלים** ו**קיבוץ מקום** זכו להצלחה רבה בקרב ציבור הקוראים.

הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

לשכת עורכי הדין בישראל
הועד המרכזי ועד מחוז ירושלים
מתכבדים להזמין את ציבור השופטים ועורכי הדין להשתתף
בטכס פתיחת שנת המשפט תשמ"ח
אשר יתקיים ביום שלישי כ"א אלול תשמ"ז 15.9.87, בשעה 19.00, בערב, בבית לשכת עורכי הדין־המרכז המשפטי של ירושלים, רחוב שופן 1.
דברי פתיחה: עו"ד **יעקב רובין**, ראש הלשכה
ברכות: מר **יצחק שמיר**, ראש הממשלה
השופט **מאיר שמגר**, נשיא בית המשפט העליון
מר **אברהם שריר**, שר המשפטים
מר **יעקב מלץ**, מבקר המדינה
עו"ד **יוסף ריכטר**, יו"ר ועד מחוז ירושלים

לשנה טובה תכתבו ותחתמו
נא לאשר השתתפות עד יום 13.9.87
בטלפונים 6־243145, 02-660271.

חברי אגוד העובדים — חברי המרכז במפלגה הליברלית

יו"ר הנהלת המפלגה, שר המשפטים מר אברהם שריר, שמשרדו בירושלים ומענו בתל־אביב, משום מה מצא לנכון להגיש תביעה לבית המשפט המחוזי בחיפה, שיאפשר לו לכנס את ישיבת מרכז המפלגה, למרות שידוע לו שבתאריך 16.9.87 יש דיון בבית המשפט העליון בגין כינוס מוסדות המפלגה.

הוא מצא לנכון גם לזמן ע"י בית המשפט המחוזי בחיפה את כל 200 חברי מרכז המפלגה.

חברי מרכז המפלגה מתרוצצים ולא יודעים מדוע מטרידים אותם עד לבית המשפט בחיפה ביום ב' 14.9.87.

את חברי האגוד במרכז המפלגה מייצג עו"ד אלון לוין שיופיע בשמנו בכדי שלא יווצר מצב של בזיון בית המשפט.

כל חברי האגוד־חברי המרכז מתבקשים להתקשר למשרד האגוד לקבלת מידע בנושא זה, היום יום א' בין השעות 08.00 עד 18.00.

צבי רנר
יו"ר האגוד

לעו"ד **אבי פילוסוף**
לרו"ח **יגאל ברייטמן**

קבלו תודתנו על עבודתכם המסורה וגישתכם ההגונה ככונסי נכסים

יריב הספקה לחקלאות בע"מ
עובדי החברה

אין לנו תחרות במחירי מערכות רב קוויות

תתפלא כמה גדול יכול להיות ההפרש במחיר.
אל תסגור עסקה לפני שתדבר עם דני

אינטרפון
מערכות תקשורת (א. קלאר) בע"מ
רח' היצירה 29 ר"ג טל: 4־3־751919203

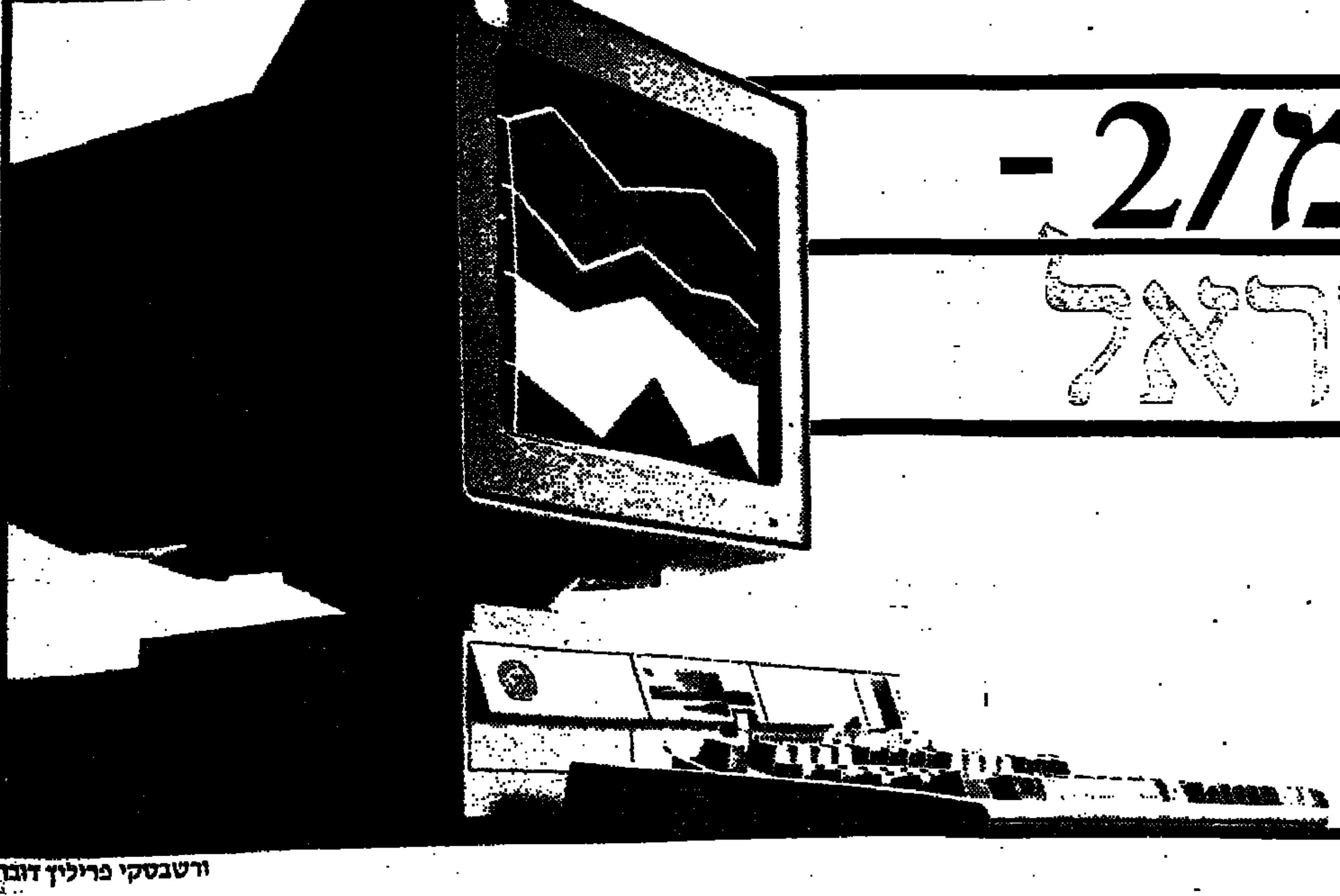

מערכת אישית יבמ/2 - PS/2 עכשיו בישראל

למערכת האישית יבמ/2 תכונות יחודיות רבות, ביניהן:

- היבריים ליחידות גלויות רבות בנויים במערכת.
- זכרון עד 16 מיליון בתים.
- תקליט קשיח בתכולה של עד 230 מ' בתים.
- תקליט אופטי חדיש המכיל עד 8×200 מ' בתים.
- גרפיקה וטקסט באיכות גבוהה - עד 256 צבעים בו־זמנית.
- שילוב ברשתות תקשורת לסוגיהן.
- בסיס לישומים גדולים ומתוחכמים.

IBM

פרטים והדגמות אצל המשווקים המורשים של יבמ
לקבלת שמותיהם טלפון 03-618500

ורטבסקי פרילוץ דובר

הארץ

יום א' כ"ב באלול תשמ"ז 13 בספטמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 מברק 810012 – טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6. ת"ד 273 מיקוד 91002 חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 660116־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן · עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדרי, ברוך לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזדהה בהכרח

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

אין להטיל הכרעה פוליטית על שופט

ארבעת חברי הכנסת ויותר משתתפי הקבוצה שנפגשו בו־נוה עם יאסר ערפאת, לא נקראו עם שובם ארצה לחקירה – כבפעמים קודמות, שבהן שבו ישראלים מפגישות עם אנשי אש"ף בחו"ל. מותר לשער כי לא יד המקרה היתה באי־הפעלת הצעד, שהחוק מאפשר את נקיטתו. מאוחר יותר הורה היועץ המשפטי לממשלה למשטרה לזמן לחקירה את כל משתתפי המפגש עם מנהיג אש"ף. נראה כי יוסף חריש נוטה לפעול למען הסרת חסינותם של ארבעת הח"כים, ולא להסתפק בהגשת כתבי־אישום נגד חברי הקבוצה שאינם חברי־כנסת.

אך מה הטעם בייזום הליכים פליליים במקרה דנן?

רק"ח והרשימה המתקדמת לשלום דוגלות שתיהן בהידברות עם אש"ף; נבחריהן מטיפים לכך לא רק בכנסת, אלא גם באסיפות עם ובכלי התקשורת, ופעילותם זו מוגנת על־ידי חסינותם הפרלמנטרית. ביטון, פלד, מיעארי ודיאב יטענו בכנסת ובבית המשפט, כי פגישתם עם מנהיג אש"ף מכוסה על־ידי חסינותם "המהותית" כחברי הכנסת – חרף החוק לתיקון הפקודה למניעת טרור.

אם היועץ המשפטי לממשלה רוצה להביא להרשעתם – וועדת הכנסת ומליאתה יסכימו להסרת חסינותם, הוא יטיל על השופט את התפקיד להכריע איזה משני חוקים – חוק חסינות חברי הכנסת והחוק לתיקון הפקודה למניעת טרור – מבטל את תקפותו של החוק השני. על־סמך איזה קנה־מידה משפטי יוכל השופט להכריע?

הכרעתו, תהיה אשר תהיה, תהיה שנויה במחלוקת מבחינה פוליטית: אם יפסוק למען עדיפותו של חוק החסינות – יצעקו אנשי הליכוד והתחיה נגד פוליטיזציה של הרשות השיפוטית; ואם יקבע כי לחוק האוסר על מפגשים עם אנשי אש"ף, כארגון העוסק בטרור, מגיעה הבכורה לעומת חוק החסינות – צפויה טענה דומה מצד כל הגורמים הציבוריים שיראו בהגבלת חסינותם של חברי הכנסת, פגיעה בעקרונות המשטר הדמוקרטי־פרלמנטרי.

כוטב לוותר על צעד העלול לסבך את הרשות השיפוטית בוויכוח מעין זה. ואם יהיה ויתור לגבי ארבעת הח"כים, ודאי שיימנעו גם מהליכים פליליים נגד אזרחים מהשורה.

חקיקת החוק ההופך מגעים עם אנשי אש"ף לעבירה פלילית, היתה שגויה מלכתחילה: כבר הוכח שאינו משיג את מטרתו, והענשת העוברים עליו במקרה אחד, קרוב לוודאי שלא תרתיע אחרים מללכת בתלם הנענשים. ההכרעה אם מגעים עם אנשי אש"ף מסייעים לשלום או לטרור, היא הכרעה פוליטית, ובתור שכזו מוטב להשאיר אותה בידי ציבור הבוחרים.

חריש ייטיב לעשות אם ישתמש בסמכותו, ויחליט כי העניין הציבורי אינו מצדיק הליכים פליליים נגד אלה שנפגשו עם ראש אש"ף, במקום להיכנע ללחצים, שאנשי הליכוד מפעילים עליו.

הכתובת שעל הקיר

מאת דן מרגלית

ביקורו של יוסי אחימאיר מלשכת ראש הממשלה אצל הח"כ צ'ארלי ביטון אינו כהליכת הרודיד אצל העורב. קשה להשוד במזימה על אחימאיר, ביצחק שמיר, שיהול רווקא למסר שהביא ביטון בשמו של יאסר ערפאת. אך אין זה גם עניין של מהדבקן, ולא בכדי הודרד אמש ח"כ עוזי לנדאו מתנועת התחיה לגנות את שיחת אחימאיר־ביטון כ"מתן לגיטימציה לקשר עם הפשע המאורגן." אישים אנונימיים בתחיה הסיתו כשמיר ששלח את יועצו אחימאיר לקאנוסה.

לצעדי נתקפו לנדאו והקיצוניים בתנועת התחיה בבהלת־שווא. המסר של ערפאת אינו בחוקת תפנית מדינית מהותית. לא רק שמיר ושמעון פרס תוהים באשר לטיבו, אלא גם יוסי שריד מפקפק אם אכן פניו של מנהיג אש"ף לשלום של פשרה.

ההתרחשויות האחרונות בזירה הישראלית־פלשתינית, כמו נלקחה מספר־לימוד בסיסי בחוג למדע המדינה, פרק "תורת המשחקים". שתי מכוניות דוהרות זו מול זו במאבק מורט עצבים, והשאלה היא מי משני הנהגים יסטה ראשון אל צד הדרך למנוע את ההתנגשות הנוראית. ערפאת שמציע משא ומתן ישיר והפסקת פעולות האיבה הכמיה הדדית, יודע שאין לו זמן. שהקיצונים באש"ף יאלצו אותו לחזור בו ויאיימו לפרק את ארגונו, ואילו הוא מקווה שעצביו של שמיר יהיו מתוחים משלו. וכי מירושלים תתקבל הדעה השוללת כל משא ומתן עם המחבלים הפלשתינים עוד לפני שיתחילו צרותיו מבית. או יוכל ערפאת להאשים כי ישראל גרמה לקפאון המדיני, ואש"ף יישאר שלם. שמיר פועל כמעט בצורה דומה. הוא מקווה שג'ורג' חבש וחבריהם יכופפו את ידיו של ערפאת לפני שישראל תיאלץ להשיב על מסריו ברצינות.

הצעת ערפאת בראית כתכסיס. גם השליח שבחר אינו מעיד על אי־רצינותו. אילו שלטה בישראל ממשלה החותרת להסדר של פשרה היתה משיבה בחיוב, הן מתוך רצונה במשא ומתן עימו בתנאי שיכיר בה ויחדל מהטרור, הן מפני שעליה להעמיד את ערפאת במבחן של ממש באש"ף פנימה. לרוע המזל אין הליכוד מעוניין במשא ומתן אפילו עם אש"ף מתון המכיר בישראל ושחדל מהטרור, ושום תשובה חיובית־מסתגרה לא תישמע מלשכת ראש הממשלה.

להמצע מקבלת מסר מאת ערפאת. בכל שיצהיר אין ספק בפעמים כי אש"ף לעולם לא יהיה שותף למשא ומתן, חייב אפילו ראש ממשלה הניצים לחשות אוזן לדברים שהאיש עם הזקן והכאפייה משגר אליו ממרחק.

שמיר וערפאת – עצביו של מי מתוחים יותר?

אם שמיר כך – שמעון פרס על אחת כמה וכמה. זה אות מעודד. הוא מלמד כי ה"לעולם לא" אינו שווה את המיקרופון ודכו מהוחות הצהרה נדושה זו מפי פוליטיקאים ניציים. אם שמיר אינו מסוגל להתעלם מדברים שמצטט ביטון מפי ערפאת – הזאת לאחר שרוכר אש"ף כבר הבוגש והתייג מהם – כי אז בעתיד יש סיכוי כי בהרכב ממשלתי מתון יותר, תיתכן גם הידברות של ממש עם אש"ף.

עדיין רבה הסבירות שערפאת ייעצר ויבלם ולא ירצה בשלום של ממש. אפשר שתכסיסו לא עלה יפה, שחוגי הקיצוניים בארגונו כבר הכחישו בשמו והדבר לא יצא מהתרגיל שיום ביחסי־ציבור. אך אולי גם בתכסיס כזה יש מהות מסויימת: אם יתעשת מנהיג אש"ף בעתיד ויתגבר על רוחותיו הקיצוניים וימצא לו שליחים משכבים

בפיתם הצעת פשרה של ממש, לא תימצא בישראל ממשלה שתוכל להתעלם מהם, להשיב להם ב"ל עולם לא". אפילו ממשלה ניצית לא תוכל לאטום את אזניה. ממשלה מתונה תקפוץ על ההזדמנות.

הסוציאליסט הצרפתי ז'אן ז'ורס כתב פעם בהקשר לפרשה מסעירה אחרת, כי "התשואות יימוגו והאמת תיזהר." גם התשואות המלוות את זעקת ה"לעולם לא" תחלוף מן העולם לטובת משא ומתן מציאותי עם אש"ף, כשזה יבחר בדרך הפשרה.

שלא במתכוון, ובלי ששמיר עצמו רוצה ומסוגל ומוכן לנהל משא ומתן עם אש"ף, פתח שליחו אחימאיר סדק בחומת ה"לא" הישראלי הנוקשה. צריך לקוות שהמתונים באש"ף יקראו את הכתובת שעל הקיר ויבחינו שצבעה ורוד־משהו.

נמכר בזול

מאת אברהם טל

חיסול פרויקט הלביא לא נוצל כהלכה לקידום הטיפול בבעיית החובות של ישראל לארה"ב

אין להפחית מערכם של ההישגים שהשיג שר הבטחון במסעו האחרון לארצות־הברית ערב ההחלטה על ביטול פרויקט הלביא, אבל גם אין להגזים בחשיבותם. הארכת הסדר קניית הנשק (אופסט) בסך 150 מיליון דולר בשנה, למשך שנתיים, רווחה את גזירת ביטול ההסדר הזה, אבל אינה מבטלת אותה (בעקרון, ארצות־הברית ממשיכה להתנגד לכך שיוצא אמריקאי למדינה כלשהי, המממן מכספי משלם המסים האמריקאי, יזכה את המדינה הנתנית בזכות לתבוע מיצרנים אמריקאים קניית גומלין). הגדלת סכום ההמרה מ־300 ל־400 מיליון דולר מגדילה את האמצעים ההפשיים במט"ח על חשבון האמצעים הכבולים, אבל את שווה־הערך בשקלים יצטרך האוצר להשיג במסגרת התקציב המקומי – חלילה לא מהדפסה. אשר להשתתפות בייצור הדגם הבוחני ובפיתוח הדגם הבא של האף־16 – מדובר בהכנסות כלליות או בהצהרת כוונות, ורק העתיד יוכיח את מידת הממש בהן.

יתכן שיש פריטים נוספים בהם הושגו הבנות עם הממשל, אבל נראה שבנושא הכלכלי, החשוב ביותר לא חלה התקדמות – הכוונה להחזרים בגין החוב הישראלי לארצות־הברית. ההחזרים אלה נעשו בשנים האחרונות נטל כבד על המשק, וכך יהיו גם בשנים הקרובות (ראה טבלה).

הנתונים ממחישים את העובדה הידועה, שישראל מחזירה כבר עתה לארצות־הברית במזומן סכום השווה כמעט לסיוע הכלכלי שהיא מקבלת ממנה (1.2 מיליארד דולר בשנה). ב־1989 לא יספיק הסיוע למימון

	1987	1988	1989	1990 ואילך
קרן	164	207	293	9,191
ריבית	945	940	929	10,115
סה"כ	1,109	1.147	1,222	19.306

ההחזרים על חשבון קרן וריבית לממשלת ארצות־הברית (במיליוני דולר)

המקור: דו"ח מצבת חובות ממטבע חוץ, המפקח על מטבע חוץ, בנק ישראל.

החזר החוב. חשוב להדגיש כי בשנים הבאות יגדל נטל ההחזר במידה ניכרת, משום שיבשילו לפרעון הלוואות בהיקף גדול, שתחילת פרעונן עשר שנים לאחר נתינתן.

זה זמן מה נעשים מאמצים כדי לפתור את בעיית החוב המעיק על מאזן התשלומים הישראלי. אחת ההצעות שהועלו היתה שישראל תקדים להחזיר את החובות, במלואם או בחלקם, כדי להימלט מהריבית הגבוהה המוטלת עליהם (לפי הדיבית שרווחה בעת נתינת ההלוואות – לעתים 11 אחוז ויותר). סילוק מוקדם אינו אוטומטי, אבל הוא אפשרי תעשה במקרים אחרים: אך להבדיל ממקרים אחרים – למשל דרום קוריאה – לישראל אין האמצעים לביצוע ההחזר, והיא היתה נזקקת לשם כך להלוואות, אמנם בריבית נמוכה יותר מהריבית

המשולמת על החוב המקורי. לקבלת הלוואות כאלה מגורמים פיננסיים בינלאומיים דרושות ערבויות. המקור הטבעי לערבויות בהיקף כזה היא ממשלת ארצות־הברית, אך לשם כך יש צורך בחקיקת הקונגרס, והכרוכות בכך בעיות פוליטיות.

אפשרות אחרת שהועלתה: דחיית תשלומי הריבית עד אחרי גמר פרעון הקרן, תוך תשלום ריבית בשיעורים הרווחים (המנמוכים יחסית לריבית המקורית) על הסכומים הנדחים. החיסרון הוא, שמצבת חובות החוץ של ישראל לא היתה קטנה, אלא גדלה, תוך גלגול חלק מהנטל על הדור הבא. עד כה לא יצא דבר מכל הדיונים בנושא זה.

אפשר לשאול, כה ההצדקה לבקש מחיקה או הקלה בהחזר החוב. התשובה ברורה: מדובר בהלוואות שניתנו ברובן הגדול במסגרת הסיוע הבטחוני. הכספים הוש־

ויינברגר – מאבק בלתי־נלאה

קעו בבטחון, ובניגוד להשקעה כלכלית, אינם מחזירים את עצמם ואינם נושאים פרי. אם נכון שישראל מהווה נכס אסטרטגי לארצות־הברית, אין זה מוצדק שזו תתייחס להשקעותיה בנכס זה כאל הלוואות מסחריות רגילות. עובדה היא שארצות־הברית עצמה הכירה באנומליה, כאשר הסכימה לפני שנים אחדות לתת לישראל את מלוא הסיוע הבטחוני כמענק.

הזדמנות טובה לטפל בנושא זה נקרתה לישראל ערב ההחלטה על ביטול הלביא. לא מושחד בבשורים אם נאמר שמלחמת החורמה שהבריז הממשל בלביא לא נבעה אך ורק מחרדה למשק ולבטחון של ישראל. אחרי הכל, בשום נושא אחר – למשל נושא הזעידה הבינלאומית – לא גילה הממשל להיטות ודביקות שכאלה במטרת כיפוף זרועה של ישראל. מסתבר שהיו שיקולים אמריקאיים טהורים – עסקיים ומדיניים – אשר הזינו את המאבק הבלתי נלאה של כספר ויינברגר ואחרים בלביא. בין אם היו אלה בעיקר שיקולים מסחריים של יצרנית מטוסים אמריקאיות ובין אם שיקולים שעניינם שמירה על דרגת תלות קבועה של ישראל ברוח שמעבר לים – לארצות־הברית היה עניין ראשון במעלה שיחסל פרויקט הלביא.

היה קשה להתמיד בפרויקט על אפו וחמתו של הממשל. אבל מעמדה של ישראל בוואשינגטון בכלל, ובשני בתי הקונגרס ה אמריקאי בפרט, היה מאפשר לנצל את ביטולו כדי לקבל בתמורה פיצוי נאות. דבר זה נעשה רק חלקית, וה לביא נמכר בזול. מבחינה זו, הכל שרק שר הביטחון ניהל את המשא ומתן על הפיצוי לישראל ערב ההחלטה על הלביא, שהרי עניינו ממוקד מטבע הדברים להיבטי תקציב הבטחון. לעומתו, ראייתו של שר האוצר כוללת יותר.

בשנים הבאות יהיה פרעון החובות לארצות־הברית לבעיה קשה גם אם יימשך הסיוע הכלכלי האמריקאי בהיקפו הנוכחי. הבעיה תהיה חמורה בצורה אם יקוצץ הסיוע הזה, ופרעון חובות בגין סיוע בטחוני מן העבר יצטרך להיעשות ממקורות עצמיים. לכן, ראוי כי הטיפול בהקלת נטל פרעון החובות לארצות־הברית ב־שנים הקרובות יתפס עתה למקום גבוה בסדר העדיפויות שלנו.

אוטונומיה רחוק מהבית

כיצד מיישבים בימינו "לאומיות קלאסית" עם משבר קולוניאלי "קלאסי"? התשובה הצרפתית בקאלדוניה היא הימור ברוח ימים־עברו, הימור שעלול לקום באלימות על יוצרו

מאת יואב טוקר

פאריס

היום אמורים כמה רבבות מצביעים בקצה השני של העולם – הרחוק המרוחק של האוקיינוס השקט – לרשום פרק בעייתי נוסף בסדרה "כמה קשה ללמוד מן ההסטוריה". משאל־העם בטריטוריה הצרפתית של קאלדוניה החדשה אמור, לכשעצמו, להכריע בשאלת עתידה הפוליטי של האיים: באמונות לדגל הצרפתי, או היתנקות לצורך עצמאות. אולם המאבק סביב עתידם של האיים משמש גם מישקפת מעורכנת, דרכה ניתן להתבונן – ובעוזות הרחוק – במניעי אוטונומיות למיניהם, בעימותים אתניים "מודרניים"; ובכתוב – התבוננות, אם אפשר לומר, הרי לפנינו כאן שרידים אחרונים, בגודל טבעי, של תמונות קולוניאליות.

לכאורה, המדובר במתחרה (מי אוחרות) של המדיס מכבר היסכב קבוצת איים קטנה, טריטוריה שכמות, מרוחק 22 אלף ק"מ מן המטרופולין, הנמכית זה חרזת על הכבסים ה"אסטראטגיים" של צרפת: המוקד הממשי של הכבס – הכבסיס הסיטואציוני שכמבל נומיאה, בירת קאלדוניה.

עד לפני 3–4 שנים, עת שהחלו המחומות ההתנגשויות האלימות, צריך היה לחפש היטב ברחוב הפאריסאי מי שידע היכן בכלל ממוקמים האיים הללו. היום מאיים המשבר – בעיקר, ספיחיו הבינ־תיים הפנימיים – לסחוף את צרפת להרפתקה בחולם לאו־בעיימה. בינה לבין עצמה, בינה לבין המעצמות האזוריות (בעיקר, אוסטרליה), בינה לבין שורה ארוכה של מדינות בעולם השלישי.

המציאות האנושית: כ־150 אלף תושבים, בני מוצאי תריסר קהילות אתניות. שתי הגדולות שבהן – זהות לערך בגודלן – ניצבות עתה, פחות או יותר, האחת כנגד השניה: ה"קאלדוש" (לבנים ממוצא אירופי) מול ה"קאנאק" (שחומי־עור ממוצא מקומי, מאלנזי): התושבים ממוצא אירופי מבקשים לשמר את המצב הקיים שכו מהווה קאלדוניה חלק לא־נפרד מן הרפובליקה הצרפתית: מרבית ה"קאנאק" – אף כי לא כולם – מבקשים להינתק מצרפת ולכונן מדינה משלהם, "קאנאקי" עצמאית.

לפחות על הנייר הרפובליקאי, היה עד לפני זמן קצר דיון האיים בקצה־השני־של־העולם כדיון עמוק הלזאר או תופי הריביירה או הלידוי; מחוז צרפתי לכל דבר. על רקע ההתארגנות במשך השנים של "החזית הלאומית לשיחרור קאלדוניה" (ליתר דיוק, משהחלה ההתארגנות נושאת אופי יותר ויותר אלים, משנפלו קורבנות בנפש) הגה הממשל בפאריס מרשם אוטונומיה מיוחד.

היתה זו לפני כשלוש שנים ממשלת השמאל של הסוציאליסטים, בראשותו של לוראן פאביוס,

שניסתה למצוא מה שכונה או "דרך־ביניים" של דהקולוניאליזם מבוגר, מודרני": הרחבו סמכויותיהם של המושלים בני המקום, הוקמה אסיפה מחוזית, הזרמו כספים מפאריס עצבה מפה אלקטוראלית שאיפשרה ל"קאנאק", תובעי העצמאות, לתרגל אוטונומיה־מה, מקומית כמובן, פנימית, "אזורית", בחלקים ניכרים של הטריטוריה.

במקביל, עיכב אז הנציב המיוחד ששיגר הממשל הסוציאליסטי, אדגאר פיזאני, רעיון של "עצמאות נספחת": זה היה ונתור (על הנייר, כמובן) מתכון ראשון מסוגו בתולדות הדהקולוניזאציה: צרפת אמורה היתה להמשיך ולערוב לביטחונה הזיצוני והפנימי של הטריטוריה העצמאית־נספחת: במקביל, הוצעו הסדרים כלכליים מיוחדים, הקמת אזור־...

הרעיון המתפתל בין האילוצים והרצונות אמור היה לאפשר ל"קאנאק" לעבור מבנים ריבוניים משלהם, לאפשר ל"קאלדוש" לשמור על קשר־דגל־והזהות־פרטנסה עם צרפת, ולאפשר לפאריס שלא לאבד מעשית את הנכס האסטראטגי במרחב. מעין הליכה בין הטיפות בשלושה מימדים.

נשק במזווה

הימין, שהיה אז באופוזיציה, קרא "בגידה": "הכיצד יופקר נתח מאדמת־הלאום לאיר־האות השכורה כלכך של הפוליטיקה השבטית באיים ידיעות על תמיכה לובית וקהבאגית בפעילי "החזית הלאומית לשיחרור קאלדוניה", והשורות בדרך בושה סוביסיות, הסבו את הנושא הקאלדוני, בעיני פאריס, למדינית בינלאומית מקושת מכל הכיוונים.

משניצח הימין בבחירות בשנה שעברה והקים ממשלת הימין־מרכז בראשותו של ז'אק שיראק, הורדה תוכנית העצמאות־הנספחת מעל הפרק.

השליטים החדשים בפאריס הרחיקו מן הפרויקט הסוציאליסטי את רעיון משאל־העם. אך "פישטו" אותו בהרבה: ממשלת שיראק הביעה בפומבי את ביטחונה בבני אמונתם של האיים המרוחקים לדגל הצרפתי. לדברי שיראק, השר הממונה על המדיניות האיים, ברנאר פונס, "אין להעלות על הדעת"

להחליק בעוצמה־שמגבוה לאחד שוליו האמיתיים של העימות. מאחר שמקרב ה"קאנאק" שחומי־העור יש גם קבוצות החוששות מעצמאות־בזק, או מעצמאות בכלל, מכוונת למעשה היום רוב למצדדי האמונות לדגל הצרפתי.

הארגונים האוטונומיסטים הודיעו, כמובן, על־פי הגיון שחור על עצמו כבר פעמים רבות כלכך בעבר הקולוניאלי – כי יחרימו את משאל־העם. הם גם לא ישתתפו בפעולה. כך הודיעו, עם המסורת שמתבוננת פאריס להעמיד על הרגליים לאחר ההצבעה. פאריס שלחה צבא "לצורך ארגעה".

גרשמו, כמובן, תקריות; אלימות־יותר, אלימות־פחות. מכל מקום, בבירה נומיאה והאזורים הכפריים אוגרים רבים, בכל המהגות, נשק "להגנה". הקלפיות המתקרבות בצרפת עצמה – בחירות לנשיאות באביב 1988 – מערבלות את הרטוריקה של כולם. פעילים לארגונים מקרב האירופים – באיים ובמטרופולין – מטיפים שמן למדורה: לעתים, במתכונות ה מזכירות בהחלט את ההידרדרויות הראשונות של מה שהפך, בסופו של דבר, בסוף שנות ה־50, למלחמה של ממש באלג'ירה. דרך אגב, מלחמת אלג'יריה מוצגת כטראומה המרכזית של דור השלישים בצרפת של היום; האפשר שכך רק לצורך המסקנות שמוצאים בספרי ה היסטוריה?

שתושבי האיים, בכלל, יעריפו היתנתקות מבצרפת והקמת מדינה עצמאית. אמרו בתגיניות, וידעו את שאמרו. ומה הלאה? כיצד להתמודד עם התביעה לעצמאות – המתקצנת, כמובן – של רוב האוכלוסייה ממוצא מקומי? וכיצד לנהוג לנוכח התמיכה הגוברת לאלה ברחבי העולם השלישי?

תושבי קאלדוניה נקראים, אפוא, היום להשיב בכן או בלאו: להישאר במסגרת הרפובליקה הצרפתית, או להינתק. זו הצבעה־ברירה חד המתיימרת, בסוח הקצר,

ויינבר

מצב־רוח / ב. מיכאל

שיעור בתורת התירוצים

כיצד יודעים שהילד לא רוצה ללכת לבית־הספר? כאשר הוא קם בבוקר ומודיע שהוא לא מרגיש טוב, שהמורה שונאת אותו, שהילדים מרביצים לו, שאין היום לימודים, שבית־הספר נהרס בלילה ברעידת־אדמה – אז הוא שהילד פשוט לא רוצה ללכת לבית־הספר.

כלומר, התירוצים – בעיקר אלה המופרכים מעיקרם – הם האינדיקטור הטוב ביותר לחוסר הרצון הבסיסי.

וכיצד יודעים שממשלת־ישראל אינה רוצה ללכת למשא ומתן לשלום? התירוצים – בעיקר אלה המופרכים מעיקרם – הם האינדיקטור הטוב ביותר וכו' וגו'. . .

ניקח למשל את העניין האחרון של "מסר ערפאת". ישראל גורסת תמיד כך: 1) רק משא־ומתן ישיר. 2) רק עם מדינות. 3) פלשתינאים? – רק אלה שיבואו יחד עם חוסיין. 4) אש"ף – רק אם יכיר בהחלטות האו"ם ויתחייב לחדול מן הטרור.

מה מביא מר ביטון, על־פי השמועה, בשם ערפאת? 1) משא ומתן ישיר. 2) הכרה בהחלטות האו"ם, והתחייבות הדדית להפסיק פעולות איבה. 3) בקשה לחדול מהתנחלויות בעת המו"מ. אף אם לא אמר יאסר ערפאת את שמייחס לו ח"כ ביטון, הכל העניין אינו אלא עוד־באפרוח ו/או תרגיל ביחסי־ציבור, בכל זאת – ניתנה לנו הזדמנות עליזה לצפות שוב במפגן תיד־

רוצים מרשים של ממשלת־ישראל. על שני חצאיה. (ואין כל טעם לעשות אבחנות ודקות בין החצאים).

תירוץ ראשון: "זה לא חידוש". גם בתירוץ הזה אין כל חידוש. כל אימת שמישהו מבהיג־ערב חידש חידוש, טענה ישראל כי אין כל חידוש בחידוש. לטענתו ז"ל נדרשה מלחמה שלמה, (שעליה אף הכופים הגדולים ביותר לא מעיזים לומר שלא היה בה כל חידוש), על־מנת שישראל תתחיל להתייחס ברצינות להידושיו.

תירוץ שני: "הכיר בהחלטות האו"ם" ביבדיל. הוא אמר שהוא מכיר בקולו, לארכן? זאת אומרת – גם בהחלטה שהציונות היא גזענות, בהחלטות הזוועה, ובהחלטה להשיב לעם הפלשתיני את זכויותיו הלגיטימיות. עם כזה נשב ונדבר?" (האם רק אני זוכר משוהמה בוויכוח הנוקב שהתנהל בישראל סביב השאלה הגדולית האם סאדאת אמר "סאלאם", או "סולח"?)

אין טעם להזכיר לישראל שגם היא קיבלה, ובתרועות שמחה, את החלטת החלוקה. או שישראל סותרת, מוכרת, מסחרת ושואפת ליחסים דיפלומטיים עם רבות מן המדינות שהצביעו בעד ההחלטה ההיא. או, שבדיקה מדוקדקת של החלטות האו"ם כולן, תעלה שמר ערפאת גם הכיר בהזדמנות זו בלא־מעט החלטות המגנות כמה ממדינות־ערב, או קוראות לשלום עלי־אדמות, או תובעות

את הפסקת הטרור, או מוחות עם מאבקם של דיסידנטים רו־סיים, או מסדירות את תנאי התשלום לארגון הבריאות הבינלאומי.

עם זאת – צריך להודות שיאסר ערפאת שגה כאן שגיאה קשה מעתה – כאשר ישב ויכיר בהחלטות האו"ם, ואפילו יד־סיף פירוט מדוקדק לאיזה מהן בדיוק הוא מתכוון – תוכל ישראל לטעון שוב כי "אין בזה כל חידוש", ולהוכיח בקטעי־עיתונות כי אכן אין בזה כל חידוש.

תירוץ שלישי: "מה זאת אומרת 'הפסקה הדדית של פעולות איבה'? איך הוא מעיז להשוות? אנחנו עוסקים בכרוחו?! רק בשביל העלבון הזה לא נדבר איתו. אנחנו דורשים התחייבות חד־משמעית חד־צדדית של הפסקת הטרור". הדבר יקשה אמנם על מציאת תירוצים להמשיך בהפצצות מודרגנות בלבנון, אך ישראל כבר הוכיחה כי היא טובה בתירוצים, וגם על אבו־ג'יהאל ניתן להמשיך ל סמוך.

תירוץ רביעי: "זה עוד תרגיל של ערפאת. במערב – הוא עוטה פרצוף מתון של כבש. אך בשובו אל הפורומים הפלשתיניים, הוא חושף את פרצוף הזאב האמיתי שלו". ואולי, לפחות כהומר למחשבה, מותר לשקול את האפשרות ההפוכה שבמערב, בפורומים בינלאומיים, הוא חושף את הרהורי האמיתיים, ורווקא בין בני־עמו הוא נאלץ להפגין שיניים חשופות.

כדי לשמור על מעמדו (לא קשה לגלות גם בין מנהיגי ישראל כמה שנוהגים בדיוק כך).

תירוץ חמישי: "משא־ומתן ישיר?! מה פתאום? אנחנו מדברים רק עם מדינות". אלא שערפאת הרי כבר הביע בעבר נכונות לצרף נציגים למשלחת ירדנית, (כלומר – אין כאן כל חידוש), ואם יגיעו חוסיין וערפאת להסכם ייצוגי. תטען ישראל כי בכך נפסל חוסיין כפרטנר. נוסח תירוץ אפשרי: "בהסכמתו לכלול במשלחתו נציגים של ארגון הרצחים, חשף חוסיין את פרצופו האמיתי ופסל עצמו מהשתתפות בכל משא־ומתן".

תירוץ שישי: "ביטון?! באמצעות צ'רלי ביטון הוא מעביר מסרים? די בעובדה הזאת בלבד כדי להוכיח שערפאת לא רציני". התירוץ הזה הוא מן המשוכללים ביותר. הוא נשען כולו על 'סינדרום ביטון', הקובע כי כל מי שנפגש עם ערפאת הופך לביטון. מיעארי ופלד, אבנרי וארנון, קרייסקי ואיש־שלום – כולם כולם נעשו, בעצם פגישתם עם ראש אש"ף, לדמויות מאוסות שעצם השיח עם מדוקן כל שליחות מכל תוקף רציני.

לכן, אין זה משנה כלל אם יש מסר או אין מסר, אם ערפאת כן או ערפאת צבוע, אם כמנה אמיתי או תרגיל ביח"ץ – דבר אחד ברור: מדינת־ישראל לא רוצה ללכת לבית־ספר. ויוכיחו התירוצים.

עוד כרסום בציונות הדתית

המפד"ל צועדת צעד נוסף אל ראשית ההסתלקות מערכי הדמוקרטיה

מאת ש. ז. אברמוב

באחרונה נמסר ("הארץ", 8.9) כי מועצת סניף המפד"ל בירושלים מתכנסת כדי לדון באפשרות שתפרוש מהקואליציה העירונית. ראש הסניף, דוד ברגמן, אמר כי "ימליץ בפני מוסדות התנועה בעיר על פרישה מהקואליציה העירונית, אם לא תוחלט זו מטעם אישור הרבנים הראשיים". ידיעה זו לא היתה צריכה לעורר תשומת לב מיוחדת לולא היו כרוכים בה שני עניינים בעלי חשיבות.

רבריו של מנהיג המפד"ל בירושלים, שההחלטה בעניין הפרישה מהקואליציה טעונה אישורם של הרבנים הראשיים, מעידה על התעלמות משלטון החוק. יש להניח כי מנהיגי המפד"ל ידעו כי רבנים המכהנים בתפקיד ממלכתי מנועים מלהתערב בעניינים פוליטיים או מפלגתיים. על כך הודיע היועץ המשפטי לא פעם, ובאחרונה נאלץ שר הדתות להזהיר רבנים מהפרת נוהל זו שהוא יסוד מוסר לכל ממשל תקין. נראה כי ראשי המפד"ל בירושלים לא התרשמו מאזהרה זו.

אולם הצורך לקבל אישור מרבנים להחלטה מפלגתית הוא עניין בעל השלכות מרחיקות לכת גם מבחינתו של המפד"ל. מאז היווסדה, היתה התנועה הציונית דמוקרטית; היתה זו בעצם הדמוקרטיה הראשונה בתולדות עם ישראל, ואת העיקר הזה הנחילה ליציר כפיה, הוא מדינת ישראל. מאז הקמת המזרחי

ב־1902 קיבלה מפלגה זו על עצמה את כללי המשחק הדמוקרטי, ובמסגרת ההסתדרות הציונית זכתה להשיגים נכבדים. לא זו בלבד שהיא קיבלה על עצמה את כללי הדמוקרטיה בהסתדרות הציונית, אלא שהביעה סדר דמוקרטי בכיוונה פנימה. היה בזה משום חידוש מרחיק־לכת שכן המזרחי היה ארגון אורתודוקסי ראשון שכונן משטר דמוקרטי במערכותיו.

בכבל מפלגה דמוקרטית היתה המזרחי בנויה על הבחירות, על בחירת צירים לוועידה ועל דיונים פומביים עם בחירת ההנהגה. כך נהגה המזרחי בהסתדרות הציונית, וכך נהגה המפד"ל לאחר יסוד המדינה. העניינים שהציונות הדתית הביריעה בהם הכרעה דמוקרטית היו נכבדים: ב־1903 הצביעה מזרחי על תוכנית אוגנדה, ב־1937 נגד תוכנית החלוקה של ארץ ישראל, וב־1948 תמכה בחלוקת ארץ ישראל לשתי מדינות.

לא כן נהגה האורתודוקסיה האנטי־ציונית. אגודת ישראל נהגה אמנם לכנס ועידות, אך החלטות בענייני פוליטיקה מעשית נטולות תוקף אלא על פי פסיקת גדולי התורה. מאחר שלטענת בעליה מקיפה ההלכה את כל אורחות החיים, מן הדין שכל החלטה תהיה על פי ההלכה והמוסמכים לפסוק לפיה יהיו גדולי התורה. נמצא אם כן שבמקום הכרעה דמוקרטית באה פסיקה מטעם גוף שיפוטי־הלכתי. מפלגת ש"ס הגדילה לעשות: מעולם לא כינסה ועידה, לא ערכה

דיונים פומביים ומעולם לא קיבלה החלטות אלא נהגה על פי פסיקה של גוף שהכתיר את עצמו כ"מועצת חכמי התורה". כשם שהציונות נעדרת משתי מפלגות אלה כן גם נעדרה מהן הדמוקרטיה. באין ציונות אין דמוקרטיה.

עתה, בבואה לבקש מאת הרבנים הראשיים לפסוק בענייני עיריית ירושלים, עולה המפד"ל על הדרך המסוכנת של כרסום בנוהל הדמוקרטי. זה כמה שנים מגלה המפד"ל נטייה לעמדות המחנה החרדי. החינוך הממלכתי־דתי, הישג הנכבד ביותר של הציונות הדתית, הולך ומתפורר. רבים נוטשים אותו ועוברים לחינוך החרדי. למערכת החינוך־הדתית־לאומית הדרו מורים בוגרי ישיבות המשתמטים. גם מורכיות הלימודים מתיישרות לפי הקו הקיצוני. כל אלה הם מקצת מגילויי הקיצוניות הדתית שפקדו את מערכות המפד"ל. במקביל ל־קיצוניות הפוליטית שאפיינה את דרכה מאז 1977. הנטייה לקיצוניות היא מקשה אחת: ראשיתה בהקצנה פוליטית המשכה לכיוון ההקצנה הדתית.

עתה, כנגזר מתהליך ההקצנה, צועדת מפד"ל צעד נוסף לראשית הסתלקות מערכי הדמוקרטיה. והתוצאה: הציונות הדתית נשחקת בין החרדיות מצד גיסא לבין הלאומנות מאידך. בנסיבות אלה, ובהיעדר מנהיגות רוחנית, ספק אם הניסיונות להביא לשיקומה של מפלגה זו יניבו פירות.

בלעדי לבנק המזרחי

צמד תשואה

3 מדדים על חשבון הבנק-רווח מיידי למצטרפים

הצטרף היום ל"צמד תשואה" ותהנה ממדד יסודי של חודש יוני 87 ומתשואה גבוהה בהמשך.
לבחירתך מסלולי חסכון ל־2 עד 5 שנים בהשקעה חד פעמית המעניקה לך הצמדה בתוספת ריבית שנתית צמודה. בנוסף לכך תוכל להנות מהלוואות מחלות בריבית של פריים + 0.5% לשם הפקדה ב"צמד תשואה".
אם ברשותך מניות הסדר או כל חסכון אחר שמועד פדיונו קרב, "צמד תשואה" היא ההשקעה הטובה ביותר עבורך.
הצטרף גם אתה אל הנהנים מהתשואות של בנק המזרחי!
* ההצבעה לתקופת זמן מוגבלת. הבנק רשאי להפסיקו בכל עת.

בנק המזרחי

מכתוב من الاهل

ההנהלה תמליץ ותאשר

הוויכוחים בין מנהלי תיאטרון חיפה והנהלתו הציבורית חושפים בעיה לא פתורה בתחום המוסד האמנותי

אחרי שחברי ההנהלה הציבורית של תיאטרון חיפה חזו בחזרות "הלילות העליזים של פרנקפורט", דומה שהסערה התורנית בתיאטרון חיפה שככה. היו"ר החדש של ההנהלה הציבורית של התיאטרון, יונה יהב, אמר לי לפני החזרות הללו, שאם מישהו מחברי ההנהלה יתנגד וידרוש דיון בנושא בהנהלה הציבורית — כך ייעשה. להלכה, היתה אפשרות שחברי ההנהלה לא יאהבו כה שיראו ויחליטו שלא להעלות את ההצגה. זה לא קרה, למרבה השמחה.

מערכת היחסים בין ההנהלה האמנותית ובין ההנהלה הציבורית של תיאטרון בעולם לא נוסחה בכל־לים שיבהירו מה מחייב כל צד. לכאורה, ההנהלה הציבורית היא המנהלת את המוסד האחראית לכל פעולותיו. לכן, כשמבקשים חברי ההנהלה לקרוא מחזות, או לאשר אותם אחרי קריאתם, או אפילו לצפות בחזרות, זו זכותם.

אבל ההנהלה הציבורית אינה יכולה להחליף את ההנהלה האמנותית. יושבים בה אנשים שקריאת טקסט דרמטי אינה מכישוריהם המקצועיים, ובוודאי לא צפייה בחזרה גולמית של מחזה לפני שהועלה בפני קהל. לכן, אם מנהל אמנותי מגלה שההנהלה הציבורית "יושבת לו על הזנב" ובודקת כל מה שהוא עושה, מבלי שיהיו לה הכלים לכך, הוא אנוס לקום וללכת. כי משתמע מכך שאין נותנים בו אמון. זו גם הוכחת הנתונה להנהלה הציבורית: אם עבודתו של מנהל אמנותי אינה מוצאת חן בעיניהם לאורך זמן, הם רשאים להחליפו.

בתיאטראות בארץ נהוג שהד הנהלה האמנותית מדווחת להנהלה הציבורית מה היא מתכוונת לעשות. בדרך כלל חברי ההנהלה הציבורית אינם קוראים את המחזות המוצעים להצגה, אלא אם כן מתעוררת שערורייה סביב מחזה (וכאלה לא חסרות אצלנו). בזמנו ניסה אבנר שלו, יו"ר הנהלת המועצה הציבורית לתרבות ואמנות וראש מינהל התרבות במשרד החינוך והתרבות, מסמך שאמור היה להסדיר את מערכת היחסים הסבוכה הזאת. מסמך זה לא נתקבל מסיבות שונות, אבל גם בו — למרות ליקוייו הרבים — נאמר מפורשות מהו המצב הרצוי: "יה מועצה רשאית לבקש ממנהלים שכאשר הם מעריכים כי יצירה עלולה לפגוע ברגשות הציבור, יתייעצו (המנהלים) עם חברי הוועדה האמנותית או עם המועצה, הכל כפי האמור בתקנון המוסדות, כדי לשמוע את שיקול־דעתם. ההחלטה הסופית תהיה בידי המנהלים". המועצה הציבורית מפקידה את הניהול האמנותי בידיהם.

תיאטרון הסובל באופן משמעותי מבעייתיות היחסים עם הנהלתו הציבורית, הוא תיאטרון חיפה, גם מפני שהוא היחיד המעלה חומר קונטרוברסלי באמת. לתיאטרון הקאמרי יש יו"ר מועצת נאמנים בדמות ראש העיר להט, היודע לבלום כל ניסיון התערבות, ובתיאטראות האחרים לא נוצרו סיבות למחלוקת חריפה.

תיאטרון חיפה "נהנה" גם מן הכבוד המפוקפק של היותו "מסמן": ברומה למחזאים חנוך לוין, שמואל הספרי ויצחק לאור, מחכים לו בפינה. או בעצם בפינות. יש ציבור מסוים (בעיקר אנשי התעשייה, אבל לא רק הם) המנהל מערכה נגד התיאטרון הזה, ויש לו תומכים גם בהנהלה הציבורית של התיאטרון.

מעניין מה קורה כאשר תיאטרון חיפה מתכוון להעלות מחזה של לאור: בתחילה היתה הצנזורה. תיאטרון חיפה שרצה להציג את המחזה לא יכול היה אפילו לפנות לבג"ץ נגד הצנזורה, כי הנהלתו הציבורית אסרה זאת עליו. לאור פעל לבד, חכה לכל אורך הדרך. עתה, אחרי הזכייה, המחזה המפורסם "אפרים חוזר לצבא" אינו מוצג. יונה יהב אומר שכדי שיוצג, עליו להידון בהנהלה הציבורית ולקבל את אישורה, אף כי אושר מכבר, עוד לפני שנפסל על־ידי הצנזורה. אחד המנהלים האמנותיים, יהושע סובול, אומר שתחילה תוכנן המחזה לבימה ניסיונית ולאחר היה אמור לבימה. אבל עתה הוא מיועד לבימה הראשית, ובחיפה לא רוצים שלאחד יבכיים. לאור אומר שהוא מוכן לוותר על הבימוי ובלבד שיפצה בדרך מספקת. התוצאה: "אפרים חוזר לצבא" שראוי לעלות על הבימה ואף גבר על הצנזורה, לא יועלה בעתיד הקרוב.

— זו אחת המוזרויות: או שתיאטרון מאמין במחזה ואז עליו להיאבק על העלאתו, או שאינו מאמין, ואז מן הראוי שיוותר על הכתרת של תיאטרון לוחם. במציאות של תיאטרון חיפה, כאשר תיאטרון נאלץ להיאבק גם עם הנהלתו הציבורית, הופך כל מאבק עקרוני להתכתשות טקטית, מתוך תקווה שהפריץ לא יתרגז וההצגה בכל זאת תעלה, והשערורייה תועיל במשהו אבל בוודאי תזיק לא מעט. בתנאים כאלה קשה מאוד לנהל תיאטרון.

ובמובן, ישנה פרשת עופרה ויינגרטן. ועדת הבוררות בהרכב של ארבעה אמורה היתה להיפגש ביום ו' ולדון בנושא. אני מוסר שוויינגרטן תשחק בעונה הבאה בתיאטרון חיפה. את זה מכתיבים תנאי המציאות החיפאית. אבל מציאות זו היא כה מוזרה, שאפשר גם אפשר שאני טועה.

מיכאל קולהאס: "היופי החריף של ההפקה"

האם זה חיוני?

אירועי חגיגות ה־40 כוללים את "חג המחזה המקורי". האם עדיין יש צורך לטפח את היצור הזה באמצעים ממלכתיים?

אני בעד חגיגות הארבעים, ואני מאמין ביכולתו של יעקב אגמון, שניהל את חגיגות שנת העשור להשאיר אחרי שנת הארבעים טעם של עוד והנחיות ברורות איך לחגוג את שנת החמישים. רעיון טוב הוא להעמיד את מגילת העצמאות במרכז האירועים ולקשור בין אירועי חג העצמאות לבין שאר האירועים במשך השנה, שלא לדבר על אירועים מיוחדים כמו פסטיוואל המשודרים, או תשרמת הלב שתוקדש לנגב.

אחד האירועים שאפשר לתהות בבקצת על נחיצותו הוא "חג המחזה המקורי" האמור להתרחש בינואר 1988. לבד של פסטיוואל חדש ומיוחד זה הן שבע בכורות של התיאטרונים הציבוריים בישראל, שיתקיימו כולם, בשבוע מרוכז, באולמות של תיאטרון "הבימה" בתל־אביב. בפרסום הרשמי של הפסטיוואל נכתב כי "מטרתו היא חידוש הפקות ברוח של הצגות שהועלו בעבר בתיאטרונים, שרוחן נושאת מסורת תיאטרונית ישראלית ויהודית".

תיאטרון "הבימה" מייעד למסגרת זאת את "בן ריקי" של דוד גרוסמן ואת "השורה" של עירא דביר. הקאמרי מייעד לכך את "נוצות" על פי ספרו של חיים באר, בעיבודו של שמואל הספרי. תיאטרון חיפה מחדש את "מי תהום" של הלל מיטלפונקט ותיאטרון נווה צדק מחדש את "נעורי ורדלה" של חנוך לוין. תיאטרון חיפה מציג את מחזהו החדש של יהושע סובול "סינדרום ירושלים". תיאטרון באר־שבע עדיין לא החליט מה הוא מציג, ותיאטרון בית לסין מציג מחזה, אבל הוא טרם אושר על־ידי ועדת החגיגות.

הרשימה המובאת כאן מראה בעליל שאין המדובר בחידוש הצגות, כיוון שלבד משתיים, כולן בכורות חדשות. בכך בעצם נשמט הצידוק לקיומה של המסגרת, שהרי התיאטרון הישראלי בכללו מכור למחזה המקורי, ומעלה אותו כדבר שבשגרה. מנהליו יודעים שזה מה שהקהל רוצה האזהב.

הגיע הזמן להפסיק לעודד את המחזה המקורי, ואפילו להתחיל לרכא אותו במקצת. במציאות היום די לו למחזה מקורי שיהיו לו תחלה, אמצע וסוף כדי להעלותו על בימה גדולה של תיאטרון. הדבר אינו אמור רק במחזות מקוריים, כי אם גם בחידושים. תיאטרון "הבימה" התחיל בכך כמוניציות, ותיאטרונים אחרים שמחו ללכת בעקבותיו.

אבל מעבר לזה מסתתרת בעיה נוספת: התיאטרון הישראלי באגף המקורי שלו מעולם לא רצה לכוון לאהדת כולם. להיפך, זהו תיאטרון שאוהב להרגיז את הקהל (ואוהב להתרגז) ולהכריח אותו להביט בראי ולחשוב. והנה יש לנו עוד מסגרת, הרוצה להכניס את כל העם תחת גג של הסכמה. לכאורה יש לוועדה שבראש המסגרת הזאת סמכות לבחור את המחזות או לפחות לאשר אותם. למעשה, אם היא רוצה לייצג את העשייה בתיאטרון הישראלי, היא תתקשה למצוא משהו שישביע את רצון כולם. יופיו ואופיו של המחזה המקורי הישראלי הוא בכך שאין הוא קל לעיכול, וכשמתחילים לדבר על "רוח ישראלית יהודית" ברור שאין מדברים על איכויות אמנותיות, אלא על תכנים. אין סתירה גדולה יותר לתיאטרון מאשר בדיקה לפי תכנים. לכן יש לנו תמיד מחזה מקורי, ואיני בטוח כלל שמוכרחים לחגוג אותו גם במסגרת הזאת. שהרי החג הזה הוא החולין של התיאטרון הישראלי.

זכרו של רובינשטיין

אתמול ערכה החברה להגנת הטבע את אחד מטיוליה לאתר בהרי ירושלים שבו נטמן אפרו של הפסנתרן ארתור רובינשטיין. הוא אמנם ביקש לפזר את אפרו מעל הרי ירושלים, אבל הדבר לא התאפשר. במקום יש מצפה יפהפה עם אנדרטה בדמות מקלדת פסנתר.

כשבוע שעבר פקדו את המקום שני פסנתרנים: כריסטוף אשנבאך, וידידו צימון ברסו, הידוע עדיין פחות. השניים פתחו את עונתה של התזמורת הקאמרית הישראלית, כשהם מנגנים ומנצחים (כל אחד על קונצ'רטו של מוצרט) ומבצעים ביחד קונצ'רטו לשני פסנתרים של באך.

ברסו הוא מוצא אינדיאני־צ'ירוקי, והוא בראשית דרכו כפסנתרן ומנצח. הביקורות משבחות אותו. אומרים שהוא כעת מה שהיה פונודליך לפני שנודעה תהילתו יוצאת הדופן. אשנבאך וברסו משתתפים בסדרה של אירועים לציון מאה שנה להולדת רובינשטיין, ובסוף החודש ינגנו עם תזמורת יפאנית, בקונצרט מיוחד בהוצאת חברת "יאמאהה". התוכנית בקונצרט זה תוכננה במיוחד: בחלקו הראשון ינצח אשנבאך על ברסו בביצוע הקונצ'רטו הראשון של ברהמס, ובשני ינצח ברסו על אשנבאך בביצוע הקונצרט השני.

בעולם כולו מציינים את שנת המאה להולדת רובינשטיין: בלונדון נפתחה תערוכה לזכרו וכן קונצרט שבו בוצע הרקוויאם הפולני של פנדרצקי בניצוח המלחין. בספרד ערכו ניקיטה מגלוף ואליסיה דה לה רוצ'ה רסיטלים לזכרו, יצא ספר מהודר, ותחרות הפסנתרנים בסנטנדר (שאחד משופטיה היה הישראלי אריה ורדי) נערכה השנה לזכרו. צימון ברסו ניגן רסיטל לזכרו במונקו, בחסות הנסיך רנייה.

במשך השנה היו ברחבי עולם תערוכות, סימפוזיונים, קונצרטים. יצאו ספרים וחוברות. שלמה מינץ, יפים ברונפמן והתזמורת הקאמרית הישראלית יפתחו את פעולות אגודת ארתור רובינשטיין בוונה בינואר, סמוך לסיום אירועי מאה השנה. הסיום האמיתי יהיה ב־28 בינואר 1988 (יום הולדתו המאה ואחד), בקונצרט־גאלא בפאריס, בחסות אונסק"ו.

מושבה של אגודת ארתור רובינשטיין הבינלאומית, שהיא המנוע המחולל את הפעילות הזאת ברחבי עולם, הוא בישראל. על ראשיה נמנים ברוך גרוס, זלמן שובל, אשר בן נתן ויוסף תכמי, ומנהלה הוא מי שהיה ידידו של רובינשטיין, יעקב ביסטריצקי.

הפעולה הידועה ביותר של האגודה היא "התחרות הבינלאומית לפסנתר ע"ש רובינשטיין", שנוסדה בשנת 1973. התחרות הבאה תהיה ב־1989, וכשהיא מתרחשת, מתעורר העניין בה, וכולם רוצים כרטיסים ומעלים את זכרו של הפסנתרן הדגול. אך בימים כתיקונם, בשנת הכפליים ליובל, קרה בארץ פחות משקרה בעולם.

היו כמובן אירועים של הפילהרמונית, בראשית השנה. האגודה היתה אמורה להיות שותפה מלאה לאירועים, שהיו אמורים להרגנ מסורת הקונצרטים. מבוף על כך אפילו הסכם. אבל לבסוף עשתה התזמורת את הכל לבדה. הקונצרטים היו אכן חגיגיים, הפסנתרנים (ברנדל, לופו, פרהיה, פוליני ואחרים) היו אכן נפלאים ואף דיברו על רובינשטיין. הקונצרט האחרון, בהשתתפותו של ברנבוים (שאף הוא התראיין על מורשת המאסטרו) הסתיים בכך שברנבוים שיבח את זובין מהטה, ובאגודת רובינשטיין יש הרגשה שהאירועים לזכר הפסנתרן נבלעו בהמולת יובל התזמורת וחצי יובל עבודתה המשותפת עם מהטה.

בתכניות האגודה עוד הרבה אירועים — כמו קונצרט פתיחת העונה של התזמורת הקאמרית, והקמת ארכיון מרכזי למורשת רובינשטיין. רובינשטיין התנה את הנצחת שמו בתחרות בכך שהתחרות לא תיעשה מכספי ציבור. לא מדובר אם כן במשאבים מקופה הציבורית, אלא בתשומת לב של המוסדות המוסיקליים, שיודו בתרומה הרבה של רובינשטיין לחיי המוסיקה בכלל ולאלה בישראל בפרט.

מה מבקשים כאן בסך הכל קצת יחס, שצריך לא רק להיות מורגש, אלא גם להיראות. לפחות בסך הבדינות, אורחת, שרובינשטיין היה קשור אליה קשרי קשר באשר לישראל.

שבחים לקאמרי

התיאטרון העירוני של תל אביב חזר מאדינבורו עטור ביקורות נלהבות

שתי הצגות לקח התיאטרון הקאמרי לאדינבורו. "מיכאל קולהאס" על פי קלייסט בעיבודו של האנגלי ג'יימס סאונדרס, ו"קידוש" של שמואל הספרי. המבקרים האנגלים, החשובים בעיניהם (אם כי אנשי תיאטרון אנגלים כועסים עליהם בדיוק מאותם סיבות שאנשי תיאטרון ישראלים כועסים על מבקרים ישראלים) יצאו מגדרם מרוב שבחים.

בעקבות "מיכאל קולהאס" התפעל ג'ימי קינגסטון ב"טיימס" מן הרקע המבריק והאפקטיווי של רות דר, ומן ההפקה, המושפעת מברכט. המבקר מספר לקוראיו שכשהוא עוצם את העיניים אחרי תיאור היופי החריף של ההפקה, הוא מגלה שהתחושה חוזרת בזיכרונו כפי שהיתה בעת שישב בתיאטרון. מרטין הויל ב"פייננשל טיימס" אולי לא שבע נחת מעיצוב הדמות של קולהאס עצמו (בשל פגם של הפקה וכתיבה, כי יוסף כרמון קיבל הרבה שבחים מן המבקרים על עצמתו בתפקיד), אבל משבח את ההפקה הבימתי של אילן רונן, אם כי הוא מבלבל בינו לבין אילן דר, ומעניק גם לרונן שבחים על עיצוב תפקיד לותר. שבחים מקבלים גם יצחק חזקיה, מנדה שרה, רמי ברוך ובעיקר יוסי קאנץ בתפקיד המספר.

מרטין ראסקלין, מה"אובזרבר" כותב על ה"ברלינר אנסמבל" והקאמרי בנשימה אחת. "זה היה משחרר לראות את הסגנון המעובה, הים תיכוני, רב הג'סטות," מיושם בסיפור הגותי הזה. "הפקה שוטפת ועיצוב מהמם".

על הצגת "קידוש" זכו עודה פלידל, יוסי גרבר ודב גבון בתיאור "אריות בכלוב של ציפור". כשהמבקר מתפעל מעוצמת המשחק ואינו שבע נחת מהמחזה. מייקל בילינגטון ב"גארדיין" כתב שהספרי הצליח בדבר הקשה מכל: לכתוב מחזה משפחתי־ביתי עם השלכות פוליטיות. לדעת בילינגטון הספרי הצליח גם לנפץ את התדמית של ישראל כמדינה העשויה מקשה אחת ובעלת השקפת עולם קוהרנטית. "המשחק תואם את הלהט של הכתיבה". המשחק זוכה לשבחים גם מ־מבקרי העיתונות המקומית.

המבקרת של ה"סקוטסמן" מזכירה ששחקני הקאמרי שיחקו טוב כשהופיעו באדינבורו בעבר בשפה האנגלית. "אולי בגלל ששיחקו עברית. העלה הדבר בעיני את ארצם, שכמו קולהאס היא מוכה מכה ולבסוף נמצאת מוצדקת".

מנכ"ל הקאמרי נועד פלדמן הבטיח שאם הביקורות יהיו טובות יהלך מבניין התיאטרון עד כיכר דיזנגוף בהוצאת סקוטית. עכשיו הוא ממתין שכל משתתפי הסיור יחזרו לארץ כדי שיהיה לו קהל שיערוך את הפגנתו.

בעיטת פתיחה

סיבוב תערוכות לקראת פתיחת עונת ה"פתיחות" בגלריות

ללא תאריך רשמי מתחיל סיבוב הפעילות של הגלריות. אמנות קשורה כנראה למזג אוויר יותר מאשר לשנת מס ולראש השנה העברי. מבול ההזמנות משיג את מבול ההשבתות, וסדר עדיפויות הראייה קשה האישי ומצריך הרבה זמן. חבל שבעלי הגלריות אינם משכילים להנהיג זמני פתיחה זהים, מה שהיה מאפשר פעילות ראייה מרוכזת.

לא ברור אם הגלריות מייחסות חשיבות לתערוכות־פתיחות־העונה, ואם יש בתערוכות אלה הצהרת כוונות. לעומתן, יש גלריות אשר בגבורה קיימו פעילות שוטפת כל ימות הקיץ המתיש והתערוכות המוצגות בהן כעת הן אלה "שהגיע תורן".

בית האמנים בירושלים ממשיך בקבוצת תערוכות. מספר האמנים כמספר החדרים במבנה. הקומה הראשונה היא ספקית הסנסציות האמנותיות. אלה תערוכות מחקריות רבות־עניין שאוצר ד"ר גדעון עפרת. כעת מוצגת שם תערוכה יהודית של אהרון כהנא ז"ל, שהיה ללא ספק אחד המיוחדים שבאמני הארץ.

בתל־אביב מוצגות כמה תערוכות־יחיד: ב"שלוש" — אנטולי בסין, בעבודות חדשות המעודדות מאוד לראות את הקודמות. ארנון בן דוד ב"דביר", אלי שמיר ב"מימד" ואיתן זקנר ב"בוגרשוב" הם הדור הצעיר (ומניה באוה) באמנות הישראלית. הם מספקים תמונת חתך של מה ואיך מעסיק יוצרים צעירים בארץ היום.

היוצר הצעיר — ללא קשר לגיל כרונולוגי — הפעסטנר, במשכן האמנות בחולון, הוא דוגמה מעולה לפעילות של הצגת תערוכות ברחבי הארץ ללא היצמדות לפינה אחת. הלוואי שפעילות כזאת היתה קיימת אצל מרבית האמנים, המכונים הציבור תמיד לגדולים.

בגלריה שרה לוי — תערוכת קבוצה בשיטת שמות גדולה ללא מכנה משותף. בגלילי מ. — רענית ברסט, ציבי גבע, מיכל נאמן וישה צ'ירינסקי. קבוצה קטנה אך רב־גונית, שהמשותף לה קיים גם נוכח השוני הרב.

בקלישר, בגלריית בית־הספר לציור, תיפתח תערוכת "על הקרקע" של אמנות־לעם — "קבוצת אמנים מהמושב". רעיון מחר הוא להתייחס לכתובת כבקורת מוצא, אבל שורות אלה נכתבו לפני ראיית התערוכה. האוצר יגאל בן נון מעמיד את תיית האדם כגוף כתובתו, והשאלה היא אם אכן אמן המושב נוגע באדמה יומיום. 21 האמנים שונים מאוד באופיים וביצירתם; הכנסתם למשבצת אחת עשויה להיות להם גם לרועץ.

ובית התנ"ך, כרגיל, אינו נואש. כמדי שנה הוא מארגן, בשיתוף עם אגודת האמנים, תערוכת תחרות ציורי תנ"ך בלוויית פרסים מקרן מורו בנושטיין. המכתב בעניין זה מסתיים בפנייה אל האמנים. שיורדוו, כדי להקל את ארגון התערוכה. מכתב מביך, משום שהוא מתעסק בארגון ולא באמנות, ומתעלם מהבעייתיות של התערוכות הקודמות. בתנ"ך כדאי לגעת מה שפחות.

רוצים עוד

תערוכת איורים של רות צרפתי לספר "החיות של יובלי" מאת חסידה סטולרו ויובל מסקין. חנות ספרים "מוזה", רח' פינסקר תל אביב.

עיטורים האיורים לכתב ולספרים היו מאז החל האדם לכתוב חלק חשוב ובלתי נפרד מהתוכן. ביותר דיוק, קודם היו הציורים ואליהם הצטרפו המלים. כך היה מאז חרת האדם הקדמון באבן הנצחונים עיטור אותיות. המצאת הדפוס קידמה את נושא האיור כמערכת נלווית, נפרדת ומסייעת לספרים לסוגיהם.

רבים הספרים בתולדותינו הזכורים לנו כצירוף של כתוב ומאויר. לעתים לא רק האיור עצמו, אלא גם מיקומו בדף הספר. רבות הדמויות הספרותיות שנחקקו בזיכרוננו בזכות האיורים — עליזה ויהושע הפרוע ופו הדוב והנסיך הקטן.

אך האם האיור אינו מוגר בייעוד של הספר? שכן המלים המצטרפות לתוכן ולתיאור חייבות לטלטל את דמיוננו ולקבוע את מראיתם של גיבורים, מקומות וצורות, כל אחד כפי דמיונו; ואל יהיה המדפר שאני רואה בעיני דמיוני זהה לזה שמדמיין לעצמו קורא אחר.

האם האיור הוא פרק וסעיף בעיצוב הגרפי, או סעיף באמנות? האם הוא חייב להיות ברור, כגלוה לזו של כתוב הספר? האם האיור לצעירים הנעשה כיום שונה במהותו מזה שלפני שנים, עקב שינוי בשפה ובתכנים, בדומה להעלאת הדף בתודעות הספרותי? האם האיורים הם חלק בלתי נפרד מהספר או שהם עשויים להשתנות עם תרגום הספר משפת מקור לשפה אחרת?

התערוכה בחנות הספרים "מוזה" היא הזדמנות נעימה להעלאת שאלות אלה. רות צרפתי מציגה את איוריה לספר הקטן־גדול המשמח "החיות של יובלי" מאת חסידה סטולרו ויובל מסקין, שיצא בסדרת "שעת קריאה" בהוצאת "מסדה". צרפתי היא אמנית רבגונית, הפועלת במשבצות שונות, והיא אחד מעמודי התווך של איור ספרי הצעירים בארץ. מאחוריה ספרים רבים (את מספרם היא אינה זוכרת בדיוק), את חלקם כתבה. סגנונה הייחודי בעיטור הוא מהרעננים והוא חוצה גבולות זמן, מקום ודרכים.

לכבוד התערוכה היא צירפה דפים שרק חלקם מופיע בספר. הם יפים ורבי־עניין בפרט ובמכלול, ובעיניים מנקודת הראות של "איך, מה ולמה נכנס לספר". נעים להיווכח שמרבית האיורים לא יצאו נפסדים בהעברה לדפוס ובהתאמה הגודל לזה המתחייב מפורמט הספר.

הספר הוא פצצה קטנה רבת־עוצמה. לכאורה, פשוט ומורכב מחומרי הנעורים הקבועים. במרכזו — גיבורנו המוקף בחיות וביצירי דמיונו, המנגד הורים ממשיים מאוד, ובאמצעותם עולם ומלואו. יוצרי הספר ניתקו במצוריות רבה את הסיפור מזכרונות הילדות ובנו אותו בעכשווי מאוד. כאילו זה קורה לנו עכשיו, כשאנו כבר ההורים שבסיפור. בדף מידע נלווה לתערוכה מספרת צרפתי את נפלאות משפחת מסקין, גיבורי הספר, ובארץ קטנה כשלנו מי לא הכירם. אך ייחודו של הספר דווקא בהיותו אוניברסאלי, ולא ביוגראפי־פרטי.

חנויות ספרים המוסיפות, על המדפים והקופה הרושמת, עוד פעילות הן חלק ממערכת קבועה ומשגשגת באירופה ובאמריקה, בכל הקשור בתערוכות ובחשיפת פעילות אמנותית לקהל. "מוזה" מצטרפת לחבורה זו וחשוב לעודד אותה להמשיך בכך.

חֶשְׁבְּשֶׁבֶת

מי.סי.סופט בע"מ

אלפי ממליצים אינם יכולים לטעות

דרך פ"ת 65, ת"א טל: (03)261146

אבד כלב מסוג דוברמן

העונה לשם סקי

צבעו חום ולצווארו שרשרת עור כחולה.
בעליו דוברי אנגלית
הכלב אבד באיזור החוף יפו־ת"א
ביום רביעי 9.9.87.

המוצא הישר יבוא על שכרו !!!

ומתבקש להתקשר לטלפון
02-861092

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
מרחב תכנון מקומי תל־אביב

הודעה בדבר אישור שינוי תוכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה, באישור שר הפנים, לאשר "תוכנית מס' תמ"א 14 א' (ר"ס 519 ב') שינוי לתוכנית מיתאר מקומית מס' 210 א'.
השטחים הכלולים בשינוי התוכנית המקומית: גושים — 6341 — 12, 23, 14, 19, 21, 284, 5 חלקות — 6547 — 39, 38, 6549 — 11, 6540 — 16
עיקרי הוראות התוכנית: 1. ליעד את השטחים המסומנים בצבע אדום לדרך וסלילת כביש.
2. ליעד את השטח המותחם להקמת גשרים, גשרונים, תעלות, גדרות, קירות תומכים וכן לביצוע כל עבודות חפירה מילוי הדרושה הכרוכים בסלילת הכביש.
3. מסירת הביצוע לרכוש כנדרש בתוכנית.
4. הסדר ההתחברויות הצמודות.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3147, תשמ"ה, עמ' 967 השינוי האמור, בצורה שאושרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הפקר במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ורשאי כל המעוניין לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל ווסקי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז
תל־אביב

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי לודים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים הופקד שינוי תכנית הנקראה "שינוי תכנית/מתאר מקומית מס' גז/159/ג" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: ליעד את השטחים המסומנים בצבע אדום לדרך וסלילת כביש ליעד את השטח המותחם להקמת גשרים, גשרונים תעלות, גדרות, קירות תומכי וכן ביצוע כל עבודות החפירה ומילוי הדרושה הכרוכים בסלילת הכביש והסדר ההתחברויות הצמודות, שינוי חלק מאזור התעשיה לדרך ומאזור צבורי פתוח לדרך. אזור חקלאי לדרך.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלק מגושים 5635, 5636, 5637, 5653.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמור. עליה לכלול פרוט ההתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר החתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

רב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

תאריך 4 יוני 1987

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי קציין

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קצרין שבקצרין, רמת הגולן
הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס': 5742 — פארק בית הכנסת העתיק, קצרין.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
כמסומן בקו כחול בתשריט.
עיקרי מטרת התכנית: קביעת יעודי קרקע והכליהם לצורך פיתוח אתר עתיקות, תיירות, מפש וטיולים.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות וכלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שמחה קלעגי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה צפון

יד באב התשמ"ז
2.8.1987

החברה הישראלית לביטוח משנה בע"מ

הודעה על תוצאות הנפקה

החברה מודיעה בזה כדלקמן:
על פי תשקיף מיום 31 באוגוסט 1987 הוצעו ע"י החברה לציבור ולעובדי החברות הבנות שטרי הון (סדרה א') בסכום נקוב כולל של 3,840,000 ש"ח ו־160,000 כתבי אופציה (סדרה 2). התוצאות של ההנפקה הן היו כדלקמן:

א. הצעה לציבור

לציבור הוצעו בדרך של מכרז שטרי הון (סדרה א') בערך נקוב כולל של 3,840,000 ש"ח ביחד עם 120,000 כתבי אופציה (סדרה 2), ניירות הערך האמורים הוצעו ב־120,000 יחידות במחיר מינימלי של 32.- ש"ח ליחידה.
במכרז התקבלו 1,386 הזמנות ל־514,358 יחידות. דהיינו פי 4.286 ממספר היחידות שהוצעו.
מחיר ההנפקה נקבע ל־36.10 ש"ח ליחידה.
במחירים העולים על מחיר ההנפקה הוגשו הזמנות ל־110,114 יחידות. כל המזמינים של יחידות במחיר העולה על מחיר ההנפקה יקבלו את מלוא הזמנתם.
במחיר שנקבע כמחיר ההנפקה (36.10 ש"ח) התקבלו 79 הזמנות ל־44,820 יחידות. למזמינים במחיר ההנפקה יוקצו 22.11% מהזמנתם, מעוגל כלפי מטה. אך לא פחות מיחידה שלמה אחת.
כל ההזמנות במחיר נמוך ממחיר ההנפקה לא תיענינה.

ב. הצעה לעובדי החברות הבנות

לעובדים הוצעו 40,000 כתבי אופציה (סדרה 2) במחיר של 1 ש"ח לכל כתב אופציה. נתקבלו הזמנות מאת העובדים לכל כתבי האופציה שהוצעו.

החברה מודה לקונסורציום החתמים בניהולם של:
בנק כללי לישראל בע"מ — ושירותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי. בע"מ
עו"ד חיים איגדיג ממשרד הרצוג פוקס נאמן ושות'
רואי חשבון האפט את האפט
ולכל שאר הגורמים שתרמו להצלחת ההנפקה לציבור לפי תשקיף מיום 31.7.87.
כמו כן מודה החברה לציבור המשקיעים שנענה להצעת החברה.

מחקר מוזר, פרסום מטעה

מחקר שמצא ירידה באמון שרוחש הציבור לעיתונות, הסתמך על שאלון מטעה ועל הגדרה לא מבוססת של המונח דמוקרטיה

מאת עמוס בקרוד

"המפלגות העיתונות — בירוג הנמוך ביותר של אמון הציבור, קובע סקר מטעם אוניברסיטת תל־אביב". הכותרות שבישרו ידיעה זו באחד הבקרים האחרונים, באו בעקבות מסיבת עיתונאים שכינסו כמה מעורכי הסקר. הפרופ' אפי יער, דיקאן הפקולטה למדעי החברה של אוניברסיטת תל־אביב, הסביר שיש 11 מוסדות שהדמוקרטיה נשענת עליהם: בתי המשפט, הממשלה, הכנסת, העיתונות־המפלגות. בראש סולם האמון של הציבור עומד צה"ל, בתי המשפט והאוניברסיטאות. מייד אחריהם באה המשטרה ולבסוף — עולם העסקים, העיתונות והמפלגות. סקר זה נעשה בחודש יולי השנה. בסקר דומה שנערך בחודש ינואר, ירד "אמון הציבור" בכ־10 אחוזים גם במשטרה, גם בכנסת, גם בממשלה וגם בהסתדרות. אמון הציבור בעיתונות ירד ב־6 אחוזים בלבד.

כדי לבדוק מה מסתתר מאחורי מחקר זה ופרסומו, הלכנו אל החוקרים עצמם. קיבלנו שלושה מאמרים שכתבו על הנושא, וכן טבלאות, לוחות והסברים שכנראה לא עמדו לרשות באי מסיבת העיתונאים.

המחקר — או הסקר, קשה לקבוע את אופיו — נעשה בקרב אוכלוסיית ישראל מטעם הרבעון "הדמוקרטיה הישראלית" היוצא בשפה האנגלית. עורך הרבעון הוא הד"ר אריק כרמון, שהוא גם מנכ"ל "המכון להכוון מדיניות ביחסי ישראל והתפוצות". מקום מושבו של המכון הוא בקמפוס של אוניברסיטת תל־אביב, ובגוף המייעץ של הרבעון מוצאים את הפרופ' יער, וכן את הסוציולוג והאנתרופולוג הפרופ' יוחנן פרס. הפרויקט כולו נעשה בפיקוחו המדעי של פרס. את שאלותינו העיקריות הפנינו איפוא אליו.

נוסח השאלה

בסקרים מסוג זה יש חשיבות גדולה מאוד לניסוח המדויק של השאלה, וכן לצורה שהיא מועברת לנשאל. השאלה עצמה בתחום זה היתה פשוטה יחסית: "אמור לי בבקשה באיזו מידה יש לך אמון בהם (באיזו מידה אתה סומך עליהם)", ונמנו 11 המוסדות שאת יחס הציבור אליהם רצו בעלי המחקר לבדוק. לנשאלים לא נאמר דבר על מטרות הסקר. לא נאמר להם שהשאלה נשאלת בקשר לחוסנה של הדמוקרטיה בישראל. לא ניתן להם לקרוא את השאלון כולו בטרם השיבו על השאלה הראשונה, כדי להתרשם מן ההקשר כולו. לא הגדירו באוזניהם מהו "אמון". הכל נעשה בעל־פה, על ידי מראיינים מאומנים שעבדו ב"מודיעין אזרחי", במדגם מייצג של 1240 איש בחודש ינואר, מקרב אוכלוסיה שאינה כוללת את הקיבוצים, תושבי יהודה ושומרון ובסיסי צה"ל. בחודש יולי נעשה הסקר שנית, באוכלוסיה זהה בהרכבה (אך לא זהה מבחינה אישית) הפעם בקרב 1180 איש.

כאמור, לא הוגדר המונח "אמון" בשאלה. ביחס לעיתונות אפשר למשל להעלות על הדעת שאחד המרואיינים יבין שנשאל: אם הוא מאמין למה שכתוב בעיתון. מרואיין אחר היה עשוי להבין שנשאל אם הוא מאמין בעיתונות ככלי המסייע לקיום הדמוקרטיה (כפי שהתכוונו בעלי הסקר). כאשר העליתי השגה זו באוזני פרס, טען ש"זה אותו הדבר". ולא היא. אפשר להאמין למה שכתוב בעיתון ויחד עם זאת לחשוב שגילוי האמת כולה אינו מקדם את הדמוקרטיה. דיעות כאלה מושמעות מדי פעם בכנסת מספסלי הליכוד הסיעות הדתיות.

הוא הדין בשאלה של "אמון בצה"ל". מי שמאמין בצה"ל, יותר מ־90 אחוז על פי הסקר, יכול לעשות זאת מסיבות רבות, ולא כולן עולות בקנה אחד עם עקרונות דמוקרטיים. יכול מישהו לתת אמון בצה"ל מפני שהוא מרבה לפוצץ בתים בשטחים, להטיל עוצר ולגרש פעילים פלשתינים. מה הקשר בין זה לבין קיום דמוקרטיה?

וכאשר מדברים על "מפלגות פוליטיות", האם מתכוונים למפ"ם או ל"התחייה"? לאלה שבקואליציה או באופוזיציה? לכל אחת תפקידים משלה, הנגזרים מן האידיאולוגיה שלה וממקומה במפה הפוליטית. העמדת השאלה בצורה כוללנית הופכת את התשובה לחסרת משמעות.

וכן, אם מביעים אמון בעיתונות, האם מתכוונים ל"הארץ" או ל"ביבל", או אולי ל"יראצה נוסטוה" או לטלוויזיה, אשר בקרב רבים נכללת בתפישה של מה שמהווה עיתונות? גם על השאלה הזאת, בלי פירוש ובלי הפרדה, אי אפשר להשיב.

מכיוון שכך, אין לשאלה "באיזו מידה יש לך אמון ב...(צה"ל, או בכנסת וכו')" יותר תוכן מאשר "באיזו מידה יש לך אמון בכביש, או אמון במים, או אמון במצבה הגרעינית". כל פרט רואה במוסדות ובתופעות קודם כל מכשירים לפתרון הבעיות העיקריות עליו. הבעיות שונות מאדם לאדם, לכן הפתרונות המבוקשים שונים, וכך "אמון" במכשיר כלשהו יכול להיות דבר והיפוכו מאדם לאדם. לכן אין משמעות לחלק זה של הסקר, ואין משמעות לתוצאות.

הגדרה מוטעית

הגדרה נוספת שלילה מבוסס מחקר זה, מופיעה במאמר של יוחנן פרס ברבעון, והוא גם השמיע אותה בשיחה אתי. היא נוגעת לטיבה של דמוקרטיה. "זכותה כללית היא", כתוב במאמר, "שמשטר של דמוקרטיה, יאריך ימים רק אם רוב גדול ויציב של האזרחים תומך בה ומאמין בערכיה". אין לכך כל הוכחה. נהפוך הוא, אחד החוקרים הנודעים במדעי ההתנהגות הפריך פעם אימרה, כי "ל־80 אחוז מכל אוכלוסיה בארץ מפותחת לא איכפת בכלל באיזה משטר פוליטי הם חיים". האיש רצה לסייג את דבריו, ואמר שאין לו הוכחה לכך וכי זה "ניחוש המבוסס על תצפיות ולא מסקנה ממחקרים". אך גם ההיפך לא הוכח מעולם.

כלומר יתכן בהחלט ש־20 אחוז מן האוכלוסיה הם הנושאים את המאבק למען דמוקרטיה, ערכים, משטר, חירויות הפרט וכל השאר. די בקהל גדול שיהיה אדיש, כדי שהמעורבים והאדישים יחד יהוו רוב, והדמוקרטיה תוסיף להתקיים. קהל אדיש, שחשוב לו אולי קיומו הכלכלי, ואולי עמדות ההשפעה הפרטנית שלו, ולא איכפת לו אם תהיה דמוקרטיה או משטר אחר כלשהו. כל עוד לא פוגעים בדברים החשובים לו.

חסרים במחקר גם נתונים השוואתיים. כאשר נאמר שבישראל האמון (אמון מלא או אמון סתם) במפלגות הוא 13.5 אחוזים בלבד — בעיתונות עלה שיעור חסרי האמון מ־21.5 אחוזים בינואר ל־28 אחוזים ביולי — ממהרים הכל לפרסם מספרים אלה. אך הדברים פורסמו בלי ציון האינדיקטורים המקבילים בארצות הדמוקרטיה המובהקות. כמה נותנים אמון בארה"ב במפלגות, כמה באוניברסיטאות, וכמה בקונגרס? כמה אנגלים מאמינים בפרלמנט שלהם, בכנסייה ובמשטרה?

שאלנו את יוחנן פרס גם על חוסר הנתונים הזה. הוא אמר, שעד כמה שידוע לו, לא נערכו מחקרים דומים בארצות אחרות, פרט לארה"ב. אף לגבי מדינה זו לא ציטט תוצאות מדויקות, אלא אמר ששם האמון במפלגות "גדול יותר". בדמוקרטיות רבות, בנות מאות שנים, שחוסנן נראה מובן מאליו, אין עושים איפוא מחקרים וסקרים כאלה. אילו נערכו, אולי גם שם היה מתברר שעיקר הדמוקרטיה נישא על כתפיהם של מעטים בלבד, מול רוב אדיש ומיעוט השואף להפילה?

יש בהמשך הסקר דברים מעניינים, כגון עמדות הציבור ביחס לאיסור פעילות פוליטית וייצוג בכנסת של ערבים, של "כך", של הקומוניסטים ושל תומכי אש"ף מוצהרים. יש שאלות מוגדרות וברורות בעניינים כמו ציות לכנסת או לרבנות כאשר שני מוסדות אלה מורידים ציווים סותרים. אך לא אלה תפסו את הכותרות, ולא בזכות אלה נערך הסקר, אלא כדי לבחון את "האינדיקטורים החשובים ביותר לחוסנה של חברה דמוקרטית" — דברי הפרופ' אפי יער במאמר שהוכן לפרסום. כאמור, לא הוכח הקשר בין האינדיקטורים לבין החוסן.

מידת האמון במוסדות חברתיים עפ"י הסקר של אוניברסיטת תל־אביב (באחוזים) — יולי 1987

	אמון מלא	אמון	אמביוולנטי	כמעט אין אמון	אין אמון
צה"ל	66.4	24.8	6.0	1.2	1.5
בתי המשפט	56.8	24.3	11.7	3.6	3.6
אוניברסיטאות	19.8	35.3	31.7	9.1	6.0
משטרה	15.5	27.7	30.0	15.3	11.7
הכנסת	15.9	25.3	32.1	14.2	12.6
הממשלה	11.5	24.5	31.4	17.8	14.9
ההסתדרות	7.6	14.9	29.1	22.1	26.4
הרבנות	15.4	16.3	19.9	15.1	33.3
גופים עסקיים גדולים	5.0	15.3	37.8	20.7	21.3
העיתונות	5.6	13.8	29.5	23.1	28.0
מפלגות	2.6	9.0	32.5	27.3	28.7

המוסדות בטבלה זו סודרו על פי תוצאות הסקר, ולא בסדר שבו הוצגו בפני הנשאלים.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

המפלגה תדון ותאשר

אוניברסיטת בר אילן מוכנה לסייע לסטודנטים הערבים הלומדים בה למצוא מעונות. עד כה נהגה האוניברסיטה שלא לאפשר לסטודנטים הערבים לגור במעונות הסטודנטים. עתה בישרה נציגיה על השינוי.

תאופיק ואג'י עוואד, מנהל המחלקה הערבית של המפד"ל, פנה להנהלת האוניברסיטה לאחר שבריונים משכונת עמידר התנפלו לפני כחודשיים על סטודנטים ערביים מבר אילן ופגעו ברכושם. עוואד דרש מן האוניברסיטה להתערב למען הסטודנטים הלומדים בה, המנועים מלהתגורר במעונות שבתוך הקמפוס, ככל הסטודנטים. עוואד הודיע כי סיכם עם הנהלת האוניברסיטה שהיא תשתתף במחצית שכר הדירה שיינתן לסטודנטים הערבים, ביום תבטיח להם תחבורה מסודרת על חשבונה, או שתארגן להם מגורים, לפי בחירתם, באחד הכפרים הערבים במשולש הדרומי. כל זה, עד שייבנה באוניברסיטה בניין מיוחד למעונות לסטודנטים ערבים. בבר אילן לומדים קרוב למאתיים סטודנטים ערבים. לסטודנטיות הערביות, אגב, מרשים לגור במעונות.

עסקן המפד"ל הערבי לא הסתיר את נימוקיו. הוא ציין בפירוש שהמפד"ל מזוהה עם אוניברסיטת בר אילן ודרש מהנהלתה להביא זאת לתשומת לבם בבואם לקבוע את המדיניות היחס לסטודנטים הערבים. חשוב לציין שבעשרים השנים האחרונות הצליחה המפד"ל לגייס קולות מבוחרים ערבים שהוסיפו חבר כנסת לסיעתה. בבחירות האחרונות נפגעה המפד"ל והפסידה קולות. אף על פי כן צברה המפד"ל קרוב למחצית המנדט מבוחרים ערבים המתגוררים ביישובים ערביים.

לומדים ומתפטרים

"דאגי שהתפטרות השר משה ארנס מהממשלה ומהטיפול באוכלוסיה הערבית, תביא את הממשלה להחליט על שילוב האזרחים הערבים עם כלל האזרחים ותבטל את המנגנון המיוחד לטיפול באוכלוסיה הערבית." את הדברים האלה הציג השבוע יו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות, אברהים נמר חוסין.

חוסין אמר את הדברים לאחר ששמע את דבר התפטרותו של ארנס. חוסין הביע הערכה לארנס הנוהג על פי מצפונו ומתפטר כמחאה על ביטול פרויקט הלביא. "אבל עניני הערבים סבלו מחילופי השרים עזר ויצמן ומשה ארנס בעקבות הרוטציה", הוסיף. "עתה מתפטר ארנס והסיפור חוזר לנקודת האפס. ושוב יבוא שר או סגן שר ללמוד את הנושא ובטרם יסיים את תקופת ההרצה — יוחלף באחר".

יו"ר ועד ראשי הרשויות הערביות היה מעדיף לחסל את המנגנון המיוחד לטיפול בערבים. אבל ספק אם ימצא שותפים רבים להעדפתו זו. צמרת הליכוד מקווה לחזור באמצעות עמדת־הכוח הזאת למאגר הקולות הערביים. מאגר זה העניק לגוש המערך ארבעה עד חמישה ח"כים בבחירות האחרונות (ולפני עשר שנים נתן הרבה יותר). ראש הממשלה מיהר למנות את חבר הכנסת רוני מילוא במקומו של ארנס — ומילוא מיהר "להרגיע" את האזרחים הערבים בראיון בטלוויזיה בערבית כי הוא מעריך את המדיניות שקבע השר ארנס וימשיך בה.

האם הוא תומך בדרישת עקורי אקרית וביריעם לחזור לכפריהם, כמו ארנס? לא. את זאת הוא רוצה ללמוד, להיפגש עם נציגי העקורים, לשמוע ולהסמיך, מאחר שראש הממשלה יצחק שמיר טרם הגיע למסקנה הולמת.

ומה היתה מדיניותו של השר המתפטר משה ארנס? מתברר שאין דבר כזה. ארנס אמר בהזדמנויות רבות כי הוא מכין תוכנית להגברת השוויון ברמת השירותים המוניציפאליים הניתנים לערבים. הוא למד את עניין השירות הצבאי או שירות לאומי חלופי. ארנס הצהיר גם על התנגדותו התקיפה למונח "דו קיום". ארה"ב וברית המועצות זקוקות לדו קיום, אמר. אזרחי מדינה חייבים לחתור לאינטגרציה מלאה.

אבל את זאת עשה רק ברמה הדקלרטיבית. עד לשבוע האחרון ניסה לגבש במשרדו בשיך־גראח תוכנית שהתכוון להביאה לדיון במליאת הממשלה. אבל ארנס לא הצליח "להעביר" אפילו את עניין עקורי אקרית ובירעם אצל ראש הממשלה.

עבודה לכל דורש

לפני חודש ימים היו רשומים בנצרת יותר אנשים הזקוקים להבטחת הכנסה מאשר בחיפה, תל אביב וירושלים ביחד. מיהם הזקוקים להבטחת הכנסה? מבחינת החוק, אלה מובטלים שמיצו את כל זכויותיהם בשירות התעסוקה לקבלת דמי אבטלה. לאחר תקופה זאת, ולאחר ששירות התעסוקה חדל לשבץ אותם במקום עבודה חדש או בהכשרה מקצועית, הם עוברים למוסד הבטחת הכנסה בביטוח הלאומי, שהוא מעין גירסה מודרנית של לשכת הסעד משנות השישים. מובטלים אלה מקבלים קיצבה חודשית שגובהה מושפע ממצבם המשפחתי, והיא נעה בין 500 ל־750 שקלים בחודש.

מה הביא את אוכלוסיית נצרת והכפרים הערבים במרכז הגליל ההררי לרשום את השיא הזה? הרוצים בפתרון קל ממהרים להאשים את מקבלי קיצבת הבטחת ההכנסה במעשי רמאות והעמדת פנים של מובטלים כדי לקבל את הקיצבה. אין ספק כי באיזור נצרת, כבכל מקום אחר במדינה, יש אנשים המנסים לחיות על חשבון הביטוח הלאומי. ונדמה לי שחלקם של אלה בנצרת אינו גבוה מאשר בכלל האוכלוסיה.

ההסבר המתקבל יותר על הדעת נעוץ, כנראה, בסוגי העבודות המוצעות בלשכת העבודה של נצרת. הלשכה שיגרה קרוב לאלף פועלים לעבודות הייעור של הקק"ל, חפירת בורות, נטיעות, גיזום, ושאר עבודות חקלאיות קשות. שאול פנים, מנהל שירות התעסוקה באיזור, מאשר כי 700 איש מלשכת העבודה בנצרת יצאו לעבוד בייעור הקק"ל (מתוך ארבעת אלפים בארץ). אבל הוא מוכן אתי לראות את עובדי הייעור כדי להיווכח שאין זו עבודה קשה כלל. ואכן מצאנו בעשר בבוקר פועלים שרועים בצל בתחת לעצי האורן. מתברר שהם יוצאים לעבודה בשבע בבוקר וחוזרים הביתה בשעה שתיים עשרה.

יהודים וערבים עובדים ביחד וגוזמים את העצים לפי מכסה מסוימת ליום עבודה. את המכסה הזאת ממלאים, בממוצע, תוך שלוש שעות ויש העושים את "היומית" תוך שעה וחצי שעתיים. אבל הרכב שהביא אותם בשבע מוכן להחזירם רק כעבור חמש שעות. אין אפשרות לעבודת "שעות נוספות". ואף על פי כן טוב להם בייעור. יש העובדים כאן כשנתיים. פרט לזאת שחייבים לצאת מוקדם בבוקר לעבודה אין כל תלונות.

אבל מדוע נשארים אנשים אלה בעבודה כזאת? ללשכת העבודה אין הזמנות לעובדים במפעלים מוסכים. מפעל נילית הזמין פועלים מנצרת. נשלחו 200 עובדים ותריסר בלבד נקלטו. אין התלהבות בעבודה במשמרות, בחדרים סגורים ובתוך הרעש. מפעלי קיסלוק בעפולה הזמינו מטבחים. בין הבאים היה אחד שהראה למנהל כי הוא מקבל משירות התעסוקה דמי אבטלה העולים על השכר המוצע על ידי המפעל.

בכל זאת מנסה שירות התעסוקה להתגבר על האבטלה. בשלושת החודשים האחרונים הצליחו להשיג הזמנות לעובדים ב־93 מקומות עבודה. נשלחו 326 עובדים במפעלי מתכת, מזון, טקסטיל, נגרות ובניין. במאי היו בנצרת 982 מובטלים. במאי היו 913 מובטלים. ביוני ירד מספר המובטלים ל־542, ביולי היה מספר המובטלים 435 בלבד. באוגוסט ירד מספר המובטלים ל־337.

בראשית ספטמבר נפתר סכסוך ממושך בין מחלקת הבטחת הכנסה בשירות התעסוקה ומשרד העבודה. מאות מקבלי קצבת הבטחת הכנסה הוזמנו לקבל עבודה. לשכת התעסוקה הבטיחה עבודה לכל דורש במחלקת הייעור של הקק"ל. רבים שסמכו על הביטוח הלאומי הפשילו שרוולים ויצאו לחפש עבודה בכוחות עצמם. תוך מספר חודשים יצטמצם מספר מקבלי הבטחת הכנסה במידה ניכרת.

אובססיה ושמה גיוס הון

לכאורה נועד גיוס ההון בבורסה לפתח את החברה המנפיקה מניות, אך מתברר שבהרבה מקרים נועד ההון לכסות הפסדים ולשלם חובות

מאת יהודה שרוני

21 חברות ישראליות גייסו 96 מיליוני שקלים בחודש אוגוסט. מהו מקור אובססיית גיוס ההון שאחז בפירמות? הסבר אפשרי אחד נעוץ בהוצאות המרובות הכרוכות בתהליך הכנת התשקיף, הבולעות בין השאר שכר לעורך הדין, לרואה החשבון וליועצים למיניהם. "אם כבר עשינו את כל הדרך עד הלום, מדוע שלא נמשיך" מסבירים אחדים מהמנהלים שצברו "שעות בורסה" רבות.

אחרים תולים את אובססית גיוס ההון בקיומה של בורסה חיובית, המאפשרת מכירת נתחים מהחברה במחירים נוחים. שוק המניות מתנהג במחזוריות מסוימת, ולעיתים, גל של עליות שערים עלול לגרור בעקבותיו מפולת שערים, שהבורסה עשויה להתאושש ממנה רק אחרי שנתיים־שלוש.

שאלה נוספת הנשאלת היא מה עושים עם ההון שכבר גויס. התשובה לכך מורכבת הרבה יותר. אחדות מהפירמות מנפיקות כדי לפתח את החברה, וכדי לסייע בצמיחתה. [illegible] במקרים אלה נועדת להשקעה בציוד חדיש, פיתוח מערכת שיווק או להחלפת הון יקר בהון זול. אך יש פירמות רבות שגיוס ההון לצורכי פיתוח אינו הדבר העומד בראש מעייניהן.

כשחברה נקלעה להסתבכות עסקית היא מעודדת את מנהליה לתת ערבויות אישיות. גיוס הון מאפשר למנהלים להשתחרר מאימתן של ערבויות אלה, העלולות לסכנם אישית ביום פקודה. זאת ועוד, אחדים מבעלי החוב של פירמה הם במקרים רבים הבנקים המסחריים, וגם הם מעוניינים לקבל בחזרה את כספם. לא אחת קורה שמחלקת האשראי של בנק מסוים מעודדת חברה הנמצאת בקשיים לגייס הון, שעה שהחתם להנפקה הוא אותו בנק ממש. לאותה חברה אין כל ברירה, מכיוון שהבנק לא ייאות להעמיד לרשותה אשראי נוסף.

יש דרכים אחדות לגיוס הון. הראשונה: שבהן היא גיוס מהציבור הרחב. אם החברה נחשבת טובה, יש להניח שהציבור ייתן את אמונו במניות, וחתם ההנפקה יישאר חסר תעסוקה. אם הדרך ללבו של הציבור אינה סוגה בששנים נכנסות לתמונה אותן "ארוחות עסקיות" הערוכות לציבור מצומצם של יועצים, שמתפקידם לשכנע את הציבור לרכוש הנפקה מסוימת. במקרה הגרוע ביותר אפשר להשתמש בחלופה אחרת הידועה בשמה המקצועי "הנפקת זכויות". "הזכות" היא אפשרות המוקנית לבעל מניה בחברה לרכוש מניה חדשה במחיר זול.

במקרה זה מתחייב בעל החברה להחזיק את חלקו בהנפקה, מתוך אינטרס לשמור על חלקו בחברה. אך האם ירצה הציבור "לנצל את זכותו". למרות התנאים הנוחים שבהם הנפקה "הזכות" אם לאו, [illegible] לרכוש את הזכויות, שלא ינוצלו על ידי הציבור, [illegible] ברגע האחרון ממש.

אוגוסט הוא סיפק שלל דוגמאות של חברות שביקשו לגייס הון בכל צירופים שתוארו לעיל. הרשות לניירות ערך, האמונה על הגילוי הנאות, אילצה את רוב החברות להציג את כל העובדות הנוגעות למצבן העסקי. למשל, חברות ניקוב יישום נאלצו לשנות את שיטת ההצגה החשבונאית של השקעותיהן במחקר ופיתוח. אורדע־פרינט התחייבה להקים ועדת שלושה כדי לפקח על אפשרות לניגודי אינטרסים בינה לבין חברה־האם. מי היה יודע שהיקף החובות של כור לבנקים הוא 1.2 מיליארדי שקלים ולמלא נאלצו מנהליה להציג זאת בעמוד הראשון של התשקיף?

מתכת סקים, אמבטים וקנסטריום הן חברות לא יציבות, שביקשו לגייס הון נוסף בדרך של זכויות. מתכת סקים עמדה על עברי פי־פחת, ולא מכבר אישרה ועדת נושים לחברה סיוע מיוחד. העובדה שהחברה צברה בארבע השנים האחרונות הפסדים בשיעור של 3.1 מיליוני שקלים לא הפריעה לה לבקש לגייס הון נוסף. האם ציבור בעלי מניות החברה ייתן את אמונו בהנפקה אשרי המאמין.

מצבה של אמבטים אינו טוב בהרבה. הגירעון בהון בסך 2.8 מיליוני שקלים שצברה החברה לא הפריע להנהלתה להעניק למנהליה משכורות שנתיות כוללות של 216 אלף דולרים. החברה מתכוונת לגייס 2 מיליוני שקלים. 750 אלף מתמורת ההנפקה נועדים להחזרת הלוואות, שנתנו בעלי העניין לחברה. "כלל מנפיקים", חתם ההנפקה, חזר ברגע האחרון מכוונתו לשמש כחתם, לאחר שהוגשה תביעה כנגד בעלי החברה בגין עבירה על חוק ניירות ערך.

משחקי גיוס ההון אינם זרים גם למנהלי [illegible] גיוס ההון בבורסה. [illegible] של 1982 [illegible] דאגו לפנק את עצמם בהלוואות נוחות, שיתרתן הסתכמה ב־31 לאוגוסט 1987 ב־352 אלף שקלים. עכשיו יש להציל את החברה ולגייס 2 מיליוני שקלים. רואי החשבון של החברה נמנעו מלהוות דעה באיזו מידה תתממש תוכנית ההבראה של החברה, שתאפשר את המשך קיומה "כעסק חי".

ואולם גם מצבן של החברות האחרות המבקשות לגייס לראשונה הון בבורסה אינו טוב בהרבה. איתום האחים בולוס כבר ניסו את מזלם לפני כמה שנים ללא הצלחה. בחודש אוגוסט המפורסם הם הבליחו. איתום, העוסקת בהשקעה בחברות הפועלות מעבר לתחומי הקו הירוק, סיימה את תשעת החודשים האחרונים של 1986 בהפסד של 320 אלף שקלים. בארבע השנים האחרונות צברה החברה הפסד של 3.97 מיליוני שקלים, אך כל זה אינו מפריע לה לנסות לגייס מהציבור 2.1 מיליוני שקלים. בתשקיף ההנפקה מצוין באותיות של קידוש לבנה כי "לאור פעילות החברה ואופי השקעותיה, ייתכן שחלק מההשקעות לא ישאו פרי והן כרוכות בסיכון של אובדן השקעה". במצב דברים זה אין פלא שהחברה לא הצליחה להשיג חיתום למלוא תמורת ההנפקה.

הנפקת החברה הישראלית שברה את כל השיאים. כמה נתונים פיננסיים: הפסד של 956 אלף שקלים בשנת 1984, רווח של 496 אלף שקלים בשנת 1985 ושוב הפסד של 159 אלף שקלים בשנת 1986. כדי להציל את החברה נתנו לה בעלי עניין ערבויות אישיות בחצי מיליון דולרים. חלק מתמורת ההנפקה נועד לבטל ערבויות אלה. ועדת ניירות ערך שדנה בגיוס ההון של החברה החליטה להמליץ שלא לאשרה, מאחר שהעריכה כי ההתפתחויות העסקיות שיהיו בה בשנים הקרובות אינן מצדיקות את גיוס ההון.

אך מנהלי החברה לא הרימו ידיים והחליטו להמשיך ולהיאבק. בסופו של דבר אושרה ההנפקה על ידי דירקטוריון הבורסה ברוב קולות קטן. עובדי הרשות לניירות ערך לא הקלו על החברה, וביקשו להציג חלק ממצבה העסקי הקשה [illegible] התשקיף. למרות כל אלה הכשיר הדירקטוריון את ההנפקה.

דוגמה נוספת היא חברת מתתיהו ליפשיץ העוסקת בבנייה באיזור ירושלים. החברה נקלעה בשנתיים האחרונות לקשיי נזילות עקב התרחבות מהירה למדי. בעל החברה נאלץ לערוב אישית לחלק מהכספים שקיבלה החברה לצורך קידום עסקיה. לפני חודש ימים החליטה החברה לגייס 8 מיליוני שקלים בהנפקת זכויות. חלק מתמורת ההנפקה נועד לשחרר את בעלי החברה מהערבויות שנתנו לחברה, והיתר נועד להשקעה בפרויקטים נוספים. עברו כמה שבועות, וכבר נודע כי ליפשיץ מבקשת לגייס 8 מיליוני שקלים נוספים. בנק הפועלים, חתם ההנפקה, אילץ את החברה לצמצם את היקף ההנפקה, אף על פי שהיה אפשר להשיג חתמים גם לסכום ההנפקה הגדול.

אין לשכוח, עם זאת, שבחודש אוגוסט גייסו הון גם חברות רווחיות שבקשותיהן לא נתקלו בקשיים מיוחדים. כך היה עם חברת הביטוח אילון, גל תעשיות, כלל תעשיות, קים כימיקלים וריסקונט השקעות.

בעקבות הבול ההפוך

כמה עובדים בסי־איי־אי הבחינו בטעות דפוס על סדרת בולים והחליטו להרוויח קצת כסף

מאת פיליפ שאנון

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

וושינגטון

אתם יכולים לקרוא לכך תרגיל הנר ההפוך. בדירוג של השערוריות וגורמי המבוכות, הוא לא בדיוק בסדר הגודל של הפלישה למפרץ החזירים, אך הוא גם אינו סוג הפרסום שהסי־איי־אי מעוניין בו. לדברי חוקרי ממשל, קנה הסי־איי־אי בשנה שעברה בלי לשים לב לכך עשרות בולי דואר בעלי טעות דפוס — הופיע עליהם נר במהופך. לכמה עובדים בסוכנות היו גם הכישורים להבחין בפגם וגם הידע הפיננסי להכיר בשוויה של תופעה נדירה כזו. לדברי החוקרים, הגיעו אנשי הסי־איי־אי להסכם חשאי בינם לבין עצמם, מכרו את הבולים במחיר אלפי דולרים וחילקו ביניהם את הרווחים. אין זה ברור אם המכירה היתה בלתי ליגאלית או אפילו אם יש בה טעם לפגם. אך ודאי הוא שאוספי בולים יוצאים כעת מגדרם. "זה סיפור הבולים המלהיב ביותר של השנה. הקשר עם הסי־איי־איי מוסיף המון פלפל", אומר דונאלד סאנדמן, סוחר בולים מקאמפו שבניו־יורק שסייע לחשוף את מעורבות סוכנות הביון. "די תהיתי אם הכסף הלך לקונטראס או משהו כזה".

הסי־איי־אי, ששמר על שתיקה כהרגלו, סירב למסור אם בעקבות הפרשה נערכה חקירה פנימית או אם האנשים המעורבים נענשו בצורה כלשהי. "אנחנו איננו מדברים על עניינים פנימיים", אמרה שרון פוסטר, דוברת של הסוכנות. "אנחנו לא יכולים להגיב על הנושאים המשפיעים. אך אציין של סוכנות יש אמות מידה קפדניות באשר להתנהגות עובדיה". גם לא ברור איך בדיוק חולק הכסף בין סוכני הסי־איי־אי ומי מכר את הבולים באפריל 1986. אך לדברי לינ"ס סטאמפ ניוז, עיתון לבולאים שדיווח לראשונה על הסיפור, אחד הבולים שנמכר על ידי עובדי סי־איי־אי נרכש מאוחר יותר בסכום של למעלה מ־17 אלף דולר. בול אחר נמכר ב־5000 דולר.

לדברי הממשל בולי הנר ההפוך, השווים דולר כל אחד, הודפסו בנובמבר 1985 יחד עם יותר מ־28 מיליון בולים רגילים מדגם זה. רק גיליון אחד או 400 בולים הודפסו עם הנר ההפוך. מעורבות אנשי הסי־איי־אי נחשפה על ידי משרד התחריטים וההדפסה שהתקציב וחוקרים לעקוב אחר מסלולם של 400 הבולים. החקירה העלתה ש־95 מהם נרכשו על ידי הסי־איי־אי ממשרד הדואר במקלין שבווירג'יניה במארס 1986. מבין אלו רק נעשה שימוש רק בתשעה לפני שכמה עובדים הבחינו בטעות הדפוס והחליטו להרוויח קצת כסף.

הבולים נרכשו לראשונה על ידי ג'אק שיף, סוחר בוירג'יניה פארק שבניו ג'רזי המתמחה במכירת בולים נדירים בעלי טעויות דפוס. שיף אמר כי באפריל 1986 בא אליו גבר ואישה מוושינגטון שהחזיקו את הבולים במעטפה חומה קטנה. "הם אמרו כי הם עובדים במשרד שם מצאו את הבולים", אמר. "הם טענו כי אינם רוצים ששמם יחובר בצורה כלשהי כיוון שהכתם עלול לגלות". הוא אמר כי הבין שתשעה אנשי סי־איי־אי היו מעורבים בעניין והוסיף כי התבקש לכתוב תשעה צ'קים נפרדים. שיף לא היה מוכן לומר כמה שילם תמורת 86 הבולים. אך הוא אמר כי גילוי הבולים הוא היה אבן דרך בהיסטוריה של הבולאות.

"הם מאוד נדירים", אמר. "בהיסטוריה של הבולים האמריקאים אני מאמין שהיו רק 10 או 11 בולים הפוכים". המפורסם שבהם הוא בול דואר אוויר שנמכר ב־24 סנט ב־1918 הידוע לאספנים בשם "ג'ני ההפוכה", בגלל המטוס ההפוך מדגם קרטיס ג'יי־אן 4 שהופיע עליו. עותק של הבול הזה נמכר במכירה פומבית ב־1982 בסכום הקרוב ל־200 אלף דולר.

שמות אנשי הסי־איי־אי נמחקו מהדו"ח שעותק ממנו קיבל סנדמן, סוחר הבולים, במסגרת חוק חופש המידע. סנדמן החל לגלות סקרנות בנושא כאשר רכש כמה מהבולים ההפוכים. איירה פוליקוב, דובר המשרד לתחריטים והדפסה, הדגיש כי אינו יודע דבר על גורלם של עובדי הסי־איי־אי. "זה עניין פנימי של הסי־איי־אי הם לא אומרים לנו דבר", אמר. "אני מבין שהם פחות או יותר סיימו חקירה".

הוא אמר שמשרדו, המדפיס בולים בשם שירות הדואר האמריקאי, עורך בדיקה שיגרתית כל אימת שמופיעות שגיאות דפוס. להוציא את הבולים שנרכשו על ידי הסי־איי־אי אמר המשרד כי אין לו מושג מה קרה ל־305 הבולים הנותרים. פוסטר, דוברת הסי־איי־אי, לא היתה מוכנה לומר מה קרה לכסף שהתקבל ממכירת הבולים. היא השיבה, עם זאת, על שאלה פחות חשובה, אך עדיין מעוררת תמיהה: מדוע קונה הסי־איי־אי כמויות קטנות של בולים? "אנחנו שולחים דואר ולכל משרד יש תקציב משלו לקניית בולים", אמרה. "זה לא דבר יוצא דופן". מה לגבי התמונה? "יש בהן טעם רק בתוך משלוחים מרכזי וזה היה משרד קטן במטה". ומה הם עושים במשרד הקטן הזה? "אני לא יכולה לומר".

עונה טובה לציידים

בעוד במדינות אירופה הנאורות נאלצים אבירי הציד להסתפק בדרך כלל בציפורי שיר קטנות וביוני בר, מציעה ישראל מיגוון עשיר יחסית של חיות ציד דוגמת ארנבות, חזירי בר, דורבנים, חוגלות, שלווים, יוני בר, זרזירים; נוטריות ומינים של עופות מים

מאת אלי אלעד

ישראל היא גן־עדן זוטא לאוכלוסיית חובבי הציד, שמספריה בארץ נמצאים בקו עלייה מתמיד. במדינות אירופה הנאורות לא נותר כבר כמעט מה לצוד, ואבירי הציד שם נאלצים להסתפק בדרך כלל בציפורי שיר קטנות וביוני בר. מאחר שחיות הציד המסורתיות [illegible] מורגלים לציידים במדינות באירופה חיות ציד מסורתיות כמו חוגלות, פסיונים וחזירי בר. לעומת זאת בישראל, שבמהלך הדורות האחרונים לא נקשרה בדימויה עם אוהדי ציד מסורתיים דוגמת אירופה — אף שהתפתחה כאן מסורת ציד מסוימת כפי שהיתה בכל ארצות ערב, אשר גרמה שם להכחדת רוב חיות הבר — קיים מיגוון מרשים יחסית של חיות ציד.

לצייד הישראלי מוזמנת אוכלוסיית חיות ציד עשירה הכוללת ארנבות, חזירי בר, דורבנים, חוגלות, שלווים, יוני בר שונות, מספר מינים של עופות מים נפוצים, זרזירים ואפילו נוטריות. אפילו הבולבול הקטן המותר בציד לאחר שמספריו רבו מאוד בשנים האחרונות, נכלל ברשימת המינים המותרים בציד; אולם בשל גודלו לא "זוכה" בינתיים לעלות על מפתו של הצייד הישראלי.

עושר הציד של ישראל גרם לכך שבשנים האחרונות התרבו פניות של גופים, קבוצות ויחידים, שביקשו לקבל היתר לארגן משלחות ציד בדוברי ארץ הקודש. ציידים אלה היו מוכנים לשלם מחירים יקרים תמורת היתרים כאלה, אולם רשות שמורות הטבע — הממונה על חוק הגנת חיות הבר והתוקף כך על כל נושא הציד בארץ — התנגדה לכך, ובינתיים רק ציידים ארץ־ישראליים רשאים ליהנות ממתת זה. קיימים כמה יוצאי דופן. הבולטים בהם הם אוכלוסיית הדיפלומטים המאומנת בארץ ושרים מאלה הנמנים עמה הם ציידים מורשים לכל דבר, לאחר שעברו בחינה מתאימה.

נתון נוסף המוכיח לצד הוכחת של הציד בישראל הוא משך עונת הציד — חמישה חודשים, החל מראשית ספטמבר ועד סוף ינואר בשנה שלאחריה. מחוץ לחמשת החודשים הללו מוציאה רשות שמורות הטבע היתרים מיוחדים לציד של אימת שמתעורר צורך לצמצם את אוכלוסייתו של בעל חיים שמספריו רבו הגורם נזקים לגידולים חקלאיים.

אוכלוסיית הציידים בארץ מונה עם ראשית עונת הציד שנפתחה לפני ימים אחדים, קרוב ל־6000 איש. לפני עשר שנים מנתה אוכלוסיה זו כמחצית. בעוד מספר הציידים היהודים נשאר פחות או יותר יציב, הולך וגדל מספרם של הציידים הדרוזים והבדווים וכן של הציידים המוסלמים והנוצרים, המהווים את רוב מניינם של ציידי ישראל. ציידים אלה מאורגנים בחלקם במסגרת של כ־30 ארגוני ציידים, רובם מעוגנים במקומות ביישובים ובערים השונות. קיימת גם התארגנות פדרטיבית של חלק מארגוני הציידים.

מנהל אגף הגנת חיות הבר ברשות שמורות הטבע הזואולוג אבי־נועם לוריא מציין, כי בחינות הציד שבהן נדרשים הציידים החדשים לעמוד בטרם הם מקבלים את ההיתר להצטרף למועדון המתרחב של ציידי ישראל, כוללות ידע הכרת חוק הגנת חיות הבר ותקנותיו. תקנות אלה מתארות בפירוט את שיטות הציד המותרות, האזורים המותרים לציד ואת האיסורים הבולטים, דוגמת ההוראה שמותר לצוד ביום אחד רק 15 חוגלות, 10 ברווזי בר וכיו"ב.

כך, למשל, אסור לצוד באמצעות מלכודות או בסיוע פתיונות המהולים בסמי הרדמה; נאסר לצוד בשעות הלילה, אלא בנסיבות מיוחדות כמו ציד חזירי בר באזורים רגישים מבחינה ביטחונית. אסור לצוד בקרבת יישובים, אלא בריחוק של לפחות מחצית הק"מ. אסור לסנוור את החיות באמצעות זרקורים רבי־עוצמה המותקנים בכלי הרכב — כדי לתת "צ'אנס" לחיות. הוראה זו היא חלק מקודקס מיוחד של אתיקת ציד, שעדיין לא השתרשה בארץ דוגמת מסורת הציד של אירופה.

מרכיב נוסף של בחינות הציד הוא הדרישה להכרת חיות הבר הנפוצות בארץ. הציידים החדשים נדרשים לזהות תמונות של חיות אלה, ואם הם מגלים חוסר ידע ואינם מתמצאים בזיהוי מגבילים את רשיון הציד שלהם לחיות מסוימות בלבד, או אף דורשים מהם לעבור בחינה מחדש. יש גם שנפסלים. היו מקרים שציידים ירו בצבוע — שהוא חיית בר מוגנת ונדירה — בחשבם שהוא חזיר בר.

בשנים האחרונות עלה מספרן של תאונות הציד, בעיקר עקב פליטת כדורים בעת הנסיעה לאתר הציד או אי־זהירות בטיפול בכלי הנשק. בתקנה חדשה שהוצאה לא מכבר נאסר לטעון את כלי הנשק, אלא בעת ביצוע פעולת הציד.

בשנתיים האחרונות עלה הנושא לכותרות בין השאר בשל מאבק שמנהלים הציידים בגובה אגרת הציד המוטלת עליהם מדי שנה, ערב חידוש רשיונותיהם. בעבר עמדה האגרה על סכומים נמוכים יחסית. לפני כשנתיים החליטה ועדת הכספים של הכנסת לסייע לרשות שמורות הטבע לאזן את הוצאותיה, לאחר שהקציבה קוצצה בשיעור ניכר. הוועדה החליטה לאחר בדיקת העלות של הפעלת מערכת הפיקוח, הרישוי והחקירות על הציד בתחומי ישראל, לייקר את האגרה במאות אחוזים. חרף האיומים על אי חידוש המנוי של רשיונות הציד ופרישה מעיסוק זה שהשמיעו הציידים הזועמים, לא נרשמה ירידה במספרם. אדרבה, הוא גדל. בשנה זו עומדת אגרת הציד על 220 שקלים (בשנה שעברה — 120 שקל).

תחביב יקר

הציד בכללו הוא תחביב יקר. לבד מהאגרה נדרשים הציידים להצטייד באביזרי ציד בסיסיים דוגמת חגורת ציד, מיתלה לחוגלות, נרתיק לרובה, סכיני ציד, רובים וכדורים. מחירו של כדור המתאים לציד חזיר בר הוא כ־1.5 שקל. מחירו של כדור לציד חוגלה כארבעים אגורות. צייד מצוי עשוי לרכוש בעונה מאות אחדות של כדורים. מחירו של רובה ציד נע בדרך כלל בין 1500 ל־2500 שקל, בהתאם לדגם. מחירו של פנס המורכב על הרובה לצורך זיהוי חזיר הבר — כ־150 שקל.

לוריא מציין שרוב הציידים בארץ מקיימים את חוקי הציד, אף שחלקם אינו מודע לכללי האתיקה. לצורך קיום הפיקוח על הציידים ואכיפת החוק, מקיימת רשות שמורות הטבע מערכת של פיקוח וסיורים באזורי הציד, לרבות בדיקות־פתע, חקירות ורישוי. בשנה החולפת נפתחו כ־600 תיקים נגד עברייני ציד.

מעבר לעיסוק המתרחב בציד כתחביב ופעילות בשעות הפנאי, הציד מהווה לרשות שמורות הטבע ולחקלאי הישראלי כלי לוויסות אוכלוסיות מיני חיות בר שמספרן רבה מאוד. המקרה הבולט בשנתיים האחרונות הוא של אוכלוסיית הצבאים. כדי לצמצם את מספר הצבאים ולבלום את קצב הגידול של אחת ההצלחות הבולטות בשמירת הטבע בארץ, נאלצה הרשות — בדומה לארה"ב, גרמניה ומדינות אירופיות נוספות — להוציא היתרי ציד מוגבלים לפגיעה בריכוזי אוכלוסיית הצבאים בצפון הארץ בלבד. הצבאים הם חיות בר מוגנות ובמסגרת הציד שהותר באוכלוסיותיהם באזורי דרום רמת הגולן, כוחו הכנרת ורמות יששכר — נקטלו בשנתיים האחרונות כמה אלפי פרטים.

קארי פישר הנהדרת

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

"גילויי האהבה שלהם זכיתי בילדה לא הספיקו כנראה," כותבת כוכבת הקולנוע הצעירה קארי פישר ברומאן המשעשע "גלויות מן הסף", שהופך בתוך חודש לאחת היצירות הנקראות ביותר בעיר הסרטים. "הפסיכיאטרית שלי טוענת שאני מנסה לזכות עתה בתשומת־לב בלתי פוסקת כדי להשלים את החסר. מסיבה זו יש לי אופי מפתה מאוד. בהוליווד את כל הזמן נבחנת, מתראיינת, פוגשת אנשים בזוסף ודוחסת את כל מה שיש לך להציע אל רגע ההכרות הקצר, בתקווה שירצו אותך לתפקיד. כל הצילומים, הפגישות, הביקורות הרחויות — מבוגרת מדי, צעירה מדי, יפה מדי, נמוכה מדי, לא מספיק מצחיקה, יותר מדי משעשעת — הופכים למלאכה בפני עצמה.

אפילו לאחר ההצלחה זה לא נעשה קל יותר. את תמיד צריכה למצוא חן בעיני אנשים ולהגשים את כל ההוויות שיש להם עלייך. ומכיוון שאין פה מקום לסאמן ניכר, את נראית כאילו את נהנית מכל רגע ורגע וכולם סבורים שהם החברים הכי טובים שלך, ואת לא חשה בנוח עם איש. קשה מאד לבנות יחסי קרבה אמיתיים בהוליווד כיוון שהכל מזויפים פה. את יחסי הקרבה האמיתיים באורח כמעט מושלם".

האבא נטש

לקארי פישר יש סיפור חיים לא שגרתי. בהיותה בת שנתיים התאהב אביה, אדי פישר, באליזבת טיילור. האב נטש את דבי ריינולדס והפך לבדיחה כשאשתו החדשה סיימה את ירח הדבש בזרועו של ריצ'ארד ברטון.

הבת המוכשרת השיקה את קריירת המשחק שלה בגיל 16 כשפנתה אל וורן ביטי, בסרט "שמפו", ושאלה אותו ללא הקדמות רומנטיות אם הוא "רוצה לדפוק אותה". שאגת התדהמה המשועשעת שבקעה מפי קהל הצופים פילסה את דרכה לסאגת "מלחמת הכוכבים" של ג'ורג' לוקאס — היא גילמה את הנסיכה ליאה — ולכמה סרטים זכורים פחות. שבע שנים ארוכות היתה חברתו של הזמר פול סיימון ותשעה חודשים קצרים גם רעייתו החוקית. היא היתה מיודדת עם הקומיקאי ג'ון באלושי, התמכרה לסמים, עברה טיפול גמילה וכתבה עתה ספר מצחיק ומקורי האמור להפוך, בגירסתו הקולנועית של מייק ניקולס, ל"בוגרת" של שנות השמונים.

הבחירה נראית מתבקשת. הכוכבת בת השלושים לא כתבה אמנם על "אדי הדבי" של הג'ף, אבל גיבורת הרומאן הקצר שלה, סוזאנה וייל, גדלה אף היא בממלכה הסרטים וחושפת עולם מרתק מנקודת תצפית כנה ומשעשעת.

"האנשים שהותירו את רישומם על חיי הם אלה שלא הצליחו", היא מתוודה: "מרלין מונרו, ג'ודי גארלנד, מונטגומרי קליפט, לאני ברוס, ג'ניס ג'ופלין, ג'ון באלושי. בחברה שלנו הם גיבורים. המסר הוא שאתה יכול להרוג את עצמך בצורה כזאת, שזה לא נורא, שכל האנשים המעניינים והמיוחדים במינם עושים זאת". צריכת הסמים הגוברת הביאה אותה אל סף המוות. "שנאתי את זה", היא כותבת. "רציתי להפסיק ולא יכולתי. כאילו הייתי מכונית נהוגה בידי מטורפת".

סוזאנה וייל סוקרת את הוליווד בתמימות רעננה, המזכירה את הולדן קולפילד של ג'.ד. סאלינג'ר. "יצאתי פעם עם איזה סנאטור שלא פסק לומר לי כמה אני נהדרת", היא כותבת. "ואני חשבתי: די, סתום כבר את הפה. הוא אמר לי את הדברים שלדעתו רציתי לשמוע במקום את הדברים שאותם חשב באמת. לו באמת חשב כך — הייתי יודעת. הייתי תופסת את זה. איך שלא יהיה — אני יודעת שאני נהדרת. אני לא רוצה להיות נהדרת. כשאני נבחנת לתפקיד אני מגלמת את הנהדרת. עבור כל השאר אני רוצה להיות משהו אחר. לפעמים אני מוצאת את עצמי בוחרת גבר ואני חושבת, זהו זה. אני אוהבת את האיש הזה. אבל למעשה אני אוהבת את עצמי עם האיש הזה — לא אותו. הוא מספק לי תירוץ לגלם את עצמי פעם נוספת, להוכיח עד כמה אני מבריקה ומשעשעת, רבת עוצמה ויכולת, להראות שאני יודעת עדיין להקים רעש בבריכת הכרישים שלהם".

גברים בעייתיים

לא הולך לה עם גברים, היא סבורה, הם נהדרים לפני שמכירים אותם באמת. באורח בלתי־נמנע היא נמשכת אל הטיפוסים המעניינים, הבעייתיים והלא־נחמדים, ואחר כך מתאוננת עליהם כאילו הוקצבו לה על־ידי הממשלה. "למה הוא עדיין רווקה?" היא שואלת עצמה בחשש למראה מחזור גמור. "מי מנחה אותו? הרוסים? זהו זה. הרוסים אימנו אותו לחקות בחור חמוד במטרה לחדור אל לבה של הוליווד באמצעות סוזאנה וייל".

קארי פישר: לא רוצה להיות נהדרת

כשהיא מוצאת עצמה בדרך למסיבת כוכבים בבל איר, היא נתקפת גלי סמ"ה — טרור המסיבה ההוליוודית — למראה כל מכוניות הפורשה, היגואר והרולס רויס הניצבות במגרש החנייה שבסמוך לבית האבן הגדול. "היא יצאה מהמכונית במה שהצטייר כשאננות מוחלטת, ונכנסה מיד לפאניקה", כותבת פישר. "היא תפסה שהיה עליה להביא בן לוויה, ללכת למספרה, ללבוש שמלה אחרת, עגילים שונים, פחות בושם. היא התבוננה באורות שעל המדשאה וחשבה לעצמה: אני עדיין יכולה לעזוב. אני עדיין יכולה להוסיף את המשתות ולהסתלק בגרוות ובכי... היא פסעה במעלה השביל בשליטה עצמית מלאה, כבר־חנה למוות המוצבת אל מול כיתת היורים... היא בירכה את טוני על האוסקר שקיבלה ושאלה את האולדן אם התגעגע אליה, רק כדי לראות אם יעלה בידו להעמיד פנים שהוא זוכר אותה. היא עצרה ליד מגשת בר מנים כדי לנשום לבד ולהתבונן את צעירים הבאים. היא היתה בפאניקה מוחלטת אך ניסתה להעמיד פנים שאין היא יכולה להעלות בדעתה דבר־מה מרגיע יותר מאשר לעמוד לבדה ליד שולחן וללקט בוטנים מקערה בחדר מלא כוכבים בבל איר".

לא קל לחיות בחברה המאודלית הזאת. לא פעם לפגוש פה את החברות המתפרצות כחומת אשר ותיאורי כפע מהמוגנים על חייהן. "דונאלד ואני רכשנו בית ברחוב צרפת", מספרת לה אחת מחברותיה. "מה אני עונה לה?" מתאוננת סוזאנה. "קארי בראבא. הציע לי אתמול נישואין? כשמישהו אומרת לך 'אני מרגישה רע' את יכולה להשיב, 'כן, גם אני לא מרגישה טוב'. את מבודדת את המכנה המשותף. אבל כשמישהי מספרת לך שהיא נשואה למליארדר והיה איתו חיים מושלמים — לא רק חיים טובים, חיים מושלמים — מה את עונה לה? 'יש לי כאב בטן מאז ארוחת הבוקר'?"

רומאן הביכורים של פישר נכתב בכישרון. הוא מלוטש ומשעשע — כמעט אינטלקטואלי.

صكنا من الاجل

קרש קפיצה למאדים

תוכנית מחקר שגיבש צוות בראשות האסטרונאוטית סאלי רייד קוראת להקמת בסיס קבע על הירח ולניצולו לשיגור חללית מאויישת למסע בן שמונה חודשים אל המאדים

הביצוע של תוכניות החלל האמריקאיות ממשיך לצלוע, ותוכנית החלל האמריקאית סובלת מאובדן יוקרה מתמשך כתוצאה מכשלונות מתמשכים הן בשיגורים של טילים נושאי לוויינים והן ביישום השיפורים הבטיחותיים במעבורות החלל. אך כל זה אינו מונע, כך נראה, את אימוצן של תוכניות שאפתניות ביותר להמשך מחקר החלל ב־25 השנים הקרובות. במרכז התוכנית השאפתנית נמצאת הקמת תחנה קבועה על פני הירח, שתשמש קרש קפיצה לשיגור אסטרונאוטים אל המאדים.

לפני עשרה ימים פירסמה נאס"א דו"ח שהוכן על־ידי צוות בראשות האסטרונאוטית סאלי רייד, הנמנית על סגל אוניברסיטת סטאנפורד. על פי הדו"ח של רייד ועמיתיה נבחנים עתה בנאס"א ההיתכנות והעלויות של הקמת תחנה קבועה על הירח ושיגור אדם למאדים. הדו"ח הוכן על פי תדריך של נאס"א, וההנחות עליו התבססו המחברים הן כי ב־1995 תימצא כבר תחנת החלל המתוכננת של נאס"א במסלול סביב כדור הארץ.

בתחזית ובהצעות המחקר הכלולות בדו"ח נסקרת תוכנית המסעות והמחקר האזרחי של נאס"א לשנים 1995 עד 2015. לדברי סאלי רייד, שהופיעה בפני ועדת משנה של הקונגרס לנושאי מחקר החלל, "חיוני שנאס"א תגיב בצורה אגרסיווית, תוך שמירת תוכנית חלל מאוזנת בגבולות כספים סבירים".

התוכנית כוללת שני מרכיבים עיקריים: מחקר של כדור הארץ מן החלל ומחקר של מערכת השמש, שבמסגרתו תוקם תחנת הקבע על הירח וישוגרו האסטרונאוטים למאדים.

סאלי רייד — תוכנית שאפתנית

תוכנית המחקר של כדור הארץ מן החלל כוללת שיגור של תשעה לוויינים, חלקם במסלול קוטבי נמוך וחלקם במסלול גבוה מעל המשווה, כאשר כולם בוחנים ומשדרים נתונים בתחומי מחקר, כגון מעטה האוזון של כדור הארץ, מערכות זרמים באוקיאנוסים ומזג אוויר. תוכנית המחקר שזכתה לכינוי "שליחות לכדור הארץ", תבוצע, כך מקווים מתכנניה, בשיתוף פעולה עם מדינות אירופה ויפן שיתרמו חלק ממערכת הלוויינים.

תוכנית המחקר של מערכת השמש כוללת חללית שתשוגר אל כוכב השביט "טמפל־2" ותיטול דגימה מן הגלעין שלו. חללית נוספת תנחת על טיטאן, הירח הגדול של הפלנטה סטורן, ושלישית תשוגר למאדים כדי להביא משם דגימות מפני הפלנטה.

לצורך שיגורן של שלוש החלליות המחקר האלה יהיה על נאס"א להשלים במועד את פיתוחן של מערכות חדשות לביזור באיזור סביבות סטורן, וכן לפתח רכב לתנאי הקרקע של מאדים, שיצטרך להיות "חכם" מספיק כדי לפעול על פי תנאי השטח ללא הכוונה מכדור הארץ.

לדברי אלן לודוויג, שהיה חבר בצוותה של סאלי רייד, התוכנית השאפתנית ביותר, זו של הקמת בסיס על הירח ושיגור אדם למאדים, תלויה במידה רבה בהצלחת תוכנית תחנת החלל של נאס"א שתוצב במסלול לקראת 1995. התוכנית תבוצע על־ידי שיגור משלחת לשהייה של 30 יום על הירח. משלחת זו היא שתכין את הבסיס לקליטת משלחות נוספות. אלה ישהו על פני הירח 200 יום, ופעולתן תכלול גם כריה של סלעי ירח. מן הבסיס על הירח תשוגר מאוחר יותר חללית מאויישת אל המאדים.

לדברי רייד בסיס הירח יאפשר שיגור זול יותר למאדים, שכן מהירות ההולצות מכוח המשיכה של הירח קטנה בהרבה מזו הדרושה להתגבר על כח המשיכה של כדור הארץ. חוקרים בארצות־הברית אינם מסכימים לגישה זו ומבקשים לשגר אדם אל המאדים ללא הקמת בסיס הירח.

מכבר, באחרונה הציגו ראשי תוכנית החלל של ברית־המועצות תוכנית למחקר המאדים שכללה אף היא שיגור של חללית מאויישת. מן הראוי לציין כי בכל מקרה — אם בשיגור ישיר מכדור הארץ ואם בשיגור מן הירח — יארך המסע אל המאדים 7 עד 8 חודשים, כאשר על פי אחת התוכניות האמריקאיות ישהו האסטרונאוטים שינחתו על המאדים כ־30 יום על פני הכוכב לפני שיצאו בדרכם חזרה. תיכנון ובניה של מערכות קיום לאסטרונאוטים לתקופה כה ממושכת מקשים ומכבידים על תכנונה של חללית שתהיה גדולה וכבדה, ויתכן אף כבדה מדי לשיגור מכדור הארץ באמצעות משגרים רגילים. מכאן הרצון להתבסס על שיגור מהירח, אליו תובא החללית בחלקים ותשוגר באמצעות מאיצים קטנים בהרבה מאלה הדרושים לשיגור חללית כה כבדה מכדור הארץ.

לעומת התומכים בשיגור אדם למאדים נשמעים גם קולות ביקורת הרואים בשיגור כזה בזבוז מבחינה מדעית ואף סיכון חיי אדם שלא לצורך, כאשר לא יתרם בכך דבר למחקר הפוליטי, וכי התרומה תהיה בעיקרה פוליטית תעמולתית.

מי שמבקש לעסוק בספורט הצניחה החופשית נדרש להציג אישור רפואי על אודות כשירותו ויכולתו לעמוד במאמץ. לכאורה אין מדובר במאמץ פיסי ניכר, בוודאי שלא כמו זה הכרוך בצלילה או בטיפוס הרים. אך מחקר חדש שהתפרסם בבטאון רב היוקרה "בריטיש מדיקאל ג'ורנאל", מציע לרופאים המתבקשים לחתום על אישור כזה לבחון היטב היטב את מצב לבו של המועמד. המחקר, שבוצע על ידי קבוצת רופאים מבית החולים של בירמינגהאם, עקב אחר פעילות הלב ותהליכים ביוכימיים אצל שמונה אנשים, ששה גברים ושתי נשים, בעת שקפצו בפעם הראשונה בחייהם בצניחה ממטוס. המסקנה היא כאמור שהדבר עלול להיות מסוכן ביותר לכל מי שלוקה ולוא גם ליקוי קל ביותר, בלבו.
הלבבות הנרעשים של כל שמונת הנבחנים הגיעו לקצב של כ־160 פעימות בדקה ברגע הקפיצה. הפרשת האדרנאלין והנוראדרנאלין (המוכרים גם כ"הורמוני חרדה") אל מחזור הדם גדלה פי חמישה בעת ההכנה לקפיצה, וברגע שלפני הנחיתה על הקרקע. דמם של הנבחנים לראשונה גם הוצף בחומצות שומניות חופשיות, בריכוז גבוה עד כדי יצירת אנומאליות מסוכנות בקצב פעימות הלב.

בלי שמן

ציפוי חדיש הנבחן במעבדות נאס"א יוצר משטח סיכה גם בטמפרטורות של 870 מעלות

ציפוי שפותח על־ידי מדען בסוכנות החלל האמריקאית, נאס"א, יוכל להוליך מערכות סיכה במכונות שונות ובמנועים, כאשר חלקים שיצופו בו יסוכו את עצמם תוך כדי פעולתם. הציפוי החדש יוכל אף לאפשר את ייצורם של מנועים שיפעלו בטמפרטורות גבוהות יותר, שהן יעילות יותר בניצול הדלק.

חומר הציפוי החדש נקרא פי אס 200 והוא הומצא על־ידי הרולד סליני ממרכז המחקר על־שם לואיס בקליבלנד. הציפוי החדש מסוגל לפעול בטמפרטורות עד 870 מעלות צלסיוס. עמידות זו בולטת במיוחד כשמשווים אותה לעמידותם של ציפויי טפלון או שמני מנוע רגילים, המתחילים להתפרק בטמפרטורה של 180 עד 200 מעלות. גם חומרי סיכה יבשים, המבוססים על גרפיט עמידים רק בטמפרטורות שעד 500 מעלות בלבד.

פי אס 200 הוא תערובת של כרום קרביד בציפוי כסף ותרכובות פלואור. כרום קרביד הוא נתך קשה בעל טמפרטורות היתוך גבוהה והוא התורם לעמידות הציפוי.

תרכובות הפלואור והכסף המתכתי מספקים את תכונות הסיכה של הציפוי: כאשר הם מתחממים הם נרכים להימרח וליצור שכבה פלסטית חלקלקה על פני השטח.

תהליך הציפוי כרוך בשימוש בריסוס בפלסמה להטות של גז ארגון, כאשר התערובת לציפוי מוכנה כאבקה והחום הגבוה ממיס אותה לפני שהיא פוגעת במשטח המצופה. לאחר הציפוי משוייפת השכבה שנוצרה באמצעות מלטשת של אבקת יהלום.

המקום הראשון בו נבחנת עתה עמידותו של הפי אס 200 הוא במנוע דיזל אדיאבטי, כלומר מנוע המבודד מחום כדי לצמצם את אובדן החום ולהעלות את היעילות הטרמית שלו. כן מתוכנן ציפוי בפי אס 200 של מנוע סטירלינג — מנוע במעגל תרמודינאמי סגור. למרות שמנוע סטירלינג הומצא כבר לפני 150 שנה הרי שמימוש השימוש בו תלוי במידה רבה בעמידות מערכת הסיכה שלו לטמפרטורות גבוהות. מנועי סטירלינג נחשבים היום לפיתוח מבטיח במיוחד בכל הקשור לניצול אנרגיית השמש, שכן מקור החום המפעיל אותם יכול להיות חיצוני, ובמקרה של הפעלה סולרית מקור החום הוא במראה פרבולית המרכזת את קרינת השמש.

שימושים נוספים הנבחנים עתה, על גבי הנייר בלבד, הם ניצול הציפוי החדש בצירי טורבינות ומיסבים. תכונות הסיכה של הפי אס 200 מאפשרות, לדברי סליני, גם את סיכתם והפעלתם של צירים וחלקים נעים, כאשר הם אדומים מחום. השימוש הצפוי שתעשה נאס"א בחומרים אלה יהיה בכלי טיס וחלליות, כאשר היא תצפה צירים וחלקים נעים של הגאים המתלהטים כתוצאה מהחיכוך באוויר במהירויות העולות בהרבה על מהירות הקול.

81 מתנדבים ישתתפו בניסוי הראשון לבדיקת חיסון נגד איידס בארה"ב

גישה חדשה לריפוי החיסון, המבוססת על "חסימת" מערכת ההיצמדות של הוירוס לתא הנתקף, עשויה להביא לפיתוח תרופה וחיסון לאיידס בתוך שנתיים עד חמש

תוך דילוג על שלב הניסויים בבעלי חיים אושר לאחרונה בארצות־הברית ביצוע הניסוי הראשון בבני־אדם בתרכיב חיסון נגד איידס. הניסוי יחל בעוד כחודש במרכז הלאומי למחקר אלרגיות ומחלות זיהומיות בבית־סדה, מרילנד. ובמסגרתו יוזרק החיסון ל־81 מתנדבים ישרים, פרט ל־15, הם הומוסקסואלים. למעשה יקבלו רק 55 מתנדבים את תרכיב החיסון, ואילו השאר יקבלו תרופה דמה כדי שישמשו כקבוצת בקרה.

החיסון שפותח על־ידי חברת מיקרו גנסיס M.G.S מורכב מחלקי מעטפת וירוס האיידס. החלבון ממנו מורכב החיסון הוא שיכפול בתהליכים של הנדסה גנטית של אותו חלבון מעטפת שכינויו ג'י פי 160.

בתהליך הייצור של החיסון מוחדר גן של וירוס האיידס, האחראי לייצור אותו חלבון מעטפת, אל וירוס אחר. הוירוס "המארח" הקרוי באקולווירוס, החודר לתרבית רקמה של חרקים, שם הוא מתרבה ומן התרבית מופק בסוף התהליך החומר ג'י פי 160.

החדרת תרכיב החיסון לגוף אמורה ליצור מצב שבו מערכת החיסון תזהה אותו חלק של חלבון המעטפת ותיצור נוגדנים אשר במקרה של הידבקות יפעלו נגד וירוס האיידס. מטרת הניסוי בבני האדם היא, בשלב ראשון, לוודא כי החומר אינו מזיק ולמצוא את מנת הנוגדנים שייצר הגוף בעקבות החיסון.

עוד לפני הניסויים בבני אדם יופעל ניסוי של החיסון החדש בבעלי חיים, כאשר לאחר החיסון יוחדרו וירוסי איידס פעילים אל החיות המחוסנות כדי לבחון האם החיסון יעיל.

כוכב הפיק [illegible] הצרפתי דניאל זגורי חיסון לאיידס כבר לפני שבעה חודשים, ואף ערך בו ניסויים בבני אדם. סוג החיסון שפותח בצרפת הוא שונה ומבוסס על שימוש בוירוס ה"ואקסיניה" המשמש לחיסון נגד אבעבועות, כאשר לוירוס זה מוחדר גן הייצור של ג'י פי 160. לדברי זאגורי העלה הניסוי בחיסון שפיתח כי בבני אדם שקיבלו נוצרו נוגדנים היכולים לנטרל את וירוס האיידס.

ניסויים אחרים בתרכיב דומה העלו כי הוא לא הצליח לחסן קופי שימפנזה שקיבלוהו והודבקו בוירוס האיידס. חוקרים בארצות־הברית הביעו כי אינם יודעים האם תגובת המערכת החיסונית [illegible] לאלה של השימפנזות, ונראה כי ללא ניסויים במתנדבים כפי שמתוכננים בארצות־הברית אי אפשר יהיה להמשיך בפיתוח החיסון.

על פי הערכות שפורסמו לאחרונה בבריטניה נראה כי יידרשו לפחות עוד שנתיים עד שיפותח חיסון נגד איידס, ויתכן מאוד שחיסון כזה יתבסס על מחקרים חדשים של מערכת החיסון בגוף ובעיקר של המבנה המדויק והפעולה של קטעים במעטפת התאים השונים של מערכת החיסון. אחד הרעיונות הנבחנים עתה הוא יצירת חיסון שיתבסס על מולקולות שי"חסמו" את מנגנון ההיצמדות של הוירוס — פעולה שאינה מבוצעת על־ידי מערכת החיסון של הגוף. חסימה כזו תבטיח כי הוירוס לא יוכל להיצמד לתאי טי (תאי מערכת החיסון הנתקפים על־ידי וירוס האיידס), ומכאן שלא יוכל להתרבות.

שקית עמילן תירס לאשפה

בחיפוש אחר שימושים נוספים לעודפי התירס בארה"ב פותחו יריעות פלסטיק המבוססות על עמילן תירס שייחודן בכך שהן מתפרקות בתהליכי ריקבון

שקיות הפלסטיק, אלה המוחזקות בסופרמרקט, המשמשות בארצות לאשפה או כיריעות בשימוש חקלאי הן בעיה אקולוגית שאין מתפרקות מעצמן.

עשרות מיליוני שקיות פלסטיק נזרקות לאשפה בכל עיר גדולה. בארה"ב לבדה נמכרות מדי שנה יותר מ־4 מיליארדי שקיות לאשפה בלבד. כל השקיות האלה נאספות במצבורי אשפה וממשיכות להימצא בהם, מכיוון שהן כמעט חסינות בפני תהליכי התפרקות.

ניסיונות שנעשו בעבר הצליחו אמנם בפיתוח שקיות פלסטיק המתפרקות לאיטן בקרינת השמש, אך פירוש הדבר ששקית שכוסתה אינה חשופה ואינה מתפרקת. עכשיו, כך מוסר הירחון "סאיינטיפיק אמריקן" (כרך 257, מס 2, עמ' 17), ייתכן שבעיית הצטברות אריזות הפלסטיק נפתרה. כימאים בשירות המחקר של משרד החקלאות האמריקאי יצרו שקיות חדשות בכל לשקיות הפלסטיק המקובלות, אלא שבחומר שהן מורכבות ממנו מצויה כמות גדולה של עמילן תירס המתפרק בתהליכי ריקבון ביולוגי רגילים.

פיתוח החומר החדש הוא תוצאה של מחקרים שכוונו לטפל בבעיית עודפי התירס המצטברים בארה"ב יותר מאשר בבעיית שימור הסביבה. פליקס אוטיי ממשרד החקלאות האמריקאי, שעסק בפיתוח יריעות הפלסטיק המבוססות על עמילן התירס יחד עם ריצ'ארד ווסטהוף, אומר: "מטרתנו היתה לבחון את כל השימושים האפשריים לתירס".

עמילן התירס מהווה כ־70 אחוזים ממשקלו של קלח התירס. כמו חומרים פלאסטיים מלאכותיים, עמילן התירס אף הוא פולימר, מולקולה ענקית המורכבת מתת־יחידות החוזרות לאורכה. אוטיי ווסטהוף מצאו במחקר על הכימיה של עמילן התירס שהם יכולים להצמידו אל חומצת קופולימר אתילן־אקריל פלסטית, על ידי עירוב עם כימיקאלים נוספים. התוצאה היתה יריעה הנראית ומתנהגת כמו פוליאתילן, אך מפורקת בקרקע על ידי מגוון רחב של מיקרואורגניזמים, כמו פטריות ובקטריות, הניזונים מהעמילן שבה.

שימוש בחומר החדש במקום ביריעות פלסטיק בלתי מתפרק יוכל, לדברי הירחון, להפוך את מצבורי האשפה לערימות ענקיות לייצור קומפוסט, במקום למשרפות ולאתרי קבורה ליריעות פלסטיק.

חברת אגרי־טאק מאילינוי קיבלה באחרונה את הזיכיון לייצור הפלסטיק המבוסס על עמילן התירס, בתוספת מענק של 250 אלף דולר מהמועצה לשיווק תירס של אילינוי, מקווה אגרי־טאק לייצר את היריעות מהחומר החדש בתוך שנה. הלקוחות הראשונים יהיו, כך נראה, מגדלי ירקות ובעלי מטעים המשתמשים בכמויות ענק של יריעות פלסטיק המונחות על פני שטח העיבוד בין השורות כדי למנוע גידול עשבים.

ההוצאה על איסוף היריעות והרחקתן מהשטח מוערכת בין 25 ל־50 דולר לדונם. והיריעות החדשות תוסכנה אותה שכן הן יתפרקו מעצמן.

השקית יורדת בכביסה

מוצר הדומה לשקיות הפלסטיק המתפרקות בפעולה ביולוגית מצוי כבר בשימוש בבתי חולים רבים בארה"ב. אלו שקיות הנראות כמו שקיות פלסטיק רגילות לאיסוף כביסה, אך תכונתן המיוחדת היא בכך שהן מסיסות במים. הכביסה המלוכלכת נאספת בבית החולים לתוך שקיות כאלה ומושלכות לתוך מכונת הכביסה ללא צורך בסיכון עובדים בזיהום בעת מיון הכביסה. השקיות נמסות במים בתוך מכונת הכביסה המשמשת גם כמחטא בטמפרטורה גבוהה לכביסה עצמה.

האדם הניאנדרטלי נמלט מקרחוני אירופה

שלד בן כ־60 אלף שנה של אדם ניאנדרטלי, שהתגלה על־ידי צוות חוקרים מהאוניברסיטה העברית בירושלים ומצרפת במערת כברה — מערה מתקופת הקרח ברכס הר הכרמל — זורע אור חדש על תולדות האדם באזורנו.

מבדיקת גיל רדיואקטיביות ושרידים של בעלי־חיים שנמצאו במערה, סבורים פרופ' עופר בר־יוסף ופרופ' איתן צ'רנוב מהאוניברסיטה העברית, כי האדם הניאנדרטלי חי תקופה קצרה באזור המזרחי של הים התיכון, כשהאקלים היה קריר ולח יותר. לכאן הגיע עם השתלטות הקרחונים על חלקים גדולים של אירופה המערבית והצפונית. מציאת השלד והתיארוך מחדש של כמה מן השכבות ושרידי בעלי החיים שנמצאו במערה, מהווים תרומה חשובה לפתרון הוויכוח שבין חוקרי התקופה הפרה־היסטורית לבין אנתרופולוגים לגבי מקומו של האדם הניאנדרטלי ברצף ההתפתחותי, עד להופעתו של האדם המודרני באזור הים התיכון, ורישומו בשלבי האבולוציה האנושית.

החפירות הארכיאולוגיות במערת כברה, הנמצאת בנחל שלושה ק"מ מחוף הים התיכון ו־15 ק"מ מדרום לחיפה, נערכו ב־1983 על־ידי משלחת צרפתית־ישראלית בראשות פרופ' עופר בר־יוסף מהמכון לארכיאולוגיה ופרופ' איתן צ'רנוב מהמחלקה לזואולוגיה שבאוניברסיטה העברית בירושלים, ופרופ' ברנרד ואנדרמיש מאוניברסיטת בורדו בצרפת. במאמר שפירסמו בכתב העת "Current Antropology" ב־1986 תיארו החוקרים כיצד גילו את השלד הניאנדרטלי, תוך כדי חפירות בשכבות מגורים מתקופת הקרח.

ידו הימנית, נוח על חזהו ויד השמאלית על הבטן. רוב חלקי הגולגולת היו חסרים, חוץ מאחת מן השיניים העליונות. הלסת התחתונה עם כל השיניים נותר על בסיסה. כל חוליות הצוואר נמצאו במקומן והעידו על יציבה על שתי רגליים ועל יכולת הדיבור. רוב עצמות הגפיים התחתונות חסרו. אגן הירכיים היה אופייני לאדם הניאנדרטלי, כלומר רחב מאגן הירכיים של האדם המודרני.

תיארוכן של השכבות ושרידי בעלי החיים מצביעים בבירור כי מדובר בשכבה מתקופת הקרח, שכן שרידי האדם הניאנדרטלי נמצאו אך ורק בשכבות מתקופה זו באירופה ובמזרח הקרוב, לעומת שרידי האדם המודרני (ההומו סאפינס), שנמצאו בשכבות מתקופות מוקדמות ומאוחרות יותר. לפיכך סבורים החוקרים כי הניאנדרטלי הגיע לאזור המזרחי של הים התיכון מאירופה הקרחונית. כמו כן סבר צוות החוקרים כי האדם הניאנדרטלי לא היה גזע אנושי נפרד, שמקומו נתפס אחר־כך על־ידי האדם המודרני, אלא נצר מאותו אבטיפוס קדמון, שממנו התפתח גם האדם המודרני.

חודש הסכם המחקר ישראל מצרים ארה"ב

ההסכם המדעי המשולש בין ישראל מצרים וארה"ב לחקר ומניעת מחלות המועברות ע"י חרקים וטפילים במזרח התיכון וצפון אפריקה, שבו שותפים חוקרים מהאוניברסיטה העברית, חודש באחרונה למשך חמש שנים נוספות.

ההסכם המשולש הראשון, אשר נחתם בשנת 1982, הביא לשיתוף פעולה מחקרי בין חוקרים ממרכז קובין לחקר מחלות מידבקות ופיתוח שבביה"ס לרפואה של הדסה והאוניברסיטה העברית "הדסה" בירושלים, חוקרים מאוניברסיטת עין שמס בקהיר וחוקרים מהמכונים הלאומיים לבריאות של ארה"ב.

המחקרים המשותפים התמקדו בנושאים כמו אפידמיולוגיה וטיפול במחלת הלשמניאזיס ("שושנת יריחו"), מחלת המלריה וקדחת השבר האפריקני. בשנים הבאות מתכוונים החוקרים להרחיב את התחומים ולכלול במחקר המשותף גם מחלות כגון: מחלת הגימות (פילאריאזיס) ומשפחת המחלות של קדחת הכתמים, הנגרמת על ידי ריקציות.

לדברי ד"ר מאנפרד קובין, יו"ר הנהלת מרכז קובין, זהו הפרויקט המשותף היחיד למצרים וישראל בתחום הבריאות ולדעת אנשי המכונים הלאומיים לבריאות של ארה"ב זהו אחד הפרויקטים הטובים ביותר מחוץ לארה"ב, שהם שותפים לו.

במשך חמש שנות שיתוף הפעולה הראשונות נפגשו החוקרים משלוש הארצות במצרים, ישראל ובמקומות אחרים לשם חילופי מידע. כמו כן פרסמו מספר רב של מאמרים על עבודתם המשותפת בבטאונים מדעיים ברחבי העולם.

מלכודת המין של עכביש הבולה

קורי העכביש היוצרים מלכודות ציד רגישות ויעילות אינם נמצאים בשימוש אצל כל מיני העכבישים. מיני העכבישים הקרויים עכבישי בולה נוהגים להיתלות מתחת לעלה או לענף ולשלוח קור יחיד שבקצהו טיפה של חומר דביק. העכבישים מסובבים את הקור כדרך שבה מניפים הגאוצ'וס (בוקרי ארגנטינה) את הכבל בעל המשקולות המשמש להם ללכידת הבקר — הבולה — ומכאן שמם. אל הכדור שבקצה הקור הדביק נדבקים חרקים ובעיקר מינים שונים של עש המשמשים, מזונו העיקרי של עכביש הבולה.

ביולוגים שיערו זה מכבר כי עכבישי הבולה מפרישים פרומוני מין — חומרים כימיים המושכים אליהם את העש הזכר מרחוק, זאת כיוון שבעוד עכבישי הבולה במעבדות ניזונים ממגוון חרקים שונים, נמצא כי בטבע הם צדים אך ורק עשים זכרים ממספר קטן של מינים. עתה נראה כי ההשערה נכונה. במחקר שהתפרסם בבטאון המדעי "סאיינס" (כרך 236 עמ' 964), מציג מארק סטאו מאוניברסיטת הארווארד את תוצאות מחקרו, הקובע בהחלטיות כי העכבישים אכן פולטים פרומונים המושכים אליהם את העשים הזכרים.

סטאו, יחד עם שני עמיתים מהמוזיאון לזואולוגיה השוואתית בהארווארד, התרכזו במין אחד של עכביש בולה ובאמצעות מערכת של מסננים של פחם פעיל בודדו את האוויר בתאיהם של העכבישים בעת הציד, לאחר הציד, ואת האוויר בתאים לאחר שהעכבישים הוצאו מהם. באמצעות שיטות שונות של כרומאטוגרפיה נבחנו דגימות הסינון ונמצא כי במסננים שפעלו בעת הציד נאספו ארבע תרכובות הדומות במדויק את הרכב הכימי של החומרים המשמשים כמרכיבי פרומונים של עש.

דגימות של קורים שזה עתה נטוו לא הכילו כל פרומונים והדבר מעיד כי פליטת הפתיון נעשית בגופו של העכביש. מעקב אחר הרגלי הציד של אותו מין של עכביש בולה העלה כי הוא צד 19 מינים שונים של עש. כל המינים שהוא צד נבחנו במעבדה והתברר כי הם מגיבים לתערובת הפרומונים שבודדה מן העכביש באמצעות מערכת המסננים.

מעניינת במיוחד היתה המשיכה של מיני עש שונים לאותו מקור ריח — שכן בין המינים שנבדקו קיימים מיני עש הנרתעים מצד הפרומונים של נקבות עש ממינים אחרים, ובכל זאת נמשכו אל הריח שהפריש העכביש.

אף על פי שזהו המחקר הראשון שבו נמצאו הוכחות לכך שעכבישים משתמשים בפרומונים לפיתוי הטרף שלהם, נראה כי עדויות בדבר התנהגות בטבע מצביעות על כך שלפחות עוד שמונה מינים של עכבישים מפיצים פרומונים המושכים מינים שונים של זכרי עש.

מגיע לך גלובס בהוראת קבע

"מבצע מוזיים" עד 30/9/87

ומתנה אישית בהוראת גלובס.

מגיע לך גלובס בערב: הגיע הזמן שיגיע. ■ יחד עם גלובס – העיתון הכלכלי לאנשי עסקים, יגיע לכל המזמין עד 30/9/87, גם שי אישי יקר ערך: BUSINESS & PLEASURE – כרטיס הזהב של דיינרס, המעניק לך הנחות, הטבות ומבצעים בלעדיים, בחברות ובבתי עסק יוקרתיים. נוסף לו תקבל גם את כרטיס דיינרס המקומי. ■ גלובס מגיע לביתך מדי ערב עיר מיוחד. תמצא בו מידע כלכלי חיוני, שערי בורסה עדכניים לאותו ערב, הערכות, נתונים ומסקנות. הסדר חדש עם כל הבנקים, מאפשר לך ותמיד בהוראת קבע. לקבלת טופס התחייבות חייג לגלובס/מוקד המנויים, לרחל. ■ כל המזמין עכשיו, נכנס גם להגרלה בת עשרות פרסים שתתקיים ב־15/11/87*. הפרס הראשון – כרטיס טיסה לארה"ב! ■

חייג 03-253211 ,254227

והוא יגיע עוד הערב!

*כפוף לתקנון המבצע שנמצא במשרדי החברה.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' 3674 שינוי מס' 1/86 לתכנית המתאר המקומית לירושלים".

אלה השטחים הכלולים בתכנית:
ירושלים, של מרכז העיר, רח' עזרת ישראל מס' 15, 17 גוש 30050 חלקות: 40, 41 חלק מחלקה 88.

עיקרי הוראות התכנית:
א. הגדלת אחוזי הבניה מ־84% המותרים ל־198% בחלקה 41 בגוש 30050.
ב. קביעת שטח עם זכות מעבר בחלקה 41 לטובת חלקה 40 בגוש 30050.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3441 מיום 31.3.87 עמ' 1362 השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית הנ"ל וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

במה' מתכנן העיר, רח' הלל 21 ירושלים/בועדה המקומית מטה יהודה, רח' רש"י 113 ירושלים / הועדה המקומית בית שמש, בבית המועצה בית שמש.

אלי סויסה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

ח' באלול תשמ"ז
2 בספטמבר 1987

המרכז הישראלי לניהול

שיווק מתאוריה למעשה
קורס מתקדם בניהול השיווק
8 מפגשים, יום לימודים בשבוע
מועד פתיחה: 5.11.87, מלון השרון, הרצליה

תכנית הלימודים תכלול את הנושאים הבאים:
* אסטרטגיה ומדיניות שיווקית * מחקרי שוק * התנהגות צרכנים * פוטנציאל שוק * מערכות ופרסום * ניהול עבודת שיווק * מכירות * שיווק בישראל * ניהול מוכרים * הפירמה במשק העולמי * ניהול מו"מ עם מפיצים ספקים * שיווק בינלאומי * בניית תכנית שיווק * יצוא ושיווק מוצרים חדשים * פיגוח

צוות המרצים (לפי א־ב):
ד"ר חזי אופיר * פרופ' מיכאל אגמי * גבי רות ברנדמן * ד"ר חיים לביא * מר דוד סמיר * מר רובי כהן * איתן מילר * פרופ' יעקב לוי * ד"ר מיכאל פרי * מר אברי רביב * פרופ' דב פקלמן

פרטים והרשמה:
המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202, 052-575777

מל"ן מרכז ללימודי ניהול

המועצה לענף הלול

מבצע הוזלה – חזה פטם צעיר

לתקופה מוגבלת יוזל מחיר ק"ג חזה פטם צעיר קפוא.

1 ק"ג חזה פטם קפוא יעלה לצרכן **10.60** ש"ח

מומלץ לציבור הצרכנים להקפיד על סמל המועצה לענף הלול והפקוח הוטרינרי שהם הם ערובה לאיכות ובריאות העוף.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה
מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000, טלפון: 04-646475
מכרז למכירת מכוניות

מכרז מס' 2048

החברה מכריזה בזה על מכירת כלי הרכב המשומשים הבאים:

הסעיף	שם הרכב	שנת היצור	הסעיף	שם הרכב	שנת היצור
1	פורד טרנזיט	1980	8	פורד טרנזיט	1979
2	פורד טרנזיט	1981	9	טנדר ג'יפ	1979
3	פורד טרנזיט	1981	10	טנדר דודג' D – 200	1980
4	פורד טרנזיט	1979	11	טנדר דודג' D – 200	1977
5	פורד טרנזיט	1982	12	טנדר ג'יפ	1079
6	פורד טרנזיט	1980	13	טנדר דודג' D – 300	1975
7	פורד טרנזיט	1980			

טפסי מכרז ופרטים נוספים, ניתן לקבל במח' חקר שווקים ומכרזים בהנהלה חיפה, טלפון: 04-646475 או ביחידת המכירות רח' החשמל 7 טלפון: 03-625036 בימים ובשעות העבודה המקובלות וכן במקום הצבת המכוניות.
המעוניינים יוכלו לראות את המכוניות וגם לקבל את טפסי המכרז בחניון הרכב של חברת החשמל ברח' פרי רוקח 77 (מול פארק הירקון ליד מגרשי הטניס) בתל־אביב. משעה 9.00 עד שעה 11.00 בימים ג, ה, בתאריכים 29.9.87 30.9.87
על המציע לצרף להצעתו המחאה בנקאית בשיעור של 10% מערך הצעתו למכונית.
על ההצעות להגיע למשרדנו בחיפה בתיבת המכרזים לא יאוחר מיום 22.10.87 עד השעה 13.30.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

כלכלה ועסקים

האוצר מעכב את ייקור השמן עד לסיכום הליברליזציה בענף

מאת יונתן שרמן

משרד האוצר עיכב את ייקור השמן, שהיה אמור להיכנס לתוקף בסוף שבוע שעבר, מתוך מגמה לסכם תחילה את תוכנית הליברליזציה בענף.

לפני כשלושה שבועות הוסכם בין יצרני השמנים, משרד התעשיה ומשרד האוצר כי השמן יתייקר בכ־10 אחוזים ב־10 לספטמבר. ההערכה היתה, שעד אז ניתן יהיה לסכם את תוכנית הליברליזציה בענף השמנים. העלאת המחירים תאושר רק בבד בבד עם הסכמה על תוכנית להפיכת ענף השמנים לתחרותי, תוך ביטול מכסות הייצור של המפעלים ופיקוח המחירים.

אולם המשא ומתן בין הצדדים נתקע בשבוע שעבר בגלל אי הסכמה לגבי ההגנה שתינתן לתעשיית השמנים מפני יבוא מתחרה מאירופה, בה קיים עודף גדול של שמנים. כן עלתה השאלה של השיעור המדויק של ייקור השמן. האוצר נטה לייקר את השמן בשיעור נמוך מ־10 אחוזים ולהעלות את מחיר הכוספה (שולי הסויה הממוצים הנמכרים לחקלאים) לפיצוי יצרני השמנים.

לא נפתרה גם שאלת הכוח המונופולי של ארגוני הקניות, שהם רוכשי הכוספה העיקריים, אשר יכולים ללחוץ על מחיר הכוספה ולפגוע ברווחיות תעשיית השמנים. הצדדים מקווים, כי ניתן יהיה להגיע להסדר עוד השבוע והעלאת מחיר השמן תיכנס לתוקף לפני סוף השבוע.

מדפיסת השיקים לבורסה

אורדע־פרינט מבקשת לגייס השבוע כ־1.4 מיליון שקל

חברת אורדע פרינט נתאגדה כחברה בע"מ באפריל 1987. בעבר היתה זו שותפות שהפעילה ראשונה בישראל ציוד ממוחשב להדפסת המחאות ומסמכים מגנטיים. גם כיום מוצרי החברה הם המחאות ומסמכים הכוללים את פרטי בעל החשבון, וכן שורת מספרים מגנטיים בעיצוב מיוחד בהתאם לתקן של בנק ישראל, שהוא תקן בינלאומי. ייחודיות המוצר היא בכך, שאת השורה המגנטית המופיעה בתחתית המסמך או ההמחאה ניתן לקרוא בצורה אוטומטית, במהירות רבה (כ־50,000 שורות בשעה) באמצעות קוראים מיוחדים המופעלים ע"י הבנקים.

קריאה כזו מאפשרת סליקה אוטומטית של המחאות או מסמכים פיננסיים אחרים ומיונם לפי בנקים וכן מיון נוסף לפי סניפים. על ידי קליטה זו מתבצעת פעולת החיוב שבין הבנקים, ופעולות החיוב בחשבונו של מושך ההמחאה. במסמכי הגביה של מוסדות או חברות, התשלום מבוצע באמצעות שובר תשלום ממוגנט. בשובר כזה סולקים הבנקים את המסמכים, וממיינים אותם לפי לקוחות.

לדברי החברה, חלקה במחזור שוק המסמכים הממוגנטים הוא כ־50 אחוז. מחזור זה מהווה כ־70 אחוז מהמחזור בשוק המוסדי, הכולל מוסדות ומשרדים ממשלתיים, וכן כ־25 אחוז מהמחזור בשוק הבנקאי. הלקוחות הגדולים של החברה בשוק הבנקאי הם בנק לאומי ובנק המזרחי. בשוק המסמכים הממוגנטים פועלים בארץ שלושה גופים נוספים ה"מגלגלים" כ־50% נוספים [illegible]

החברה עומדת להנפיק השבוע 275,000 מניות רגילות במחיר מינימום של 5 ש"ח למניה. המניות מוצעות באמצעות מכרז ללא הגבלה למחיר המקסימום. התמורה שתושג בניכוי הוצאות ההנפקה מיועדת לרכישת מערכות אוטומטיות לחיתוך וכריכת פנקסים ולהשקעה בציוד מתוחכם ליצור ממוחשב בענף הפרסום. אם תקבל החברה תמורה העולה על המינימום, תיועד היתרה להגדלת ההון החוזר. תוספת אמצעים לחברה תאפשר לה הגדלת שיווק מוצריה והכנסת שיפורים במוצרים קיימים וחדשים. הגדלת ההון החוזר של החברה תקטין הזדקקותה להון זר, שכמעט ואינו בשימוש החברה.

דו"חות כספיים

דוחות רווח והפסד שמצורפים לתשקיף שפרסמה החברה, מצביעים על יציבות בהיקף פעילותה של החברה ומחזור עסקיה. כיום מבצעת החברה פעילות של מכירת מסמכים פיננסיים בהיקף שנתי של כ־4 מיליון ש"ח, כשעלות המכירות מהווה כ־55 אחוז מסך המחזור. יתרת ההוצאות בעיקרה מיועדת להוצאות מכירה והנהלה. מרכיב המימון בפעילות החברה הוא שולי. החברה הפיקה רווח מפעולות ב־1986 בסך 1.17 מיליון ש"ח ולאחר הפרשה למיסים 0.61 מיליון ש"ח, בהשוואה ל־0.18 מיליון ש"ח ב־1985. הגידול ברווח ב־1986 [illegible]

* ההכנסות ב־1986 כוללות הכנסה בשיעור של כ־10 אחוז

דו"ח על דו"ח / חיים בקדור

המתפר נמנה עם סגל המורים בחוג לחשבונאות בבית הספר למינהל עסקים, האוניברסיטה העברית ירושלים ומשמש כמשנה למנכ"ל בנק מסחרות מקבוצת המזרחי.

מעבדות חד־פעמיות וכן התקשרויות במחירים הצמודים למדד המחירים לצרכן, כאשר חלק מהוצאות הייצור העקיפות וההוצאות הכלליות, היו במחירי שוק שאין להן הצמדה חזית למדד המחירים לצרכן.

* התייעלות בתהליכי הייצור.
* הרווחיות ב־1985 הושפעה מוקפאת המחירים הכללית במשק.

מנתונים המובאים ע"י החברה המתייחסים לששת החודשים הראשונים של 1987, עולה, כי מחזור פעילותה של החברה ורווחיה המותאמים דומים לתוצאות שהושגו ב־1986. התשואה שהפיקה החברה ב־1986 על ההון העצמי שלה היתה גבוהה. סך ההון העצמי שפעל בחברה היה כ־300 אלף ש"ח בממוצע, והרווח שהופק היה כפול.

ההון העצמי של החברה לפני גיוס ההון שתבצע השבוע מגיע ל־825 אלף ש"ח. החברה מנפיקה כאמור 275,000 מניות, ולאחר ההנפקה בעלי המניות הקודמים יחזיקו 75 אחוז ממניות החברה והציבור כ־25 אחוז. החברה מגייסת במחיר מינימום של 5 ש"ח. מכאן ששווי החברה הכולל לאחר ההנפקה מוערך בסך של 5.5 מיליון ש"ח, המכפיל 6.

מאחר ושווי החברה לפני ההנפקה מוערך ב־4.1 מיליון ש"ח, והשותפים הזרימו ערב ההנפקה לחברה 500,000 ש"ח, יוצא שהמניה מונפקת במכפיל של 6 — אם תגיע במחיר המינימום.

[illegible] מגלים התומנים רצינות ומקצועיות רבה יותר בבדיקת הדוחות הכספיים של התוכניות המנפיקות. מכך יוצא הציבור נשכר שכן ההנפקות המוצעות לאחרונה בשוק ההון הישראלי נקובות בשערים סבירים ועל בסיס כלכלי ולא בערכים מנופחים כמו בעבר.

מבנה מימוני

לאחר ההנפקה ההון העצמי יהווה כ־70 אחוז מסך המאזן, ופירוש הדבר הוצאות מימון מוקטנות. לחברה הלוואה לזמן ארוך בסכום של כ־146 אלף ש"ח שמרביתה צמודה לדולר. הלוואה דולרית לעומת הלוואה שקלית היתה זולה בשנתיים האחרונות, ולכן היו לחברה הוצאות מימון נמוכות יחסית. מאידך, הרכוש השוטף של החברה מראה שהחברה מנהלת את המלאי ביעילות ואינה משקיעה בו סכומים ניכרים, דבר שגורם להקטנת הוצאות מימון. כמו כן מחזור הלקוחות הוא מהיר וכנראה שהלקוחות משלמים במועד ואינם יוצרים יתרות חוב גדולות. לדוגמא, בתאריך המאזן ליום 31.12.86, יתרת הלקוחות לא עלתה על 15 אחוז ממחזור המכירות השנתי.

גם לצרכי מיסוי, המבנה של הון עצמי גבוה לעומת סך המאזן הוא טוב, מאחר ששיעורי המס קטנו לגבי חברות בע"מ ב־1987 מ־60% ל־45 אחוז. מכאן שההגנה על ההון העצמי לפי חוקי המס הקיימים תהיה רחבה.

הרשות לני"ע לא תעכב את ההנפקה

מאת יהודה שרוני

הרשות לניירות ערך לא תעכב את ההנפקה של חברת "אורדע־פרינט" שתוצע מחר לציבור, כך נקבע בתום בדיקה שנערכה ברשות. הבדיקה נגעה לתלונה שהועברה בסוף השבוע, שבה נטען כי נתוני נתח השוק של "אורדע", ונתוני כושר הייצור של מתחריה כפי שהופיעו בתשקיף ההנפקה לא היו מדויקים.

מנהלי "אורדע" העבירו לרשות לניירות ערך נתונים נוספים, המוכיחים לדעתם כי נתוניהם שהוצגו בתשקיף היו מדויקים. ברשות בודקים את האפשרות, "שאורדע" תפרסם הודעת הבהרה אם בכל זאת יתגלה כי נתון אחד או שניים היו לא מדויקים.

נתונים ממאזן (פרופורמה) ליום 31 בדצמבר

מותאמים לשקלים של חודש דצמבר 1986

באלפי ש"ח

	1986	1985
נכסים		
רכוש קבוע	479	642
רכוש שוטף	566	555
	1,045	1,197
התחייבויות		
הון עצמי	267	526
עתודות	100	173
התחייבויות לזמן ארוך	137	270
התחייבויות שוטפות	531	428
	1,045	1,197

נתונים מדו"ח רווח והפסד פרופורמה

באלפי ש"ח

	1986	1985
רווח מפעולות רגילות לפני מס	1.169	383
מסים על ההכנסה	559	200
רווח מפעולות לאחר מסים	610	183

שבוע העיצוב הישראלי ייפתח מחר בניו־יורק

14 יצרנים — מחצית המספר לעומת אשתקד

מאת עזה הודימלם

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). שבוע העיצוב הישראלי, המהדורה החמישית של שבוע האופנה, הנערך בניו־יורק אחת לחצי שנה — ייפתח מחר יום ב' בשהוטרסט־סקויר. באירוע יוצגו 14 אוספי אביב־קיץ 88 של בגדי ספורט וסריגים.

"מאז השבוע הראשון שנערך בספטמבר 85' חל גידול ניכר בייצוא האופנה הישראלית לארה"ב", אומר רוד ליטבק, הנציג המסחרי במשלחת הכלכלה הישראלית בניו־יורק. "הקניין האמריקאי הכיר ביתרונות הסכם הסחר, ושיעור הגידול ב־86' היה כ־30 אחוזים. אנחנו צופים גידול נוסף השנה, אם כי ייתכן שיהיה נמוך יותר".

ליטבק מציין כי יתרונות ההסכם אינם מתמצים בפטור ממכסים. "אחד ההדגשים הקוסמים לאמריקאים הוא, היעדר משטר מיכסות לגבי היבוא מישראל", הוא אומר.

החברות המשתתפות באירוע: אידוזהוה, ברכה, דוגינא, גבי־מודל, גלוליה־מודה, סריגי הלן, הניגמן ובניו, תחרה ירושלים, להדיה, ניבה, שש עשרה פלוס, טופר וסריקנוד. האירוע מאורגן על ידי מכון היצוא הישראלי באמצעות הנציגות המסחרית בניו־יורק.

בספטמבר 1986 השתתפו בשבוע הישראלי 30 יצרנים מהארץ, מספר כפול מהמשתתפים בו כיום. אומר על כך ליטבק: "נכון שמספר המשתתפים הנמוך פוגע בגיוס קניני הרשתות, אולם בהתחשב בחולשת הדולר — חשובה לנו עצם הנוכחות. המסר המיועד לקניין האמריקאי הוא, שנוכחות היצרנים הישראלים כאן היא רצופה, וכי מחויבותם היא לטווח ארוך".

ליטבק אומר כי ב"תעורות" על יצרני האופנה הישראלים שהשתתפו בשבוע האופנה "אנחנו נאלצים להתמודד עם רמת הרווחיות הגבוהה של אירופה שגם עמה יש לנו הסכם סחר בשוק האירופי".

עד כה הבטיחו השתתפותם קניני רשתות בלומינגדיל, זקס פיפט אבניו, פיטרי, וינקלמן, ביי אוראדרס, וכן התבטחה לראשונה השתתפות נציגי רשת האינס מגיד גלרסי, שבבעלותה 10 בתי כלבו. רשת קאטרינג, שלה 200 חנויות המתמחות בסוגי הלבשה ומכירות קטלוג, ומשרד הקניות דוניגר, המייצג למעלה מ־500 חנויות.

גידול מתון בעסקות נדל"ן

מאת אריה לביא

גידול של 4.5% נרשם במספר העסקות של מכירת דירות בסניפי מס רכוש ומס שבח בשבעת החודשים הראשונים של 1987. במהלך תקופה זו בוצעו 38.624 עסקות, לעומת 36.912 עסקות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

עם זאת, גורמים בשוק הנדל"ן הופתעו מהנתונים. ההערכה היתה שמספר העסקות שבוצעו מאז ראשית 1987 היה גדול בהרבה. הנתונים מוכיחים שלמרות ההתעוררות בשוק, מספר העסקות מראשית השנה לא גדל באופן מהותי.

"טמפו בירה" חתמה על חוזה ידע לייצור זכוכית

מאת יונתן שרמן

"טמפו בירה" חתמה בשבוע שעבר על חוזה לרכישת ידע לייצור זכוכית מהחברה השוודית "זוסר ופטר".

ההסכם נחתם לאחר שמרכז ההשקעות אישר ל"טמפו בירה" להקים מפעל לייצור בקבוקי זכוכית בדימונה. מנכ"ל החברה השוודית שהה בעניין זה בארץ לפני כעשרה ימים.

בד בבד, "טמפו בירה" הזמינה מחברת "הרג" הגרמנית תוכנית מפורטת לבניית התנורים במפעל. שני מומחים מטעם המפעל הגרמני ביקרו בארץ ובחנו את תוכנית ההשקעות המוצעת. הם ישלחו את המלצותיהם ל"טמפו" עד סוף חודש זה.

"טמפו" מתכננת להשקיע 12 מיליון דולר בבניית המפעל בדימונה והיא מקווה שהייצור יחל לפני עונת הקיץ הבאה.

אלה הם 13 הזוכים בפרס קפלן

הסבת 707 לתדלוק אווירי • מערכת תקשורת חדשה לביטחון • שיפוץ המוביל הארצי

מאת יונתן שרמן

נציגי 13 מפעלים וצוותות יחידים יקבלו היום מידי שר העבודה את פרס קפלן בטקס ממלכתי שייערך במשכן הכנסת. פרס קפלן מוענק זה 34 שנה ברציפות על ידי המכון לפריון העבודה והייצור.

זוכי הפרס השנה הם: ● צוות הפיתוח והייצור של מטוס התדלוק האווירי בתעשייה האווירית, על הסבת מטוסי בואינג 707 היוצאים משימוש חברות התעופה למטוסי תדלוק אוויר. השיטה שפותחה מאפשרת תדלוק ביום בתנאי מזג אוויר קשים ובלילה באמצעות תאורה מיוחדת. מחיר המערכת — שישית מעלות מערכת דומה מתוצרת חוץ.

● צוות פיתוח תיב"מ בחברת "בשיגל סמיקונדוקטורס" על פיתוח מוצרי תיב"מ (תכנון בעזרת מחשב) המסייעים לשיפור ולהאצת תהליך התכנון של מעגלים מודפסים.

● מפעל "דיסקניק" על הסבת מערך הייצור של המפעל לטכנולוגית ייצור חדשנית של הדבקת שבבים למשטח והקמת מערך ייצור להרכבת רכיבים של מעגלים מודפסים באמצעות רובוטים. המפעל הצליח לשלש את תפוקתו מאז 85' ותפוקת עובד מגיעה ל־100 אלף דולר בשנה.

● צוות פיתוח בחברת "קולסר" על פיתוח מכונה להשוואה מדויקת של פאזות תת מיניאטוריות בקפילרות קראמיות. המכונה העלתה ב־7.3 אחוזים את שיעור המוצרים הטובים, חסכה כ־25 אחוזים מזמן הייצור וחסכה כ־23 אחוזים מעלויות העבודה הישירה. החיסכון השנתי מגיע ליותר מ־100 אלף דולר.

● מינהלת ההקמה של מערכת התקשורת בחברות "תדיראן" ו"כור אלקטרוניקה" על הקמת מערכת תקשורת חדישה למערכת הביטחון הפרושה ברחבי הארץ.

● אלי סילם, מנהל אגף השינוע של חברת "פוספטים בנגב", על הגדלת נפח בהובלת הפוספטים ב־38 אחוזים ללא הוספת השקעות ואמצעים. החיסכון הכספי לשנה מגיע ל־8.2 מיליון דולר והפריון לעובד עלה ב־54 אחוזים הודות לייעול השינוע.

● זאב זוסא, מנהל מחלקת הסדנה בחברת הדרע, על טיפוח השבחת זנים של ירקות ותפוחי אדמה. תרומתו הביאה להצלחת השבחה של זני ירקות העמידים בפני מחלות ובעלי יבולים גדולים יותר.

● מפעל "נטפים" בקיבוץ חצרים על חלוציות בפיתוח שכלול והחדרת השקייה בטפטוף לחקלאות בארץ ובעולם.

● צוות התכנון, ניהול ופיקוח של שכונת פסגת זאב בירושלים על הישגים משמעותיים בתחום הארגון, תכנון הביצוע בהקמת השכונה. החיסכון בביצוע הפרויקט נאמד ב־3.5 מיליון שקלים.

● צוות הביצוע של פרויקט מרגנית ב"סולל בונה" מרחב מרכז, על בניית מגדל תקשורת בתוך מערכת מבנים בטחוניים על אף הקשיים בקונצפציה הארכיטקלית.

● יעקב אלפי, מנהל עבודה ראשי בחברת "זמיר", על תכנון עבודה מראש, דבקות במטרה וארגון וניהול יעילים בבניית המעבדות להנדסת חשמל באוניברסיטת תל אביב.

● צוות חבל הירדן ב"מקורות", על שיפוצים במוביל המים הארצי ב־86' כך שהשיפוץ ארך 6 שבועות במקום 3 חודשים שתוכננו. השיפוץ כלל מערכות מורכבות שהשתרעו על עשרות קילומטרים.

● צוות מפעלי נוער בסדנאות צה"ל על ארגון וטיפול בנערים שנפלטו ממערכות החינוך הפורמלי במסגרת קבוצות עבודה ביחידות צה"ל. קבוצת העבודה כוללת כיום כ־800 בני נוער ב־55 בסיסי צבא. הפרויקט הקיף עד כה למעלה מ־15 אלף בני נוער ו־2,200 בני נוער בבתי הספר התעשייתיים של צה"ל.

בעריכת אברהם טל

כשמחשבים שוכרים:
מחשבים • ציוד היקפי • פתרונות חומרה ותוכנה לתקופות גמישות • הסדרי תשלום מגוונים • אופציית קניה
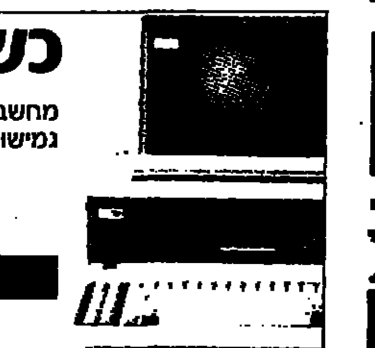
קומפיוטרנט. שכור אותנו לטובה
קומפיוטרנט השכרת מחשבים: רח' החשמל 12, ת"א. טל' 03־623170, פקס: 03־790775

כל בו PC
כל מה שרצית לדעת על המחשב האישי
המדור מתפרסם בשלושה עיתונים – "ידיעות אחרונות", "הארץ" ומגזין "אנשים ומחשבים".
רכש מודעות והפקה - יואב דן מערכות בע"מ. 03־709352/4, 03־623170/3

מבצע מדהים ל־Verbatim
A KODAK COMPANY
יצרנית הדיסקטים הגדולה בעולם מציעה את VEREX במבצע מדהים: כל 10 דיסקטים VEREX של VERBATIM יעלו לך רק 28.75 ש"ח (כולל מע"מ), ובנוסף חינם:
קופסת פלסטיק מהודרת ל־50 דיסקטים – בעת רכישת 50 דיסקטים VEREX.
קופסת פלסטיק מהודרת ל־70 דיסקטים – בעת רכישת 70 דיסקטים VEREX.
קופסת פלסטיק מהודרת ל־100 דיסקטים – בעת רכישת 100 דיסקטים VEREX.
קופסת פלסטיק מהודרת ל־120 דיסקטים – בעת רכישת 120 דיסקטים VEREX.
VERBATIM. הדיסקט הזכור ביותר.
המבצע באולם התצוגה של 'מעתק' ואצל המפיצים הנבחרים:
תל־אביב: מיגר בע"מ – דיזנגוף סנטר שער 6 – טל' 286830; אורגינל בע"מ – שלמה המלך 61 ת"א – טל' 222939; דסה ביט בע"מ – ה' באייר 62 ת"א – טל' 446064; דטה גל בע"מ – ברודצקי 43 רמת אביב טל' 412440; מ.ג.ל – הבונים 9 ר"ג טל. 7516511; מיגון – א. העשיה הרצליה פיתוח, בית מרכזים 052־558391. חיפה: סיגמנט בע"מ – נתיב חן 1 נוה שאנן טל' 04־223324. ירושלים: אורגינל בע"מ – רח' חזקיהו המלך 26, טל' 02־699889. באר־שבע: דורון מחשבים – הדסה 52 טל' 057־31359. ובכל חנויות המחשבים המובחרות.
מעתק maatak בע"מ רח' אחים מסלאוויטה 15, טל. 03־336156־7.

Dataproducts
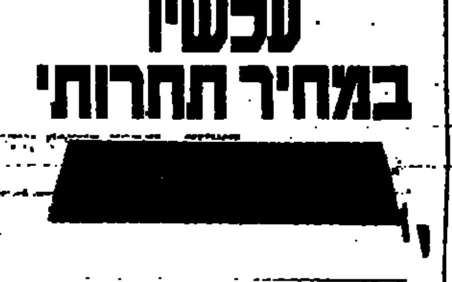
מבצע
מדפסת 8012 עכשיו במחיר תחרותי
קבל את האמינות והעוצמה של חברת המדפסות הגדולה בעולם DATAPRODUCTS ועכשיו במחיר תחרותי.
180 סימנים לשניה; תאימות מלאה ל־PC כולל גרפיקה והדפסה באיכות מעולה.
חינם - שרות רום
החברה בקדמת הטכנולוגיה
OMNITECH אומניטק
מקבוצת תים מחשבים
אומניטק בע"מ מערכות חומרה ותוכנה
רח' אורנים 1 ר. אילן, גבעת שמואל 51905 טל 03־340962

חדש! מכונת כתיבה אלקטרונית ניידת - עכשיו בהשג ידיך!

5 × 179 = 895 ש"ח
או: 840 ש"ח בתשלום אחד
מכונת הכתיבה האלקטרונית הניידת מתאימה במיוחד לשימושים אישיים – מכתבים, עבודות גמר והדפסות אחרות. ניידת ובעלת תכונות המאפיינות "אלקטרוניות" גדולות ממנה. כוללת זיכרון מחיקה, מחיקון אוטומטי, סבולסור ועוד.
brother

מדפסות לייזר
KYOCERA F-1010 מקום ראשון באירופה: 36 סוגי כתב, 10 דפים בדקה זכרון 1 MB ועוד... פרטים והדגמה – "יומקר" – בע"מ טל. 03־664703.

ציוד היקפי
● מבצע "עד הביט האחרון": מדפסות ל־PC החל מ־159 ש"ח (לפני מע"מ). כל סוגי המדפסות – HONEYWELL, PANASONIC, OKIDATA, EPSON, BROTHER ועוד. רשת פריזמה, גבעתיים 03־720093; אשקלון: 051־26126; נהריה: 04־925215; חיפה: 04־514006.
● מבצע "עד הביט האחרון": מוניטורים חדשים ומתצוגה החל מ־139 ש"ח מלאי מוגבל. רשת "פריזמה" גבעתיים: 03־720093; אשקלון: 051־26126; נהריה: 04־925215; חיפה: 04־514006.
● מבצע "עד הביט האחרון": תואם PC איכותי 265K זיכרון + 2 כוננים יפניים + מסך + מקלדת עברית/אנגלית + BIOS חוקי + 8 תושבות להרחבה. אחריות 12 חודש. מחיר 1344 ש"ח (לפני מע"מ). אספקה מהמלאי. רשת "פריזמה". גבעתיים טל. 03־720093; אשקלון: 051־26126; נהריה: 04־925215 חיפה: 04־514006. ובחנויות מובחרות ברחבי הארץ. המלאי מוגבל.

עד הביט האחרון עד 25.9.87
מבצע מיוחד למחשבי ATARI, COMMODORE, APPLE ותואמי SINCLAIR ,PC:
מחשבים, ציוד היקפי, מוניטורים, מדפסות, כרטיסי תקשורת והרחבה. חדשים • מהתצוגה • יד שניה
מחירים מיוחדים לזמן מוגבל ועד גמר המלאי.
התקשרו לברר פרטי המחיר
רשת פריזמה

תוכנה
● תפוז עסיקי במחשבי PC – "תפוז" התוכנה להפעלת המחשב בעברית. לא עוד פקודות משונות באנגלית אלא הפעלה בעברית – ובשפת בני אדם. פריזמה 03־720093.

אל־פסק OMNIPOWER
מבצע
'יצוחקי' על הפסקות חשמל ונפילות מתח...

OMNIPOWER – אלפסק יחודי למחשבים אישיים, קטן במימדים ובמחיר, אמין, בעל מצברים לגבוי ופותר את כל בעיות המתח – במקרה של הפסקת חשמל או הפרעות
רשת OMNIPOWER – משתלב בין המחשב לצג (גובהו 7 ס"מ בלבד) ומעניק הגנה מלאה למחשב וציודו ההיקפי בעת קפיצות מתח.
החברה בקדמת הטכנולוגיה
OMNITECH אומניטק
מקבוצת תים מחשבים
אומניטק בע"מ מערכות חומרה ותוכנה
רח' אורנים 1 ר. אילן, גבעת שמואל 51905 טל 03 340962

אנשים ומחשבים מרכז ההדרכה
למד להשתמש במחשב האישי
מעבד תמלילים WORDMILL 4.18
קורס למתחילים: 5־6.10
קורס למתקדמים: 21-22.9
מעבד תמלילים א־ב
מתחילים: 2־3.11
מתקדמים: 26־27.10
לוטוס 1־2־3
מתחילים: 20־21.9
לפרטים נוספים: מרכז ההדרכה אנשים ומחשבים, טל. 280640, 03-295148

מבצע תיבים
MULTICADD/PC
סימטרון (מיקרוקד) חברת התיב"ם המובילה בישראל מכריזה על מבצע מיוחד לרגל התקנת המערכת ה־200 מתוצרתה:
במבצע זה תימכר מערכת תיב"ם מקצועית MULTICADD/PC, לתיכנון מכני תלת מימדי מלא ושרטוט טכני. המערכת כוללת מחשב תואם PC/AT, צג גרפי מקצועי "19, הדרכה וספרות.
$1500 זיכוי – אם ברשותך תוכנה כלשהי לשרטוט או תיב"ם תקבל $1500 זיכוי מיידי ממחיר המערכת.
12 תשלומים – שלם את המערכת ב־12 תשלומים נוחים ללא ריבית!
פלוטר חינם! – למשלמים במזומן או בשיקר – מכר, בונוס מיוחד: פלוטר (תוויין) מקצועי (גודל A3) ללא תשלום!
המבצע לזמן מוגבל. התקשר עוד היום
03-402432 סימטרון (מיקרוקד) מערכות תיב"ם אוסישקין 5 רמת השרון
Cimatron מערכות תיב"ם

מעוניין להשקיע
בעסקה מעל 50,000 דולר עד 300,000 דולר
בהצעות: ת.ד. 26386 תל־אביב.

קרא ב"כספים", השבועון הכלכלי של ישראל, גיליון 371
* הירידה מן האולימפוס: תחקיר נרחב על "י.ב.מ־ישראל" – מכונת השיווק המותקפת מכל עבר
* החור השחור של כלכלת העולם: מוקדם מכפי שחושבים, טוען הכלכלן הנודע, לסטר תורו, תיאלץ ארה"ב לדאוג לעצמה – על חשבון כל השאר
* שידורי סלוויזיה ישראליים מלונדון: בעלי הזיכיון עשויים להרוויח הון עתק – ויש אומרים כי המכרז כבר הוכרע
* הסיפור המוזר של כלכלת מכסיקו: היתרות גדלו, היצוא גובר, האינפלציה צומצמה – וכל יום מפוטרים 1,000 איש מעבודתם
* מדור חדש – אסטרולוגיה לעסקים: פרק ראשון בסידרה שתנתח את קווי האופי וההשפעות האסטרולוגיות על חברות, עסקים, הבורסה והמשק
וכן המדורים הקבועים: מחשבים, ביטוח, תיירות, בורסה, משק עולמי וכו'.
כספים

صكنا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

בומרנג האנטישמיות היפנית

איני יכול להסכים לדברים שהשמיע מומחה גדול ליפן ותרבותה, הפרופסור בן עמי שילוני, שבראיון בטלוויזיה הישראלית ניסה לשכנע אותנו שאין לייחס חשיבות רבה לתופעות של אנטישמיות ביפן.

אני שייך לדור שידע את אדולף היטלר ולכן אינני מזלזל באנטישמיות בכל צורה שהיא, בין אם היא מכוונת בעיקר נגד 600 אלף יהודי גרמניה ב־1933 ובין שהיא מכוונת נגד יהודי שהיפני שהפך לאנטישמי לא ראה אותו כלל. אתה יכול ללמוד לשנוא יצור כפלצתי שמעולם לא פגשת אותו. ואם במקרה תפגוש אותו אי־פעם, התגובה תהיה אוטומטית – תשלוף את הנשק שבידך ותהרוג אותו. סכנה זו נשקפת בהחלט מ"ספרות" מהסוג המופץ עתה ביפן.

איני יודע במה עסוקה שגרירות ישראל ביפן, אבל נדמה לי שהיא יכולה למחות. היא יכולה גם להעלות בדרך זו או אחרת את השאלה אם לא כראוי שממשלת יפן תיזום חוק נגד האנטישמיות ותעביר למשפט אנשים המפיצים את הרעל האנטישמי. אני אומר זאת לא רק כיהודי וישראלי, אני משמיע דברים אלה כאדם המושפע מקסמה של תרבות יפן הרוצה להאמין שתופעות של אנטישמיות מתקבלות בארץ זו בבוז וסלידה.

מן הראוי שממסד החוץ הישראלי יפעל נגד זוועת האנטישמיות ביפן, ועמו הקונגרס היהודי העולמי, הליגה נגד השמצה, הסוכנות היהודית וגופים יהודיים אחרים. לא כדי להקניט את ממשלת יפן ועמה, אלא כדי להבהיר להם שהאנטישמיות בכל מדינה היא בומרנג הפוגע לבסוף באוחזי אותה ארץ שלא פעלה נגדה בעוד מועד.

אמיל הלוי
רמת גן

שנאה עיוורת לרבנות

במכתבה של נאוה שמואלי "מה לרב ולדיון על איידס" ("הארץ" 6.9) מרגיז ומעציב. הוא מעציב מפני שמורגשת בו שנאה עוורת לא רק כלפי המוסר הרבני, אלא גם כלפי כל דבר דתי ומקודש.

הד"ר הלפרין הוזמן לדיון על האיידס לא כרב, אלא כדמות המקפלת בתוכה שני בעלי עמדה: עמדה של רב ועמדה של רופא.

בשידור נדונו צדדים שונים של הבעיה, ומדוע אם כן לא תועלה גם השאלה, כיצד יכול הצדיק שומר מצוות להתמודד עם הסכנה ולהשתמש באמצעי מניעה, דבר האסור מן התורה? כרב וכרופא מחויב היה הד"ר הלפרין להסביר את עמדתו, מאחר שגם גורמים אחרים – מכובדים הרבה פחות ושאין להזכירם בהשוואה מטעמים ברורים – השמיעו באוזני את קולם בכלי התקשורת באין מפריע.

הד"ר הלפרין הביא לידיעת הצופים דרך נוספת של מניעת הידבקות, שהיא השמירה הקפדנית על טוהרת המשפחה, מה פסול בכך?

אך עלתה על הכל טענתה של שמואלי, שאין לשמוע את דעת רבנים מפני שרב אורתודוכסי אין לו ידע בתרבות כללית. אלא אם למד זאת בנוסף. ורק מעטים מהם עושים זאת.

בדקתי במיוחד את הרקע של הד"ר הלפרין ומצאתי את העובדות הבאות: הרב הד"ר הלפרין הוא מוסמך האוניברסיטה העברית בירושלים, גם כרופא וגם כמתמטיקאי וכפיסיקאי. הוא בילה תקופות ארוכות בארה"ב וספג תרבות גם בבית הוריו. האב פרופסור לפיסיקה, האם פרופסור לספרות קלסית באוניברסיטה העברית והוא עצמו סגן אלוף בצה"ל. נראה לי איפוא, שמסוגל היה להתמודד עם השאלות שהועלו לפניו. גם אם דעתו אינה מקובלת על חלק מן האוכלוסיה.

יהודית היבנר
ירושלים

זכרונות ילדות

זיכרונות ילדות האפירו בי את הדובב. כי הבכנה הבאה של בית־המשפט המחוזי בחיפה יש בו משהו הבעורר כבוד. פעם, בעוברי ברחוב, חשבתי להיכנס פנימה ולוודא שאכן כך. כנראה שסקרנותי לא היתה בספיקה, ונאלצתי להמתין קיצב ל־40 שנה עד אשר נקלעתי למקום במסגרת העבודה. מה רבה היתה האכזבה!

המבנה בפנים מוזנח, והשירותים דומים למשתנה ציבורית בלב עיר סואנת. ליד שולחן המודיעין יושב שוטר מעשן, ומעליו שלט גדול "אסור לעשן". לידו יושב פקיד בית־המשפט מקלף מלפפון ירוק על הדלפק ומשוחח עם פקיד אחר בלבוש מקומט ומוכתם.

לא ברור לי כיצד שופטי בית המשפט אינם עומדים על כך שמקום עבודתם (והכוונה לא ללשכות השופטים) ייראה כפי שבית משפט צריך להיראות.

עמוס בהן
חיפה

דתיזציה

בהמשך לפירסומים שהיו ב"הארץ" על "דתיזציה" של ההודעות משלח צה"ל להורים, דוגמה נוספת לתופעה: יש לשים לב שכאן מדובר בטופס סטנדרטי לשימוש חוזר, ולא בבכתב חד־פעמי. לדעתי, נוסח זה מרגיז ואינו תואם סדרי ניהול תקין.

פרופ' אורי לירון
הטכניון, חיפה

סילוף

הנתונים שפרסמתי ברשימתי "מדריך למיגור הכיבוש הישראלי" ("הארץ", 27.8) על תשלומי הביטוח הלאומי לערביי הגדה והרצועה הם מדויקים לחלוטין: הפועל הערבי משם באמת מקבל רק כעשירית מהביטוח הלאומי שמקבל הפועל היהודי מכאן, אף שהוא מפריש לביטוח הלאומי כמוהו.

הנתונים שמובאים במכתבו של הקורא עזרא מרקוביץ למערכת (11.9), בשמו של מנכ"ל הביטוח הלאומי, מתייחסים אך ורק לערביי ישראל ולא לערביי השטחים, וגם כך הם לוקים בסילוף גמור.

יוסי שריד
הכנסת, ירושלים

קולנוע / רחל גורדין

רגעים ביום־יום של משפחה איטלקית. במרכז: פיליפ נואהה ופאני ארדן

תמונה משפחתית

"המשפחה", קולנוע לב 1, ת"א

השחקנית המקסימה פאני ארדן, המופיעה בסרטו של אטורה סקולה "המשפחה", אוהבת בסרט בעיקר משפט אחד שהיא אומרת: "אתה יודע היטב שאיני מסוגלת לאהוב מישהו". מרתק אותה הרעיון שאפשר לומר משהו מחייב להלוטין שיש לו, בכל זאת, יותר משקל מאשר לאמת הגלויה. ויטוריו גסמן, המככב לצידה בסרט, מוקסם אף הוא מן הכנות שבשקר, אך הוא מתעניין בעיקר ביחסים בין אב ובן בסרט. מבקר קולנוע אמריקאי מציין את הסצינה ב"המשפחה" שבה מגלה אחיו של הגיבור, בגיל 78, כי יכול היה להיות סופר גדול אילו לא הניח לאחיו לרפות את ידיו. ואילו בזכרוני נחרתה דווקא סצינה אחרת: הדוד שבא לביקור מעמיד פנים במשחק, כי הילד הקטן אינו נמצא בחדר. והאהוא־אינו־נראה בעל כורחו.

נתקף הילד בבהלה, ופורץ בבכי של תסכול. העובדה שכל אחד מוצא בסרט זה משהו אחר שנראה לו כחשוב, מצביעה על השפע שבסרט, הבנוי כפסיפס של אירועים יומיומיים בחייה של משפחה איטלקית, מתחילת המאה ועד שנות השמונים.

בסרטו "הנשף" הציג אטורה סקולה את תהפוכות הזמנים מבלי לעזוב במצלמתו את אולם הריקודים. ב"יום מיוחד" עשה אנטומיה של פאשיזם באמצעות פגישה מקרית בבית־דירות, בין עקרת בית רומנטית והומוסקסואל אינטלקטואל. גם ב"המשפחה" אין המצלמה יוצאת מגבולות הבית, אך מרכז הכובד של הסרט אינו נמצא מחוץ לשדה הראיה של הצופה. כאן אין אטורה סקולה משתמש בסיפורה של המשפחה כדי לנתח את הפאשיזם או כדי לבחון את שינויי העתים. הוא עוקב אחר פרטים יומיומיים בכוונה לתעד את קצב החיים, קצב של לידה־התפתחות־זיקנה־מוות. סקולה אינו חושש להניח לקולו של המספר להניע את הסרט באמצעות מונולוג פנימי. הוא בונה קומפוזיציות חזותיות יפות או מעניינות (למשל: הפורטרט הלא־גמור המונח לפני גופתו של הסב המת, ומסתיר את ראשו), אך אינו מעניק להן חשיבות לעצמן. יש כאן פרטים קטנים, כגון הקתרוס הצלחץ ומשמיע יבבה מתחת לגופיהם של שני ילדים הנאבקים זה בזה. אך פרטים אלה חשובים רק כחלק מן ההרמוניה הכללית, שיש בה רוחב נשימה, ריחוק פילוסופי, והרגשה מפוייסת לגבי החיים והמוות.

העובדה שהכל חוזר על עצמו: המריבות, ההתפייסויות, המעורבות הפוליטית, רגעי הצער, האהבה וההומור, וכן עמידתו של גיבור הסרט תמיד בצד, בעמדה של מתבונן ומעריך — אינם מאפשרים להתייחס ברצינות אל הדרמות הקטנות של החיים. גם האכזבות הגדולות, הזכירה בשקרים או בשגיאות שנעשו, אינם הרי־גורל. הכל נבלע בקצב הנשימה של הסרט.

השחקנים מצויינים כולם. החל בטוריו גסמן בתפקיד הראשי, לצידו סטפניה סנדרלי ופאני ארדן, פיליפ נואהה בתפקיד קטן, וכלה באסיה צ'נצלי, אלסנדרה פנלי ומוניקה סקאטיני, בתפקיד שלוש דודות זקנות.

יש ב"המשפחה" קטעים פחות מוצלחים, ויש גם הרגשה שהסיום היה יכול לבוא קודם לכן, אלמלא היה הבימאי מאוהב בסרטו ורוצה למשוך את תענוגו עוד קצת. אך בשלמות — הסרט נעים, הרמוני ויפה.

הארץ ממליץ

האלמנה השחורה (תל־אביב, חיפה) — הוא סרט מתח פסיכולוגי של בוב רפלסון, על קשר ריגשי הנוצר בין רוצחת (תרזה ראסל) ובין חוקרת פדרלית היוצאת בעקבותיה (דברה וינגר).

בלוז לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צבע וישה של רנן שור.

ימי רדיו (ירושלים, ת"א) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודיה בברוקלין של 1940.

חנות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זבן וזבנית בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

ברדשי החוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ארמוש על שלישייה תמהונית בשולי החיים בארה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר האפשרית. קומדיה דרומית.

שם הוורד (תל אביב) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

המשפחה (ת"א) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדן.

ז'אן דה פלורט (תל אביב, חיפה) — הראשון בין שני סרטים על פי ספרו של מרסל פאניול "מהגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדייה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

סרטים מיוחדים

בית האומנים (ת"א) — מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלוכלכות (ירושלים) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטי בידור

לבירינט (תל אביב — פנטזיה ("החובבות") עיצב אגדה על נערה המוסרת את אחיה התינוק למלך השדונים ואח"כ נאלצת לחפשו במבוך. דיוויד בואי מככב ושר משיריו.

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 13.9

תיאטרון הבימה:
אילוף הסוררת — 20.30
נפש יהודי — 20.30

תיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים —
בקאמרי: 20.30
פולה — יד לבנים ת"א
אהבה מאוחרת — עפולה 21.00

תיאטרון העירוני חיפה:
סונטת קרויצר — ואדי סאליב
סדרה 10
הילד מאחורי העיניים — המועדון
נפש יהודי — הבימה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
בקשה ליתן אשור להקלה
מתכנית העיצוב 1680
ברחוב קהלת ז'יטומיר מס' 14
גוש 6625 חלקה 531
תיק בנין 2/981־014
בקשה מס' 861899

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבון 5491/87
בענין עזבון המנוחה
כוסוי אורימי ז"ל

הודעה בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה־1965.
כל אדם הטוען שמגיע לו חוב כלשהו בעזבון הנ"ל, מוזמן בזה להגיש תביעתו לרשם תוך שלושה חודשים מיום פרסום הודעה זו.

רפאל צ'קרזב־עו"ד
מנהל עזבון זמני
רח' הרצל 28 ת"א 66885

המועצה לשווק פרי הדר

מודיעה בזאת על תחילת מבצע רסוס פרדסים נגד זבוב ים התיכון.

הרסוס החל ביום 8.9.87 ויימשך עד סיום עונת ההדרים בחודש יוני 1988.

הרסוס הוא בהתאם לתקנות הרוקחים (הגבלת פיזור רעלים וכימיקלים מזיקים מכלי טייס) תשל"ט — 1979.

הזדמנות אחרונה לראות את ההצגות הטובות ביותר של הקאמרי - עונת תשמ"ז

הגיגת הקאמרי בתיאטרון ירושלים
20 - 28 בספטמבר

חבלי משיח
"מחזה מרתק ומרגש החי בלב הצופים במשך ימים".
(העולם הזה)

רכוש נטוש
"הישג מרשים של הבמאי והשחקניות. מומלץ בחום".
(חדשות)

אני לא רפפורט
"הומור... הפתעות... חכמת חיים... מבדר ומשעשע".
(מעריב)

פולה
"עדנה פלידל נהדרת. מרגשת עד דמעות ומצחיקה. הצגה חובה".
(העיר)

אהבה מאוחרת
"ביצועים וירטואוזיים, מתוזמרים יחד בדייקנות של רביעיית מיתרים".
(ידיעות אחרונות)

כרטיסים להשיג בקופת תיאטרון ירושלים, טל. (ישירים) 02־690293, 02־690011, ובמשרדי הכרטיסים בעיר.

שידה • מאיר • שוב־עמי • שקולניק

הקאמרי

חבלי משיח
מאת מוטי לרנר
בימוי: אילן רונן
משתתפים: עודד תאומי, יוסף כרמון, עליזה רוזן, יהודה מור, רונית פורת, ענת מנדלסון, יגאל נאור, דב נבון.
"הצגה מקצועית בבימויו של אילן רונן ... משחק צוות מצויין ..." (מעריב)
"מחזה מרתק ומרגש החי בלב הצופים במשך ימים" (העולם הזה)
"הצגה אמינה. תיאטרון נכון לעכשיו" (חדשות)
יום ג' 22.9 ★ יום א' 27.9 ★ יום ב' 28.9 ★ יום ג' 29.9 ★ יום ד' 30.9 - 16.30, 20.30

אני לא רפפורט
קומדיה מאת הרב גארדנר
בימוי: היי קיילוס
משתתפים: אבנר חזקיהו, מוני מושונוב, אהובה יובל, יונתן צ'רצ'י, איציק סיידוף, יעקב כהן, ענת מנדלסון
"בימוי מעולה ... תפאורה יפה ... משחק מצוין של אבנר חזקיהו ומוני מושונוב ..." (ידיעות אחרונות)
"הומור ... הפתעות ... חכמת חיים ... מבדר ומשעשע" (מעריב)
"משחק מבריק ונוגע ללב" (על המשמר)
יום ב' 21.9 ★ מוצ"ש 10.10 ★ יום א' 11.10 ★ יום ב' 19.10

אהבה מאוחרת
מאת גרהאם ריד
בימוי: הלן קאוט-האוסון
משתתפים: חנה מרון, יוסי ידין, יצחק חזקיה, סנדרה שדה, רבקה נימן, ענת וקסמן.
"איכויות נדירות של משחק ... חוויה מיוחדת במינה ... אסור להחמיץ" (מעריב)
"ביצועים וירטואוזיים, מתוזמרים יחד בדייקנות של רביעית מיתרים" (ידיעות אחרונות)
מוצ"ש 26.9 ★ יום ב' 5.10 ★ יום ב' 12.10 ★ יום ג' 13.10 ★ יום ה' 15.10

למנויי הקאמרי תשמ"ח: ניתן להשתמש בכרטיס מס. 5 ו־6
כרטיסים להשיג בקופת הקאמרי, דיזנגוף 101 ת"א, טל. 03-233335
נותר חודש בלבד לרכישת מנוי לקאמרי לעונת תשמ"ח. אל תחמיצו!

הולכים לתיאטרון טוב. הקאמרי

שידה • מאיר • שוב־עמי • שקולניק

להיות מנוי לסינפונייטה לעונת 87־88, זה נשמע טוב!

מכירת המנויים לעונת הקונצרטים 1987־88 מתקרבת לסיומה.
■ ירושלים - תיאטרון ירושלים. פרטים בתיאטרון ירושלים, 02־667167.
■ תל־אביב - מוזיאון תל־אביב. פרטים במשרדי הסינפונייטה, 057־31616.
■ אשקלון - בית יד לבנים. פרטים בעיריית אשקלון מח' תרבות, 051־21111.
■ באר־שבע - הקונסרבטוריון העירוני. פרטים במשרדי הסינפונייטה 057־31616.
לוח שנה של הסינפונייטה יישלח לכל המעוניין.

הסינפונייטה
הישראלית באר־שבע

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר. בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי קופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00־8.00
בימי ו' — 15.00־8.00
טלפונים: 03־433300
שירות רפואי פרטי
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898. מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מגן ב"ד שלם — שרות רפואי לקבו
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: כל 03־7549111 "שקט" קוד מנוי 222 פרטיים לעזרה ראשונה תל־אביב:
ריינגוף טנסי שער 5 (ליד המשביר) טלפון 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי השעות באום טלפוני בלבד. מ' מכבי 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קשב לבית.
שירות מיניים לרפואה, שיקום וטיפול בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
איתורית 1500 7549111
מד"א — עזרה ראשונה נפשית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז מידע לקרובנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־660111
"ער בודד" — ארגון קשבת לילד ולהורים: תל אביב "לילד" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00 17.00־222732
ירושלים 243358
חיפה תמהרה — 229488
הגליל המערבי 04־922222
מרכז מידע למבוגרי לחוץ
מגמה "מעגלים"
א' רה 11.00־13.00
ב' רד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' באסר 13 תל־אביב
קו אל"י — האגודה למען הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 16.00־20.00 א'־ה' 261070
ארגון לשירות ארגוני — הברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה
03־5461727/8
שה"ל — שרותי בריאות מיני ומניעת לחולי לב בגוש דן
330848

תורנות בתי־חולים

תל אביב ויכון — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג)
הדסה הר הצ — (עיניים, אורטופדיה)
שערי צדק — (פנימית)

תורנות בתי־מרקחות

תל־אביב שד' המלך ג'ורג' 54 280644
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 232583
ירושלים מרפאת רוממה הכ"ג 28 523191
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
רמת־גן קופ"ח כללית הסיתר 25 782537
חולון אחוזו המיין 52 889153
בת ים עצמאות בלפור 75 865583
נתניה פרת פ"ת 76 340967
הקריות הרמן שכטת מוריצין ק. מוצקין 715136
רחובות מאחורה בנימין 25 457991
נהריה קופ"ח כללית והשטילר 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00.
הכנ"ם 9, 5101511/2.
חיפה: ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הסמורים 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי **הסנה** חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

□ 08.00 טלטקסט
□ 08.05 שעת כושר
□ 08.15 תלמה. מאי טעמא (ב)
□ 8.40 ספרות יסודי. יש לי חלום (ב)
□ 09.00 אנגלית ו'
□ 09.20 חינוך מיוחד
□ 10.00 שעת כושר
□ 10.10 אנגלית ז'
□ 10.30 פרפר נחמד. בית לגור בו
□ 11.00 חשבון ה'. מבוא לשברים (ב)
□ 11.15 צרפתית על־יסודי
□ 11.30 גאוגרפיה ה'־ו'. יפאן
□ 12.00 ספרות ו'־ט'
□ 12.25 אנגלית ט'
□ 13.00 אנגלית י'
□ 13.30 היסטוריה כללית
□ 14.00 טלטקסט
□ 14.05 האוניברסיטה הפתוחה
□ 15.00 היום בו השתנה היקום. סדרה
□ 15.50 מאתיים שניות למשרד הבריאות
□ 15.55 רחוב סומסום
□ 16.25 ילדת הפלא. סדרה
□ 17.00 ערב חדש

כללית

17.30 תהילה. סדרה
□ 18.20 סרט הנפשה
□ 18.30 (ע) קיצור החדשות
□ 18.32 (ע) רוצה פתרון
□ 18.45 (ע) חידושים והמצאות
□ 19.00 (ע) יומן השבוע
□ 20.00 כותרות מבט
□ 20.02 עד פופ
□ 20.30 תביעות קטנות
□ 21.00 מבט לחדשות
□ 21.30 תשדירי שירות
□ 21.35 לקראת שידור
□ 21.50 שושלת
□ 22.40 סוף ציטוט
□ 23.20 אלפרד היצ'קוק מגיש
□ 23.45 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

□ 19.00 החתול שמיל
□ 19.30 בידור 2. ג'אז
□ 20.00 מבט שני
□ 21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

□ 17.30 סרט קולנוע צרפתי
□ 19.00 חדשות בצרפתית
□ 19.15 סרט תיעודי
□ 19.30 חדשות בעברית
□ 19.45 לקט שירים
□ 20.00 חדשות בערבית
□ 20.30 סוכן הבית (סדרה קומית)
□ 21.10 סרט תיעודי
□ 22.00 חדשות באנגלית
□ 22.20 האגמר (בלשי)
□ 23.10 האם משרתים אותך

לבנון ערוץ 12

□ 13.30 חיים אחרים (סדרה)
□ 14.00 מועדון 700
□ 14.30 מעשיות משפחות (ערבית)
□ 15.00 וורול גבירד
□ 15.30 הבית המעופף (מצויר)
□ 16.00 שוכני הסלעים (לילדים)
□ 16.30 סרט (ערבית)
□ 18.00 משפחת חולמן (סדרה)
□ 19.00 60 דקות
□ 20.00 מופעים קלאסיים
□ 21.00 סרט. "אחוות הלוחמים"
□ 22.30 מעשיות משפחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

□ 06.01 צלילי בוקר
□ 07.09 בהאזנה נינוחה
□ 09.00 קונצרט בוקר
□ 11.57 פינת השיר
□ 12.00 אמנים באולפן
□ 13.05 בהאזנה נינוחה
□ 15.00 מוסיקה־כאן ועכשיו
□ 16.00 מוסיקה ליום ראשון
□ 18.00 רפי־פלטות
□ 19.00 מוסיקה קלאסית קלה
□ 20.05 אינטרלודיה. רגעי מוסיקאלי
□ 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
□ 22.30 קונצרט קטן
□ 23.00 מתווי יצירות

רשת א'

□ 07.30 דרדיקל. עברית קלה
□ 08.05 חגה. עם בני הגיל
□ 09.05 סלודיו. שירות מידע
□ 10.05 שירוקה. מחולות ושירים
□ 11.05 פניני בוקר
□ 12.05 מעורב ירושלמי
□ 14.06 בראש צעיר. מגאזין לילדים
□ 15.30 האוניברסיטה הפתוחה
□ 16.05 ורדועשרה. מגאזין נוער
□ 17.10 שירי עמים
□ 18.06 מנחת ערב. הגיי הגיי המסורת
□ 19.05 סיכום המשנה היומית
□ 19.10 דף גמרא יומי
□ 19.20 פרקי האבות הגלוי
□ 19.30 שידורים לעולים
□ 22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

□ 19.35 עם ישראל
□ 20.05 אומר בשבחין
□ 22.05 שירים מרוזו־אמריקה

רשת ג'

□ 23.05 מדרום לסטבאטירן
□ 00.05 יומן חצות
□ 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
□ 21.05 אדום עתיק
□ 23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

□ 18.05 שעה קלה על כלכלה
□ 18.43 בעולם. עיתות יומי
□ 19.05 רדיו ספורט. מגאזין ספורט
□ 20.05 עושים מדינה
□ 21.00 מבט לחדשות
□ 21.30 לילה לא שקט
□ 22.05 על הרבש ועל העוקץ
□ 23.05 עשרים הארבע. היום שהיה
□ 23.55 שיחות חצות
□ 00.00 ציפורי לילה
□ 02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
□ 05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 דרך קל — עברית קלה
08.05 חגה
09.05 סלודיו. שירות מידע
10.05 שירוקה. מחולות ושירים
11.05 פניני בוקר
12.05 מעורב ים תיכוני
14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 מכבב הבוקר
10.05 כל צבעי הקשת־מגאזין יומי
12.10 אלף־אלף ב־ב'
13.05 בתוף היום־חדשות ומוסנים
14.06 לראות לאו לא—תרבות ואמנות
14.30 בת צחוק־זמר והומור
15.05 רגעי קסם
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מסכרים ואנשים
17.05 שירים ושיחים
17.35 קוראי סבר. קוראים מבליכים

רשת ג'

06.05 בחורה לאוהר־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פיזמונים
09.05 צה בכד תשמע עם אבי אתגר
10.05 דברים טובים. עם שרזה איזמר
11.05 שבעים מי יודע. שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יהמוסית
13.05 רק ביתי הול
14.06 לי ולך שיר ותיכה
15.05 הרש, חריש ומוחזר
16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי
06.05 צלילי בוקר. שירים עבריים
06.30 מקומיים עין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אלהבקר. עם אלי ישראלי
10.05 שעה עם אורלי יניב
11.06 נבון לעכשיו
13.05 אחד אחד — להיטים עבריים
14.05 דרדה יומי
15.05 בה אין. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהרים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאכפה בכוס
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הבאו הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — משפחת פלורד 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — לוחם עם כבוד 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — לה פרדויאזה: 5.00 שכלול 7.45, 9.45
בית לסין — מתנסי פיישן — צהב הזקן 11.15
בן יהודה — כלא היקון 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — השכונה שלנו 5.00, 7.45, 9.45
גת — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 1 — שם הוורד 11.00, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דיזנגוף 2 — גבר מאוהב 11.00, 13.00, 5.00, 5.15, 7.30, 9.45
דיזנגוף 3 — שירותים אישיים 11.00, 13.00, 5.00, 5.15, 7.30, 9.45
דקל — האלמנה השחורה 7.15, 9.30
דרייב אין — נינג'ה אמריקאי 3 7.30, 9.30 סקס 12.00
הוד — צעיר מכדי למות 5.00, 7.15, 9.30
הסוריה הישראלית — מבוקש חי או מת 9.50
חן 1 — פגישה עיוורת 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 — לבו של אבגל 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — הנוכל המוכבה והמגבבה 5.00, 7.35, 9.55
חן 4 — נשק קטלני 2—11, 5.00, 7.30, 9.50
חן 5 — אני המוכבה 2—11.00, 5.00, 7.25, 9.50
ליטור — פוט רוקן 5.30, 7.30, 9.30, שכחון חושים 12.00 חצות
לב 1 — המשפחה 2.00, 4.40, 7.15, 9.50
לב 2 — גברים גברים 2, 5, 8, 10
לב 3 — ימי רדיו 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 4 — ברדשי החוק 2.00, 5.00, 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א־מוזיאון של מבכן 7.30, 9.30
בן המחוזיון קלינוע קיק — לורי אנדרסון — בית האמנים 9.00
סינמה 1 — ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.40
סינמה 2 — 007 באיזור המסוכן 5.00, 7.15, 9.40
סיון — בייבי איירוזה 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — סיפור טוקיו 7.00, הבנא אני 9.30
פאר — לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30
פריז — לבירינט 12.00, 2.00, 4.00, 7.15
סנטים 11.30 בלילה 9.30
צמון המתורש — לאך הפלורט 4.30, 7, 9.30
שחף — סוד הצלחה 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — בני כלו 7.15, 9.40
תכלת — הנות מעבר לפינה 5.30, 7.40, 9.50
תל־אביב — שוטר ראש 5.00, 7.30, 9.30

ירושלים

אוזמד — ימי הרדיו 7.00, 9.15
אריסון — שוטר ראש 4.30, 7.00, 9.00
אורה"גיל — בייבי איירוזה 4.30, 7.00, 9.00
אדיר 1 — לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15, 11.15
אדיר 2 — צעיר מכדי למות 4.30, 7.15, 9.15
אדיר 3 — תמיד 4.30, 7.15, 9.15, פריץ החתול 11.15 בלילה
אדיר 4 — גבר בהמתה 4.30, 7.15, 9.15, מפיסטו 11.15 בלילה
אדיר 5 — קשה קולה קיר 4.30, 7.15, 9.15
אורגבן — בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.00
בית אגרון — מבכי 4.30 אתה חי רק פעמיים 6.00, הכרונות אהבה מפורבות 8.00
מוסדי פיישון שודדי הזמן 10.00
הבירה — סוד לרצל שיטבים 9.00
כפיר — סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — גבר מאוהב 7.00, 9.15
רון — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.30
תיאטרון ירושלים — שיחות מלוכלכות 7.15, 9.30, נשיקה אוהבה 7.15, 9.30
עדן — נינג'ה אמריקאי 3 4.30, 7.00, 9.00
סינימטק — קומנה 7.00, סונטת סתיו 9.45
סינימטק 2 — הבצור הארום 7.00, אהבת החיים 9.00

רמת גן

ארמון — פגישה עיוורת 7.30, 9.40
אורדע — גבר בהמתה 7.15, 9.30
אירמון — לוחם עם כבוד 7.30, 9.45
הדר — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
לילי — לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30
רב חן 1 — הנוכל המוכבה והמגבבה 5.00, 7.25, 9.45
רב חן 2 — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.40
רב חן 3 — אני המוכבה 5.00, 7.30, 9.45
רב חן 4 — לבו של אבגל 5.00, 7.30, 9.45
שבים — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30

נתניה

סמדר — משה פרא 5.00, 7.00, 9.15
שרון — הנוכל המוכבה והמגבבה 5.00, 7.00, 9.15
חן — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30

חדרה

חדרה — בני כלו 7.00, 9.15
רון — נשק קטלני 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — הנות קטנה והסריטה 7.00, 9.30

רמלה

היכל התרבות — מלאמון 9.00

חיפה והסביבה

אורה — צעיר מכדי למות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — רחובות של זהב 7.00, 9.15
חן — הנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — שוטר ראש 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 — ילדים חורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.15
קרן אור המתורש — לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15
פאר — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.15
רון — כשפחת פלורד 7.00, 9.15
רב חן 1 — פגישה עיוורת 4.30, 7.00, 9.15
רב חן 2 — אני המוכבה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — תמיד אמריקאי 7.15, 9.30
בית הגפן — ימי הרדיו 9.15
היכל — משהו פראי 9.15
סמיר — רון 7.00, 9.30
גיתן — ג'ק פלאש המקפץ 7.00, 9.15
שביט — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15

הרצליה

סולון דניאל — שרותים אישיים 7.15, 9.30
דוד — לא שם זין 7.15, 9.30
היכל — נינג'ה אמריקאי 3 5.00, 7.15, 9.30
תפארת — טפש כלייף 7.15, 9.15
רן אבירא — הנות קטנה והסריטה 7.00, 9.30

חולון

מגדל — לוחם עם כבוד 7.30, 9.30
ארמון — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
מבכי — נינג'ה אמריקאי 3 5.00, 7.15, 9.30
רינה — שיחות בלכלכה 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
עצמאות — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — לא שם זין 8.00
הדר — שם הורד 7.00, 9.30
חן — הנינג'ה האמריקאי מס' 3 7.15, 9.15

עכו

אודיטוריום — לא שם זין 7.00, 9.15

כפר סבא

חן — שם הורד 7.00, 9.15
בית ברל — תליה 5.00, 10.00
שטל — שרותים אישיים 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — משפחת פלורד 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2 — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — שם הורד 4.30, 7, 9.30